

המחיר: 5.00 שקלים (כולל מע"מ), באילת: 4.35 שקלים

שנה 53

מספר 2676

14.12.1988, י' בטבת תשמ"ט

העולם הזה

פאשלה

בליבנו

אנו מבטיחים הרים וגבעות

הרים עמוסי שלג וגבעות ציוריות, מסלולי סקי מטופחים ופונדקי דרכים מכניסי אורחים. אוויר צלול ומסלולי טיול מרתקים, מטעמי חורף במסעדות ובתי קפה שוקקים, מלונות עם אווירה חמימה ופונדקי בירה מלאי שמחת חיים.

זוהי אוסטריה של חורף, שאליה באים מביני דבר מכל העולם.

**חופשה
באדגסטיין**

7 לילות + ארוחת
בוקר במלון בדרגת
תיירות.

**בילוי
בווינה**

4 ימים - 3 לילות,
חצי פנסיון במלון 4
כוכבים, הסעה מנמל
התעופה למלון או
בחזרה, חצי יום סיור
בוינה, ערב אוסטרי
טיפוסי, תחבורה
חופשית במשך 3
ימים, כניסה חופשית
לקזינו.

**שבוע של בריאות
בקיציביהל**

מלון 5 כוכבים,
פנסיון מלא, השגחה
רפואית, עיסוי,
סאונה, טיפולי
הרזיה ויופי.

מ-140\$

מ-124\$

מ-762\$

המלצות חמות תוכל לקבל אצל סוכני הנסיעות ובמשרדי
נתיבי אוויר אוסטריים - נציגי משרד התיירות האוסטרי.

חיפה

מחניים 4 א' טלפון 389988, 389442.

תל אביב

בן יהודה 17 טלפון 652244.

AUSTRIAN AIRLINES

מיכתבים

הלכה מפורשת

על גישתם של החרדים לדמוקרטיה (הנדון), העולם הזה 30.11.88.
מניין הגיע אורי אבנרי למסקנה, כי "מי שדרג גל בשילטון ההלכה... פוסל אוטומטית את הרע"ן של שילטון ההלכה".
הלא כתוב בתורה, במפורש: אחרי רבים להיטות (שמוח כ"ג). ירוחם יהודאי, ירושלים

טרנספר לבני ברק

על אחוז התושבים הדתיים בתל-אביב (ראיון עם שלמה להט, העולם הזה 30.11.88).

אינני חרדי ואינני דתי. אבל אני אדם ליברלי, כדור כמו ראש עירינת הנכבד, צ"צ, ואני מוחה בכל לשון של מחאה על תשובתו לענת סרגוסטי, כאשר היא הסבה את תשומת-ליבן לכך, כי מיספרם של התושבים החרדים והדתיים בתל-אביב גדל. צ"צ, ביקש, כנראה, להרגיע את הכיבת של העולם הזה כי הוא ענה לה: "בשביל מה אני ראש-עיר? אני אדאג שהפרופורציות יישמרו".

כיצד ידאג מר להט לשמירת הפרופורציות? כיצד הוא יפתור את הכנייה הרמגראפית הזאת, המאיימת, כביכול, על תל-אביב? האם הוא יבצע טרנספר לבני ברק? עובר פולקמן, תל-אביב

קריזה טהורה

על רכישות הבהלה של המצפים ל"פחות אפשרי" (מתגלים על מסב-עות, "תשקיף", העולם הזה 30.11.88).

כאשר הישראלי המצוי תופש קריזה, הוא שורח אפילו את יסודות תורת-החשבון, אותם היה אמור ללמוד בכיתה גימל או דלת.
אחרת כיצד אפשר להסביר את ההסתערות על מליות-ההוזה? הלא השווי של האונקיה האחת (כ"ג גרם) של הזהב הטהור במרליה, הוא, בימים אלה, כ"ג דולר (690 שקלים). אז, עם כל הציפייה לפחות אפשרי, לשלם פרמיה של 45% (1000 שקלים במקום 690 שקלים)?
שרית פטישי, פתח-תיקווה

רציף מס' 9

על פריקת פחם בנמל אשדוד (הפיל הלבו החדש), "אתה והשקל", העולם הזה 30.11.88.

הכתבה של העולם הזה מחייבת כמה הבהרות: בנמל אשדוד לא בונים נמלים ואף לא רציף מיוחד לפריקת פחם.

בשנת 1985 החליטה הממשלה, בניגוד לדעתו של שרת-התחבורה, מר חיים קורפו, אשר צידד בהרחבת נמל אשדוד לכיוון צפון ובניית רציפים עמוקים לאוניות-פחם גדולות, להשתמש זמנית ברציף מס' 9, שהיה בשלבי-בנייה מתקדמים, גם לפריקת אוניות-פחם.

השקעות רשות-הנמלים בנושא הפחם בנמל אשדוד מסתכמות בכ"ג מיליון דולר, לצורך בניית מסע להעברת הפחם מהרציף למאגר בעורף-הנמל, ולא בכ"ג מיליון דולר, כמצויין בכתבה.

ולבסוף, גם בנמל אשדוד יוכלו לעגון אוניות בנפח של 160 אלף טונות, לאחר שאלה יפרקו חלק ממיטען במזח הפתוח בחדרה.

י. ברימשיה, דובר רשות הנמלים והרכבות, תל-אביב

התקדים של משה

על מיצוה שחייבים לשמור (דתיים בלי כיפה), העולם הזה 26.10.88.

אני מאוד מתפלא על גישתו של מזכיר-התנועה הרפורמית, מאיר אויר, לנושא שמירת-הש"י. (המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקדמי:

ההימור המסוכן

סימני-השאלה המרחפים על הפעולה בדאמור שלבנון. האם היתה זאת הפגנת-כוח ביום-השנה הראשון לאי-תיפאדה? או שמא הפגנת-כוח ליצחק רבין? האם לא היה העיתוי גרוע, המי-קום רע והסיכון גדול? האם פיקד דן שומרון על פאשלה בלבנון, הימור מסוכן, שבסופו כמעט והושארו 4 חיילים בשטח?

כתבת השער האחורי:

העין השנייה של שפטל

יורם שפטל ממשיך לקבל מיכתבי-איומים, חתומים על-ידי מתחזה וממשיך לקבל טיפול בעינו הפגועה. שפטל התל-אביבי עולה לשם כך, מדי יום, לבית-החולים בירושלים, אך אינו יכול לנהוג ב"פורשה" המהודרת שלו, בגלל התחבשות על עינו ולכן גייס נהגת - יפהפיה מהממת וחטובה הנוהגת במכונית והמחליפה את תחבושתו. שפטל מכנה אותה: "העין השנייה שלי".

עד מתי?

זאת היתה תמצית זעקת-השאלה אותה הטיח דן אלמגור בפני המפגינים בתל-אביב במלאת שנה לפרוץ האינתיפאדה. עד מתי נהרוס לא רק את כבודם של הפלסטינים כעם, כבני-אדם, אלא גם את כל מה שהאמנו בו, שנתנו לנו תמיד כוח, גאווה, אמונה. האם ב-אמת כבר אדם לאדם - זאב?

איך לעודד אותו?

פרק נוסף בסידרה של ענת סרגוסטי איך להיות הורה. הפעם: שם לא הצליח להרכיב את כל בית-הצעצועים. לא כדאי להגיד לו שנכשל. צריכים להגיד לו שהצליח חלקית במשימה קשה. זה ידגיש את כוחותיו ועודד אותו להמשיך ולהתאמץ עד שיעליח.

המסר של ג'קסון

דפנה ברק ראינה שוב את ג'סי ג'קסון - הפעם במכונית בדרך ממרכז מנהאטן אל מלח-התעופה. בין הפסקים סיפר לה על תוכניותיו ושאיפותיו ועל מסר ספציפי לישראל: "הייתי רוצה שארצות-הברית תצעד לקראת הכרה במדינה הפלסטינית".

רחל המרחלת מדווחת:

על המציצן בעל אוסף המישקפות שדרכן אפשר לצפות גם בנשים המתפשטות מעבר לקו הירוק • על הדוקטור הגרוש שגילה את יתרון הכלה הספרדית על האקסית האשכנזית • על החברות הטובה של ירדנה ארזי (בתצלום) עם מעצבת-התלבושות שלה שעלתה על שרטון ועל החתן של פיליס גלור, ה"מומחית לבישול טבעוני, ש"ש מארץ אמריקאית עלומה.

שליח האור

משה קרוי, ד"ר לפילוסופיה, שהתפרסם לפני עשור ויותר, עת הסיק לאגואיזם צרף, חזר ארצה אחרי 13 שנה ובפיו תיאוריה חדשה על מהות העולם והיקום - המילחמה בין בני-אור לבני-חושך ועל הקטסטרופה הצפויה בקרב, לדעתו, למדינת ישראל.

מעצר-שווא

זה יכול לקרות לך, זה יכול לקרות לכל אחד. זה קרה לאזרח מכובד אחד (מנהל-חברות) שהתעורר בבוקר ומצא עצמו מסובך בסיפור קפקאי: האשמת-שווא, כפי שקבע בית-הדין בפניו של דבר, על קשירת קשר לביצוע רצח. סיפורו של אותו אזרח על הפרשה - בספר שראה אור.

כן, לא, כן, לא

דו"ח כרונולוגי על המטוסות הלשוניות וההתנהגותיות של הפוליטיקאים לקראת הרכבת הקואליציה, כל קואליציה. שימרון פרס ויצחק שמיר, עוזי ברעם ודני מילוא, הרב אברהם רביץ והרב יצחק פרוץ באמירת דברים והיפוכם, לפעמים באותו יום, לעיתים ביום שאחריו, תוך טוויית תככים ונוכלויות, הולכת שולל של יריבים וידידים והליכה לול-יינית ומתמשכת על חבל דק.

דוֹקֵרֵב

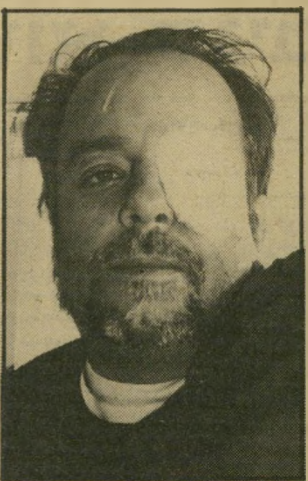
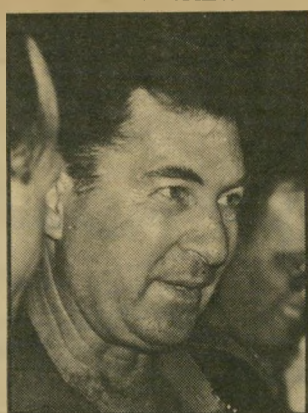
למען אשה

אחרי 59 שנות-נישואין איבד בשבוע ש"עבר יוחנן באדר, ה"קשיש הדגול של תנועת החרות (בתצלום) את אהבת-נעוריו, אשתו לאורה, שלמענה הרג, בצעירותו, אדם בדרך-קרב בפולין ובלבד שיזכה בה. העולם הזה מספר על חייה של לאורה באדר, לצידו של יוחנן באדר, חיים מלאי תהמוכות מקראקוב הפולנית עד ש"כון הוותיקים ברמת-גן.

אחה והשק

המצליחנים

הולך להם לישראלים באמריקה: משה דיאמנט, בארץ מדפוס כיתוביות ל-סרטים, מצליח שם בגדול בעולם הסרטים. מנחם פריהר, טייס מיל ובנו של נהג דן לשעבר, משגשג עם פרויקטים-ענק של בנייה והירושלמית-במקור שולה אל, מלדת סניק של חברת-תמור-קים ידועה בחנות-היוקרה הניו-יורקית בלומינגדייל.

צ"די הצבעים, 1988

21 חודשים לפני פרוץ האינתיפאדה פירסם אורי אבנרי סיפור בדיוני, שצפה את ההתקוממות, שלה מלאה בשבוע שעבר שנה. גם מנהיגים פלסטיניים שקראו בשעתו את הסיפור הבדיוני הזה לא האמינו שמרי פלסטיני כזה אפשרי. הוא היה בלתי-סיבירי מדי. 12 החודשים האחרונים הוכיחו כי המציאות לעיתים חזקה גם מהסיפור הבדיוני ביותר, המתפרסם עכשיו שנית.

ריטה האמיצה

היא עמדה בשבוע שעבר בעין-הסערה. המימסד האמריקאני-יהודי רגש על פגישתה של ריטה האזרח, הפרקליטה היהודיה מבריקה מניו-יורק, עם ראשי אש"ף, וביניהם יאסר ערפאת, בסטוקהולם. דפנה ברק ראינה אותה ושמעה גם את דעתו של אבא אבן עליה: "היא אשה אמיצה".

דך חדש

מקומוניזם לחזרה בתשובה

גרשון קניספל מספר את סיפורו של יוסף הירש: פרופסור בבצלאל, מבחירי הרשמים בישראל, שעשה את הדרך הארוכה ממשי-נתן של לנין ועד הכיפה היהודית. עתה ברויאל סוקרת ספרו המפורסם של תומאס הארדי ונתן זך על נובלה שלא תישכח.

המדורים הקבועים:

22	גם יחד	3	מיכתבים - קול חדר וחודרה
26	דף חדש - חלום בלהות	4	איגרת העורך - שפה שרית
28	תשבץ - שבט שוודים גרמני (שש אותיות)	5	הנדר - מדינה ספיר
28	מיכתבים לרזתי - עיניים סגולות ויד לברדי	6	במדינה - מדריכה-מלפנים
29	קולנוע - כרוניקה של כישלון מה הם אומרים - יסמין סי כסו	10	תשקיף - לימים לופת
30	ארוהים - לסי שסאמין בור	11	אנשים - גורבאצ'וב והמיליארד
33	גם זה וגם זה - כדור-הירוק	15	הניוירקי - גרמנים וחסידים
34	רחל המרחלת - הכדורונן והיפהפיה	16	אתה והשקל - האינתיפאדה
42	הזריסוקים - השמש עתבת	16	כתירון - על עצים ואבנים
42			תמריצים

לו אחד הבכירים הוא הומרסקסואל) מייד מזו עיקים את מכונת-האמת. זאת פגיעה קיצונית בצניעות-הפרט וזאת גם חוצפה תהומית ומה שמדהים אותי כל פעם מחדש, שטרם נמצא מזומן כזה למכונת-האמת שישב כפי שצריך: "מכונת-אמת" אבי שילך למכונת-אמת!" אלי ביגמן, ירושלים

גם אתה. ברוטוס

על איזכור רמזים מיניים ("תשקיף", העולם הזה 23.11.88) בשבוע שבו העיתונות הכתובה נהנתה להבי ליש ידיעות עסקס, בצורה ברוטלית ממש, בענייני-ימי — מן המסורף שתלש את שק אשכיו של יריב בעל כלב, דרך הפרוזה שביקשה לגבות אתנן כפול מגבר גרליאבר ועד להורעה החשוכה של קופת-חולים שהיא מנפקת גלולות המבטיחות זיקפה של ארבע שעות, ציפיתי למצוא, לפחות בין דפי העולם הזה, מיסתר מתקפת הגסויות האלה.

אבל, לא מדור חשקיף מצא משום מה לנכון לרווח על ניבולפה בישיבה של ועד-עורכים מסויים: כאשר חברה בוועד שאלה מדוע הנשים דפוקות — בשכרן, היתה הכוונה — ענה איוה חבר חסר-דיגיונות: "מפני שהן נהנות מכך!" גם אתה, ברוטוס?

שכל של גוי

על התלבטויותיהם של כמרים קא-תוליים בימי-הביניים ("הנדון", העור-לם הזה 23.11.88).

לא יעזור כלום. הגויים באמת מטומטמים. אם זה מה שהטריד את הכמרים שלהם בימי-הביניים, כמה מלאכים יכולים לרקוד על ראשה של סיכה. זה לא רק מראה שהגויים עוסקים בשטויות, אלא גם מראה שאין להם שכל. לו היה להם שכל, שכל יהודי, היו שואלים כמה מלאכים יכולים לעמוד על ראשה של סיכה. כי כאשר המלאכים רוקדים על ראשה של סיכה התשובה המכסימלית היא שניים: מלאך אחד המחזיק במלאך השני, כל האחרים היו נופלים מראש הסיכה בעיקבות ההרעדה של הרוקדים.

אלי בריהודה, חלאביב

אמור לי מה שמך

על שמו של תינוק טרי ("דין אמת", "יומן אישי", העולם הזה 23.11.88). מן העולם הזה אני מצפה לדיווח עובדתי מוצק ולא לסברות-כס. ייתכן מאוד שלאותו זוג ישראלים החי בווינגטון יש מניעים הרבה יותר ענייניים למתן השם לתינוק הטרי שלהם. מדוע לייחס להם כוונות ירידה סופיות והשקעות בניכר כסיבה למתן שם, הפולחן כביכול לסביבה האמריקאית? אולי הם דווקא נתנו לבן את השם אמת זכר לנטיית ליבם המפלגתית, למערך, שסימנו בבחירות הוא, כידוע, אמת? עובדה ששם האב בן וישם זה בוודאי ניתן לו על ידי אביו (סבו של התינוק אמת) מן התקופה בה קראו ברחובות. "אמור לי לוקי" (דויד בן-גוריון).

מאיר קמיר, רחובות

פרשת איזמיר

על יהודי יוון בתקופת השואה. אני היסטוריון של יהודי יוון ואני מחפש חומר על המאמצים של גורמים תורכיים להציל פלי-טים יהודיים מיוון בזמן השואה. לפני שלוש שנים (העולם הזה 14.8.85) כתב קורא בשם דויד שוורץ מתלאביב, במכתב למי ערכת, על "פרשת איזמיר" (הברחת יהודים מאי-תונה לאיזמיר בספינות-דייג יווניות).

הייתי רוצה ליצור קשר עם קורא זה בהקדם. יצחק כרם, ירושלים

כתובת הקורא כרם: ירושלים, תלמי, רחוב שלום יהודה 10/8, טלפון: 02-710937.

כתובת העערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובות המערכת: רחוב גורדון 3, תלאביב, מיקוד — 63458. בשעת הצורך ניתן גם לסנות בט"לפון — 232262 (03) בפקסימיליה — 242245-3-972. מני 2009, ובטלסקס — RMYM IL 341667.

(המשך מעמוד 3) בת. הוא נוסע במכונית בשבת והוא רואה טל-וויזיה בשבת, אולי מפני שלא כתוב במפורש בשום מקום בתורה שאסור לנסוע במכונית בשבת ושאסור לצפות בטלוויזיה בשבת. אבל להדליק אש בשבת? הרי אורי לא יכול להתחמק מצו מפורש (שמות ל"ה): "לא תבעירו אש בכל מושבותיכם ביום השבת!"

אמנם אורי יכול לטעון שאין יהודי אחד בעולם המקיים את כל תרי"ג מצוות התורה ועובדה שאפילו משה רבנו לא הצליח לקיים את כולן (ולמשל, אלה התלויות בארץ, שאלה משה לא הגיע כלל). אבל שמירת-שבת זוהי לא סתם עוד אחת מהמצוות, אלא אחת מהחשובות ביותר! גלעד כהן, רמת-גן

קול חרד וחרדה

על מן נוסף של הבחירות הראשונות בארץ-ישראל ("מיכתבים", העולם הזה 30.11.88).

הופעתה המוצלחת של רשימה ז' (ובלת-ימי-גלתיים) בבחירות לאספת-הנבחרים באפריל 1920 לא היתה הפן המעניין היחיד של אותן בחי-רות.

כבר אז היו בעיות עם החרדים. הם לא הסכימו שנשותיהן יופיעו בקלפי ומאידך הם לא רצו לווד-תר על קולותיהן.

המוצא שנמצא הראה כבר אז, כי החרדים יוד-עים לגבות את שלהם: נקבע, כי מכיוון שהנשים החרדיות לא יצביעו, יצביעו בעליהן במקומן, ות-יה להם זכות של הצבעה כפולה, אחת עבור עצמם ואחת עבור בתויהם.

יפה לוריא, ירושלים

חרשות מן החזית (3)

עוד על ראשית-יבוב של צה"לים ("מיכתבים", העולם הזה 10.2.88 והלאה).

חזרת מהתרח"ט. כשהיתה לי אפשרות לישון, ישנתי בשק"ש. וכשלא ישנתי, הקפדתי למלא אחרי כל הפקודות, כדי לא להסתבך עם החש"צ. תרגום לעברית: חזרתי מהתרגיל החטיבתי. כשהיתה לי אפשרות לישון, ישנתי בשק"השינה. וכשלא ישנתי, הקפדתי למלא אחרי כל הפקודות, כדי לא להסתבך עם חוק השיפוט הצבאי.

טוראי (מיל') שבתאי קולודני, ראשון-לציון

אופוזיציה לחומייניסטיאן

על התגובה המתבקשת להצלחה החרדית (העולם הזה 2.11.88).

כל מי שחרד לדמותה הרוחנית והתרבותית של המדינה, כתוצאה מהקואליציה העתידה לקום עם הגורמים החרדים הקיצוניים, כל מי שחרד מהפרכתה של מדינת ישראל לחומייניסטיאן יהודי, דית, חייב לתת יד להקמת אופוזיציה חילונית עיקבית ולוחמת, במסגרת הליגה לכפייה רתית, ויתקשר לתר. 9211, חיפה 31092.

מיכאל (מייק) מלג, חיפה

טול קורה מבין עיניך

על מחדל של עורך מדור המיכת-בים למערכת ("מיכתבים", העולם הזה 2.11.88).

השגיאות הרבות בעברית בכלי-ההתיקשות הן תופעה ידועה, שהתרגלנו אליה. אבל ישנן שגי-אות, החורגות מהשיגרה והמלוות קוריוזים. אחת כזאת היא השיגה שראתה אור בהעולם הזה. הקורא בן-מנחם כתב: "...מה קרה לאורי אב-גרי? האם קחו עיניו מראות?" ועל זה אני אומר: מה קרה לעורך מדור המיכתבים למערכת? האם כהו עיניו מראות? שוקי ילון, פתח-תיקווה

תנובה מתבקשת

על השימוש במכונת-האמת ("מיכתבים", הפיץ את השמועה", "תשקיף", העולם הזה 9.11.88).

אופנה חרשה באה למדינה. ברגע שנופל הח-שד הקל ביותר על קבוצת אנשים, בכל נושא שהוא (כמו בירדיה שפורסמה בהעולם הזה, כאי-

(זיכרון) הוא תעמולתי ומגמתי, ויש להיפטר ממנו בימינו.

הערה נוספת של סיוון: עניין אחר הוא רבקותכם בתעתיק בס של האות א. כידוע לכל — וכך גם קבעה האקדמיה ללשון — א בימינו הוא קס: ניקסון, אקספרס, מקסיקו, מקסימום, טאקסי, סקס, מיקסר. גם פקס בעיקרו מיוסר על יוונית. ההאחות של כמה כותבים בארכטטור מצחיקה, מפני שאין אנתנו יודעים איך ביטאו את המילה הזאת. לפי חוקי הדיקרוק, כ' בשווא מבטאת כ' לאדגושה. מלבד זאת יש גם אלקסנדרה בתלמוד, בק'.

גם אתה, וגם קצת הארץ. נזהרים לפעמים שלא לתעתק X בק'. למה ככה... אבן-שושן במהדורות האחרונות שינה במילון את כל הכס' לקס'.

הגר והגירות

בתוספת למיכתבו של לי סיוון קטע משעשע, כנראה לרגל הוויכוח על "מיהו יהודי" ו"מיהו יהודיה".

הנה דבריו:

שלוש נשים ביד הלשון:

הראשונה היא רות, ששמרה על מעמדה הרם בזכות נשיותה.

גולית רוח היא מגילת-היוחסין של דויד ה-מלך. לפיה היה דויד בן נכדה של רות המואבייה מנישואיה עם בועז.

לכאורה יש כאן פסול, שכן התורה אוסרת בפירוש: "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'..." עד עולם, על דבר אשר לא קידמו אתכם כלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים, ואשר שכר עליך (בלק, מלך מואב) את בילעם בדכעור... לקללך" (דברים כ"ו).

חז"ל עסקו בשאלה זו, ובהאבתם הרבה לדויד המלך ע"ה ביקשו ללמד סניגוריה על נישואין אלה ודרשו (ביבמות ע"ז ע"ב ב') שהאיסור חל על "עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית".

השנייה — בתי-פתח — יכלה להינצל ממות אילו טענה...

לפי שופטים פרק י"א נדר יפתח בפחוטות נדר לה'. אם נתן תיתן את בני-עמון בירי, יהיה ה' יצא אשר יצא מלחתי ביתי... העליתיהו לעולה". רצה הגורל ובתו החירה יצאה לקראתו. בתופים ובמתולות" ויפתח, בוודאי למגינת לבו, קיים את נדרו.

האם באמת זה היה נדרו? לדעתנו, כ-3200 שנה לאחר-מעשה, יכלה בתי-פתח להינצל ממות (ובוודאי שאביה גם הוא היה שמת עלי-כך) אילו טענה שאביה הכריז "היוצא אשר ייצא" (ולא "היוצאת אשר תצא") והעליתיהו לעולה. והיא יוצאת, ועל כן היא פטורה.

השלישית היא המשוררת אלישבע (1949-1988), שהפסידה טיול בעיר העתיקה בירושלים עם סופר גדול. במיכתב אינטימי של ש"י עגנון לאשתו, שנשלח מירושלים ב-1925 (אסתר-לילין יקירת', כתבי ענון, עמ' 109) נאמר:

בליל שבת הלכתי לנשף אשר עשו לכבוד אלישבע, גיורת מרוסיה שכתבת שירים עבריים. ביום הראשון בובקר בא אצלי בעלה, לבקש אותי בשמה לטייל איתה בעיר העתיקה, אבל יצא אשר לפני-הצהריים אני עובד, לא מילאתי את רצונם. ואהבתם את הור' כתיב, ולא את הניוורח.

א.א.מ.א.

קליא י'ק?

תמיד הקדשנו כשבועון זה תשומת-לב רבה לשפה.

השפה היא מכשיר-העבודה של העיתונאי, חר-מרהגלם של התיקשות. כאשר הקמנו את המע-רכת הנוכחית של העולם הזה, לפני יותר מ-38 שנים, ידענו שעלינו ליצור שפה עברית-עיתור-נאית חדשה, כדי לממש את התפיסה העיתונאית שלנו.

לפני כמה שבועות, במסיבה קטנה של ידידים, דיברו כמה עיתונאים על השפה של העולם הזה. שעליה התחנכו מנעוריהם. אמנון רנקנר, ש-סיפר כי התחיל לקרוא את העולם הזה ביריד-שלים באמצע שנות-העשרה שלו, הגדיר את שפת העולם הזה כ-שפה שררית ורזה. כמה מה-אחרים חזרו על כך.

וזהי הגדרה טובה. רצינו ליצור שפה פשו-טה, עניינית, מדויקת. שפה מדויקת פירושה

שפה תיקנית, כי לא יתכן דיוק כאשר אין משמעות קבועה למילים. רחינו את השימוש בסלאנג, אלא במיקרים שהחומר חייב זאת (ציטוט דברים מפי דוברי-סלאנג, או כתבלין לשפתו של בעל מדור אישי). העיקר הוא שהקורא יוכל לקרוא את הדברים בשקט, מבלי להיעצר, מבלי לתמוה על משמעות הדברים.

אנחנו עדיין רבקים בכללים אלה. וזהו השפה בכמה מכלי-התיקשות, העוסקים בורות לשונות במעטה של חברה-מגוונת, אינו נראה לנו כלל.

כלומר,

ישו

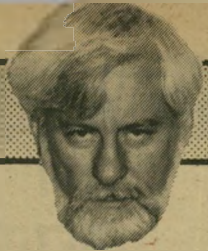
משום-כך אנחנו שמחים תמיד לקבל הע-רות מידי קוראים שהם ידענים בענייני-לשון, הגורמים לנו לחשוב מחדש על נושאים לשוניים השנויים-במחלוקת.

כזהו מיכתבו של הד"ר ראובן סיוון, שקיבלתי באחרונה, ובו כמה השגות על שפת העולם הזה. "גראה שגם אתה, כעורך, לא קיבלת שלומך כותבים בו — לומר ולא לאמר. לאמר הוא הכי תיב החסר של לאמור התנ"כי, ולזה ודאי אינך מתכוון. תסלח לי על שאני מפנה אותך פשוט למילון אנכישוון ("הגדול", ארבעה או שמונה תישעה חלקים), ערך לומר. כידוע, גם המילה כנורס מורכבת מכ' + לומר".

מקובל. אנחנו מקפידים עכשיו על הכתיב לומר.

לא כן לגבי ההערה הבאה. "עניין שני הוא ישו, שמו של ישו הנוצרי זה אלפיים שנה בתלמוד ובכל הספרות העברית. יש ספרים מונומנטליים, כגון ישו הנוצרי של יוסף קלונר, וכן בכל ספרי ההיסטוריה העברית. מובן שבכל האנציקלופדיה העברית שמו של ישו כתוב ישו. היחיד שכתב ישונו הוא סלקינסון, בתרגום העברי של הברית החדשה. מטעמים מייסורניים, כמוכן באנציקלופדיה העברית הגדולה של מס' רה יש עשרות עמודים תחת הכותרת ישו. קלונר, ליבוביץ ושאר חוקרים מובהקים לא פחדו ש' יקראו ישו, כשם שאתה מסביר".

מצטער. אני יכול לקבל זאת. הסיבה היחידה לאותו השם ישו בכל הדורות היתה השגיאה העזה לאבי הנצרות. הוא היה יהודי מנצרת, ושמו היה ישוע. האיות ישו (ראשית-יבובת "יחש שמו

הנדון:

אדוני הנשיא, אתה צריך להציל אותי! הוא אמר

מדינה ספייר

הבוחרים החרדיים רואים לענייניהם. זהו עולמם, ואין להם עולם אחר. כדי לקדם את עולמם, הם מוכנים לכרות ברית עם אלה או עם אלה, ולא כליךך חשבו להם עם מי. הם עומדים מחוץ למעגל של המדינה. יש להם מעגל אחר.

אם כן, מה רצה "הבוחר" האגדתי באמת?
ביום הבחירות הוא רצה בממשלה של מיסלגה זו או אחרת. אולם לא היתה מיסלגה אשר די בחרים רצו בה, כדי שתקים ממשלה.

רק מיטע קטן רצה בממשלה שבה יהיו החרדים את לשון המאזניים.

רצון "הבוחר" ביום הבחירות לא איפשר להקים שום ממשלה. משום כמשמעו.

לא כן רצון האזרחים. כי בניתיים עברו כמה שבועות, נוצר מצב חדש, ולאורח היה זמן לחשוב.

ברור כי ברגע זה, לאור המצב הקיים, רוצה רוב גדול של האזרחים בסיתרון שהנשיא העלה אותו על הנס שלו: ממשלה של שתי המיסלגות הגדולות.

כדאי להרהר לרגע על פירושו של רצון זה.
במערכת הבחירות השמיצו שתי המיסלגות הגדולות זו את זו בחריפות. הליכוד אמר כי המערך עומד למכור את המדינה לאי-ש"ף, טפרטרספו. המערך אמר שהליכוד עומד להוביל את המדינה למלחמה ולכל מיני אסונות אחרים.

האם יישבו שניים אלה עכשיו יחדיו?
אילו האמין הציבור בתעמולת הבחירות של שתי המיסלגות, הוא לא היה מעלה על דעתו להושיב עכשיו יחדיו בממשלה אחת. הרי לא היה עולה על דעתו, למשל, לתמוך בממשלה משותפת של רפ"ח והתחיה.

למרבית מזלן של שתי המיסלגות, לא האמין הציבור אף למילה אחת שאמרו במערכת הבחירות.

אין הוא מאמין שהמערך עומד למכור את המדינה לאש"ף. (מה גם שחלק גדול של הציבור כבר הגיע בסתרליכו למסקנה שאין מנוס מהדברות עם אש"ף.) אין הוא מאמין כי הליכוד יספח מחר את השטחים הכבושים ויוביל בודון למלחמה.

למען האמת, אין הציבור מאמין שיש בכלל הברל בליכוד גדול בין הליכוד והמערך. שניהם מהווים בעיניו את המרכיב — זהו מרכיביו וזהו מרכיביו.

בעניין החשוב ביותר — עניין השלום — אין הציבור מבחין בהבדל גדול ביניהם. המערך לא הציע שום דרך סבירה לשלום, אלא רק מליצות מתחכמות. הליכוד רחה את כל הדרכים לשלום, אך בלב הציבור מקנת האמונה הסתומה שברגע המכריע יעשה יצחק שמיר או אריאל שרון מה שעשה מנחם בגין בקמפידיוויד. הציבור גם מאמין כי בענייני כלכלה וחברה אין בכלל שום הבדל בין שתי המיסלגות, וכל הריב ביניהן הוא רק על חלוקת השלל ביניהן.

בקיזור, הציבור אינו רואה הברל של ממש בין שימיון פרס ויצחק שמיר, או בין יצחק רבין ואריאל שרון. הברלי אופי — כן. הברליסיגנון — בוודאי. הברלי שיטות — קצת. הברלים מהיר תיים ממש — לא.

אלמלא אמונה זו, לא היתה עכשיו מושמעת הקריאה להקמת ממשלה רחבה. היא לא היתה כלל אפשרית. לא וילכו שניים יחדיו בלתי אם נועדו.

וא הדין לגבי שתי המיסלגות עצמן.
אלמלא האמין פרס כי ההברלים בינו לבין שמיר הם מיזעריים, לא היה משתוקק כליךך לשבת שוב בממשלה איתו. ואל מלא האמין שמיר כי ההברלים בינו לבין פרס הם משיניים, לא היה פותח במשאומתן להכנסתו לממשלתו.

כל האזרחים האלה מכירים זה את זה היטב. הם יושבו ביחד בממשלה אחת במשך ארבע שנים. הם מכירים זה את זה עשרות בשנים.

אין הם אוהבים זה את זה במיוחד. יש ביניהם מתחים אישיים. אבל כולם יודעים כי יש להם קונסנוס רחב. נוח לשמיר יותר לשבת עם פרס ורבין, מאשר עם הרב מדישמו מאגורות ישראל ועם גאולה כהן. נוח יותר לפרס ורבין לשבת עם שמיר ושרון, מאשר עם תופיק טובי ומוחמד מיעארי.

אחרת לא היו מדברים שוב על ממשלה רחבה.

יצחק רבין הוא כנר לשון, אך יש לו הכישרון לטבוע מדי פעם מטבעות לשון הנחרטות בויכרון (ואיני מתכוון דווקא לחתרון בלתינלאה ולפורל של פרס).

השובע הכריז: "אין לי מדינה ספייר!"
חלק גדול של הציבור, ולא רק בצד השמאלי של קריהאמצע, נחרד מפני המשכבה כי במשך ארבע שנים תנהל המדינה עליידי חבורה של מטורפי הימין הקיצוני (הכניסטים בעלי צילינדר) וחובשי מיגבעות שחורות. הוא מאמין באמת כי אלה יהרסו את המדינה. כל חלופה אחרת נראית לו טובה יותר.

איני יודע אם הנשיא חרג מסמכותו או לא. אבל אני די בטוח שהא הבע את מישאלת הרוב הגדול של הציבור.

כלשהו, אחרי מה שקרה) הרי הרוב העצום של הציבור — כ-80% — אכן רוצה בממשלה של הליכוד והמערך, בלי הדתיים ובלי המיפלגות הקיצוניות מימין ומשמאל.

ההתרשמות האישית שלי מתאימה לתוצאה זו.

מה רצה הבוחר? שאלה זו נשאלת שוב ושוב, והיא לוטה ערפל.

כמוכן, "הבוחר" אינו קיים כלל. הוא לא היה ולא נברא, אלא משל היה.

ביום הבחירות לא היה "הבוחר". היו 2,305,567 בוחרים, ולכל אחד מהם היה רצון משלו, אם בכלל.

ממשלת אחדות

כל דיבור על "רצון הבוחר" הוא בגדר הפשטה.
בכל זאת ניתן להגיד כמה דברים על "רצון הבוחר". ובעיקר על "אירצון הבוחר".

הבוחר לא רצה בממשלה של הליכוד. אחרת היה נותן לליכוד לבדו רוב מוחלט.

הבוחר לא רצה בממשלה של המערך. אחרת היה נותן למערך לבדו רוב מוחלט.

הבוחר לא רצה בממשלה של הימין. אחרת היה נותן לפחות לכל מיפלגות הימין ביחד רוב מוחלט.

הבוחר לא רצה בממשלה של השמאל. אחרת היה נותן לפחות לכל מיפלגות השמאל והמיפלגות הערביות רוב מוחלט.

העובדה הפשוטה היא ש"הבוחר" נתן במעט כוח שווה לשני הגושים האלה, ולא נתן אף לאחד מהם את הכוח להרכיב ממשלה.

הליכוד לבדו קיבל רק 23,942 קולות יותר מאשר המערך. ואילו כל הגוש הימני כולו (הליכוד, התחיה, מולדת, צומת) קיבל 9061 קולות פחות מאשר השמאל כולו (המערך, שינוי, ר"צ, מפ"ם).

האם נובע מזה ש"הבוחר" רצה בממשלת ליכוד-מערך? בוודאי שלא.

אבל נובע מזה בהחלט ש"הבוחר" לא רצה בממשלה של אחד משני הגושים האלה לבדו.

מן השלילה נובע החיוב.

בר אחד ברור לגמרי: "הבוחר" לא רצה בממשלה של הימין עם החרדים, או של השמאל עם החרדים.

הוא לא רצה בחרדים בכלל.

כאשר עלתה אפשרות זו, והסתבר מה פירוש, נחרדו רוב בוחריו הליכוד ורוב בוחריו המערך גם יחד.

בוחריו המיסלגות החרדיות בוודאי לא התכוונו להקים ממשלה של הליכוד או של המערך. ענייני הליכוד והמערך מעניינים אותם כקליפת השום. לא אגוים אם אומר שגם ענייני המדינה מופיעים אצל רבים מהם בדרגת קרימות נמוכה מאוד.

אדוני הנשיא, אמר יצחק שמיר כאשר הוזמן להארכת המנדט ראש שלו. אתה צריך להציל אותי. אתה צריך להציל את המדינה.

מה העניין, שאל חיים הרצוג.

העניין הוא שאני תקוע בבז. אני תלוי בחרדים — האלה, והם פושטים את העור שלי. את העור של המדינה. בכל תולדות המדינה עוד לא היתה סחטנות כזאת.

זה כבר לא עניין של ויתורים ופשרות. זה חיסול המדינה הצייונית, פשוטו כמשמעו.

נאלצתי להבטיח להם להעביר את חוק "מיהו יהודי". לא הבנתי בהתחלה עד כמה זה חמור. חשבתי שזה נוגע לכמה עשרות גרים. אבל עכשיו מסתבר לי שזה הולך להתפתח למימדים של אסון לאומי. זה לא יהיה משבר חולף. זה יהיה ניתוק המדינה ממיליוני היהודים באמריקה, שאנחנו זקוקים להם.

חורף מזה יש המטורפים האלה בימין הקיצוני. גנרי. רפול. יובל. גאולה. משוגעים אחר-אחד, לא עלינו.

איראפטר יהיה לנהל את המדינה עם שבע מיפלגות קטנות. שיכנע הגמדים האלה ישנעו אותי, זה את זה. ואת המדינה. יהיה משבר ממשלתי כל שבועיים.

אדוני הנשיא, תציל אותי!

איך אציל אותך, שאל חיים הרצוג.

פנה בקריאה פומבית לפרס ואל"י, קרא לנו לחדש את המשא והמתן להקמת ממשלה רחבה!

זה לא קצת חורג מסמכויות הנשיא? שאל הרצוג.

אולי. אבל גורל המדינה חשוב יותר, אמר יצחק שמיר.

אדוני הנשיא, אמר למחרת היום שימיון פרס, כאשר הוזמן למישכוןשיאיישראל. אתה צריך להציל אותי. אתה צריך להציל את המדינה.

מה העניין, שאל חיים הרצוג.

העניין הוא שאני תקוע בבז. אני ויצחק רבין. התחלנו במשא ומתן עם הליכוד, ופתאום באה לישיבת מיפלגת העבודה ואסרה עלינו להמשיך במשאומתן.

נכון שאני אשם בזה בעצמי. מודה. עשיתי הסכם עם אגודת ישראל להקמת ממשלה צרה. זאת היתה התחכמות מטופשת. אז מה, אסור כבר להתחכם?

אגודת ישראל דפקה אותי, כמוכן. הממורים האלה דופקים כל מי שנוגע בהם בקילשון.

עכשיו אני לא יכול להמשיך במשאומתן עם הליכוד. עומדת לקום ממשלה שתהיה אסון לאומי. ממש חורבן בית שלישי. יהיו בה כל המטורפים מימין והמתנה החרדי. ממשלה חומייניסטית פאשיסטית. גם שמיר יהיה בה שבו. הם יהרסו את הכלכלה, יגרמו לניתוק יהודי אמריקה, יפסיקו את תהליך השלום. הדימיון הכי פרוץ לא יכול לתאר לעצמו מה שיקרה. וזה גם יהיה הסוף שלי ושל יצחק רבין.

תציל אותי, אדוני הנשיא!

איך אציל אותך, שאל חיים הרצוג.

פנה בקריאה פומבית לשמיר ואל"י, קרא לנו לחדש את המשא ומתן להקמת ממשלה רחבה!

זה עלול לפגוע במעמדו הבלתימיפלגתי של מוסד הנשיאות, אמר הרצוג.

אולי. אבל גורל המדינה חשוב יותר, אמר שימיון פרס.

אניני בטוח שאכן התנהלו שיחות כאלה. אבל אני משער שהתיאור הזה אינו רחוק מהאמת.

על כל פנים, הנשיא פעל בהתאם לכך. הוא פנה בקריאה אל שמיר ופרס לחדש את המשאומתן להקמת ממשלה.

בעיקבות הקריאה התכנס מרכז מיפלגת העבודה, והחליט ברוב גדול להיענות לה. המשאומתן חורש מייד, ממש ברגע האחרון.

מניית הממשלה הרחבה זינקי שוב כלפי מעלה.

נשיא ידע שהוא עושה צעד די נועז.

אמנם, עלי-פחוק יש לנשיא הסמכות הבלעדית להטיל את התפקיד של לרכיבממשלה על מי שהוא רוצה בו. זוהי הסמכות היחידה שיש לנשיא, מלבד סמכותהחנינה.

החוק אינו מגביל את הנשיא בעניין זה. הוא יכול לפעול כר-אותיעניו.

אפשר לטעון כי פנייה פומבית לשתי המיסלגות הגדולות היא ברוח הסמכות הזאת. יתכן מאוד. בכל זאת התהלך הנשיא הפעם על קצה דק מאוד.

הוא עשה זאת, לדבריו, מפני שפניותיהם של אזרחים רבים שיכנעו אותו כי הרוב הגדול של הציבור רוצה בממשלה רחבה.

אם להאמין לסקרים שפורסמו (ולא קל להאמין לסקרים מסוג

ההימור המסוכן – האם הוא היה מוצדק השאלות שלא נשאלו

במדיונה
העם
פני הדור
כפני הכלבים
כלביה הצלה וכלב
ההשמדה – הם שתי
פניה של ישראל
בשעה זו.

שני כלבים, שהופיעו בכלייהתיק שורת בארץ ובעולם, סימלו את החי והיה הישראלי בשעה זו. הכלב האחד נשא על גבו מגדרויד אדום. היה זה כלביה הצלה, המאומן לא תר אנשים הקבורים מתחת להריסות. הכלב האחר היה – לדברי המי קורות הלבנוניים והעולמיים – כלבי השמדה. הוא אומן להוביל מיטען של חומר נפץ לייעד אויב, ולפוצץ שם את עצמו.

הכמיהה לגאווה. הכלב האחד סימל את המאמץ שמילא השבוע את הלב הישראלי בגאווה, ושהביא למדינה הערכה בעולם כולו.

ישראל קרובה מאוד לארמניה הסובייטית, שבה אירע רעש אדמה קטן לני מאין כמוהו. הסובייטים עצמם דיכרו על 50 עד 100 אלף קורבנות, כמיספר הקורבנות של מלחמה לא-קטנה. ישראל מיהרה להחיש לשם עזרה,

רבים ושומרון העריכו נכונה כי עם אורייס תשתנה התמונה בשדה הקרב. המהכלים של ג'יבריל יכלו לקבל תיגבורת מבירות הסמוכה. אירגונים וכוחות מקומיים אחרים יכלו להצטרף לקרב. ובעיקר: הצבא הסורי, שנמצא במרחק של קילומטרים אחדים בלבד מן הויתר, עלול היה להיגרר אל תוך המערבולת.

אילו זה קרה, היו עלולים להתפתח כמה תסריטים:

● **הצורך להביא לזירה כוחות ישראליים נוספים,** כדי להציל את הכוח במקום. פעולה מוגבלת היתה עלולה לצאת מידי שליטה ולקבל מימרים הרבה יותר גדולים.

● **הסורים עלולים היו להיכנס לקרב,** והתקרת המקומית היתה עלולה להתפתח למימרים של עימות ישראלי-סורי ישיר, דבר שישראל אינה מעוניינת בו לחלוטין בשעה זו.

● **התפתחות התקרית היתה עלולה לגרור אחריה את התערבות המעצמות הגדולות.** ארצות הברית נבוכה אחרי פרשת שולץ

כלבים במשימות של התאבדות-שלא-מרצון, היו יעילות? האם אחרי שנה של אינתיפאדה נפגעה רמת-האיומים של צה"ל ונפגעה המוטיבציה של חייליו?

כל אלה הן שאלות נכבדות, שהתשובות עליהן לא יודעו במהרה לציבור. אולם לגבי כוח נשמעו השבוע ספקות ותמיכה, שהיו מלוות בביקורת סמוייה או גלויה על הן שומרי, והן הרמטכ"ל.

אולם עיקר הביקורת נמתחה על הרמטכ"ל בשל החלטתו. להשאיר בש"ט את ארבעת החיילים התועים. נאמר כי זה פוגע בערכייהיסוד של צה"ל, שאין מפקידים חיילים בשדה, ועוד. דווקא ביקורת זו לא היתה מוצדקת. ארבעת החיילים לא "הופקרו". להיפך, הופעלו שיטות יעילות מאוד לאיתורם ולהצלתם.

החלטת הרמטכ"ל להוציא את הכוח העיקרי בעוד מועד ולהטיל את הצלת הארבעה על הליהאוויר היתה נבונה ונכונה.

אית היה ראוי לפגוע ביעד במועד זה, ועל הפעולה הוחלט בלי קשר לנסיבות מדיניות. נשמע גם רמז שהיה זה תרגיל לבדיקת שיטות חדשות. אולם ההכחשה אינה משנה הרבה. החלטה המתקבלת בדרגה של שר-הביטחון והרמטכ"ל מוכרחה לקחת בחשבון את כל הנסיבות הפוליטיות. אילו היה חשוב למחליטים שלא יתקבל הרושם כי הפעולה קשורה ביוס-השנה של ה-אינתיפאדה, כנאום ערפאת ובמסא ומתן הקואליציוני, לא היו מחליטים עליה בשעה זו.

כל פעולה כזאת, בעומק ארץ אחרת, היא בהכרח בתחום סמכותו האישית של הרמטכ"ל. ואכן, בשום הקשר לא הוכרזה השבוע מפקדת פיקוד-הצפון, שהיתה אחראית לפעולה כזאת אילו בוצעה בגבול ישראל או בגבול אזור הביטחון בלבנון.

כאשר הרמטכ"ל אחראי לפי עולה השיקולים שלו חייבים לכלול את הנסיבות המדיניות הבינלאומיות. לאור העיתוי, היתה זאת פעולה אומללה.

● "הפקרה בשטח"

מה שקרה בשטח אישר את הנחת היסוד הזאת.

רוב הביקורת על הרמטכ"ל נמתחה השבוע בשל החלטתו, בשעות הקטנות של הבוקר, להוציא את כוח-הנחתיה משטח-הפעולה בלבנון, ולהשאיר שם ארבעה חיילים, וביניהם קצין, שאיכרו את הקשר עם הכוח העיקרי.

הוצאת הכוח הזה באמצעות מסוקים וחיפוי אווירי היתה הסיפור הרמאטי של הפעולה, והאפילה על כל שאר חלקיה וחבל.

היא האפילה על השאלה הציבאית העיקרית: האם הושגו יעדי הפעולה?

לפי כל הסימנים, היעדים האלה לא הושגו. המטרה העיקרית לא הושגה. ההרג של כמה מאנשי ג'יבריל, תמורת נפילתו של מגיד גולני אמיר מיטל, לא היה תחליף למטרה זו. ג'יבריל, הנתמך באופן מאסיבי על-ידי הסורים, אינו סובל מחוסר כוח-אדם.

כישלון זה מחייב בדיקה יסודית, ויש להניח כי היא מבוצעת עתה על-ידי צה"ל. האם שיטת-הפעולה – הנחת כוחות מן הים – הצדיקה את עצמה? האם השיטות שהופעלו (וביניהן, לדברי המקורות הורים, הפעלת

רובה מאור סימני-שאלה ריחפו מעל לפעולה שביצע צה"ל ליד ראמור בלבנון – הפעולה היבשתית הגדולה הראשונה בעומק לבנון מאז המלחמה האומללה.

אולם כרגיל בישראל, לא העז איש לשאול את השאלה העיקרית והמכריעת: **מדוע הוחלט בכלל על הפעולה הזאת?**

● עיתוי אומלל

אשר צה"ל ושרהביטחון טענו שאין כל קשר בין הפעולה הזאת ובין נסיבות פוליטיות.

מעטים בעולם האמינו להכחשות אלה. הפרשנים שמחוץ לישראל הסכימו את עצם הפעולה והעיתוי שלה בכימה תאריכים סמוכים:

● **הפעולה בוצעה ביום-השנה הראשון של האינתיפאדה.** היא באה כהפגנת-כוח, כדי להוכיח שצה"ל לא נפגע על-ידי ההתקפות, וכי יכולת המיבצעית עימו, למרות הפיכתו בחלקו הגדול לכוח שיטור קולוניאלי.

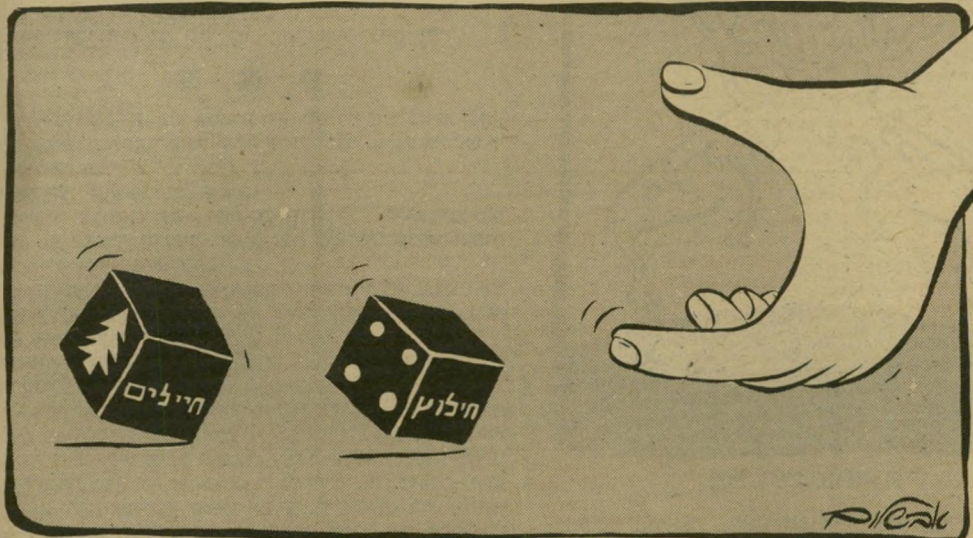
לדעת ישראלים רבים, האינתיפאדה פרצה בשעה שפרצה בעיקבות מעשה הגבורה של הגלשן ליד קריית-שמונה. הגלשן היה שייך לאירגונו של אחמד ג'יבריל.

● **הפעולה באה כמה ימים לפני הדפעתו של יאסר ערפאת** כמושב המיוחד של עצרת האו"ם, שייצג למענו בלונדון. היא באה כדי להפגין את המדיניות של ממשלת-ישראל שלא להיענות לשום יוזמת-שלום פלסטינית, ולהמשיך במלחמה.

מבחינה זאת היה היעד מודר. הותקפו דווקא מיתקנים של אחמד ג'יבריל ("החיות העממית לשיחרור פלסטין" – המפקדה הכללית). ג'יבריל אינו שייך עוד לאש"ף, והוא שולל מכל וכל את החלטות-אלג'יר ויוזמת-השלום של ערפאת. בעיני הפלסטינים, ג'יבריל הוא סוכן סורי לכל דבר.

● **הפעולה באה בעיצומו של הוויכוח על הרבבות הממשלה החדשה.** היא יכולה להפגין את נוכח חותו וכוחו של יצחק רבין, ואת חשיבות כהונתו במשרד-הביטחון.

כל ההשערות האלה הוכחו ביש ראל נמרצות. לפי דוברי צה"ל, העיתוי עצמו היה מיקרי לחלוטין. היו ידיעות מוסמכות על יעד מתאים, מבחינה צבאית

מישחקי מזל

ערפאת, וההצבעה הבינלאומית פה אחד נגדה. אין היא מעוניינת להתערב עכשיו לטובת ישראל. הרבר התבטא בבירור בתגובתו הלא-שגויה הראשונה של שולץ עצמו, כששמע על הפשיטה (הייתי חושב שהישראלים למרו את הלקח שלא כראי להיכנס ללבנון...).

גם ברית-המועצות אינה מעוניינת בבתערבות, אך לא היתה אולי יכולה לעמוד מנגד.

לאור כל השיקולים, נכון היה להור ציא את הכוח לפני עלות השחר, ודן שומרון צדק באמרו כי רמת-השיקולים של הרמטכ"ל שונה בהכרח מרמת-השיקולים של מפקד-יחידה (הוא התכוון לומר: מפקד-כיתה).

אולם אותו השיקול עצמו היה צריך למנוע מלכתחילה את עצם ההחלטה לצאת לפעולה זו.

העיתוי היה גרוע מאין כמוהו. המי קום היה רע במיוחד. הסכנות היו הרבה יותר מדי גדולות, לעומת הסיכויים החיוניים.

לפי הניסוח הקלאסי: המלך חמה הלא-נבונה, במקום הלא-נכון, בשעה הלא-נכונה.

כל זה נוסף על השאלה, המרחפת על הכל, ושאינו לא העז לשאול אותה: **האם בתום שנה של אינתיפאדה נגרמו לצה"ל נזקים מדיניים צורניים ונששיים בה עמוקים, עד כי כל פעולה כזאת חושפת אותם?**

נה, בנסיבות הנתונות. לאחר-מעשה קיבלו שני הנכירים ביותר – שרהביטחון והרמטכ"ל – את האחריות עליהם, כשהשר נותן גיבוי מוחלט לרמטכ"ל שלו.

ציניקאים יכלו לשאול את עצמם אם אותה חדות-האחדות היתה מתגלה גם אילו נכשל פעולת-החילוץ, אילו נסלל הארבעה בשבי שך ג'יבריל. היה קל יותר, לקבל אחריות כאשר הכל עבר בשלום, בעיד רת הרבה מאוד מזל ותושייה.

אולם גם ההחלטה להוציא את הכוח העיקרי, תוך השארת הארבעה, לא נכדקה מההיבט הנכון.

● אל תוך המערבולת

ב קבלם את ההחלטה הגורלית, לקראת אורייס, היו השר ו/או הרמטכ"ל מודעים בוודאי לסיכון שהם מקבלים על עצמם ולביקורת שתימתח עליהם. החילוץ האווירי עלול היה להיכשל, ועצם הרושם של "השארת חיילים בשדה" היה עלול לגרום לדעוץ לאומי.

בכל זאת החליטו רבין ושומרון כפי שהחליטו.

ברור כי רק סיבות רבות-מישקל יכלו להביא לכך.

משום כך טמונה דווקא בהחלטת אמיצה ונכונה זו השאלה על עצם הכרעיות של הפעולה.

הצלת הארבעה (ציור של מיקי עמירן)

דפנה ברק שוחחה עם ריטה האוזר, הפרקליטה היהודית-אמריקאית שעמדה בראש המישלחת היהודית שנכגשה עם ערפאת בשוודיה

..קהרנאלי יאסר!

מכיר בשום פנים בישראל, היה קל יותר ליהודים... כל העולם משתנה. גורבאצ'וב בא לניו-יורק עם הצ' עות מעניינות. ורק אנחנו, בישראל, עומדים במקום. אצלנו שום דבר לא משתנה!"

שיא בחיי

ריטה האוזר, על פי התרשמותי, מאמינה שהיא גרמה לשינוי גדול. כשריכתי עימה, כמה שעות אחרי שנחתה בניו-יורק בשיבה מסטוקהולם, היתה נרגשת ביותר, ונסחפה במין הרגשה של "עשיתי היסטוריה".

● **את נשמעת נרגשת.**
חזרתי מאוחר בלילה. לא ישנתי שלושה לילות... טיילנו אלי ממישרד החוץ (האמריקאי), לומר לי כמה זה חשוב שערפאת הודיע שהכיר במדינת ישראל. אני מקווה שערפאת יאמר משהו מחייב עוד יותר בכינוס עצרת-האום ב'נווה'. יש לי מושג על הנאום שינאם שם, מפני שכונת-הנאום הראו לי את הנקודות ה' עיקריות. רוב העולם קיבל את "מיסמך סטוקהולם", שנוסח בפגישה שלנו עם ערפאת.

● **"רוב העולם" אינו בולל את מנהיגי יי הדרות-אמריקה. הם רוגזים עליך.**
נו, ברור! לקחתי זאת בחשבון! הם רוגזים מפני שהם יודעים, עמוק בליבם, שמגיעה "שעת האמת", שצריך לשנות גישה, כפי שאש"ף שינה את גישתו. זה בלתי-נמנע שגם ארצות-הברית תשנה את גישתה. ישראל תמיד סמכה על כך שאש"ף כל-כך מפולג, שבמילא לא יקרה כלום. והנה זה קורה.

● **יהודי אמריקה רואים בפגישתך עם ערפאת בסטוקהולם סטירה בפניו של שר- החוץ ג'ורג' שולץ, שסירב להתיר לערפאת להיכנס לאמריקה.**

אבל רוב האמריקאים חושבים ששולץ לא נהג כחוכמה בעניין זה. חוץ מזה, שולץ ידע מראש על הפגישה שלנו. לא אני סיפרתי לו, אלא השוודים. שולץ חשב שזה מאוד מעניין, אבל שזה לא יהיה שווה מאומה, אלא אם כן זה ייאמר פומבית.

● **איך התחיל המהלך הזה לגביך?**
זה התחיל באפריל. השוודים ניהלו מגעים עם יריד שלי. שר-החוץ השוודי ביקר אז בישראל ובגדה ה' מערבית, וחזר מוועד. הוא חיפש יהודי אמריקאי שיסכים להיפגש עם ערפאת.

● **ומצא אותו.**
אני כתבתי מיסמך שעיקרו היה שעל אש"ף להכיר במדינת ישראל ולגנות את הטור, ותמורת זה — אנחנו מוכנים להכיר בזכויות הפלסטינים. בחודש ספטמבר הגיעו אלי נציגים שוודיים ואמרו: "אש"ף מוכן להיפגש איתך" שלחו לי הודעה רשמית. בינתיים התקיימו בחירות בארצות-הברית ובישראל. השוודים בחרו גם בסטאנלי שיינבאום ובאחרים.

ביום השני שהיתי בחברתו של מלקולם הוני, לייק, מנכ"ל ועידת-הנשיאים של האירגונים ה' יהודיים בארצות-הברית.

הונליין היה עצבני. הטלפונים צילצלו במישרדו בלי-הרף.

באותו הבוקר הודיע דובר רשמי של מלך שוודיה על פגישה שתיערך למחרת היום בסטוקהולם בין "מנהיגים יהודיים" לבין יאסר ערפאת.

חקירה בלשית

ההודעה היכתה בתדהמה את המיסמך היהודי האמריקאי. הכל התחילו להתרוצץ ולנסות לברר מיהם היהודים העומדים לצאת לסטוקהולם. במישרדו של הונליין נערכה ממש חקירה בלשית. בו בזמן פורסמו הודעות חפוות, שאין שום נציגים "רשמיים" של יהודי-אמריקה הנפגשים עם ערפאת בקרוב.

הונליין המשיך לתהות על העניין, כשמדי פעם דיווחו לו בהקלה על יהודי מפורסם זה או אחר הנמצא בארצות-הברית, ועל כן אינו יכול להימצא בסטוקהולם.

עמדתי ללכת, כשנמסר לו: "גם ריטה האוזר נמ' צאת בניו-יורק. לא ריכזנו עימה, אבל ריכזנו עם מישהו העומד לפגוש אותה בעוד כמה שעות בניו יורק".

"היא יכולה לבטל את הפגישה ברגע האחרון, או לטוס לסטוקהולם בלילה..." הערתי. ואכן, באותו הלילה — כך סיפרה לי האוזר בה' רגשות, כעבור ארבעה ימים — עלתה עורכת-הד'ן היהודיה למסוס ויצאה לפגישה המרוברת-מאוד ב' סטוקהולם.

גברת קשוחה

את ריטה האוזר מכנים בקהילה היהודית באר' צוות-הברית. "עורכת-דין מבריקה". היא רפובלי' קאית, בניגוד לרוב יהודי ארצות-הברית. יש הלר' חשים שצפוי לה תפקיד כלשהו בממשלה החדשה של ג'ורג' בוש.

אחרי שתי שיחות עימה התרשמתי שהיא גברת קשוחה, המאמינה במעשיה ובחשיבותם. מסופקני אם יכולתי לפטט עימה בנסיבות חברתיות. היא תוק' פניתי מאוד, יש בה משהו אלים.

בעוד שהאוזר קוממה עליה את תרעומת המיסמך היהודי, יצא אבא אבן, השוהה כעת בניו-יורק, להג' נתה. "היא אשה אמיצה" אמר לי, "הישראלים וה' מנהיגים היהודיים פה התרגלו לרעיון שיש לנו אויב, ופתאום הוא חדל להיות אויב... קשה להתרגל לכך פסיכולוגית. אילו ערפאת היה שב ומכריז: אני לא

לרצות אותו. ניצול אהבתו בצורה צי' נית זו הוא מעשה-בגידה, שיש בו כרי' לעורר רגשות עמוקים של זעם. ואכן, אירגונים של צעירי-עלייה חיים בבריטניה ובעולם כולו החלו מוחים בקול רם.

מובן שקל להצדיק את הפעלתם של כלבים בדרך זו, אם הדבר בא לחסוך חיים של בני-אדם. אולם ההיבט הזה של הפעולה הגביר עוד יותר את ההס' תייגות העולמית מן המיבצע הצבאי, שבא דווקא בשעה שהעולם כולו הת' כונן לשמוע מפי יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, הצהרה שתקדם את המאמץ ליישב אחת ולתמיד את הסיכסוך המ' גואל-כרם בארץ-הקודש.

אש"ף

נאום באוזני האולם

כוכב הנבחרת עמד לפני השער החשוף. כשהכדור לרשותו. הכל היה תלוי בדיוק הבעיטה.

יוני המערך התמרדו. 10 חברי-כני' סת וחבריהם קבעו השבוע כי אש"ף התקרב לעמדה שבה יהיה צורך לנהל עימו משא-ומתן. מלבד אריה ("לובה") אליאב, המזוהה עם עמדה זו מזה שנים, כל האחרים הגיעו לנקודה זו רק אחרי היסוסים של שנים רבות.

לפני כן נפגשה מישלחת יהודית-אמריקאית עם יאסר ערפאת בסטוקהולם (ראה מיסמך). בראש המישלחת עמדה ריטה האוזר, פעילה מרכזית של גוף הקרוי המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון, שהוקם לפני שנים-עלי ידי פעילי מפ"ם, ר"ץ והמערך. גוף זה התרים באופן עיקבי את הישראלים שנפגשו עם ראשי אש"ף.

הנכונות של גוף זה להיכנס עתה להדברות כזאת — אמנם לא בהש' תתפות ישראלים, אלא בהשתתפות יהודים-אמריקאיים בלבד, בשלב זה — היתה אף היא סימך-דרך בהתפת' חות.

ברור כי חוגים רחבים בישראל מו' כנים עתה לקבל את הרעיון שיש צורך להיכנס עם אש"ף, להיפגש עימו ול' נהל איתו משא-ומתן.

היום הוא לילה. מול עמדה זו הפכה העמדה של ממשלת-ישראל, ובה ראשי הליכוד והמערך כאחד, יותר ויר' תר אבסורדית.

מול מיתקפת-השלום של אש"ף נק' טו שיטה אחת ויחידה: לטעון שהיום הוא לילה.

מאז שמושכ המועצה הלאומית הפ' לסטינית באלג'יר נתן אור ירוק למ' ריניותו של ערפאת, בהסכמת האופו' ויציה הרדיקלית של ג'ורג' חבש גואני' חוותמה, מתפתחת הידומה של אש"ף באופן עיקבי, שלב אחרי שלב.

תחילה היו ההצהרות של כסאם אבו' שריף וצאלח ("אבו איאר") ח'לף. אחרי' כך באו החלטות-אלג'יר עצמן. אחר-כך היו ראינות מוסמכים, שהסכימו את ההחלטות. אחר-כך בא מיפגש סטוקהולם. אולם היה ברור כי השיא יהיה נאומו של ערפאת באום. הוא שמר את האקט המכריע להודמנות זו. האמריקאים עשו את הכל כדי לה' עניק למעמד זה דרמאטיות מירבית.

במונעם את בוא המנהיג הפלסטיני לניו-יורק, הכריחו את האום לקיים מושב מיוחד לכבודו ב'נווה. כך קורה שדיפלומטים מכל העולם יעלו לרגל ל'נווה, כשהמטרה היחידה היא להאזין לנאום של ערפאת. מעולם לא ניתן מישקל כה רב לנאום אחד של איש אחד, כמו לנאום זה. העולם כולו ממתינ לו. רבים תולים בו תיקנות ממשלגות. בישראל מצפים לקראתו בפחד גלוי.

פעילה האוזר

המשכתי לקרוא לו אדוני הירוק'. ב'21, 22 בנובמבר נפגשנו בסטוקהולם, בחשאי, עם נציגים של אש"ף. השוודים סיפרו על ההכנה שהושגה בינינו לבין שולץ. שר-החוץ (האמריקאי) רצה במיסמך פומבי. אחרת, לדעתו, לא היה ערך להישג.

ביום השישי, לפני שבוע, קיבלתי שיחת-טלפון. להפתעתי נאמר לי שערפאת מגיע ממצריים כדי להיפגש איתנו. מאוד התרגשתי.

● **תארי את המיפגש שלך עם ערפאת.**
הוא הגיע עם מישלחת נכבדה למדי. הארוחה הראשונה התקיימה ביום השלישי — זאת היתה ארוחת-היכרות.

ישבתי ליד ערפאת והתחלתי לדבר איתו על לבי' נון, שם יש לי ידידים רבים. גילינו שיש לנו ידידים משותפים. אחר-כך גילינו שיש לנו ידידים משותפים במצריים, ואחר-כך — בישראל.

פתאום הוא שאל אותי: "האם אני יכול לקרוא לך ריטה קראי לי יאסר..."

אמרתי "לא, לא" והמשכתי לקרוא לו "אדוני ה' יו"ר".

● **האירוע הזה הטיס אותך לרקיע הש' ביני.**

אוהה, הייתי כל-כך נרגשת, מין היסחפות כזאת.

● **האם זה שיא?**
זה רק אחד השיאים המרגשים של חיי...

אולם המצב הפוליטי הפנימי בישראל אינו מאפשר שום היערכות לקראת העתיד. בעלותו על דוכן הנואמים של ה' אום ליד אגם ז'נווה, היה הכל פתוח לפני ערפאת. הוא רמה באותו רגע לכוכב-כדורגל, שהכדור הגיע לרגליו, והשער לפניו חשוף. הכל היה תלוי בדיוק הבעיטה שלו.

מוסדות אש"ף עצמו. שימעון פרס יימצא במצב פחות נוח. הוא לא יוכל להיענות ליוזמת אש"ף, מבלי לוותר על מקומו בממשלה. על כן יצטרך לרבוך בפגר של האופציה היר' רנית, כאילו זהו חמורו של המשיח. ברור שנפתח עידן חדש. כל מדינאי בעולם יודע זאת. כשיחות פרטיות, מורים בכך גם כמעט כל ראשי-ישראל.

הברית אמנם מתנגדת לשינוי זה, אך גם היא תהיה נאלצת לפתוח בהדיברות עם האירגון ולהכיר בו. דעת העולם כולו תדרוש זאת. אם זה יקרה, תעמוד ישראל לפני מצב חדש. יצחק שמיר כבר התכונן לקראתו, והכריז שלא איכפת לו מה יגיד אש"ף. מדבריו נובע ששמיר הוא שיקבע מהי עמדתו של אש"ף, ולא

היפתה, שומשום. אלה וגם אלה מצפים שערפאת יגיד את מילות הקסם, שיפרצו את שערי מערת-האור צר, כמו "היפתה, שומשום" אם יבטא ערפאת בבירור את הכרת הפלסטינים בזכותה של ישראל להת' קיים, את קבלת ההחלטות 242 ו-338 ואת דחיית כל צורות הטור, ישתנה באופן דרמאטי מצבו בעולם. ארצות-

כולם אמרו דבר והיפוכו ביום אחר יום, ולפעמים באותו היום — שרה ליבוביץ צירפה יחד את הדברים שאמרו ועשו לקראת הרכבת ממשלה

כן, זאת אומרת לא!

ישא שייך לשימרון פרס.

הוא היחיד, מכל החבורה שהשתתפה בהרכבת הקואליציה, שעשה את מה שנראה כבלתיאפשרי. בכל יום — או, בתקופות גרועות, אחת לכמה ימים — שינה את דעתו.

אם אתמול אמר כך, אמר היום אחרת, ומחר שוב כך ומחרתיים — אחרת, וחוזר חלילה, בחוקיות כמעט מוחלטת, בעיקביות מופתית. עד כדי כך היה מדויק, עד שאפשר היה לצפות את מהלכיו. גם לשינועו יש סדר ושיטה, אבל את זה ידע כבר שייקספיר.

מזה חודש וחצי, ימי הקמת הקואליציה, הפכו החיים הפוליטיים לקירקס פנטסטי, דימויני, נטול-חוקים לחלוטין. עשרות לוליניים הולכים על חבל דק, עושים ואומרים ככל העולה על רוחם, טווים תככים ונוכלויות, מוליכים שולל ידידים ויריבים, אומרים דבר והיפוכו לעיתים תכופות, לפעמים אף באותו יום עצמו.

הגדיל לעשות מכולם שימרון פרס. בכך חשף שיטתיות קבועה, הייחידה כמעט, במישחק הזה: ככל שמעמדו של הפוליטיקאי רם יותר, כך קטנה יותר הבושה. מה שהתיר לעצמו שימרון פרס לא יכול היה לעשות ח"כ חשוב פחות. אם פרס היטלטל כאחוזת-זית אנה ואנה, הרי שאורה נמיר או רוני מילוא, שדרגתם נמוכה יותר, החליפו דיעה רק פעם אחת. ככה זה נראה, עלימי סדר כרונולוגי, מאז הבחירות, שנערכו ב-1 בנובמבר 1988.

שימרון פרס

- 2.11 — "לא רואה טעם בממשלת אחרות, ולא רואה בסיס לאפשרות כזאת".
- 3.11 — "למיפלגה אולי רצוי ללכת לאופוזיציה, מבחינת המדינה זה רע. אני לא מעוניין שהמדינה תידרדר למצב כזה".
- 10.11 — "אנחנו תנועה פוליטית, הרוצה גם לבצע את רעיונותיה, גם אם קואליציה היא פשרה בין מצעים".
- 12.11 — "לש"ס ולאגווי: אם תתמכו בן, אני מוותר על ועידה בינלאומית".
- 14.11 — "אין סיכוי לממשלת אחרות".
- 15.11 — "נפגש עם ראשי-הליי כור, בניסיון להקים ממשלת-אחרות".
- 17.11 — "תובע מהליכוד שלא לשלול בקווי-היסוד של הממשלה את הוועידה הבינלאומית".
- 20.11 — "צריך ללכת לאופוזיציה".

- 1.12 — "לא פוסל ממשלה רחבה".
- 2.12 — "נחשף ההסכם הסודי בין המערך ואגודת ישראל. על החתום, בין השאר, שימרון פרס, שניסה בימים האחרונים להקים ממשלה צרה".
- 4.12 — "המהלך עם אגודת ישראל היה כדי לשמור על הליך מדיני, שיוכל לשלוט-אמת. מעתה אנו באופוזיציה".
- 5.12 — "אני לא פוסל הליכה לממשלה רחבה, בתנאים שהוצעו עלי ידי הליכוד".
- 6.12 — "פועל לחידוש המשא-והמתן עם הליכוד".
- 8.12 — "נואם, במרכז-המיפלגה, למען ממשלת אחרות, אולם משאיר פתח לנסיגה: אני לא מציע להיכנס לשום ממשלה שתעצור מחשבות לש"ל".

יצחק שמיר

- 2.11 — "הליכוד לא יזווג פניה למערך, אולם לא ידחה הצעה כזו, אם תבוא ממנו".
- אני פוסל על הסף ממשלה בשיתוף המערך, אך מעדיף שפרס וייצמן לא יהיו מיוצגים בה".
- 5.11 — "אם המערך יפנה אלי, אומץ אותם לממשלה".
- 7.11 — "לאבזורבר הלונדוני: לא נלך עם המערך".
- 11.11 — "מקורבי שמיר: יש על מה לדבר עם המערך".
- 13.11 — "בראיון עיתונאי: ממ"שלת-האחרות אינה אקטואלית".
- באותו היום, בשיחה עם נציגי המפר"ל: "אציע למערך להצטרף לממשלת".
- 15.11 — "ממשלה רחבה טובה לעם".
- 19.11 — "לצוות המשא-והמתן מטעם הליכוד: סכמו בחיוב את המ"שאוהמתן עם המערך".
- 20.11 — "בראיון עיתונאי: ס"כ כווי הממשלה הרחבה קלושים".

- באותו היום, לנציגי התחייה: "ממ"שלה רחבה חיונית. ממשלה צרה תלויה על בלימה".
- 21.11 — "רוצה ממשלה רחבה".
- 3.12 — "אעדיף בחירות על פנייה למערך".
- 4.12 — "פניי נשואות עתה להקימה מהירה של ממשלה צרה".
- 5.12 — "אם המערך יפנה אלינו — נשקול".
- בראיון עיתונאי: "תמיד אמרתי שאני חסיד של אחרות לאומית. זו דרכי והשקפתי, ולא שיניתי את דעתי".

עוזי ברעם

- 11.11 — "מתנגד לממשלת אחרות. מעדיף להיות באופוזיציה. אנחנו נהיה אופוזיציה חזקה, רצינית, לוחמת וללא פשרות".
- 12.11 — "נפגש כמעט בחשאי עם מאיר שטרית, הפועל למען ממשלת אחרות".
- 16.11 — "מיפלגת-העבודה תיטיב לעשות אם תקבע באופן ברור שאין כל בסיס רעיוני או פוליטי לנהל משא-ומתן עם הליכוד להקמתה של ממשלה רחבה".
- 17.11 — "מקורביו, או יריביו, לוחשים: הוא יתמוך אם יקבל מישרת שר".
- 8.12 — "למרות התנגדותו למשא-ומתן — ישתתף בו".

גד יעקובי

- 1.11 — "אינני בטוח שעלינו ללכת לממשלת-אחרות".
- 10.11 — "אינני שולל אפשרות של ממשלה רוסציונית".
- 15.11 — "הערכת עמדת יעקובי בעיני חוגים בליכוד: 'ממשלה רחבה תהיה טובה למדינה'".
- 10.12 — "אין כל וודאות שהמשא-ומתן עם הליכוד יסתיים בחיוב".

יעקב צור

- 1.11 — "בכל מיקרה — מתנגד לממשלה בראשותו של שמיר".
- 2.11 — "יהיה שידור-מערכות רציני, שבמהלכו נצטרך ללכת לאופוזיציה. את המלחמה נגד החומייניזם ירתי נעשה משם".
- 16.11 — "בפורום שרינו: אני בעד הפסקת המגעים עם הליכוד. אולם לא אוציא מכלל אפשרות הצטרפות המערך לממשלה בראשות הליכוד".

שמעון פרס ועוזי ברעם לפני ההצבעה במרכז אופוזיציה חזקה, או משרד-השר

- 30.11 — "צריך ללכת לאופוזיציה".
- 2.12 — "טילפן לנשיא, ביחד עם רפי ארזי ומשה שחל, וביקש ממנו לזמן אליי את פרס לשיחה בדבר הצורך בהקמת ממשלת-אחרות".

חיים ברילב

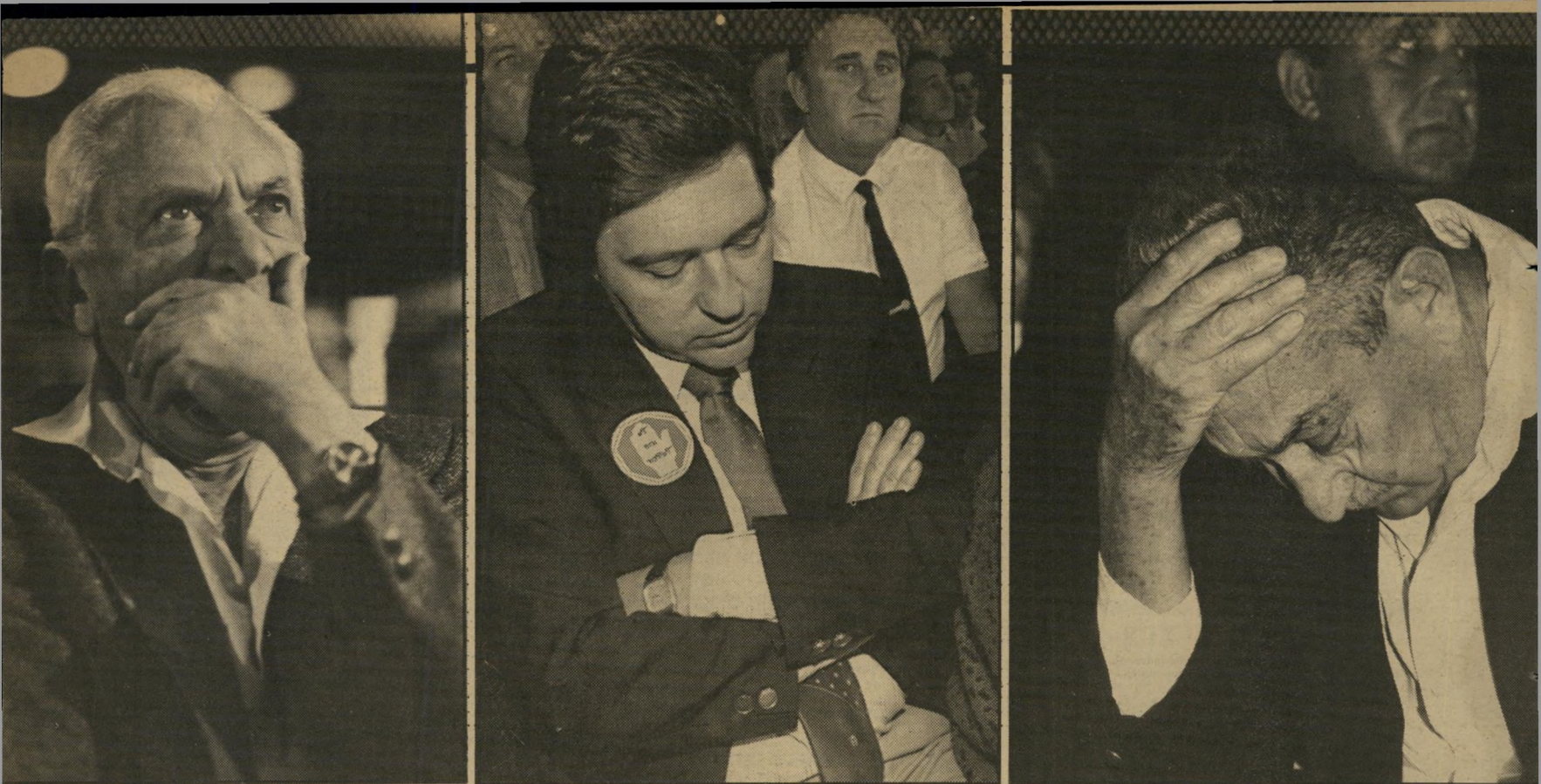
- 8.11 — "הליכוד ירכיב את הממשלה הבאה. המערך אינו יכול להיכנס לממשלה רחבה, שבה הנושא העיקרי, תהליך-השלום, משותק. זה אבסורד, שאינו מתקבל על הדעת. זו אחריות ללא שליטה".
- 16.11 — "מסתייג מהצטרפות המערך לממשלת-שמיר, מחשש שלא תהיה למערך השפעה על התוויית מדיניות-השלום שלה".
- 17.11 — "מונה, ביחד עם שחל, לניהול המשא-ומתן עם הליכוד".

מוטה גור

- 3.11 — "אסור ללכת לממשלה

שמעון פרס השבוע, במושב מרכז מיפלגת-העבודה כן. לא, כן. לא

ציון צמיר, העולם הזה

העיקביות של חוסר-העיקביות: עזר ויצמן, יוסי ביילין וחיים בר-לב במרכז מפלגת-העבודה

30.11 — "תמיד רגלנו כממשלה רחבה".
4.12 — נחתם הסכם בין הליכוד לרגליהתורה.

הרב יצחק כרץ

7.11 — "הליכוד הוכיח עצמו בהבטחות, אבל לא במעשים. לכן אולי צריך לנסות את המערך. קיימת נטייה חזקה ללכת עם המערך, אולם הנטייה הטבעית היא ללכת עם הליכוד".
11.11 — "אנו נלך עם הליכוד".

מולדח

3.11 — יתמכו בהרכבת ממשלה עם שמיר. אינם מציינים כל תנאים.
20.11 — תובעים את תיק המיסטר לרחבעם זאבי, תפקיד סגן-שר ליאיר שפרינצק, וכן תפקידים של דיפלומטים.
סקירה זו אינה כוללת אישים שלא שינו את דעתם במהלך השבועות האלה, וביניהם, בין השאר, יצחק רבין (ממשלה רחבה), וארי אל שרון (ממשלה צרה).

יצחק שמיר ודוד לוי
לא שיתפו את דעתו

הליכוד והמערך יניבו ממשלה רחבה, נהיה כולנו מרוצים".

הרב אברהם רביץ (דגליהתורה)

2.11 — "אפשר ללכת גם עם המערך, למרות שאנחנו יודעים שגם ר"ץ תשתתף בקואליציה הזו".
6.11 — מנהלים שיחות עם הליכוד והמערך כאחד.
9.11 — מחברים מיסמך, המסביר את היתרונות שבהליכה עם המערך.
10.11 — אחרי פגישה עם ר"ץ: "גילינו שפה משותפת והבנה".

11.11 — "אנו מעדיפים ממשלה בראשות המערך, שתמנע מילחמה".
20.11 — מנהלים משאומתן עם הליכוד.
27.11 — פרשו מהמשאומתן עם הליכוד. תובעים ממשלה רחבה.
28.11 — ממשיכים לנהל משאומתן עם הליכוד.
29.11 — מודיעים על תמיכה בממשלה בראשות המערך. בכל מיקרה לא נתמוך בליכוד".

באותו היום, בביתו, לקיבוציני מעמק בית-שאן: "יש מקום לחשוב על ממשלה רחבה".

13.11 — בשיחת-טלפון לרב עובדיה יוסף: "שמיר אינו מתכוון למלא התחייבותיו לש"ס".
28.11 — תוקף בחריפות את שמיר על מגעיו עם המערך בניסיון להקים ממשלה רחבה.
4.12 — נפגש עם שימרון פרס. "מה שמניע אותי הוא לעשות כל אפשרות שתקום ממשלה רחבה".

רני מילוא

22.11 — "עם רצון טוב וכוונות כנות עדיין אפשר להקים ממשלה רחבה".
באותו היום הוטל על מילוא לרכז את הצוותים שהקים הליכוד לקידום המשאומתן להקמת ממשלה צרה.
23.11 — "אנחנו מוכנים לבוא לקראת המערך".

שולמית אלון

1.11 — "הטירוף של המפד"ל, בנוסף לגנרי ולצומת, הוא שילוב נורא של לאומנות ודת משיחית".
10.11 — "נוותר על מילחמתנו בכפייה הדתית ונגד גיוס בחורי ישיבה, אם המפלגות החרדיות לא יתבעו חוקים דתיים. התביעות של דגליהתורה אינן קיצוניות".

(רגל התורה תבעה את תיק הדתות, השוואת התנאים) של החרדים לחילול נים כמוסדות שיכון ובחינוך, יישום חוק שעות-עבודה-זמנות, והעברת חוקיהם-המסכה לשם כפיית השבת).

החקים

24.11 — מרכז התק"ם החליט כי אל לו למערך לקיים משאומתן עם הליכוד.
30.11 — נציגי התק"ם מפעילים לחץ על חברי לישכת מפלגת-העבודה לאשר את כניסת המפלגה למשאומתן עם הליכוד.

אבנר שאקי

2.11 — "אנו מוכנים לממשלה רחבה עם שתי המפלגות".
מקורביו: "הוא אינו מתלהב ממ" שלה בשיתוף המערך".
22.11 — "יש להקים ממשלה צרה בהקדם, עם האפשרות שהמערך יצטרף בשלב מאוחר יותר".
25.11 — "אם המגעים בין

17.11 — "שינתי את רעתי, מתוך דאגה למצב הביטחוני".

יוסי ביילין

14.11 — בחוג משווב: "לא ללכת לממשלת אחרות, שבה ישמש המערך על-התאנה לאי-שלום".
15.11 — נפגש, ביחד עם נציגי מערך נוספים, עם נציגי הליכוד, לצורך משאומתן ראשוני לקראת ממשלת-אחרות. זו היתה שיחת-נימוסין בלבד".

דוד לוי

4.11 — "רוב דרישות המפד"ל מתיישבות עם השקפת עולמו של הליכוד".
7.11 — "המערך יוכל להצטרף לממשלה של המחנה הלאומי והדתיים".
10.11 — אחרי פגישה עם הרב עובדיה יוסף: "אני אופטימי. יש יסוד לאופטימיות משותפת, הקמת קואליציה עם הליכוד והקמת ממשלה עם מחנה-הימין והמחנה הדתי".

שבה יישבו גנרי, שרון וגאולה כהן. צריך ללכת לקואליציה עם הדתיים".
4.11 — נפגש עם מורעי, כרי לקדם מהלכים לכינון ממשלת-אחרות.
5.11 — "יש למעלה מ-50 אחוז סיכויים שתקום ממשלת אחרות לאור מית. על המערך והליכוד להגיע לעיס קתחבילה לגבי הרכב הממשלה ה" באה".

רפי אורי

1.11 — "לא אמליץ על ממשלת אחרות. צריך ללכת לאופוזיציה".
30.11 — נפגש עם נציגי אגודת ישראל, בלילה, בביתו בהרצליה, בני סיון לצרפם לממשלה צרה.
8.12 — כישיבת מרכז-המפלגה: "אנחנו בעד משאומתן להקמת ממשלת-אחרות".

אורה נמיר

3.11 — בכינוס בביתה: קוראת להתנגדות לממשלת-אחרות.

התירוצים

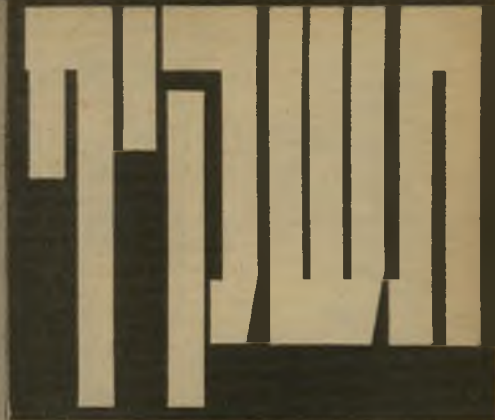
התירוצים רבים. החל מהטענים בלהט כי עברו עליהם ימים ארוכים של לבטים כנים, וכלה במאשימים את התיקשורת ואת הנסיבות.

• אורה נמיר: אסור לאדם לשנות את דעתו! בתחילה אמנם חשבתי שאסור ללכת לממשלת-אחרות. בעיקבות המשאומתן שלנו עם המפלגות הדתיות הגעתי למסקנה ששום ממשלה צרה לא תוכל לקדם את הנשוא המדיני.

• אבנר שאקי: כל הזמן תמכנו בממשלה רחבה. מי ששינה את דעתו היה מפלגת-העבודה. כשראינו שהיא מתקשה להחליט, לחצנו למען ממשלה צרה, בתיקווה שמאוחר יותר גם המערך יצטרף. • יוסי אחימאיר, דוברו של יצחק שמיר: הנסיבות השתנו, ובעיקבות כך גם דבריו של ראש-הממשלה. לפעמים גם התיקשורת ציטטה אותו לא נכון. אולם מבחינה עקרונית, הקו היה עיקבי — ממשלה רחבה.

• דובר התק"ם, שימרון הלמן: ההחלטות של התק"ם השתנו בהתאם לנסיבות. כששמיר הסכים להקמת קבינט מדיני וממשלה פאריסיטית, תמך התק"ם בהליכה למשאומתן. (ומדוע לא היתה להם עמדה עקרונית, שאינה משתנה בכל כמה ימים!) ניהלנו ויכוחים עקרוניים במשך שש שעות, ובסופם 30% הצביעו נגד הליכה לממשלה רחבה. לא. גם לאלה שצידידו במשאומתן יש הדבה קווים אדומים.

• עזר ויצמן: לא מוכן להגיב. • גד יעקובי: עמדותי העקרונית לא השתנתה מאז שפורסמו תוצאות הבחירות, והיא: יש לנהל משאומתן ישיר בין המערך לליכוד להקמת ממשלה משותפת. אם יוצרו תנאים נאותים — קווי-יסוד מוסכמים, שיוויון במיספר השרים ומנגנוני-איזון בקבלת החלטות כלכליות ומדיניות — אתמוך בממשלה כזו. אם לא יושגו, אעדיף את האופוזיציה על-פני קואליציה עם הדתיים.

טאבה - סורי

תוך כמה ימים ייעשו תיקוני-הגבול בגבול ישראל-מצרים.
הגלסה ברחו זו התקבלה עלידי מועדון ראשי-הממשלות, שנתן אור ירוק לתיקון 14 נקודות-הגבול, שעליהן נסוב הוויכוח.
בשיחות המתקיימות עם הציגים המצריים נקבע כי התיקונים צריכים להתבצע תוך לא יותר מ-48 יום.

לחד כבר הוזהר

מסתבר כי שלושה חודשים לפני ניסיון ההתנקשות בחיי אנמאן לחד, מפקד צה"ל, היה ניסיון להתנקש בחייו, ניסיון שלא פורסם כלל. מיטע-הגבול התפצץ ליד ביתו בשעה שהיה אמור לצאת מביתו. בעיקבות ניסיון-ההתנקשות הוזהר לחד עלידי קציני-צה"ל וגם עלידי שומרי-הדואר.
בין השאר נאמר לו להיזהר ממי שבסופו של דבר התנקשה בחייו. לחד לא שעה לאזהרות.

מה זה כודל?

"השחל הנסי, הוא ממושמן, אינטלי-גנבי, בעל אינטראקציה חזקה וקשר נמשי חזק עם בעליו. הוא מקבל את דמותו של בעליו, והוא בעל אופי נוח שלא נדרש לאליהו".
כן, בקצרה, עולה מניתוח תכונות הפיזיולוגיות, ששעה הוטרניר הדוקי טור קטי שרעבי, חבר מרכז מיפלגת-העי בודה.

לבנוניות שובתות רעב

שלוש נשים לבנוניות שובתות רעב בבית המעצר הקשה, מיום הדיכוי האחרון, ה-17 בדצמבר, בתביעה לשחרור.
השלוש, יעד נעים רגדה (60), אינסיסאר אל תאופיק (17) ומה ענד דחה (18), מוכרי מרקבה, נעצרו בראשית אקטובר עלידי צה"ל, נכלאו בכלא חאם שבדרום-לבנון ונענו לטענתן במסגרת-השכל בכפות-הידיים ובחזה. אחרי מאסר של 11 ימים הועברו לכלא קשה.
הן מספרות על עשרות רבות של צעירים וצעירות בכלא חאם שנעברו עינויים קשים וסבלו ממכות, השפלות ומבזות-חשמה.
העניינים התבצרו, לטענתן, גם עלידי חיילי צה"ל וצה"ל.

שמועה מרחוב צמח

שמועות אופריות כי היוזמה לממשלת-אחדות לארמית הניעה לבית-הנשיא דווקא מרחוב צמח, מעוז של מנהל בגין.
חיזוק לכך אפשר אולי לראות במאמר שפורסם בני בגין בזכות ממשלת-אחדות.

מסוק לאדמו"ר

מפיק מיוחד והזמן לאדמו"ר מעלולי ברי שיקח אותו לישיבה של מועצת-הרבלי-תורה ויחזיר לישראל.

האדמו"ר מסלול הוא התומך תלוב ביותר במועצת הרבלי-תורה בכל הקשור להליכה עם המערך. בתחילת השבוע שעבר היתה ישיבה מברכת של המועצה, כדי להחליט על כלוק ווסס עם המערך. שעות אחדות לפני פתיחת הישיבה נודע כי האדמו"ר הדיע שהוא לא יגיע לישיבה, מכיון שאינו חש בטוב וגם מכיון שהוא יאחר לזמן הליקת נחת-הזכנה בירושלים. היו כהנהלת אגודת ישראל אנשים שרצו מאוד בנוכחותו של האדמו"ר, ולכן הוזמן עטור מסוק מיוחד, שייקח אותו מירושלים לבני ברק ובחזרה.

המסוק הוזמן, אבל לא היה בו צורך, כי בסופו של דבר תחליט האדמו"ר שהוא רוצה להיות נוכח בישיבה, ונסע לבני-ברק במכוניתו.

רביץ דוגרי

במשאומתן הקואליציוני שנערך ביום הראשון בין רגלי-תורה לליכוד, הודה הרב אברהם רביץ כי לא רק ההצעות הכספיות שהציע הליכוד משכו את מיסלגתו ימינה.
הוא הודה שהמערך הציע לרגלי-תורה מהבחינה הכספית פי שלושה יותר מאשר הציע הליכוד.

342

ביום השני, ה-12 בדצמבר, מסר דובר צה"ל על 250 הרוגים פלסטיניים בשטחים הכבושים. מיספר זה אינו כולל את ההרוגים גים מירי מתנחלים.
לפי ספירת "העולם הזה" עומד מיספר ההרוגים, מאז תחילת האינתיפאדה, על 342.
ממקורות פלסטיניים נמסר על 435 הרוגים, לפי הפירוט הבא:
● 289 הרוגים מירי חיילי צה"ל ומתי-נחלים.
● 66 הרוגים כתוצאה משאיסת גזא.
● 37 הרוגים ממכות ומתחשמות.
● 43 הרוגים מסיבות אחרות.

הלובאביצ'ר

מסרב לתרומות

הרבי מלובאביץ' סירב לקבל תרומה של כמה מיליוני דולארים מידי של המיליונר הקנדי בארי רייכמן.
בארי רייכמן, היהודי-קנדי, אחר מהאחים רייכמן, בא לא מוזמן לרבי מלובאביץ' בניו-יורק, כדי לנסות לתווך ולהשלים בינו לבין הרב אליעזר ש"ר, רייכמן הביא עימו המחאה עלי-סך כמה מיליוני דולארים, שאותם הציע לתרום למוסדות חב"ד. הרבי סירב לקחת את ההמחאה ואמר לרייכמן: "מוטב שתרע על מה מבזכים את כספך" — על כתבי-הנאצה נגדו.
בהמשך הראה לו הרב כמה כרוזים כאלה, ונתן לרייכמן להבין שכסף, בכל סכום שהוא, לא יעזור במיקרה הזה.

מבחדים מפרס

במישרי-האוצר יש חשש רב מבואו הצפוי של שימרון פרס למישרד.
החוששים טוענים כי בניגוד למשה ניסים וליצחק מודעי, ששימשו כשרי-אוצר, יעשה פרס מינויים פוליטיים בתפקידים הבכירים במישרד.

פסק-זמן לאינתיפאדה

ממקורות במפלגת-העבודה נמסר כי החלטת המרכז להצטרף למשאומתן קואליציוני לא חיסלה לחלוטין את האינתיפאדה במיפלגה.
מדובר בפסק-זמן בלבד, שכן במחנה-הרבין כבר נערכים להתמודדות על ראשות-הרשימה.

עיתונאיות וגד אפליה

שלוש עיתונאיות ידועות יכבדו בתשדיר שרות עבוד, נעמית.
בעיקבות תלונות רבות שהצטברו בשנה האחרונה בנוגע על אפליה בקבלת-עבודה כתוצאה מאמהות או מנישואין, הוחלט בנועם להפיק תשדיר-שרות על נושא זה.
בתוך שנים ישתתפו שוש מיימן מידעות אחרונות, תמי גאי, בתו של שלום רחנפלד ממערב, ושרית ישרלי מחדשות. כל אחת מהן תספר על מיקרה אישי, שבו התנסתה במהלך ניסיון לחיפוש עבודה.
התשדיר יוקרן בעוד כשבועיים.

המיגדל הלוהט

מיגדלי-דירות תל-אביבי יוקרתי הפך כי אחרונה למיגדל הלוהט.
17 דירות בו נשברו עלידי נערות-ליווי, 15-10 דירות נשברו עלידי גברים לשוי-מוש המאהבות שלהם, ודירה אחת מוש-משת בקווינו.

חובות, לא קולות

המיבצע המלמוני, שנערך במיפלגת-העבודה לקראת הבחירות, לא הביא למיפלגה קולות רבים, אך הביא לחובות-מלמון בכדים.
לפי הערכות במיפלגה לא הצליח המישאל הטלפוני, שהתבסס על מישאלים שנערכו במערכת-הבחירות של מייקל דוקאקיס בארצות-הברית, לגייס תומכים חדשים מקרב הקולות הצפים, אולם הוא עלה למיפלגה יותר משני מיליון וחצי שקל.

הליגה משמיעה

היריחו הספרותי, רד בס', המיועד לאינטלקטואלים שמאליים בארצות-הברית, נדרש להחזיר כספים לקרדאמנות של ממשלת ארצות-הברית, בעקבות גליון מיוחד שהוציא, אשר קרא לסולידריות עם הפלסטינים הנאבקים בשטחים הכבושים.
הכסף הוחזר לקרד בעיקבות התערבות הליגה היהודית נגד השמצה, שטענה כי נעשה שימוש בכספי הקרד כדי לפרסם גליון שהוא כולו אנטי-ישראלי.

המכס בודק סינים

המכס התחיל לבדוק מקרוב מוצרים המגיעים מסין.
מקרה של הבריקה בחשדות כי מוצרים, שמקורם בביכול מסין, מגיעים למעשה מדרום-מזרח אסיה, תוך ניצול תנאים מועדפים הניתנים לסנים.

"סאיטקס" ידפיסו

את "האירופי"

צייד הדפוס של חברת "סאיטקס" יעשה להדפסת העיתון החדש "האירופי", שיתחרה ב"הרלד טריביון" הוותיק.
בעיקבות עיסוק רוברט מקסוול וסאיטקס, שכתוצאה ממנה, יהיה למקסוול 26% בסאיטקס, הרי שצייד-הדפוס המתקדם של סאיטקס יעשה למערכת העיתון החדש של מקסוול, THE EUROPEAN, עיתון באנגלית, יופיע בשנה הבאה בכל אירופה.

האקדמיה מכלכלת

התאחדות התעשיינים, המגבשת בימים אלה תוכנית כלכלית שתוגש שרתוגש לממשלה החדשה, עומדת לקשט את תוכניתה במיספר פרופסורים מהאקדמיה.
זאת, כמיסגל-נגד לתוכנית הכלכלית של ההסתדרות, המתבססת על פירוסו חדש של הפרופסורים אסף רזין ואפרים צוקה והדוקטור אמנון נויבך מאוניברסיטת תל-אביב. שר-האוצר בממשלה החדשה יוכה לקבל גם תוכנית כלכלית מפורטת מלישכת-המיסור, לישכת אירגוני העצמאיים ומחלקת-המחקר של בנק ישראל.

מה יש לינה?

נינה סימון, הזמרת בעלת השם העולמי, גרמה לחרדשת שמועות על מצבה הגופני והנפשי.
מי שהתבונן בה מקרוב יכול היה להבחין כי הזמרת נעה באיטיות על הבימה, עיניה מצופפות וכי היא סובלת מתופעות של איבוד-זיכרון.
בשיחה עם מנהלה האישי התגלתה ה-אמת — הזוכבת סובלת מהתקפים של בעיה נפשית ומשתמשת בליטיום, תרופה הגורמת לה לתופעות-לוואי.

איך אושרו תנאים חריגים?

מנכ"ל "הסנה", מיכאל מילר, מתכוון לבדוק כיצד נתנה "חברת הסנה השקעות", חברה-בת של "הסנה", הלוואה בתנאים חריגים ל"טבריה קלאב דומל", לפני נשתיים.
הסכום העומד על שני מיליון וחצי שקל, ניתן בדצמבר 1986, ונועד לאפשר לבעלים, ניסן חקשווי, להשתלט על המלון שהיה בפירוק בעיקבות פירוק קלארין.

מישרד-ינסיעות וסגרים

בענף התיירות צופים כי 30% ממישרד-ינסיעות בארץ עלולים להיסגר בשנה הקרובה, אם יימשך השפל הנוכחי בתיירות לארץ.
מורכב בירידה חדה של מיספר התיירים הנכנסים ובחשש שכתוצאה מהמשבר הכלכלי יקטן מאוד מיספר הישראלים היוצאים לחו"ל.

מה ההבדל בין הזקנים? * פרטים חסויים מעברו של בני בגין * שמונה נרות ו־15 אבירים ב"כסית"

רה"מ עבדיאלקאדר, נציג השמאלנים. יושבי שולחן זה התכבדו בהדלקת נרות, ובה אחר זה עלו גרשון פלוטקין נשיא כסית, יוסקה הראל, ש־הדליק את נר הנושאים עמם על־שכם, זכר לימי ההעפלה ושולמית אלוני, חברת־הכנסת. קרמר הדליק את נר הציונות. אייבי נתן הדליק את נר

מייסדי הבימה, יהודה גבאי ממקימי אוהל ואשתו ז'ניה ברגר, ציירת ותפאורנית, ואח־רונה־חניכה הרסה קלצ'קין, אלמנתו של השחקן רסאל קלצ'קין. בשולחן נוסף בכסית ישבו כל מי שמתקרבים לגבורות, כמו אריה נבון, סופר ותפאורן שמואל מיסטיצ'קין, הארכי־

מוזז זמן רב לא היה אירוע כה מרגש בקפה כסית בתל־אביב. המרל עמיקם גורביץ וציביה ליטמן, בעלת המקום, אירגנו מסיבה להדלקת נר שמרני של חנוכה, שבה גם חולקו אותות אבירות לוותיקי המקום. 15 איש זכו בתוארי אבירות בקטגוריות של שירה, בימה ומיכחול. מרבית מקבלי אותות־הא

בעל־פה שמות של אנשים ותיארכים, מבלי להיעזר בפתקים ובפניקסים. כשכיהן בגין כראש־הממשלה, הוא היה נעזר בקריי־שאי בעיקר כשנזקק לציטוטים מהתנ"ך.

הר"ר ישראל אלדר (שייב), איש ארץ־ישראל השל־מה, סיפר לחברים שבתו נעמה היתה בילדותה כלול אחר עם בני בגין. באחד הימים צילם בגין את שני הואטוטים, ושלח את התמונה לישראל אלדר, ועל גב התמונה כתב "חתן וכלה". לפני ימים אחרים פגשה נעמה את בני בגין ברחוב נתניית, אחד רי שלא התראו במשך שנים רבות. השניים העלו זיכרונות, ונעמה הזכירה לו את הצילום המשותף.

אשתו של ישראל אלדר סיפרה שעליזה בגין, רעייתו המנוחה של מנחם בגין, לא אהבה את אלדר בגלל הביקורת הרבה שלו על בגין ועל התנועה. אך מנחם בגין כתב לו שלמרות

משתפי הטקס של העינקת פרס מן ירושלים, וחלק ממקבלי־הפרס בשנים האחרונות, הוזמנו לארוחה חגיגית, אך אחרים מהם נעדרו מסיבות שונות. השגריר לשעבר, שלמה ארגוב, שנורה כראשו בזמן שכינה כשגריר ישראל בלונדון, החלים במשך השנים שחלפו, אך לפני שבועיים חלה הרעה במצבו, והוא נאלץ לבטל את השבת תפוחו. פעילת־העליה אידה נרדל לא הגיעה מפני שהיתה לה פגיעה חשובה עם אורחים שהגיעו מפא"ר. פעילת־העליה אבי טולי צצ'רנסקי ביטל את ברית או מפני שאשתו, אביטל, ילדה בת. פעילת־העליה יוסף ביגון רעייתו לא הגיעה בגלל בעיות תחבורה. הוזג, המתגורר בירושלים, התקשה במציאת תחבורה לתל־אביב, וביטל את כווא.

במהלך הארוחה שוחח ה־פירסומאי דוד ארמון עם יהודה בלום, מי שהיה שגריר ישראל באר"ם. הם גילו ששניהם

מרים ברנשטיין־כהן בת ה־93, ממייסדי התיאטרון העברי, הגיעה לטקס חלוקת או־תות־האבירות שחולקו בקפה "כסית" בתל־אביב, כשהיא מלווה בכנדתה יפ־התואר. היא בלטה בהופעתה המסופחת וזכתה בנשיקה אבירית מהשחקן הוותיק שימון פיני קל (משמאל). השחקן שמואל רודנסקי (מזוהה, למטה מימין) הטומן ידו בכוס, השיק כוסות עם יהודה גבאי (למטה משמאל), ממקימי התיאטרון "אוהל", ואשתו, הציינת ז'ניה ברגר (למטה במרכז).

דן בן־אמוץ שהגיע אחרי שעבר לפני שלושה שבועות ניתוח קשה, התכבד ב"כסית" בהדלקת נר־הבריאות, וציין שהוא עושה זאת לכבוד באי־השימחה, ולא לכבוד חגיגת־החנוכה. הציור מושיטה ברנשטיין (למטה במרכז) הדליק נר, אך לא קיבל אות־אבירות מפני שגילו צעיר־יחסית (68) אך הוגדר כמקיים השטעטל בישראל. לידו: עמיקם גורביץ, מארגן השימחה, וציביה ליטמן, בתו של חצקל איש־כסית, המנהלת את המקום.

השלום. אורי אבנרי הדליק את נר האופוזיציה בעולם הזה. איברום עבדיאלקאדר הדליק את נר אחוות העמים ודן בן־אמוץ התכבד בהדלקת נר הכ־ריאות.

כאי מסיבת־החנוכה התי־עניינו לדעת מי האומן שעשה את אותות־הברזל, שחולקו לזכר תיקי המקום. צביה ליטמן סיפרה שאחד הימים ניגש אליה בחור צעיר בשם חיים שביט, וביקש לעבוד ככרמן במקום. בשיחה עימו התברר לעצמה גם הבחור מחוסר־העבודה עוסק גם בעיצוב תבשילים. ליטמן הציעה לו לעצב את אותות־הברזל עבור האירוע. כיום הוא עובד במקום ככרמן, ומחפש גם תעסוקה בתחום העיצוב.

טקס שתיכנן את הבניין הישן של הקאמרי וגם את הנוכחי, אביגדור סטימצקי, הצייר, מאגדה לזין, אשתו של המתר, גם והמחזאי מנשה לזין, נתן בוגל, מראשוני הקאמרי, ויעקב אורלנדר, בן ה־75 שזוכתר כאביר השירה העברית. שניים שלא קיבלו אותות מפאת גילם הצעיר־יחסית היו מושיטה ברנשטיין, הצייר בן ה־68, המגדיר עצמו כמקיים השטעטל בישראל, ודוד גלעד, מחבר ספרי אמנות ועורך ספרותי כמ־עורב.

החנוכה השלישית בכסית הוצבה בשולחן שוכה בתואר שולחן שיכית כסית, שאליו הסבו מקם קרמר, וחבריו הסופרים והעיתונאים ושיכיתו של איב־

בירות נמנו על יושביה הקבועים של כסית בשנותיה הראשונות, של מפאת גילם הם מגיעים למקום רק באירועים מיוחדים. על שולחן אחד הוצבה חנוכה גדולה ומסכיבה הצטופה גילאי ה־80 פלוס. מרים ברנשטיין־כהן בת ה־93, ממייסדי התיאטרון העברי, זכתה בתואר אבירת הברית. היא סיפרה שבאחרונה הפסיקה ללכת לתיאטרון בגלל קשיי ראייה. יצחק בן־בן בן 89 מייסד החברה טרסק, מי שהיה מזכירו של מאיר דיגנאוף ומ־מייסדי נמל תל־אביב, זכה בתואר אביר הכוונה העברית. ליטמן הוכרז גם מנשה חורגל, ממייסדי תיאטרון המטאטא ותיאטרון הקאמרי. שימון פיני קל, בן ה־83, שחקן הבימה שמואל רודנסקי בן ה־82 מ־

הביקורת שלו הוא מעריך אותו כבָּרָאם. הגברת אלדר הזכירה שדוד בן־גוריון הורה שלא להעסיק את אלדר בהוראה בני תיספר, בגלל דיעותיו הקיצוניות.

נולדו בהונגריה, וברדקו מי מהם מטיב לדבר בשפה ההונגרית. אשתו של יחיאל קריי שאי, שהיה מזכירו האישי של מנחם בגין, סיפרה שבעלה ניחן בדיבור מעולה, והוא זוכר

איך בוחרים גברים על פי תפריט? * עכבר קטן מפלאסטיק לראשיהעירייה * ומתנה מפסיירכת

■ מדי שנה, כחג החנוכה, נרגהת היחצנית דליה מרוז לנגן באקורדיון בקפה כסית בתל אביב. גם השנה היא סיכמה עם צביה ליטמן שהיא תגיע כדי תוכנן. אך ביום השישי האחרון היא נזכרה שיש לה אירוע חשוב במקום אחר, והיא התחילה בקדחתנות לחפש אחר מחליף. היא

אמר לה שהיא צריכה להמתין לוועדה, שתחליט אם התמונה שהיא ציירה עוברת את הקריטריונים הנדרשים. אחרי כמה ימים של המתנה היא קיבלה תשובה חיובית, והיא אמורה להתקבל עליידי הנשיא. הציירת הוותיקה שהיא עשתה זאת כאקט של יחסי ציבור.

לבטל פגישות עם חשובייהקדילה, וסער בחברת בת-שבע וב-עלה. ■ הומר חיים משה הוא חובבי צילום. בכל נסיעה לחו"ל, בעיקר לארצות-הברית, הוא מתעניין בחיפושים בנושא זה. מנסיעתו האחרונה לארצות-הברית חזר כשבידו מצלמת-וידאו מ-

שוכללת יותר מזו שהביא בנסיעתו הקודמת. הומר הפופולרי סיפר שבכל מקום נהגו בנות הקדילה היהודית להטרידו במלון. ■ אישהעסקים רב המעל-

להשתתף באירוע הנערך ב-מורסיון הטרנספר.

■ ג'ין קירקפטריק, שהיתה שגרירת ארצות-הברית בארם, הגיעה ארצה לכנס על "פני

גידו גידו אלמנתו של עמירם ניר, שמרה על איפוק במהלך טכסי-הלוויה, גם כששר-הביטחון, יצחק רבין, נשא דברי-הערכה לאישיותו. דוב יודקובסקי (מימין), עורך "ידיעות אחרות" נות, והראשון שידע על האסון, עמד לצידה. פולה מוזס (בתמונה למטה), אמה של ג'ודי, מחתה דמעותיה.

זאב גידו אישהעסקים הבינלאומי, המתגורר דרך קבע במדריד, שהיה פעיל בתחום הרכש הייטכנוני עם קום המדינה, היה אורח-הכבוד של יואל שר ביום-הולדתו. הקשר בין השניים התהדק אחרי שהתברר להם ששניהם עברו ניתוח זהה להוצאת גידול ממאיר במעי-הגס ושניהם החלימו.

המיוזר התיכון בעור 20 שנה. קירקפטריק הרפובליקאית היימנית הקיצונית, הידועה באהדתה לישראל, סיפרה בשיחת-טלפון לפתח, שלמרות שבימים אלה מחולקים התפקידים בממשי של החרשה של הנשיא ג'ורג' בוש, אין היא מוותרת על נוכחותה בכנס.

■ הברנית צימי שביט עברה שתי תקלות בעת שהורפיעה בהצגתה בתל-אביב. בפעם הראשונה היא החליקה לאורך הבימה ונחבלה בראשה. הילדים שצפו בה חשבו שזהו חלק מההצגה והריעו לה. בפעם השנייה היא החליקה ונחבלה בכירכה. בשני המיקרים היא הרגישה שהיא זקוקה לכמה רקות של מנוחה, אך חששה לאכזב את הצופים, ועל כן התעשתה במהירות.

■ אישהעסקים והכדורגלן לשעבר מוטליה שפיגלר, המתגורר באחרונה בפאריס, הלך לבקר את חברו, מאמן-הכדורגל דוביך שווייצר, שכנו, הכדורגלן מוישל'ה שווייצר, הוא הבעלים של מוסקבה מילון ריבס. שפיגלר החנה את מכונית-הספורט שלו על המירכרה בחזית המוסקבה וישב לאכול. רקות אחרות לאחר-מכן עבר ברחוב תימהוני על אופניים. התימהוני עצר ליד המכונית של שפיגלר, הניח את אופניו על המירכרה, ולפתע כנס למכונית וניסה להתניע. מוישל'ה שווייצר, שהבחין בתימהוני, רץ לעברו, תפס אותו כמה שניות אחרי שהתניע את הרכב, ועצר בעדו מלנהוג. כשנשאל האיש מדוע

ליים שמואל פלאט-שרון ושותפו, יבואן-אופנועים יאיר קישון, החליטו להילחם במימדי סדר היתר עליידי הדפסת כרוז ענקית, המראה בחורה עירומה לחלוטין, שבין רגליה עובר כביש, ובו שני אופנועים דור הרים. השניים מתכוונים לתלות את הפוסטר הוולגארי כרחיבי הארץ, וגם בבני-ברק.

■ דן סתיר, לשעבר יועץ ראש-הממשלה לענייני-ריתקשור רת וכיום ראש הפורום על שם ג'ין קירקפטריק, קיבל השבוע מיכתב מאישיות חשובה, שהוזמנה לכנס הנערך בימים אלה במוסיון הארץ. האיש החזיר לפתח את ההזמנה, בצירוף פתק שבו הודיע שהוא מסרב

שירלי פורמן (מימין) אמה של השחקנית-דוגמנית קרוליין לאנגמורד, הגיעה לביקור בארץ בחברת אמה, סלי דרסון. האם בת ה-52 היא מורה למחול אירובי בעיר מגוריה ברייטון. הסבתא בת ה-78 מתגוררת בשכונת לבתה. שתיהן נשואות בשנית והן הגיעו ארצה כדי לבקר את בני-המשפחה: קרוליין, אחיה גרמי ובנה ליאור, מנישואיה לאסי דיין.

■ המיסעדרן רפי שאולי הגיע, יחד עם שותפיו אברהם ארביב וטדי שאולי, למסיערה שבבעלותם, כדי לקחת את פדיון היום הקודם ולהעבירו לבנק. לתדהמתם הרבה גילו שאין זכר לכסף. הם הגישו תלורנה, וכעת נמצא הנושא בטיפול של המיסטרה.

■ לפני 10 שנים ניהל הברדן דוד מוזס רומאן עם בת-שבע רובין, שהתגוררה במורשב בקירכת תל-אביב. טופו היה נוסע אליה למושב כדי לראותה. מאז עברו שנים רבות, בת-שבע התחתנה עם הגיטריסט קרול אברמוביץ, ונסעה עימו לטורונטו, שם היא מופיעה כזמרת כמורעונים. בשבוע שעבר יצא טופו לסידרה של הופעות בצפון אמריקה, ובין הערים שבהן הופיע היתה גם טורונטו. עם סיום ההופעה הפתיעה אותו בת-שבע ובאה לבקרו מאחורי הקלעים. טופו היה כליכך נרגש, שהעדיף

טילפנה לעיתונאית נעמי רוז וביקשה את עזרתה, אך זו הוריעה לה שבגלל עשייה-סיגריות במקום היא לא יכולה להופיע. מרוז לא ויתרה ופתחה לישראל זודה, נגן הקלרינט של התיזמורת הפילהרמונית, המופיע גם כחלטורות שונות בחברת נגן אקורדיון. אך גם זוהר אמר לה שהוא לא יכול, בגלל התחייבות קודמות, והיפנה אותה למי שהו אחר. אך דליה מרוז שיכנעה אותו לקצר את הופעתו בהרצליה. זוהר אכן עמד בהבטחתו והגיע בשעה המיועדת לקפה כסית כדי להנעים ליושבים בה את המסיבה.

■ הציירת הצעירה יעל קנ'רק, שציירה את ציור-השמן הענקי בחזית פאב המיסעדה בתל אביב, החליטה להפתיע את נשיא-המדינה חיים הרצוג, ושלחה לו ציור-שמן שלו שציירה על-פי צילום רישמי של מישרדה-הסכרה. שלישו של הנשיא

הסמלים של יבטושנקו

נתן זך הופתע השבוע לא מעט כאשר, בשבוע באחד הימים לביתו, מצא על גבי סליל המזכירה האלקטרונית שלו את ההודעה הבאה: "כאן ייבטושנקו. מכיוון שמחמד לא בא אל ההר, בא ההר אל מוחמד."

שני המשוררים לא נפגשו מעולם, אבל יש להם ידידים משותפים, ביניהם המשורר האמריקאי הנודע אלן גינזברג, שייבטושנקו הופיע לא מכבר עימו בניו-יורק.

ייבטושנקו זך נדברו ביניהם להיפגש עוד באותו ערב. זך הציע את כסית, הסמוכה לביתו. כמה שיחות-סלפון, וחבורה קטנה של סופרים ואמנים דוברי רוסית המתגודדים אף הם בסביבה, נאספו סביב בקבוקיין (היין הישראלי מצויין, קבע המשורר האורח, ששתיית-יודקה נאסרה עליו בשל כיב הקיבה שממנו סבל), ושפע מאכלים שהגישה להם ציביה אשת-כסית.

בשלב מסוים נתקלה עינו של המשורר הסובייטי בציור של מוישל'ה ברנשטיין, התלוי על הקיר, והוא הביע את התפעלותו וביקש להיפגש עם הצייר. תוך כמה דקות הוזמן מוישל'ה, והשניים שקעו בשיחה ערה בשפה הרוסית שמוישל'ה - כך התגלה - שולט בה להפליא.

על חוויותיו בימים המעטים, שבהם הוא שוהה בישראל, המשיג האורח את המשל הבא: "אנשים סנטימנטליים חושבים שהעולם היה נראה אחרת אילו שלטו בו משוררים."

האמת היא שאילו ניתן השלטון בידי המשוררים, היו לא רק הורגים זה את זה, אלא גם מביאים חורבן על העולם..."

בדיבריהם נשאל עם הכוונות הראשונות הכרויות גורלותיהם של העם היהודי והעם הרוסי שארית זה באה, וכי לשני העמים יש הרבה מאוד מהמשותף. "לכם הייתה שואה מחרידה, ולנו היו שתי שואות, אחת מן. אסטרולוקוסט". במחווה מרגשת, בערב הקריאה שלו בחיפה, שהיה מלא עד אפס מקום, הקדיש את אחד משיריו לנתן זך, "אחי", כפי שכינה אותו לתשואות הנוכחים. אחר-כך ישבו השניים עמוק אל תוך הלילה במיסערת הדגים המפורסמת של אגוז, כשהמשורר הרוסי מלמד את עמיתו הישראלי את הדרך שבה שותים "אלכווליסטים סיביריאקים" ודקה.

בספר-שיריו שהקדיש לנתן זך רשם את שלושת הסמלים, המייצגים לדבריו את עיקרי חייו ועולמו: חרמש ומגל, הסמל הקאמוניסטי הבינלאומי שהוא גם סימלה של בידת-המוצאות, סמל המין הנשי וצלב. כך:

חר שהחל הקרב ביניהם נפגע על בפניו ממכה חזקה משומד-האל והחל מרמס הצעיר הבכור, שנבדל מה מעצמת הפניעה, מידר פני מה להביא קביות-סח ומגבת, כדי לספל בכוס שלו. חששו היה גדול יותר מתגובתו של סל לפי ציעה, אך סל ניגש אליו ולחץ את ידו.

■ אישה-עסקים ניר גרעין, שתדמיתו נפגעה אחר האדון שלו בידענות אחרונות שבו סיפר על השחיתות בזאת, מנסה באחד רונה לשקם את תדמיתו. הא אחד הפטרונים של אגודת ד' ליד והקן להצלח ודיאדם.

■ אשת-החברה יונה לדר בגין הסביבה אך היא מוחלת בגברים. היא אוכלת איתם אדד חת-עורב אם העב ששם על ריאסה, ממין סלטים וחוקר את המלצר לבג הקלוריות, הא פסול. אם הוא ממין אוכל בלי שחורר בג'ודו, הציע לצעיר לעי רוח עימו תיגול-קרב קצר בר חבה שלפני המיטבה. הצעיר נענה לאתגר, ושניות אחרות לא

מזדנב אחריו. כשהיפנה מבטו ימינה, הבחין שרלתי-הכניסה הי ראשית פתוחה לגמרי, ודרכה ראה את הכביש ואת המכוניות הנוסעות בו. ברישביט לא היסס לרגע, ותוך כדי הופעתו ניגש לאחד מאנשי-הצוות וביקש ממנו לסגור את הדלת. לאחר-מכן נעך רך בירור והסתבר שאחד מעובדי-דיהאולס רב עם הממונה עליו, וכאות-מחאה או כנקמה פתח לר ווחה את דלת-הכניסה.

■ אישה-טלוויזיה עימנר אל סרת: "פעם היו הפוליטי-קאים נציגי הרוב. עכשיו הם נציגי הרוב."

■ יענקל'ה טל, הבעלים של פאב המיטבה, מעסיק כפי תח הפאב שלו בחור צעיר בן 21, המשמש כשומר-ראש. הבחור הצעיר הוא בעל תגורה שחורה בקארטה. טל, שהוא בעל תגורה שחורה בג'ודו, הציע לצעיר לעי רוח עימו תיגול-קרב קצר בר חבה שלפני המיטבה. הצעיר נענה לאתגר, ושניות אחרות לא

דגנית כהן (מימין) ואלונה פרידמן (משמאל), ששתיהן נושאות בתאריי-יופי, התנדבו להעיד ניק לפצועי צה"ל פגועי-גפיים בקבוקי-בושם שיובאו במיוחד מארצות-הברית על-ידי היבואן שלמה לאופר. לאופר היה היחיד שנענה לפנייה להעניק שי מיוחד לחיילים המאושפזים.

■ תושבי רחוב-הגליל בכפר סכא, הסובלים ממיסררי רעש ותנועת מכוניות, ראו שראשיה עיר יצחק וולד אינו מתייחס לבעייתם ונשאר אדיש להפגנה החליטה להמחיש לו את הבעיה. בתגובה הם קיימו הפגנה נוספת מול בית-העירייה, הפעם הפגנת לפידים, והביאו לראש העיר ארגון מלא-מתנות, ביניהן: מכונית-זבל קטנה, עכבר עשוי פלסטיק, מרצפת שכורה של מידרכה.

■ אנשי חוג הבליינים התל-אביבי תהו לאן נעלמו אישה-עסקים משה בובליל והמיסערין אילן לוי. השניים טסו ליוון לפגישה עם דליה סטרופר ליאדים, העוסקת בספנות וכי ייצוג חברות ספנות יוניות באי רץ. השלושה סיכמו על פרויקט ענק לפיו בובליל ישיכר את האוניה ספלה סולאריס למסע תענוגות בים התיכון שיערך באיב הקרוב. בובליל מתכוון לעי 650-ל-חברים, בנוסף המסיבות שיורך המיליארדר האמריקאי

חבר להקת הכל עובר כביב. מר פיע במחזור סלאח שבתי בתפי קיד מנהל-המעברה המפא"ייניק. באחר הערבים נקבעה לו הופעה עם שאר חברי-הלהקה בקיבוץ יגור, אך כשישיב את הזמן שבין סיום ההופעה ביגור ובין תחילת ההצגה בתל-אביב התחוויר לו שיש לו רק 20 דקות. מנדלמן פנה למארגני ההופעה ביגור והר דיע להם שהוא מוכן להופיע רק אם ייטסו אותו במסוק מהקיבוץ לעוה-הדוב בתל-אביב. המארגי נים נענו לבקשתו.

■ מדוע נבחר דווקא הזמר דודו פישר לשיר את התקווה בישיבת-הפתחה של הכנסת ה-12? לדירי מנצסי היתה תי שובה: "הוא כבר רגיל להופיע במחווה עלובי החיים". הסיבה האר מיתית: החרדים לא הסכימו להר פעת מקהלה, שהיו בה גברים ונשים. הרעיון של הזמנת זמר-גבר יחיד היה דווקא של נשיא המדינה, חיים הרצוג.

■ הרב הראשי של תל-אביב, הרב ישראל לאו, שם לב לי-עובדה שבשעה שפישר שר את ההימנון הסתיר אחד הח"כים של

עשה זאת, השיב שרק רצה לבי-דוק איך מכונת-הספורט מהדגם הזה נוסעת.

■ הפסלת אילנה גור הח ליה להפתיע את חברתה הקי חסה, בלה ריאמנט, במתנה מקורית, פרי עיצובה. היא תיכבנה עברה שולחן-קפה העשוי מחבת, אך מאחר ובארץ היה מוסד בסוג הברזל שבו משתמשת הפסלת, פנתה למנהלי תח מתחכמת בחיפה וביקשה את רשותם לקחת חומר מפסיר-ככת המסגרת באיזור התחנה ללא שיש. היא נענתה בחיוב, ואחרי כמה ימי-עבודה הגישה לחברתה את שולחן-הקפה. השולחן הזה מסגל לשאת כל משא שיושם עליה, התלוצצה.

■ חברת-הכנסת הטרי רענן סך היא שהביא בשעתו את עמ-אל-האב רראשה לי-מפלגת-העבודה, בתקופה שבה ביקר כראש המחלקה הערבית של המפלגה. השניים גם הקימו עמותה בשם דרקום. אחרי שראשה פרש ממפלגת העבודה והקים רשימה עצמאית, התקשרו החברים בין השניים. רר צית רר, מנהלת האירגון והי

אבי הזאב צלם-העיתונות, עמד סמוך לבימה בזמן הופעתה של דידי ברידג'וסטר, זמרת-הגאוז הבינלאומית, כשזו התכופפה לפתע לעברו, נישקה אותו במיצחו והקדישה לו כמה שורות מאחד משיריה. הזאב נותר המום לגמרי, מנסה להבין כיצד זכה בעור מן ההפקר.

דונלד טרמפס על סיפון יאכ-טת-הפאר שלו.

■ השחקן שלמה ברישי ביט, המשחק במחזה הסנטיבי. נהם לראות שבמהלך המחזה, שהועלה כאולם מועצת-הפועלים בבאר-שבע, הסתובב לו חתול בין הצופים, כשכלב קטן

אגודת-ישראל את עיניו בידיו.

■ לאו הזמן למסיבה החורר שית של הדיפלומטים בישראל כדי להסביר לשגרירים הגנבים מה ההבדל בין הזקנים השונים, המקיפים את יצחק שמיר ושימערן פורס.

תיקשורת של העמותה, ואבי בוזית, ירדם של השניים, הח ליש לארגן מסיבת-פיוס פרטית, המסמך כמה חברים משותפים לביטוח של לילי לימור, אמו של אבי בוזית. במסיבה יושרו כל ההי דורים בין שני חברי-הכנסת, הזמר עמי מנדלמן,

דונלד טרמפ והזוג גורבאצ'וב

דונלד טרמפ תמיד-תמיד בחדשות. המיליארדר האמריקאי, שבבעלותו, בין היתר, הטרמפ-טאוור (בניין-טרמפ) ב־ שדרה החמישית, היווה מוקד לקינאה מצד כל מצליחן אמריקאי, כשמוסרם שראיסה ומיכאל גורבאצ'וב עומדים לפקד את הבניין המפורסם בעת ביקורם בשבוע שעבר בבנין יורק. על-פי הפירסומים התעניינו ראיסה ובעלה, המכונה באמריקה "גורבי", בדידות היקרות במרומי הבניין. אמריקאים רבים אמרו נבה: "גורבי במיצר הקפיטליזם!" אבל אחרים נהנו לבניין המפורסם.

בימים שקדמו לביקור גורבאצ'וב, לא ניתן היה להיכנס לבניין, עקב המבקרים הרבים. סוף-סוף נחמד ראיסה ומיכאל בניין-יורק ו...לא, הם לא שמעו מעולם על מישאלתם לבקר בטרמפ-טאוור. דובר רוסי השביר בדילול: "אנשיו של טרמפ הזמינו אותנו, אבל קיבלנו מאות הזמנות..."

דונלד טרמפ יצא לתקשורת והתעקש: "הרוסים פנו אלי!" הוא לא פירס אלה רוסיים, היכן ומתי.

הרוסיים התבצרו במעמדם: "טרמפ פנה אלינו ולא נענינו!" במישאל-יורוב התפלגו האמריקאים למי שהאמינו לטרמפ ("כי הוא אמריקאי, ואין לבסוח ברוסיים...") ומי שהאמינו לרוסיים ("מה מתאוס גורבאצ'וב יבקר במיצר הקפיטליזם!").

כולם עסקו בכך, רבים נהרו לטרמפ-טאוור, ואילו דונלד טרמפ חסך לאורך כל הדרך לבנו.

היום, למשל, אין לך כל בעייה לראות את פגיו של מלך־פאן, הסבירה השופטת, בעוד שבספר הכוזרי מביאים לדוגמה כי אי אפשר לראות את מלך־פאן, ובי כל זאת אין ספק שהוא קיים."

■ עודד הדין יגאל ארנב
עומד כרגע בחקירה נגדית של
התובעת. ורובת-הדין מרים
רחצ'טל. למרות הניסיון הארוך
של ארנב בהתפזות לפני בתי-
מישפט, זו לו כמעט הפעם הרא-
שונה להופיע כעד, ודאי הפעם
הראשונה להזעיק כנאשם. לכן
הוא נרגש מאוד, ולעיתים אינו
עונה על השאלות כיאות. באחת
הפעמים היה נרגש כליכך שא-
מר: אני מסכים שתחליטו אם
מדי אשם או חייב. ואז הבין את
טעותו ומשך: "א. ואז!"

■ מישאל חשין, סניגורו של
עורך הדין יגאל ארנון, קם מפעם
לפעם כדי להתנגד לשאלות
לזכרון, למרות שחוקה עליו
מיצוות לקוחו שלא להתערב ולא
להתנגד לשאלות. באחת הפע-
מים אמר, כי יהיה זו חוצפה מצד
התובעת לשאול שאלה מסויי-
מת. על כך ענתה לו השופטת
סיוסיו: "לפעמים נרמה לי ש"
אתם חושבים שזו חוצפה שהק-
טניגור בכלל קיים!"

נעמי רזן וחודר אודליאב ■

פסוקי השבוע

● **אורי פורת**, מנכ"ל
רשות השידור, על העיתונ-
אים, עובדי הרשות: "הא-
שים האלה לא צריכים שדול-
אלא אורולוג. כי השתן
להם לראש"

● הצירעיתונאי ה' גרבוז על ח"כ צומת רמטכ"ל לשעבר רפאל תן, המרבה לשאת דברים חשיבות החינוך: "האיש חרט את סיסמת החינוך על דגל-הדורות"

● **הסופר עמוס** (קופסה שחורה) **עוד:** „כאשר אני מתווכח עם הזולת, אני כותב מאמר. כאשר אני מתווכח עם עצמי, אני כותב רומאן“

של שרית העשייה, שהשילה קר
לוגרמים רבים ממישקלה וכתוצ'
אה מכך השתנתה גם מלתתה
שרון הפסיקה ללבוש שמלות
פריות ורחבות היד, ומעדיפה
כעת ללבוש מערכות לבוש מחז'
יטות, ההולמות את גיורתה החד'
רשה. פרט מעניין: לילי שרון
שומרת בקפידה על הדיאטה של
בעלה, אך גורם שעד כה היא לא
צליחה לגרום לו לרעות כמות.

המלחין **נחציה היימן** סיפר באחרונה כמה פרטים נסתרים על עברו, שהיו בבחינת גירויים לכל מי ששמע אותם. בילדותו הוא חלה בפוליו, וזה קרה לו שלושה ימים אחרי שקיבל את הפסנתר לביתו. כתוצאה ממחלתו הוא לא למד לגנון על פסנתר. הוא גם סיפר שבזמן שרותו הצבאי הוא היה בכלא ארבע פעמים. באחת הפעמים פרצו ידידיו מהיחידה 101 את קיר הכלא, הוציאו אותו והביאו אותו למסורה שערבו כדי שינגן בכורסא באקסטריון. היימן שהה בכסיון יומיים, ולאחר מכן נתפס עליידיו שוטרים צבאיים ונשפט ל-35 יום לכלא.

■ במישפט, הפגישה הלי-
לית" העלה עורך-הדין מישאל
חשין טענה שהסתמכה על ספר
הכוזרי. הוא הופתע לארמטס כא-
שר השופטת שרה סירונה

■ אשת־האופנה תלמה מלמור, העוסקת במכירת אבי־זריאופנה, החתמה על מכוניתה בחניון רדיו והצטרפה לקבוצה של אנשי־אופנה, שנסעו בענייה ניעבורה לחיפה. כשחזרה למי קום, בשעת־לילה מאוחרת, נדמה לגלות שמכוניתה פורקה לגמרי, ומלבד השלד לא נותר ממנה דבר.

■ **שימעון צבר** מבקר בארץ. הצייר עיתונאי, איש הש"מאל הקיצוני שירד מן הארץ אחרי מלחמת ששת הימים ושיגלה בבריטניה במשך שנים מצרכה קיצונית נגד הכיבוש, וליקור של כמה שבועות וטוען שזהו הביקור הראשון שלו שבו הוא מרגיש ניות. צבר הפך מומחה בינלאומי לסוגים מסוימים של פטריות. זוהי חובבות, ולמחילת עובד כצבעי.

■ **איציץ וייס**, עוזר ראש המחלקה להתיישבות, קיבל שני חת-סלפון ממושבני, שהתלונן על סחבת בטיפול בבקיעה כל-שהי במושב שלו. וייס הבטיח שהנושא בטיפול, וסיים את השיחה בהצעה: „אם התפוך את הירשוב ממושב לישיבה, תזכה בסיפול מהיר יותר, אצל גורמים אחרים“.

■ מי שמפגיעה בגיזרתה די
חרשה היא לילי שרדן, אשתו

■ בשנות ה־50 התגוררו בשכונת זו לוו, בשכונת הוותיקים ברמת־גן, הוריו של חברה־כנסת עוזי לנראו, יוחנן באדר, חבר־כנסת לשעבר מטעם חרות ואשתו המנוחה לאורה ובני מישפחת חברה־כנסת לשעבר יעקב מרידור. ליוחנן באדר ולרעייתו לאורה לא היו ילדים משלהם והם נהגו לספח את עדיה סקולסקי־לעד, בת אחותה של לאורה באדר ואת מיקה בשן־ירחל קרמרמן, בנותיו של יעקב מרידור. בהל־וויה של לאורה באדר נפגשו ציר פורה מרידור ובנותיה מיקה בשן ורחל קרמרמן בחברה־כנסת עוזי לנראו, שכנס לשעבר.

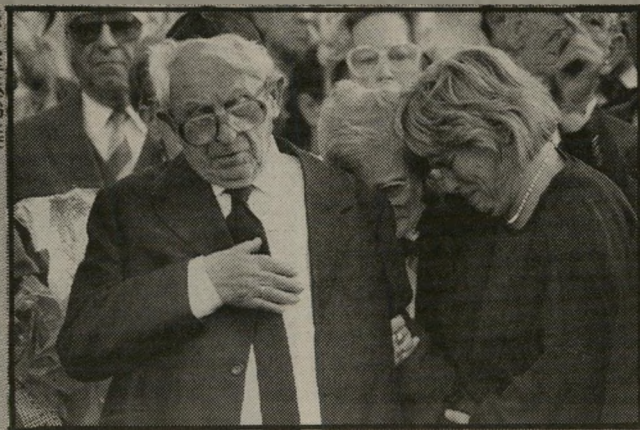
■ הדוגמן **מוטי רייף** עלה למסלול בתצוגת-אופנה גדולה שנערכה בטכניון בחיפה, ואחרי ששטה סיבוב אחד על המסלול התחיל לחוש ברע. רייף חזר אל מאחורי הקלעים, נפל והתפתל מכאבים. אמו **מארה**, שהיתה באולם, הסיעה אותו לבית-החירום לים, ושם אמרו לו שהוא סובל מהרעלת-מוזון. עמדו לשחררו, אך כשאמו עמדה עליכם שייבחר בשנית מכיוון שחומו עליה, איב' תנו הרופאים שהוא סובל מדל' קת'הוספתן. תוך דקות אחדות היה רייף בחדר-הניתוח. כעת הוא מחלים בביתו, ומרדה לאמו שעמדה עליכם שייבחר שנית.

דו־קרב למען לאורה

וספרים העוסקים ברפואה. אני גם מקשיבה לכל התוכניות ועוקבת אחרי כל החידושים בשטח זה".

לאורה, אשתו הנמרצת של זקן ריי-חרות, העוזר שכנגד. עיניה לכות, בצבע הזית, עירניות. משה נפת באופן פעיל בשיחותיו. מדי

יוחנן באדר עמד השבוע על סברה של אשתו, לאורה, הרב, שלא הכיר אותה, קרא לה ליד הקבר לאורה. לאורה היתה אי שיות בפני עצמה, וידוע כי באדר הרג אדם בדיקרב כדי לזכות בה. כשנשאל על כך לא אחת, נהג להשיב „אני לא מדבר על זה. יכולתי לכתוב על זה ספר. מעולם, במשך 60 השנים האחרונות, לא ייברתי עם אף אחד על העניין

ויוחנן באדר על קבר אשתו
וגם הנס־כר־סמוך

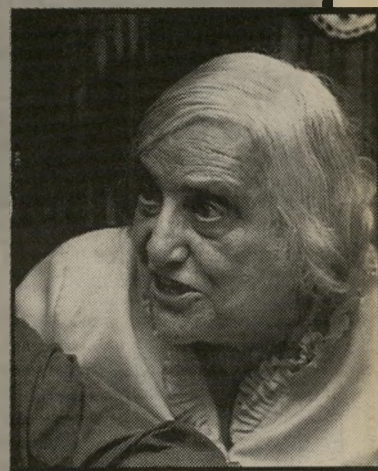
קראו לה לאורה-מריה. מדוע
מריה? כאשר החליטו להינשא, בא
בבאדר לבית הוריה הדתיים וסיפר
בהבדירות כי הוא מתכוון להינשא.
הוא יקרא לעצמו הנס־כריסטוס,
ולרעייתו מריה. הוריה היו מזוע-
זעים. חברי בית־ד כמולין, ששמעו
על מעשה־הקונדס, הוסיפו מאז
לשמה את השם מריה.
כשפגשה את אורי־צבי גרינברג,
אמר לה שאסור לה לשנות את
שמה. "זה שם עברי", אמר, "לה-
לאורה".

לאורה מספרת שפעם שאל אותה ז'בוטינסקי איפה למדה את הציונות היפה שלה. "עניתי לו, בגרמניה! אדוני הנשיא, אולי תצחק, אבל את זה למדתי בשומר הצעיר!" ז'בוטינסקי לא צחק ואמר לה שתנועת הנוער של השומר הצעיר היתה תנועה יפה כמו ביתו.

מעם מתרגמת את השאלות לפולנית.

היא נולדה לפני 80 שנה, בכפר קטן ליד בקראקוב, למשפחה דתית אדוקה. בהיותה תלמידת-הגנים נטשה היכרה את באדר, שכבר היה אז עורך-דין ידוע וכן למשפחת עורכי-דין מפורסמים בקראקוב. התבנייניהם לא הגיעו לו בת כמה אני. אז, באותה הימים, הבדל של חמש שנים היה גדול מאוד.

היא סיימה את לימודי־המיס-
פטים. באדר היה המרצה. אחר־כך
עבדה בבית־המישפט בקראקוב.
מאז את עבודה עוד. כל מיני
עיסוקים של נשים ופילנתרופיה
לא עניינו אותה. למעשה, היא
ממסרת, אהבתה הגדולה היתה
בתונה הרופא. „כשלמשך מיס-
פטים, לייתי הולכת במשך שני
תנים לשמוע הראאות ברופא. עד
היום באדר קונה לי אנציקלופדיות

למורה
ונם מריה

זהה. מי שסקרן יכול לנסוע לפולין, חפש מיסמכים עתיקים. אני מסדר!"

על אישיותה של לאורה כתב:
עולם הזה (24.9.86) לפני שנתיים:
בתנועת החרות אומרים שכדי
היגיע כל באדר, צריכים לעבור
קודם כל את לאורה. היא שקובעת
ם מי ידבר, היא המחליטה עם מי
יפגש. תמיד באדיבות ובנימוס
ולו: אשאל את בעלי, אם הוא
כול".

עמירם, דב וסגן פינמו

על עצמו. אומץ-לב עד הסוף. כעל הגיון צרוף. שאפתן. אדם שהערכה העצמית שלו לא היתה תלויה בהערכה מצד הזולת, ובוודאי לא בכירסומת וביחסיו. אדם שלא התאים לישראל 1988. את הדגם הזה כבר לא מייצרים כאן. היה שלום, עמירם. תחסר לי.

הלווייה IN

הלווייתו של עמירם ניר היתה עצובה מאוד. זה לא רגיל כל כך. בהלוויות כאלה, שאליהן באים גדולי המדינה, שוררת לא אחת אווירה חברתית כמעט עליזה. נפגשים, מרכילים, מחליפים חיוכים סמויים. לא הפעם. שרר ריבאון. במחוז ניצנצה המחשבה: לכולם כאן יש נקיפת-מצפון כלפי עמירם. רבים התנכרו לו בשעת-צרה. בסוף פוטר בלי הכרת תודה. איש לא הגן עליו. גם לא מי שהוא שירת אותם. עכשיו כולם מתחרטים. יתכן שחש גם יצחק רבין, כאשר נשא דבריה הערכה קצרים ויפים מאוד. אך היתה גם תופעת-לואי מסוג אחר. אינני מרבה ללכת להל-ויות, ולכן התוודעתי כאן בפעם הראשונה לתופעה של "הלווייה IN".

כמה מן הבאים באו כדי "להיראות". כמה מן הנשים התקשטו במיטב מחצותיהן. באנגלית הייתה אומר שהן היו WILDLY OVERDRESSED. אחרות נראו כאילו באו ישר מן המיספרה. לפחות גברת אחת, שאותו של אישיות חשובה, רידדה בדרך הא-רוכה אל הקבר על עקבים גבוהים, בנעליים אדומות-שחורות. עמירם לא היה IN.

גרמנים ותימנים

השתתפתי השבוע בחתונת בנו של מנפרד כץ. יחסי עם מנפרד כץ מושתתים על ידידות ארוכה. מנפרד עזר לי פעם, ברגע חשוב מאוד של חיי. אני עוזרת לו פעם, ברגע חשוב מאוד של חיי. שנינו זוכרים זאת. (וגם זה בלתי-רגיל).

מנפרד

מנפרד הוא יליד-גרמניה. הוא עזב את גרמניה הנאצית ברכבת האחרונה ממש דרך מוסקו, ערב פלישת הוורמאכט לברית-המועצות. הוא גדל במריקה הדרומית, עלה לארץ, וזכה ב"ל"ש על אומץ-לב בקרב, ואחר-כך הקים אימפריית-מיסעדות ב גרמניה ובישראל. בנו, שגדל בארץ, נשא צעירה תימנית יפהפיה. המשיכה ההדדית בין גרמנים ותימנים — ליתר דיוק: בין גרמנים מנים לתימנים — היא אחת התופעות המלככות. אינני חופשי ממנה. התוצאה של ייחוס זה היתה שבנו ביתו של מנפרד כץ שדר מיוזג-גלויות לרדוגמה: שתי המישפחות וידידיהן, יוצאי-גרמניה ויוצאי-תימן, התערבבו עם מיוזג שלם של בני שאר העדות. כאתי במצב-רוח מדוכדך. במהלך החגיגה השתפר מצב-רוח מאור, ולא רק בגלל חיון הלבן. הסתכלתי בקהל המגוון שישב מסביב לשולחנות, ישראלים מכל ארצות-המוצא, ובילדים המת-רוצצים, שרבים מהם כבר ייצגו את המדינה, ואמרת לעצמי: בכל זאת נוצר כאן משהו חדש, מרתק. אם יהיה זה משהו טוב או רע — זה תלוי בנו עצמנו.

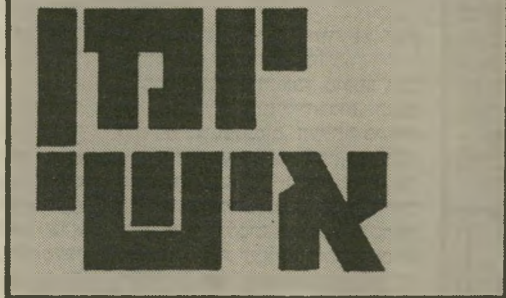
שיניים עצובות

שמעתי שיחה בין שני רופאי-שיניים. האחד הראה לאחר שיניים תותבות שבורות, ותמה איך זה קרה. "פשוט מאוד", לימד אותו עמיתו, המנוסה יותר, אחרי שהביט בשיניים, "דברך על השיניים אלה, הסתכלתי בקהל המגוון שישב כשנכנינו הולכים למיטה, בעל השיניים התותבות מתבייש להוציא אותן מפיו. הוא ממתיך עד שבתיווגו (אם זה הוא), או בן זוגה (אם זאת היא) נרדם, ואז הוא מוציא את השיניים ושם אותן ליד מיטתו, כדי שיוכל לשים אותן מהר בפה ברגע שהוא חש שבתיווגו מתעוררת. אבל לפעמים הוא שוכח שהשיניים מונחות שם. הוא קם בלילה ודורך עליהן, וכך הן נשברות".

רק בישראל

מצב ישראלי אופייני: מכוניות ערסור לפני רמזור. כשנרדק האור הירוק, השתמהמהו שתי המכוניות הראשונות, שעמדו זו לצד זו, בשני נתיבים שכנים. הסתבר כי האיש בנתיב הימני רצה, בעצם, לנסוע שמאלה. האיש בנתיב השמאלי רצה לנסוע ימינה. כל אחד משניהם היה בנתיב לא-נכון. למה? ככה. כי זהו האופי הישראלי. שום אמריקאי או גרמני לא היה נקלע בכלל למצב כזה. הימני נתן סימן לשמאלי וחייך. השמאלי נתן סימן לימני וחייך. השמאלי וינק קדימה ופנה ימינה. הימני המתין, ואז זינק גם הוא קדימה ונסע שמאלה. אין בעיות.

אורי אבנרי

האינטלקטואלי שבדבר. יכולתו לשבת איתו במשך שעות ולגלגל בעייה, להאיר את צדיה השונים, לפתח את האופציות השונות, לבחון את הפיתרונות החילופיים.

אני זוכר שיחה בראשית המעורבות האמריקאית במפרץ הפרסי. מה גרם למעורבות? אילו אינטרסים הכריעו? לאן זה עלול להוביל? איך זה יפגע על האינטרסים של ישראל, של ברית-המועצות, של שאר הגורמים המעורבים?

במהלך כל שיחה כזאת הרגשתי שהמוח שלי מתחיל לעבוד כמיטב יכולתו. "על טורים גבוהים", ומכאן הרגשתי התענוג. אגב, קוראי העולם הזה יצאו נשכרים מהשיחות האלה, כי פירות הביתחיים השתקפו לא אחת מעל עמודי העיתון.

יחד עם זה היה עמירם שומר-סוד באופן מוחלט. מעולם לא גילה לי ולוא קורטוב מן הדברים הסודיים שהוא היה שותף להם. לכל היותר נקט שיטה שעל דרך השלילה. כלומר: הייתי נוהג לבנות תיאוריה על אירוע מסוים, ואם טעיתי, בשל חוסר ידיעה על פרט זה או אחר, אמר: אתה טועה. גם זה היה שווה הרבה. לפעמים לא נתקלנו זה בזה במשך זמן רב. למשל, במשך החודשים שבהם התנהלה פרשת איראן-קונטרס (שעליה לא ידעתי, כמובן, דבר). כאשר התפוצצה, ניסיתי לשחזר את האירועים על פי החומר שהיה בידי, או, שבא בחלקו מצד אויב-כנפוש באותם ימים, "עקוב נימרודי". המסקנות שהגעתי אליהן פגעו בניר מאוד.

כעבור כמה ימים פגשתי אותו באחת המסיבות. ניגשתי אליו. הוא הטיח בפניי שהנתיחות שפירסמתי אינן נכון. גם אז לא גילה שום סוד, אלא אמר: חכה לדו"ח של ועדת-טאואר (שחקרה את הפרשה) ותיווכח טעיתי. אז תקן.

הדו"ח פורסם, וגירסו של ניר התאמתה. בסוף תשמ"ז החלטנו לבחור בו כנאיה-השנה, כמי שמסמל את פרשת איראן-קונטרס אשר וזעזעה את העולם. אז, בפעם הראשונה, חקרתי את תולדות-חייו של עמירם לעומק. נתקלתי ברצף התאונות החורדות-זינשוט שפקדו אותו. ניסיתי לפענח את תעלומת אישיותו: מניין יצירה-הרה-עצמי, שחשדתי בקיומו מניין השאפתנות, הכמיהה להצטיינות, הרחף להיות במרכז-המרכז של העשייה הלאומית?

גיליתי לו שאנחנו עומדים להכתירו כאישה-השנה. הוא הזהיר אותי מייד שלא יגלה לי דבר, וגם לא יספר לי על הפרשה. הצעתי לו שיטה אחרת: שאכתוב את הדברים על סמך הידוע לי, ובעיקר על סמך ניתוח הדו"חות האמריקאיים שפורסמו. אמסור לו את הכתבה לקריאה. אם ימצא בה דברים הנראים לו כבלתי-נכונים, יעיר את תשומת-ליבי לכך.

כך היה. כתבתי את הכתבה הארוכה עליו ועל הפרשה (ייועץ הסתרים), שהשתרעה לאחר מכן על פני תישעה עמודים רחוסים בעיתון. העברתי אותה אליו. הוא החזיר אותה כעבור יום, בצירוף הערה שהחמיאה לי מאוד: "זה מדהים", אמר, "איך תפסת את העניין, למרות שאינך יודע המון פרטים!"

הוא תיקן רק דברים מעטים: פרטים ביוגרפיים, כמה עובדות לגבי הפרשה, כמה הערכות לגבי אוליבר נורת', ג'ורג' בוש ועוד. וגם דברים שנגעו לג'ורג' אשתו.

מבחינת הגישה הכללית היה דומה להרבה ישראלים טובים, המנהלים כיום את ענייני-הביט"ח חוץ למדינה. הוא היה משוכנע כי בסופו של דבר נגלה משא ומתן עם אש"ף, וכי תקום מדינה פלסטינית לצד ישראל. אך ביני תיים ניהל את המלחמה המת-משכת. במסגרת זו גם ניצח על פרשת-איראן. הוא פעל על פי התאוריה הבך-גוריונית הישנה: הערבים הם אויבנו, אויבי הער"בים הם ידידנו.

על מותו שמעתי בגירורק. במעלית של בית-מלון נתקלתי באהרון רייב, הוא סיפר לי על כך. נדהמתי, אך איכשהו לא הופתעתי. זה התאים לעמירם. סופו היה ככל חייו: מישחק עם המות.

נפרדתי ממנו בליבי. איש כלבני היה. אידיאליסט. פטריסט. אדם שלא היו לו חיים פרטיים. שהתמסר כל-כולו לתפקיד שקיבל

מה מקשר בין עור-הדין דב איתן, שקפץ אל מותו מחלון של בית-מלון בירושלים, ובין עמירם ניר, שנספה באותו הזמן בתי-אונת-מטוס במכסיקו? ומה מקשר את שניהם איתו? הקשר הוא דניאל פינטו, שאיש משלושתנו לא פגש אותו מעולם.

דב איתן סיפר בשעתו בראיון שפורסם אצלנו, כי התפטר מתפקידו כשופט צבאי כמחאה על המתקת עונשו של סגן פינטו. ואיך ידע איתן על פרשה זו? בעיקבות פירסומה, תודות לעי-מירם ניר.

פינטו ביצע את אחד מפישעיה-המלחמה המחרידים ביותר בתולדות ישראל וצה"ל. הוא רצח בעינויים כמה אזרחים לבי-נוניים, בימי הפלישה הישראלית ללבנון ב-1978 ("מביצע ליטאי נ"י").

הפשע התגלה ביוזמת קצין צעיר אחר, שמצפנו הציק לו. פינטו הועמד לדין ונשפט לעז-נשימאסר לא-ארוך. על כך הגי' שה-פרקליטות הצבאית עיר-עור. עונשו של פינטו הוחמר, ואו-המתיק הרמטכ"ל דאז, רפאל אי-תן, את העונש.

פינטו

ליטות הצבאית, שעירערה על קולת-העונש, כפופה לרמטכ"ל. המתקת העונש על-ידי הרמטכ"ל — לא זה בלבד שהעניקה גושפנקה רמטכ"לית לכיצוע פישעי-מלחמה בלתי-אנושיים, אלא שגם הפכה את מערכת-השיפוט הצבאית לחוכא ואיטולולא. בשלב זה ידעו על כך רק מעטים. הצנזור הצבאי מנע כל פירסום.

היה זה חבירה-נסת. באחד הימים בא אלי עמירם ניר, שאותו הכרתי עד אז רק באופן שיטתי ככתב צבאי של הטלוויזיה. הוא שאל אותי אם אני מוכן להילחם על נושא זה. עניתי לו בחיוב. ניר הביא לי את פרטי הפרשה. כתבתי מיכתב ב-1978 חברים הכנסת האחרים, ובני גיליתי את הכל. חילקתי העתקים גם לעי-תונאים. כתוצאה מכך פורסמה הפרשה בעיתון לוס-אנג'לס טיימס. שהפר את חוקי הצנזורה הישראלית. רק אז ניתן לעיתונות היש-ראלית להעתיק את הידיעה.

הדבר גרם לזעזוע בחוגים רחבים. בין השאר החליט דב איתן, שופט בתי-הדין המחוזי בירושלים, להתפטר מתפקידו כשופט צבאי במילואים. (מובן שלא ידעתי על כך אז.) היתה גם תגובה אחרת. מעולם לא נתקלתי בגל כזה של שינאה אישית אלי, כמו בימים ההם, בעיקבות פרשה זו. יכולתי ממש לחוש בכך בלתי-ברחוב. הייתי מוכן בכל רגע לניסיון נוסף להתנשק בחיי.

עמירם פעל בפרשה זו מתוך מניעים מצפוניים טהורים. הוא סיכן את הקריירה שלו, שהיתה חשובה לו מאוד. במיבחן הזה למדתי את האכזרי של עמירם, המוסי, אי-במיבחן בכל רמ"ח אבריו, שחרר לדמותו של צה"ל. הוא תרם תרומה גדולה לאופטימיות שלי לגבי עתיד המדינה.

פינטו עצמו שוחרר כעבור זמן לא ארוך מן הכלא, נשא לאשה את בתו של האלוף (מיל') דני מט, וידידו של רפול ואיש הימין הקיצוני כמוהו. רפול המשיך לחון פושעי-מלחמה אחרים, וגרם לוויכוח מר וממושך על זכות-החנינה של הרמטכ"ל.

את דב איתן הכירתי זמן רב אחרי זה. באחת ההפגנות חתם על העצומה של יש' נבול נגר מילחמת-הלבנון. מישוה פירסם את דבריה-חתימה. איימו על איתן בהליך מיספטי להרחתו מכס-המישפט. הוא נכנע והתפטר מרצונו.

בשיא משבר זה פנו אליי ידידים ומסרו לי שדב איתן היה רוצה להיפגש איתי בחשאי. קבענו גישה בביתה של ידידה, סופרת ידועה. אינני יודע מדוע בחר דווקא בי כדי להתייעץ איתי ולשפוך לפניי את ליביו. יתכן שזה היה קשור בחלקי בפרשת-פינטו.

בשיחה זו חשף איתן לפניי את סודותיו הכמוסים ביותר. הוא אמר שהחליט להתפטר מרצונו, כי אחרת עלולים אוביינו לפרסם עליו דברים מסויימים, אשר יכלו לפגוע במישפחתו. הוא נכנע לסחיסה.

לא נתתי לו עצה אחרת. אמנם, אני עצמי נוהג לאורך כל חיי על פי כלל-ברזל: לעולם לא להיכנע לסחיסה, יהיה המחיר כאשר יהיה. אולם חשתי שאיתן נתון במצוקה נפשית עמוקה, וסברתי כי אסור לי להגביר אותה בעצות שלא אני אשא בתוצאותיהן.

איתן לקח את סודותיו עימו לקבר. את חלקו של עמירם ניר בפרשה זו מותר לי לגלות. התאבדותו של דב איתן אפופה מיסטריון. מרחפים עליה סי-מני-שאלה. כך גם התאונה שבה ניספה עמירם ניר. שני האירועים הטראגיים, שאין שום קשר ביניהם אלא ררכי, אירעו בהפרש של כמה שעות.

היה שלום,

עמירם

אולי עוזרת פרשת-פינטו להסביר מדוע היה לי יחס מיוחד מאוד אל עמירם ניר. כיכרתי את האיש. כמעט ואמרת: אהבתי אותו.

זה עשוי להפתיע רבים, שהכירו את עמירם. כי הוא לא היה אדם היוצר יחסים תמים. הוא היה סגור מדי, כאילו מנוכר. לא היו לו כמעט יחסים אישיים עם בני-אדם. הוא היה קר, מחושב, הגיוני מאוד, בלתי-רגשני.

זה לא הפריע לי. הוא היה אחד מהאנשים והנשים — המעטים מאוד-מאוד, לצערי — שאהבתי לדבר איתם כשל התענוג

עמרם

פסיקה מהפכנית: שיעבוד בטאבו

פסקדין חשוב ביותר ניתן לפני כמה חודשים על ידי השופט המחוזי **ישי לויט**, בתל-אביב. נקבע כי חברה, שרשמה לזכותה הערת-אזהרה או ש"עבור אצל רשם-המקרקעין או רשם-המשכונות על נכס, ולא רשמה תוך 21 יום מחתימת חוזה-השיעבוד את ה"עובדה אצל רשם-החברות, בטלים כל רישומי ושיעבורי הנכס שעשתה, מול כל נושה אחר, ובפרט מול מפרק. משמעות פסק-הדין, אם לא יקבע אחרת בריון בערעור בבית-הדין, היא כי כל מי שמלווה כספים תמורת שיעבור שם את כספו על קרן הצני, אם לא רשם גם אצל רשם-החברות, רות את השיעבור. השיעבור הקובע הוא זה שנרשם אצל רשם-החברות, ועליו להתבסס תוך 21 יום מעשיית חוזה-השיעבור.

פסק-הדין ניתן לבקשת עורכי-הדין **זלמן רוזובסקי** מתל-אביב, שהוא מפרק חברת דוד לו. החברה לוותה מיליון דולר מבנק המזרחי. שקיבל, עיד עליו — אם היה מיסמך כזה — פקודת החברות (נוסח חדש), בסעי' פים 178 והלאה, קובעת כי שיעבור שיצרה חברה רשומה בישראל יהיה בטל כלפי המפרק או כל נושה של החברה, אם הוא מטיל ערובה על נכסיה או מפקעה, וזולת אם פרטי השיעבור שנקבע, והמסמך היוצר אותו או המי- עיד עליו — אם היה מיסמך כזה —

כמקובל בישראל, שיעבור על מיגרש של החברה. השופט לויט ביטל את השיעבור, שנתן לנכס מעמד של נושה מובטח, מכיוון שהוא לא נרשם אצל רשם-החברות, והבנק הפך לנושה רגיל לא-מובטח. השופט קבע כי מתן יפוי-כוח בלתי-חוזר, שנועד להבטיח ולאפשר רישום-משכנתא על נכס-מקרקעין של חברה, כמוה כצורה אחרת של מתן נכסים בערובה, כהגדרתו של שיעבור בסעיף 1 לפקודת החברות. משכנתא שלא נרשמה אצל רשם-החברות בטלה כלפי המפרק, או כל נושה אחר, וכך גם כל הערת-אזהרה.

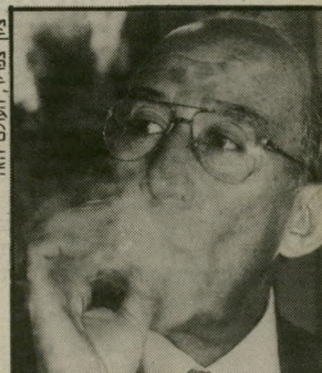
פסק-הדין נותן לבקשת עורכי-הדין **זלמן רוזובסקי** מתל-אביב, שהוא מפרק חברת דוד לו. החברה לוותה מיליון דולר מבנק המזרחי. שקיבל, עיד עליו — אם היה מיסמך כזה —

אירגון עצמאיים חובע ענישת משתמטי'ם

יצירת נורמה חדשה בציבור של נידוי חברתי, גינוי וענישה חמורה לע"כרייניהמיסים תבע רואה-החשבון **יעקב זרקר**, יו"ר ועדת-המיסים של אירגון העצמאיים. בכנסת רואי-החשבון בירושלים. ורק טען כי בישראל רק פראיירים משלמים מס-אמת, ויש לפתוח מייד כהליכי גבייה וענישה חמורים, במקביל להורדת תיקר-המס ל-30%. כן תבע להחיל מייד את המלצות ועדת-שינוסי, שלחן מתנגד נציגיהם, ולבטל את מס-המעסיקים, המוטל היום למעשה רק על עצמאיים. הוא דרש גם להפסיק להשתמש בביטוח הלאומי כבמכשיר לגביית מס הכנסה, ולהחזירו לתפקידו כמכשיר סוציאלי להבטחת גימלה בלבד. הוא תבע ייעול נרחב במערכת-השומה במס-הכנסה, תוך שיפור תנאי-העבודה של מפקחי-המס.

ניסים גאון הפסיד עיסקה בניו יורק

מנהלי עיריית ניו יורק ביטלו את ההסכם שהיה לחברת-המלונות נווה של **ניסים גאון**, לבנות מלון בשטח שהוקצה להקמת מוסיאון-השואה, תמורת הקמת המוסיאון ללא תמורה. נווה היתה אמורה לסיים את בניית המוסיאון עד 1991. תמורת קבלת

מיליונר ניסים גאון נמך מדי

נמלט והשאיר חובות

חיים גרינברג, שהיה פעיל בשוק האמור בירושלים, נמלט לחו"ל, והשאיר חובות של כשלושה מיליון דולר. גרינברג פעל באמצעות חברת-בנייה בשם סהר עבודות בידוד, וכן נכונות ביטוח בשם ב"ד-אס. הוא עלה מבראזיל בנסיבות לא-ברורות אחרי שהשאיר שם חובות גדולים. הוא נשאר חייב בישראל לבנקים הבינלאומי, אוצר החייל והמזרחי, וגם לחברות פרטיות. חלק מנושיו התארגנו ושלחו אחריו שליח לבגייית הכספים. נראה כי הוא שוהה עתה בארגנטינה.

אמריקה חוזרת ללוב

אחרי שלוש שנים, שבהן החרימה ארצות-הברית את לוב, וחברות-הנפט האמריקאיות היו מנועות מלפעול בה בתוקף צווים של הנשיא **רינלד רגן**, מכינות עתה חברות-הנפט את החזרה ללוב. הן קיבלו אור ירוק מ"רג' **בוש**, הנשיא המיועד. כך מסר ביוז"ס ויק המהימ.

חברות-הנפט כבר פתחו במשאומי תן עם ממשלת **מועמר קדאפי** על החזרת נכסי החברות לידיהן. מאז התרם בשנת 1986, נהולו נכ"סיהן על-ידי נאמן. בימים אלה נפגשו בשווייץ נציגי

נשיא בוש הלובים דורשים: חזרה עד יוני

החברות עם נציגי לוב, ודנו בהחזרת החברות לפעולה מלאה כלוב. השבועון מציין כי כל עוד מכהן רגן בתפקיד, עד 21 בינואר, לא תיתכן הפעולה, וכי גם בוש, למרות קשריו הטובים עם חברות-הנפט, עדיין לא התחייב לבטל את החרם.

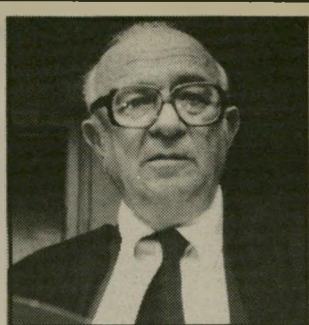
משמעות ביטולו היא שארבע חברות-נפט גדולות יקבלו כל שנה עוד 120 מיליון דולר רווח נקי. הלובים מצידם זקוקים לידע ולכסף האמריקאיים להמשיך פיתוח תעשיית-הנפט שלהם. למעשה הם הוריעו לאמריקאים כי אם לא יחזרו עד יוני, לא יוכלו לחזור כלל. הם מאיימים כי בינוי ימסרו זיכיונות גדולים לשל ההולנדית ולמונטה-קארטון האיטלקית.

מנחם פריהר, איל-בניה חדש באמריקה

הישראלי **מנחם פריהר**, שפעל בישראל כקבלן בינוני, עלה באחרונה בארצות-הברית כאיל-בנייה בהיקף גר, כר, והוא מקבל מימון בנקאי בעשרות מיליוני דולרים. פריהר הוא בנו של **צבי פרידני** ברג, שהיה חבר דן ושעבר לקבלנות באילת. האב והבן הקימו חברה בשם פמר, שבנתה שכונה באילת, ואחרי-כך עברה לפעילות בגוש דן. הם שותפים ווטרים (7%) במלון הסלע האדום בי אילת.

מידע עליהם במרכז-הקבלנים קובע שהם רשומים במרכז, ולפני זמן לא זכו במיכרו בנמל-התעופה בן-גוריון, מפני שלא הצליחו לגייס ערבויות מתאימות. לחברה בית-מישרדים ברחוב לוינסקי בתל-אביב. פריהר הגיע לניו-יורק לפני חמש שנים, והחל בדרך השקעות. העיסקה הגדולה הראשונה שעשה היתה קניית בית-מישרדים גדול בעירייה פוקיפסי במדינת ניו-יורק, מחברת אלפא-לואל, והשכרתו. לעיסקה זו קיבל מימון של 30 מיליון דולר מסי' בנק. עתה הוא מארגן מימון לפרוייקט גדול בלוגיאילנד.

פריהר היה טייס בחיל-האוויר, והוא בעל מטוס פרטי בניו-יורק, שבו הוא טס לחופשות באטלנטיק-סיטי.

עוזר-דין רוזובסקי רישום. גם אצל רשם-החברות

נמסרו לרשם-החברות תוך 21 ימים מהיום שבו נוצר השיעבור. בדיקה שערכתי אצל מיספר ניכר של עורכי-דין ומנהלי-חברות, העוסים קים במימון ובנכסים, העלתה כי איש מהם אינו יודע על פסק-הדין המהפכני. משמעותו היא כי מיספר גדול של חברות, שהילו כספים כנגד רישום שיעבור על נכסים, כמקובל בישראל, נשארו למעשה ללא כל ביטחון, אם לא רשמו גם אצל רשם-החברות תוך 21 ימים את עובדת היווצרות השיעבור.

ישראלית — מנהלת סניף ב"בלומינגדייל"

אשת-העסקים **מירושלים שו"ל** אל קיבלה את ניהול נציגות חברת-התמרוקים **השווייצית הי"דועה להפררי בניו-יורק**. לחברה סניף פעיל בחנות-היוקרה בלו-מינגדייל. החברה מתמחה בעיקר בהצמחת רקמות, והיא מעסיקה את המרופסור **כריסטיאן בר-נאד**, משתיל-הלב הידוע, שעבר לפיתוח הצמחת רקמות. מוצרי הקוסמטיקה של החברה יקרים במיוחד, והמוצר הול ביו-תר עולה 100 דולר ליחידה.

מל-איימקום של גלובוס-גולן

הישראלי **משה דיאמנט** צמח למקום שאותו תפסו לפני חמש שנים **מנחם גולן** ו**יורם גלובוס** בתע"יית-הסרטים, ובדרכים דומות. דיאמנט היה פעיל בקנה-מידה קטן בסרטי-נפול בישראל, עסק בעיקר בהדפסת כותרות לסרטים. הוא עבר ללוס אנג'לס, ויחד עם **ישראל רינגל** מ"סרטי רול פתח שם חברה להדפסת כותרות.

המיפנה חל לפני שנתיים, כאשר **אדוארד סארלואי** נכנס כשותף בעסקיו. סארלואי פעיל בתעשיית-הסרטים, ותודות לקשריו בבנק קרדיט-ליאונה הוא מקבל מימון לעיסקות גדולות. היה זה הוא שפתח לפני נוכך גלובוס את האולמות להצגות במימון שהשיג להם מבנק זה, שהם חייבים לו כיום יותר מרבע מיליארד דולר. מייד אחרי ההסכם שעשה עם דיאמנט, קיבלה החברה המשותפת מימון של 50 מיליון דולר מאותו הבנק. בחברה רשומה בתו של סארלואי, **מייבל**, כבעלת-המניות. החברה המי שותפת נקראת טראנס וורלד אנטר-טיימס. עתה רכשה חברה זו 50% בחברת נובה. תמורת מימונה ב-20 מיליון דולר. לדברי הוליווד רפורט, המימון יבוא מבנק קרדיט-ליאונה. נובה תפיק שלושה סרטים, שחלק מהם יבויים על-ידי **שימקון ארמה**, שהיה בעל נובה.

הסרטים שתפיק נובה: אחד על חטי פת איימקום ומישפט, בביומי **ארלוין קרשנר** ובכיוון **רוברט דובל**, אחד מתחן פוליטי אמריקאי, שיופק על-ידי **פי דאנאווי** שגם כתב בסרט, ואחד מותחן אנטי-סייטי.

תמרורים

הגנת-הטבע

נחוג ♦ בטיל מישפתי רבי-מש תתפס בגלבו, יום-הולדתו ה-70 של **עזריה אלון**, ממייסדי החברה לה-נות-הטבע. המפורסם בפיתוח-הררי-השבועית שלו, נוף ארצו (מדי שבת בבוקר, לפני יום-ההשבע) והמפורסם לא פחות בספריו הרבים על החי והצומח בארץ (בין השאר: פרחי הר וניא; על נצנים ואבנים). אלון, ירוסיה, שעלה ארצה בגיל שבע, הוא איש בית-השיטה בעמק-ירועאל, שעסק בקיבוצו שנים רבות בגינות ובהוראה.

תאונת-עבודה

נפט ♦ בירושלים, מהתקף-לב, בעת צפייה בטלוויזיה במלון, בגיל 60, **יגאל בהן**, ח"כ הליכוד זה 14 שנה. כהן, יליד תל-אברהם שבצמק-ירועאל, בלט בכנסת בפעילותו כראש שדולת המתנחלים בפעילים הכבושים, היה, לפני שמונה שנים, בחדשות, עת לקה בליבו כפעם הראשונה (בשעת דיון על מימון דירת-השר של שופט) ותבע מהביטוח הלאומי להכיר בהתקף כבתאונת-עבודה והוא היה האיש שגרם לח"כ ליכוד אחר, לימים שרה-אוצר, בעל שם זה, להרחיב את שם מיש-פחתו להקה-אורג, על מנת שיוכל להבחין בינו לבין יגאל כהן, איש תל-עדישים.

מילוט-יהודים

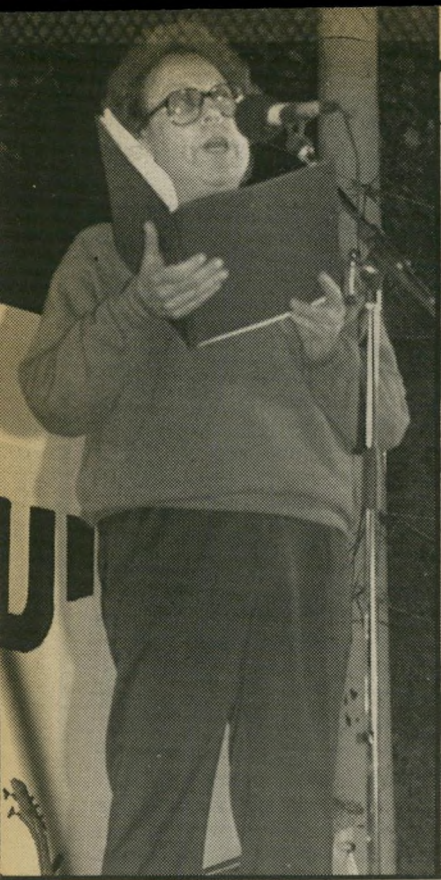
נפט ♦ בתל-אביב, בגיל 70, בעת מסיבה לרגל הוצאת ספריו-זכרונותיו, **יעקב ("יאקה") ינאי**, לשעבר איש משרד-החץ, אסיר-ציון ומוסיקאי. ינאי התפרסם כאשר נצטר, אחר מיל-חמת-העולם, על-ידי הבולשת הסובייטית בעוון מילוטם של 450 יהודים מריגה, בירת הרפובליקה הסובייטית-הלבטית, למערב. ינאי ושותפו לאירגון ההברחה, שמואל ("מולק") יפה, שהרי עיב עצמו, בסופו של דבר, למוות בכ"ל, נידונו ל-25 שנות-מאסר, מהן רי-צה ינאי 11, לפני שנחן והורשה לע-לות ארצה.

ציור-דיקנאות

נפט ♦ במילאנו, איטליה, בגיל 82, **ג'ון ריצ'מונד ריד קאראדיין**, מוטיקן שחקניה-יאטרון (בעיקר בתפקידים שיקספיריים) והקלונע האמריקאיים, שהופיע, משך השנים, ביותר מ-500 סרטים (אחר התפקידים הראשיים בענפי הזעם, הרוזן דראקולה בסרטי-הערפדים). קאראדיין, יליד ניו-יורק ובנם של מישפטן ורופאה, הגיע בגיל צעיר להוליווד, כשהוא מקיים את עצמו, במסעו לרוחב היבשת האמריקאית, ממכירת ציורי-דיקנאות של עוברים ושבים ולימים נודע גם כאביהם של שלושה שחקני-קלונע ידועים — האחים דייוויד, קיית ורו-ברט קאראדיין.

הוצאת-רכוש

נפט ♦ בירושלים, בגיל 93, **הפרופסור** (למישפט בינלאומי וליח"ס בינלאומיים) **נתן פיינברג**, מי ששרר בשעתו, בהקמת הפקולטה למישפטים באוניברסיטה העברית והי הדיקן הראשון שלה. פיינברג, יליד ליטא, היה בגיל צעיר פקיד בכיר במשרד ממשלתי יחיד מסוגו, המיניס-טרוני לענייני יהודים בליטא, ויותר מאוחר התפרסם, כאשר הצליח להפי-עיל, כנציג השדולה היהודית, את חבר-הלאומים (קורמו של אירגון האומות המאוחדות) לעצור (אמנם זמנית, כפי שהתברר לאחר מכן) את הוראת הרי-שויות הגרמניות, אחרי עלות הנאצים לשלטון בשנת 1933, שאסרה הוצאת רכושם מגרמניה של יהודים שביקשו להגר ממנה.

החל אבנר, תולס חזק

דן אלמגור:

"אנחנו יורים גם

בילדים!"

על הריסת הבתים, ובעיקר על ההשפלה, על ההשפלה — על חולים, שאולצו למחוק כתובות מעל הקיר; על זקנים, שאולצו להוריד רגל מחוטיהחשמל ונתחשמלו, או נפלו ושברו את רגליהם; על מחלקהמים הזקן, שחיילים הורידוהו מעל חמורו ורכבו על גבו. סתם ככה. על "סדרות החינוך" — כך קוראים להן בהומור הצה"לי העכשווי — לבחור מול הרגל הזה כמו שבכינו אנו בלילה הנרגש ההוא. ואין לנו, אין לנו, אין לנו שום זכות שכעולם לשלול מהם את הרצון הזה. את הרגל הזה. את הדמעות האלה. הדמעות האלה, הבאות תמיד — תמיד! — אחרי כל הדמעות האחרות.

אלא כרי שיוכלו ללמוד בשקט, לשחק בשקט — ולהניף רגל. רגל משלהם. ולבכות מול הרגל הזה כמו שבכינו אנו בלילה הנרגש ההוא. ואין לנו, אין לנו, אין לנו שום זכות שכעולם לשלול מהם את הרצון הזה. את הרגל הזה. את הדמעות האלה. הדמעות האלה, הבאות תמיד — תמיד! — אחרי כל הדמעות האחרות.

לזכרו של דב איתן, שבמותו ציווה עלינו לא לשחק עוד. לא לשחק עוד.

פעם, בילדותנו, היה שיר. שיר שירענו כמעט בעל-פה. שיר שכתב משורריילדים שאהבנו. משורר, שאת שיריו דיקלמנו בכל קבלת-שבת בבית-הספר ובתנועת הנוער; שעל שיריו נתחנכו רוב שריהביטחון והקצינים הגבוהים של היום; משורר, שהיה קציןהחינוך הראשי הראשון של צה"ל — אהרון זאב. היום ארס לארס זאב. ואבי. אז היה זאב — אדם. "ילדי כל העולם", כתב זאב, "הילדים תחת כל השמים, הביטו לאבותיכם ישר בעיניים ואימרו: אנו רוצים לחיות. לנשום, מן הפירות המתוקים לטעום, את זוהר העולם בעינינו לשתות. פשוט, לחיות." ואם אבא איננו שומע — ועקו! מועקת ילדים הרוצים לחיות העולם יודעו." כך כתב והאמין קציןהחינוך הראשון בצה"ל. שהיה אדם.

* * *

בואו, נתחיל להכין את תיקייההגנה. עוד נודקק להם בקרוב: כל אלה שעשו, ואלה שמשיכים לעשות. כל אלה שהיו, ואלה שעדיין ממשיכים להסות. כל אלה ששתקו, ואלה, המצקצקים ואומרים: "באמת, צריך לעשות משהו; רק שהערב יש לי קונצרט, פרימיירה, יום-הולדת!" כן, כולנו נקבל יום אחד את צרההיומון למישפטי הקולונלים:

* * *

ואתם, חיילי כל החילות, כל היחידות — הביטו למפקדיכם ישר בעיניים ואימרו: לא! לא בילדים! לא בילדים! הילדים האלה רוצים לחיות. לחיות. ככבוד. עם חופשי בארצו. קומו ואימרו למפקדיכם, שיאמרו למפקדיהם, שהיו תלמידיהם של אהרון זאב ושל אליעזר שמאלי: "רי!" רי לירות בילדים. להכות בילדים! הם צעירים מכך. הם חזקים מכך. גם אם תנקרו את עיניהם, גם אם "תנפחו" אותם ו"תתפרו" אותם — כלשון הסלנג הצה"לי השובב של היום — באלות או בכדורים תועים, "מיקרה חריג" אחרי "מיקרה חריג", ילד הריג אחרי ילד הריג — הם ישארו אחריכם, הילדים, ואחרים יבואו במקומם. והזעקה שהם משמיעים כעת — זעקת ילדים, זעקת עינו או רמו של ילד קטן — ישמע בבוא היום שם, במישפט הפתיחה, יוצבו הכלובים השקופים בהם נשכ כולנו. כנאשמים.

ייד אמר המשורר הלאומי — שלנו, לא שלהם: — אחרי המיקרה החריג ההוא? "קומו, צאו לכם מעיר-ההריגה!" קומו, צאו ודברו שלום! רוב האנשים האלה רוצים באמת ובתמים למסוק וזיתים בכרמים, שאת עצייהם הם מטפחים כבר מאות רבות בשנים. רוב האנשים האלה רוצים באמת ובתמים לגדל ילדים — לא כרי שירזקו אנשים, או כקבוקים מתלקחים;

בהכנה בחל'אביב, ביום מלאת שנה לאינתיכאדה נשא דן אלמגור דברים שלא היו דומים להם בחריפותם. העולם הזה" מביא אותם כאן במלואם

ולעיתים, גם בית או שניים לידו — מצדדיו, מלפניו, מאחוריו — הוא העומד. ופתאום — הוא השוכב. סתם ככה. סתם. מעליש, יאחבלו! בית הופך לגל אבנים. בדינמיט, המופעל על-ידי צעיר במדים, בכומתה שחורה; בבולדוזר, שנהגו ללא מדים. אורח-עובר-צה"ל. בכיפה סרוגה. בגלל אבן. בית הופך לאבנים, הרבה אבנים. כדי שיהיו עוד אבנים. כדי שיהיה מי שיירה אותן. כדי שיהרסו עוד בתים. עוד עוד אבן ונבנית.

אנשי גיבעתי וגולני, מייסמרההגבול והצנחנים, גיבורי "גן-הדובדבנים" ו"ערב של שימשונים", אנשי המילואים, השב"ס והשב"כ. שפע של כומתות. ככל הצבעים, קיבוצניקים ומושכניקים. מיטב הנוער, הקצינים הגבוהים, "מכוחותינו", ואנשי הכיפות הסרוגות — אלה, המתפללים כל בוקר: "מודה אני". האם יודו גם הפעם, או שיאמרו בקול מתריס ובוטח, כדרכם, ללא עקיפת-פה כלשהי: "לא מודה!"

האם לא שמענו כבר את שתי המילים האלה בשפות אחרות? מישפטי הקולונלים מתקרבים. הם יגיעו. הם מוכרחים להגיע. מישפטי הגנרלים, הקולונלים. המח"טים, המג"דים, המס"מ"מים. אין מהם מנוס. זאת דרך ההיסטוריה. מה נגיד לה אז? מה יגידו אז? הקולונלים, המג"דים, הט"רשים על המכות האיומות, על ההתעללויות,

אלמגור על בימת-ההסגנה הכינו את הכלובים השקופים!

את כל זה כבר אמרו מזמן במישפטים האחרים. ואנחנו לא נוכל לשאול עוד את השאלה המטרידה, שכה אהבנו לשאול: "למה לא התקוממו?" הם התקוממו. הם נשאו ונושאים את נס הגבורה והמרד. בעיפיונים על חוטי החשמל. בדגלים מאולתרים בראש האנטינה. בכתובות שעל הקיר. בכתובות שהיכרנו, כתובות שכתבנו אנו בעבר. כתובות שלא ידענו לקרוא. כתובות שלא רצינו לקרוא. הם התקוממו. כשיקום יום אחד "מוזיאון התקומה והמרד" שלהם הם יציגו שם לראווה את כל-ההנשק המאולתרים שהכינו מצינורות, ממקלות, משיכרי-סורגים. את האבנים...

האבנים — כל כך דומות לאבן שידרה רייד בגליית. כל כך דומות לאבנים, שאימצו ה"ה באגרופיהם ברגעיהם האחרונים, כשאלו נישקם. אבנים מאותם ההרים. מאותה ארמה. אבנים שתמיד סימלו בעינינו את גבורתם של מעטים למול רבים, את נחישותם הנואשת של חסרי-ההנשק מול הפורעים שמסביבם. אותן האבנים. גם הן עכשיו לא שלנו.

כמה אהבנו לשאול בנעורינו את המורים, את ההורים: "מדוע לא זעקו שם? מדוע לא הרעישו עולמות? איך יכולנו לדעת?" הם זעקו. הם זעקו. שמענו את הזעקה הנוראה ההיא, שבקעה מן הבתים התתונים בין ההרים בשכם מול הר הקללה. זעקת הנואשים מול הדינאמיט. זעקת הנשים והילדים, שזה היה נישקם האחרון שם, בהריהקללה. זעקה חזקה מכל קללה. נוקבת ממנה.

האם כך זעקו גם שם, במרתפים ההם, בתעלות הביוב, מול נפץ הדינאמיט, מול החיילים? זעקה חזקה מכל קללה. והיא נישאת כרוח מהרהקללה (המשך בעמוד 32)

זה היה סיפור בדיוני. האמנם?

הנבואה שהתאמתה

בסיפור אין עדיין זכר למילה, "אינטימאדה", שחזרה מאז לכל השפות בעולם. המרי האזרחי המתואר בו פורץ בשל תקרית מיקרית — אך תקרית שונה מזו שגרמה לאינטימאדה בפועל. בסיפור אין הסגנות המזויות של השלכת אבנים, כפי שקרה במציאות. אך ההתפתחות עצמה — הזדקפות הציבור הפלסטיני, הנפת הדגלים הפלסטיניים, שביתת-הקנאות, היעדר הפועלים מהשטחים הכבושים, "אנצאר 3" ושאר תופעות האינטימאדה — נחזו בו מראש במידה רבה. מתוארת בו גם דמותו של מובארכ עווד, שגורש בינתיים, והצטרפות אש"ף לתהליך אחרי-מעשה.

"העולם הזה" חזה את האינטימאדה מראש, בדיוק רב, כפי שחזה מראש את עליית גמאל עבדאלנאצר, את שיחזור אלג'יריה, את עליית אש"ף, את מלחמת יום הכיפורים, את מלחמת הלבנון ואת הכרזת העצמאות הפלסטינית. מן הראוי להוסיף שגם המנהיגים הפלסטיניים בגדה, שקראו בשעתו סיפור זה, לא האמינו כי מרי כזה אפשרי. גם הם הופתעו.

"אייאסר היה לצפות את זה מראש!" זוהי הטענה החוזרת ונישנית של זרועות הביטחון, הפוליטיקאים, המיזרחנים והפרשנים, כאשר הם מדברים על האינטימאדה, שפרצה לפני שנה בדיוק, בעיקבות תאונת-דרכים מיקרית.

הקורא יוסף נוסבאום התקשר עם מערכת "העולם הזה" כדי להפריך טענה זו. הוא הצביע על העובדה כי שנה וחצי לפני פרוץ האינטימאדה הופיעה כתבה שצפתה אותה מראש על כל חלקיה העיקריים.

היה זה סיפור "בדיוני", שהופיע ב"העולם הזה" ביום ה-15 במארכ 1986 — שנה ותישעה חודשים לפני פרוץ האינטימאדה. חיבר אותו אורי אבנרי, תחת הכותרת "ציירי הצבעים".

במלאת שנה לאינטימאדה החליט "העולם הזה" לפרסם את הסיפור הזה מחדש, כלשונו, מבלי לשנות אף מילה אחת. נדמה כי יש עניין בהשוואת התסריט הדמיוני, שהופיע בצורת סיפור, ובין מה שהתרחש בפועל.

בדרגים הגבוהים. הוחלט שיש להחניק את התופעה באיבה. הוזמנו ראשי-ציבור ונמסרה להם אוזרה חמורה. השליטונות, האחראים לחוק ולסדר, לא יסבלו התגרות כזאת.

כמה מן המומנים למישרייה-הממשל העירו כי אין כאן הפרת חוק וסדר. לא היתה אף תקרית אלימה אחת. אך המושלים חזרו על אוזרתם החמורה. דין ההודעות עם טרור כדין עשיית מעשה טרור, אמרו המושלים, בצטטם את ההודעה שהוכנה להם על-ידי מתאם הפעולות בשטחים.

ביום השישי פשטו כוחות צה"ל ומישרייה-הגבול על הערים והכפרים. אלפים נעצרו. בהתאם להוראות, נעצרו בעיקר צעירים. אחרי הטיפול הרגיל נגזר לכל העצורים מאסר של חצי שנה בפועל, מאסר של שלוש שנים על-תנאי וקנס של 25 אלף שקלים חרשים — סכום שרוב ההורים לא יכלו לשלם, מבלי ללוות מקרובים ומידידים.

זה יגמור את העניין, נאנח מושל-רמאללה, באופטימיות מחודשת.

מחמוד בריבוע

האכן סיים את העניין. ביום השישי הבא לא נראו עוד ברחובות הגדה והרצועה אנשים הלבושים בארבעת "הצבעים". תחת זאת היתה תופעה אחרת. הרחובות המו-בנייארם שלבשו כולם בגדים בצבע אחד. אבל כל אחד לבש את אחד מארבעת "הצבעים". זה לבש בגדים לבנים בלבד, זה שחורים, זה ירוקים, זה אדומים.

בינתיים רווח בעולם על התופעה הציורית, וצוותי-הטלוויזיה מכל העולם הוחשו לערי הגדה.

צה"ל לא התערב. שקט מתוח השתרר בשטחים. התושבים, ובעיקר הצעירות והצעירים, עמדו והתהלכו ברחובות, שלחו מבטים בסיוור צה"ל ומישרייה-הגבול ולא הרימו אבן. כוחות הביטחון הפנימי נוכחות מוגברת, אך לא עשו דבר. לא היו הוראות בקרייה בתלאיבני נערה התייעצות בנוכחות כל המומחים, שרהביטחון והרמטכ"ל. היה ברור כי תופעה כזאת אינה יכולה להיות ספונטאנית. מישהו מוכרח היה להמציא את הרעיון הזה, ואיכשהו הוא הועבר למרכזי הערים.

איש שב"כ סיפק את המידע המבוקש. יש בירושלים המזרחית ארס חרש שבא מאמריקה, גילה לנוכחים. שמו מחמוד מחמוד. הוא יליד רמאללה, נוצרי, שלמד באוניברסיטת ייל. דוקטור למשנה, הושפע מאוד מתורת גאנדי. האיש חיך חיוך קל: גאנדי ההודי, לא גאנדי שלנו.

אחרי הצחק המאופק המשיך: גמנשך אל מארסין לותר קינג. השתתף בכמה מפעולותיו. חזר לפני שנה לארץ והקים כאן חוג של חסידים. לא טיפלו בו עד כה, כי היה נדמה לנו ששום סכנה אינה צפויה מאיש כזה.

אלוהים! לחש לעצמו דוקטור של סכונ-שילוח. שהוזמן להת-ייעצות. הוא ביקש את רשות-הדיווח ואמר: עם כל הכבוד לשב"כ, נדמה לי שהפעם טעו. אני כבר מחכה שנים שזה יקרה, שהערכים יפלו על השכל. אפשר לטפל בהתנגדות אקטיבית כמו פיגועים, ירודי אבנים, מעשי-דרכים וכדומה. השב"כ ושאר הזרועות באמת נחלו הצלחה פנטאסטית. אך המלחמה בגילויים של התנגדות פאסיבית היא הרבה יותר מסובכת.

הדיון היה נרגש למדי. כמה מאנשי צה"ל דיברו על "יד-החלי" מעצרים המוניים והקמת מחנות-מעצר. אחרים, ובראשם יצחק מלך, יעצו להתאפק.

לבסוף הכריע השר. אין מה למר. יתכן מאוד שאם לא היה זה ימאס להם אחרי כמה שבועות. הכל יחזור למקומו. הערכים לא ילכו אחרי איש צימחוני כמו המחמוד-בריבוע. הכינוי וזה ברעם של צחוק מפי הכפופים לשר. גיתתו להוראות המתאימות.

לייצר מלח

כמעט באותה השעה התקיימה בירושלים המזרחית ת-ייעצות אחרת. אורח-הכבוד היה מחמוד מחמוד, גבר צעיר, בלתי-רמיש, בעל זקן קטן ועיניים יוקרות, שסתר את גימית-הקול העדינה שלו.

מסביב ישבו באולם-האזרחים הגדול כמה מראשי הציבור בגדה, ותיקי הממשל הירדני וצעירי האגודות המיקצועיות

ושמחו כאשר התברר התחזית. אחר-כך קיבלו ממכונות-סיור את הידיעות הראשונות על התופעה המזוהה, וצחקו. "שילבשו מה שיצרו", התברר וביסרו, "מציירי הם יכולים להתהלך ערומים. בעיקר הבחורות".

אבל לקראת הצהריים הבין מושל-העיר שיש כאן תופעה חריגה, ושעליו לקבל החלטות. תחילה שקל אם להתקשר עם הממונים עליו, אך הוא פסל רעיון זה מייד. ההוראות היו ברורות: אסור להגיף דגלי-אש"ף בכל צורה שהיא. אסור להעניף טיאה שצבעיה כצבעי הדגל של אש"ף. הפיכת דגלי-אש"ף לבגד אינה משנה את מהות המעשה. על פי חוק, זוהי הודעה עם אירגוני-טרור, ודינה מאסר שלוש שנים.

המושל קרא למפקד מישרייה-הגבול במקום והורה לו לעצור את לובשי הדגל.

"את כולם?" שאל המפקד, בנימה של ספקנות. "לא, כמובן שלא", אמר לו המושל. "תפוס כמה עשרות, איזה חמישים, נחזיק אותם כמה ימים ואחר-כך נעמיד אותם למישפט. זה יגמור את השטות הזאת".

מעצרים המוניים

מ עולם לא התבררה נבואה כה מוחלטת תוך זמן כה קצר.

היריעה על ההפגנה המזוהה כרמאללה פשטה ברחבי הגדה במהירות של אש בשדה-קוצים. על עיתוני מידה-ירושלים נאסר לרווח על כך, אך לא היה בכך צורך. כעבור 24 שעות לא היה אדם אחד בגדה ובוצעה של ידע על כך. למחרת בערב הופיעה ידיעה על כך בראש מהדורות-החדשות של הטלוויזיה הירדנית.

צעירי רמאללה זכו בטיפול הרגיל — כמה שעות עמידה על הרגליים מול קיר, כשהידיים על ראשם, יממה בלי מים ואוכל, פה ושם מכות — ואחרי כמה ימים הובאו לדין. המישפטים ארכו כמה דקות בלבד. האישום: הודעות עם אירגון טרור, על-ידי הנפת הדגל של אירגון טרור. בניגוד לפקודת-סניעת-טרור (חוק). בית-המישפט הצבאי דן רק במשך כמה דקות אם לכישה דגל דינה כהנפת דגל, והחליט לחיוב. כל הנעצרים נשפטו לחודשיים מאסר בפועל, ולקנס של 5000 שקלים-חדשים.

ביום הלשון הבא התפשטה התופעה בכל רחבי הגדה והרצועה. רבבות רבות — ואולי מאות אלפים — לבשו את "הצבעים". בניגוד למקובל, הופיעו כך גם רוב המתפללים במיסגרים. הפעם היה הממשל מוכן. במשך השבוע נערכו התייעצויות

ת ראו את הערבוב הזה? קרא רורד כהן, ועשה היסטוריה. כשהכל צעיר מנתניה, מוכסל, שהוקעה הפוליטית הצטמצמה במילים. ואלה, כהנא צודק. צריכים לרפוק אותם אחר-אחר! באותו יום שירת במילואים וסייר עם חבריו ברמאללה. הוא היה טוראי בלתי-רמציין ביחידה בלתי-רמציית, שנשלחה מדי פעם להבטיח את הסדר בערי הגדה. שם למד כהן שצריכים לאסור כלי חומכות כל מי שמניף את "דגל אש"ף", לאסור ולהריץ, כדי שילמד את הלקח.

דגל על שתיים

איש אינו יכול לדעת אם באותו בוקר גורלי ידע עבר-אל-רחמן אל-חינאווי מה הוא עושה. אולי לא שם בכלל לב לצבע בגריו. אולי רצה להרשים את חבריו בבית-הספר התיכון. אולי רצה באמת לערוך הפגנה פרטית.

על כל פנים, הצעיר בן ה-16 לבש מיכנסיים שחורים, חולצה לבנה, סוודר ירוק וכופיה אדומה. הוא היה דגל פלסטיני מהלך על שתיים.

הוא היה בדרך לבית-הספר, כאשר שמע את הקריאה "תראו את הערבוב הזה" תגובתו היתה כמעט אינסטינקטיבית. הוא התחיל לברוח. כי בשלוש פעמים קודמות נעצר עבר-אל-רחמן כמו רוב חבריו, במהלך של הפגנות-תלמידים, ובכל פעם ספג מכות-דצה, ישב בכלא ואביו נאלץ בסוף שלשלם גם קנס כבד. ברע שפנה לברוח, התחיל כהן לרוץ אחריו אל תוך הרחוב הצדרי. יתכן שצעק "עצור!" — ויתכן שלא. יתכן שירה תחילה באוויר — ויתכן שלא. הכדור פגע בכתפו של עבר-אל-רחמן, סטה למטה ופילח את הלב. הוא מת במקום.

כהן וחבריו לא התמהמהו בסימטה. החיילים ראו שמכל הצדדים אצים התושבים למקום, וחששו שמא יוקפו תוך דקות על-ידי המון נסער בסימטה הצרה. הם הסתלקו, תוך יריית כמה יריות באוויר. גופתו של עבר-אל-רחמן נשארה מוטלת במקום, רגל אנושי המונה בין שלוליות בוך. מסביבו התקבצו אנשים. בעלי התנויות הסמוכות, תלמידים, עובדי-ראות, נשים מן הבתים השכנים, זקנים, ילדים. הם הביטו בדגל המת, ודומיה מזוהה הושלכה במקום. גם כאשר הכריז הרמקול של מכונות מישרייה-הגבול שבמקום הוטל עצור, לא הרים איש את קולו. האנשים התפרו בדממה. הגופה נותרה בסימטה הריקה, עד שנאספה על-ידי סיור צה"ל.

יום שישי הסגוני

עבר-אל-רחמן אל-חינאווי נהרג ביום ג'. במשך יומיים נשאר העוצר בעיר בתוקפו. הכל ידעו כי ביום השישי תהיה הפגנה.

להפגנות כאלה יש שיגרה. תלמידים מתקבצים במקום מרכזי מסויים, מגיפים דגל פלסטיני, מיידים אבנים במכוניות יש-ראלות. הצבא משתמש בגזאז מרמץ, ולפעמים יורה.

מעולם לא הוברר מי החליט שהפעם תהיה הפגנה אחרת. מורה? קבוצה של חברים? ואולי גרמו נסיבות המיקרה להחלטה אוטומטית, כמעט אינסטינקטיבית.

ביום השישי הופיעו כל תלמידי רמאללה כשהם לובשים את הבגדים שלבש עבר-אל-רחמן ביום האחרון לחייו. מיכנסיים שחורים, חולצה לבנה, סוודר ירוק, כופיה אדומה. מי שלא היה לו הרכב זה דווקא, החליף את הסדר. למשל: מיכנסיים ירוקים, סוודר אדום, גרביים לבנים, נעליים שחורות. התלמידות לבשו בגדים באותם הצבעים.

התלמידים לא התקבצו בהפגנה, ולא צעדו בסך. הם גם לא הרימו אבנים ולא התרו במכוניות ישראליות. כאשר חלפו מכונות מישרייה-הגבול, לא הביטו בשוטרים. הם רק עמדו, הסתורו קבוצות קטנות, פסעו אנה ואנה.

תחילה היו עשרות, אחר-כך מאות. אחר-כך קרה משהו מוזר. סתם אנשים, מבוגרים, חוזר לבתיים ולבשו בגדים בצבעים אלה. בעלי-תנויות ביקשו טליחה מן הלקוחות, נעלמו לכמה דקות וחזרו בלבשו זה. נשים יקנות, הלובשות בדרך כלל שחורים, החליפו את השמלות, או שמו עליהן צעיפים וסורסים שהשלימו את הרכבי הצבעים. העיר כולה התחילה לרמות לדגל ענקי.

מטמה המימשה הצבאי כרמאללה עברו כמה שעות, עד שהקצינים תפסו מה מתרחש. תחילה התכוננו להפגנות גדולות,

ענת סרגוסטי, העולם הזה

כך זה קרה במציאות: דגלים פלסטיניים בידי תלמידות במרכז רמאללה

עד שנגיע לקו הזה. אולי לא נגיע. אבל אם נגיע, נצטרך להגיב בחזקה.

מחנה לטרון

גם הפעם התגשמה התחזית הפסימית. לבמשך ששת החודשים, מאז מותו של עבדאלרחמן אל-חינאווי, השתנו הרבה דברים בגדה. האווירה השתנתה כליל. שביתת-הקניות היתה כמעט כללית. הופעת התלמידים בבתי הספר, כשהם לובשים את "הצבעים", הפכה תופעת-קבע. סיורי צה"ל לא נתקלו עוד בהמון מיידהאנבים, וגם לא חששו מפני פצצות-תבערה, אבל היתה להם ההרגשה שהם נעים בחלל ריק. האנשים לא התייחסו אליהם והתעלמו מקיומם. כשנדרשו תושבים להציג תעודות, מילאו את הפקודה בשקט. עד שיום אחד נפסק גם הדבר הזה. התושבים סירבו להזדהות, והשיבו בפסוק הסטנדרטי: "אני ערבי מפלסטיין". מחנות-הכליאה החדשים, שקמו ברחבי השטחים, התמלאו עד אפס מקום. רבים לא עמדו בכך והורו כשנדרשו לכך, אך מיספר

במקומם ננהל מערכה מסוג אחר. למחרת היום יצאו שניים ממשותפי ההתייעצות בשקט לעמאן, לדבר באופן דיסקרטי עם מי שצריך לדבר. לשב"כ נודעו פרטי ההתייעצות תוך 24 שעות. הוחלט שלא לנקוט לפי שעה פעולה.

הקו האדום

כ עובר שבוע נפוצה ברחבי הגדה והרצועה שמועה: "לא קונים שימורים מישראל". לא היו הוראות בכתב, ואי אפשר היה לאתר את מקור היוזמה. תוך יומיים-שלושה הגיעה אל הפינה הרחוקה ביותר בשטחים הכבושים. הסוחרים היהודיים, שבאו למכור שימורים, מצאו שאף קופסה אחת לא נמכרה, מג'נין בצפון עד רפיח בדרום. הסחורה המשיכה לעמוד על המדפים. במישרי הממשל משכו בכתפיים. "אז מה?" אמר אחד הקצינים. "אני נמצא פה כדי לדאוג לשקט, לא כדי למכור

החרשות, וגם כמה אנשים שהכל ידעו שהם מייצגים את "אל-מוזמאת" (האירגונים הלוחמים). מחמוד מחמוד ניסה להסביר את שיטתו, אך הקהל היה ספקני. כפי שאמר גבר אחד, שנענה בהינהן של הסכמה: "היהודים מבינים רק את שפת-הכוח. השיטות האלה שלך היו אולי טובות בהורו או באמריקה, אבל שם לא היה צבא ישראלי". מחמוד לא איבד את סבלנותו. הוא הסביר ששיטת ההתנגדות הפאסיבית אינה ביטוי של חולשה. "גאנדי היה איש-מוסר", הסביר בעקשנות. "אבל הוא היה גם לוחם מפוכח מאוד. הוא הבין שהצבא הישראלי מול מיליוני הודים, המפירים את החוק בדרך בלתי אלימה. גאנדי חשב שהתפקיד העיקרי שלו הוא להרים את התחושה שהם מהווים ציבור גדול, מאוחד ונחושה-החלטה. הפרת החוק שאסר לייצר מלח היה כלי אידיאלי. הוא איפשר לכל הודי להפר את החוק בביתו, בלי סיכון, וכך עירער את הבסיס הנפשי של מייסדה-השיעבור". נתחיל לייצר מלח? ליגלג האיש של ג'ורג' חבש. "מאטין לותר קינג שבר את הפרדת הגזעים באוטובוסים

"זה יגמור את כל העניין, נאנח מושל רמאללה. הוא טעה

המסרבים הלך וגדל. "הייתי במחנה", היתה תשובה כמעט-קבועה לשאלה "איפה היית?" מי שלא נעצר כמעט התבייש. הנחיות לורכי ההתנגדות הפאסיביות שודרו עתה בגלוי בטלוויזיה הירדנית, בשם "ההתנגדות". "ההתנגדות" לא היתה אירגון מוגדר. היא היתה בכל מקום ובשום מקום לא. היא היתה חמקנית, מעורפלת, אך מוחשית מאוד. בשני הצדדים ידעו ראשי המאבק היכן הקו האדום — וכי העימות על הקו הזה הפך בלתי-נמנע. בעידאליפיטר, החג הגדול, לא הופיעו המוני העובדים הערביים לעבודה בישראל. זה היה צפוי, ונעשו סידורים כדי לספל בכך, כמו בכל שנה. אך גם למחרת היום נעדרו רוב העובדים, וגם ביום שלאחריו. כששאלו המעסיקים שכאן, על חבריהם הנעדרים, משכו בכתפיהם ואמרו: "ואללה, לא יודע. אולי חולה". אתרי-הבניין שבתו. הרחובות נשארו מלוכלכים. בתי-חרושת רבים הפסיקו את הייצור. החקלאות שבתה במושבים, וגם בחלקים אחרים של ההתיישבות העובדת. התגובה היתה מוכנה מראש. עוד באותו לילה הקישו חיילים על הדלתות של מאות אישים ערביים, וביניהם מחמוד מחמוד. הם נכלאו במחנה-מעצר חדש ליד לטרון. ירדן סגרה את הגשרים והמעברים, כדי למנוע את גירושם. אבל הפועלים לא חזרו. ההנהגה הבטוחה ביותר — שהפועלים לא יוכלו להרשות לעצמם לוותר על עבודתם — התערערה. הרוח שטופחה במשך חצי-השנה יצרה מציאות אחרת. שכנים התחלקו עם המובטלים באוכל, קרן חשאים אספה כספים רבים מידי עשירים, שעד כה לא שמחו לתרום, וחילקו את הכסף בין המישפחות. "זה יכול להיות סיפור ארוך". נאמר בדו"ח סודי שהוגש לשר הביטחון. וזה היה באמת סיפור ארוך. (המשך בכוא היום).

שימורים? כשהצביע מישוהו על התקרים המסוכן, המשיך: "מה אתה רוצה? אפשר לאסור אדם שעושה משהו. אי אפשר לאסור אדם מפני שהוא לא עושה משהו. איך אתה יכול לזהות אדם שלא קונה משהו?". בכל זאת הצליח השב"כ להתחקות אחרי כמה אנשים שהעבירו את התורה, ואלה נעצרו בעוון הסתה: אבל זה לא שינה דבר. "צריכים לאסור את המחמוד הזה!" אמר אחד הקצינים למתאם הפעולות. אולם זה סירב. "זה רק יגביר את התנופה של העניין ויהפוך אותו לקדוש. נשכ נוחה, כמו שהחלטנו. אולי זה יעבור". זה לא עבר. מן השימורים זה עבר לסיגריות, ומשם לענפים אחרים. כל אדם בגדה הרגיש שקורה משהו. האווירה המיואשת, ששררה בגדה וכרצויה בשנים האחרונות, נמוגה. היתה הרגשה ש-עושים משהו, ש-מישהו מחליט". אחרי כמה שבועות של היסוסים כולטים, התקבלה גם החלטה באש"ף. התייעצות ממושכת, בראשות יאסר ערפאת עצמו, הגיעה למסקנה שהדרך החדשה טובה. אומנם הושמעו החששות השיגרתיים בדבר צמיחת הנהגה אלטרנטיבית בגדה, אך ראשי האירגון השתכנעו שיוזמי ההתנגדות הפאסיבית אינם שואפים לכך. הפיגועים האלימים פסקו כמעט כליל. גם אירגוני-הסירוב, שהתנגדו לקו החדש, הבינו שלא כראי להם לעסוק בפעולות העלולות להרגיז את הציבור הפלסטיני עצמו. הם חיכו. גם במישרד-הביטחון בתל-אביב המתינו. בריונים ממושכים התקבלו לבסוף הדיעה שיש קו אדום. אמר זאת אחד הכלכלנים, שנקרא לחוות דיעה על הצד הכלכלי של החרם. "תראה, רבותי", אמר, "הרמז-הקניית יכול להכאיב למישהו, לפגוע במיפעל או לו אחר, אבל כואו נאמר שזה לא קריטי. לא נמות מזה. אנחנו נגיע למצב קריטי כאשר יפסיקו הפועלים הערביים לכוף לעבוד אצלנו. זהו הקו האדום". ריעה זו התקבלה. "אז כך". סיכם השר, "אנחנו נמשיך להתאפק

במונטגומרי על-ידי שביתת-נוסעים שנמשכה שנה. שביתת-קניות יכולה להיות מכשיר יעיל מאוד. זה גם לא בניגוד למסורת שלנו. תחשבו על השביתה הגדולה שבה התחיל המרד הפלסטיני ב-1936". "מה זה יעזור?" פיקק האיש של פת"ח. "זה יתן לציבור שלנו תחושה חדשה של גאווה. זה יוכיח שהוא יכול לעמוד מול שילטון-הכיבוש בראש מורם. זה יתן לכל אדם בגדה את ההרגשה שהוא עצמו תורם משהו למאבק, שהוא שווה משהו. זה יתן הרגשה של ליכוד. זה יגבש מנהיגות מקומית אמיתית. כאשר ירגישו היהודים שאנחנו לא אנב-אדם, הם יתחילו לכבד אותנו ולדבר איתנו ברצינות. וחוזי מזה, וכאן העיף מחמוד מבט רבי-משמעות לעבר אנשי האירגונים, "זה גם יוכיח לראשי עשר" שיש ציבור בשטחים הכבושים, שיש לו תפקיד חשוב ונכבד". "וכוברים? מה הם שווים?" "הרבה", הורה מחמוד, "אבל אם ננקוט את השיטה הזו ישנתה. לכוחות-השלום היהודיים יכול להיות יטי גדול. אם נעבור לשיטת ההתנגדות הפאסיבית, ישתפו פעולה איתנו מטעמי מצפון". "מה מציע?" שאל אחד הזותיקים, שהוכרת המאורעות של דדה בו אהדה. "אמר מחמוד, שנבקש את האירגונים להפסיק את הפיגועים האלימים, לפחות במשך תקופה מסוימת.

כתביהאישוס נשמע חמד מאד. יהושע רבך ורופא השיניים יצחק סל-ניק נאשמים כי קשרו קשר כדי לאיים על אשה תל-אביבית שהשכירה דירה כמרפאה לרופא השיניים. המרפאה ברחוב דיונוגוף לא הביאה רחמים ורופא השיניים הפסיד כסף בכל יום שבו היתה המרפאה פתוחה. הוא רצה לבטל את החוזה עם בעלת הדירה, אבל ידע שאם יפר את החוזה, יהיה עליו לשלם כסף רב כפיצוי. כדי לצאת מהמצב, רצה רופא השיניים להבהיל את בעלת הבית. הוא קיווה שכך תבטל היא עצמה את החוזה, ולא תהיה זכאית לפיצויים. לפני חצי שנה, הציע רופא השיניים לרבת, שהיה אז עדיין חייל בשוחר חובה, לעזור לו לבצע את תוכניתו. הוא ביקש מדבך לסלף לבעלת הבית, ולדרוש ממנה באיומים לסגור את מרפאת השיניים שבדירתה, או לסלק את הד"ר מלניק מהמקום ולהשמיד את המקום לרופא שיניים אחר. החייל הדחף חוזה כאיש העולם הזה, ואמר לבד לתיבת שאם לא תיענה לדרישותי, יפוצץ את ביתה ויפגע בילדיה.

צ'קים, בלי אלימות. אלא ש תוכניתם של השניים לא צלחה. ואשה המאויימת לא נבהלה. היא פנתה לביטוח. והשניים נתפסו. השבוע התייצב דבך לדין. שרה טרוטה לפתיחת מישפוט. רופא השיניים, שהוא בעל מרפאת שיניים בראשון לציון, לא הגיע לדין. אלא אתה יודע מרדע הד"ר מלניק לא בא אתה יכול אולי לעזור לה? שאלה השופטת את דבך, אך הוא תמיד בב תפיו ואמר: אינני יודע, אין לי כל קשר איתו.

אחרי שקראה השופטת לדבך את כתביהאישוס, ביקש הצעיד לספר את סיפורו.

אמר דבך:

הייתי חייל באותו זמן. היה לי רבך פרטי והייתי זקוק לכסף. הציע לי לגבות צ'קים מאנשים שלא שלם. הייתי עובד עם כך אחד, והלך לאנשים ומכר איתם כרטיס אלימות בכלל. לבעליהתנויות, שצ'קים של הם חזרו, לא היה זמן לגשת לדיכיים כדי לדבר איתם ולגבות את החוב. אני הייתי בא לביתם, והם היו מביישים ומשלמים, כי היתה נגרמת להם אי נעימות.

כך גבתי צ'קים לחנות אחת, אחד כד לשניה, עד שהגעתי לבגדא אחת, שיש לה מרפאת שיניים ביבנה. היא שלחה אותי לד"ר מלניק לגבות צ'קים, אמרה שהוא חייב לה כסף.

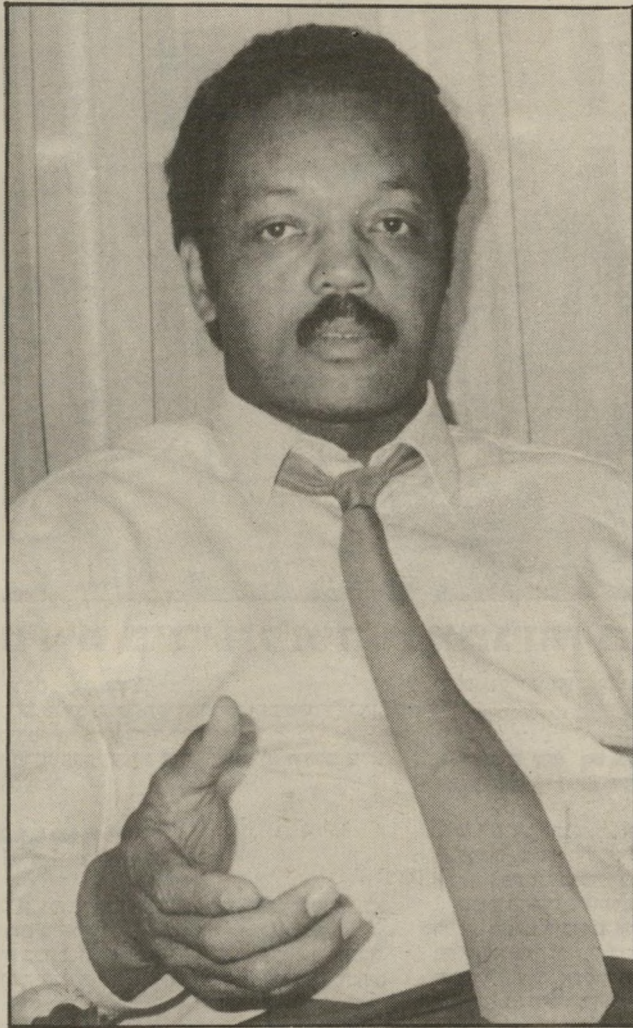
ניגשתי לדוקטור כמרפאה שלו בראשון לציון ליד היקס, והוא אמר לי: "יהושע, תסתכל בצ'קים. הרי אתה רואה שהם רשומים על שמינייה".

אשר לה להוציא צ'קים על שמינייה, ראיתי שהוא צוץ והחזירתי לה את הצ'קים. הזמין אותי אליו, הציע לי טיפול שיניים. קשר לפשע שמא לא תהיה חוזרת לה את הצ'קים.

אדם משכנע גיים, ובתור חייל מאד. פעם אחת כסף. אחר כך אני שמאשימים אותי מודה הרגשתי חייב לו כסף ושהוא

דפנה ברק ריאיינה שוב את ג'סי ג'קסון — הפעם במכונית בדרך ממרכז מנהאטן אל נמל התעופה, בין פקק לפקק

לקראת 1992

ג'קסון

הייתי רוצה שארצות הברית תצטרף לקראת הכרה במדינה הפלסטינית.

המכונית במנהטן צפרו זו לא במסלול השלמה. פקק טרבי (פקסיהתנועה ביממים שבהם שהה מיכאיל גורבצ'וב בג'ורג'יה) היה חסרת-תקווה, ועל לה על התחזית הפסימית ביר-תר.

ג'סי ג'קסון היה רשום לטיסה ללוס-אנג'לס בשעה 14.00. השעה היתה 13.30, ושיירת המכוניות של ג'קסון היתה תקועה עדיין במרכז מנהטן.

ג'סי ביקש את שליחתי, זינק מהמכונית, ולתדבק העובדים והשבים ביקש מכמה נהגים לזוז קימעה. אלה עשו ממש שמיניות באוויר למראה התמסר של ג'קסון, והתן שניות ספורות — עם כל הכבוד לטרבי — היט בדרךנו לנמל התעופה.

ג'קסון, סוכני כתמיד, אלגנטי יותר מכמי שזכרתי, לבוש בח' ליפר-מיטבצות שחור-לבן הגיע לג'ורג' כדי להשתתף בקבלת הפנים היוקרתית שהתכנן מנהיג ברידהמוצות לערוך בבניין המישלוח הסובייטית ברחוב 67. רק 75 מועצנים נכללו ברשימה המוכבדת. אך טרובאצ'וב הקדים את שובו לארצו, בגלל רעש-האדמה בארמניה. יש אומרים שמי סיבות אחרות. המועצנים המ' ארכובים הותילו להתפאר לנמלי התעופה.

ג'קסון שב לעסוק בעניין ש' העסיק את התיקשורת האמריקאית לפני ביקור טרובאצ'וב — החלטת דורג' שולץ לאסור על יאסר ערפאת להיכנס לארצות הברית, והעברת פרשן עצרת האומות המאוחדות לז'נבה.

מהי דעתך על התלמות שולץ?

התלמה לא הגנה על תפקידה של ארצות הברית, כמדינה המגינה על השלום בעולם. זה לא הספיק לביטחון של מדינת ישראל. זה הדיק גם ל' ארצות הברית וגם לישראל, מפני שהן אינן מדועק המסיר.

ההצבעה על התלמה בא"ם — יותר מ-150 מדינות נגד שתיים, ישראל ארצות הברית — העידה על כידור.

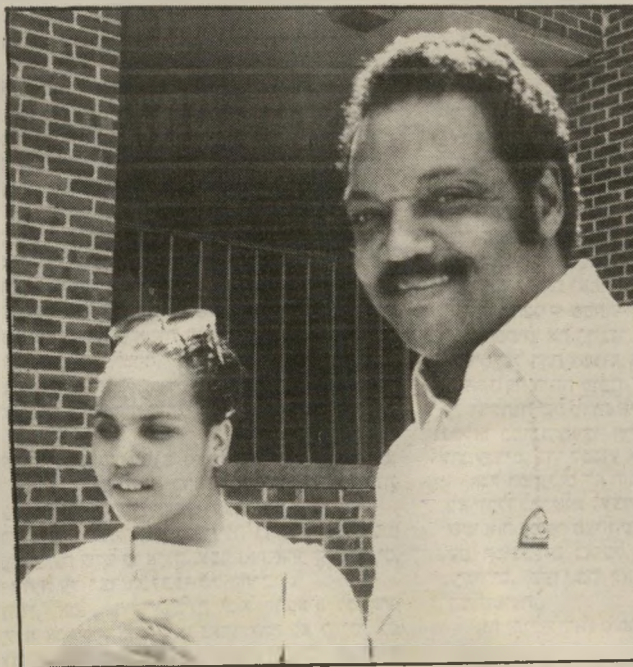
במשך שנים אמרנו שאם אש"ף יתמך בחלשות מועצת הביטחון 242, 338, תהיה זאת התשללה של תהליך השלום. עשיתי, למרות שזה לא ברור מה שקרה, נעשה צעד לקראת השלום מצד אש"ף. ישנה נכונות, וצריך היה לעודד זאת.

אחרי מינון ההצדחת של אש"ף — לא לדבר עם אמריקה, לא להכיר במדינת ישראל — צריך היה לעודד מנגמת חיובית אלה. אם לא נעודד זאת — נעודד בכך את הכוחות הקריניים.

נחקים צעד אחד קדימה מנהיגים אמריקאיים-יהודים נפגשו עם ערפאת כסטוקהולם. גם זה צעד קדימה. צריך לעודד פשלות מעין אלה.

בלומברג: אתה מצריר את התלמות של שולץ כ' שגיאיה? כן, זאת היתה שגיאיה. זאת היתה שגיאיה נורא קריטית, מפני שזה בודד אותנו, האמריקאים, בעולם. זה הוריד מכתנו במשכני-שלום. זה לא הותיר דרכה תיקוה לפלסטינים, וכל תיקוה לפלסטינים — לא היה ביטחון למדינת ישראל!

● תיכונת להיפגש עם ערפאת, אילו היה מגיע לג'ורג'? לא תיכונתי, אבל אולי הייתי נפגש עימו. כן, למה לא? כבר נפגשתי עימו בעבר. הנה, מנהיגים יהודיים נפגשו עימו עכשיו.

ג'קסון ובתו

יש ומלחשופה בודה?

באחרונה. לדעתך, גם ארצות הברית צריכה להכיר במדינה זו?

הייתי רוצה שיעשה צעד בכיוון זה. צריך להכיר בפלסטינים. תמיד אמרתי שעל אש"ף להכיר בישראל, ועל ישראל להכיר באש"ף. צריך לעודד משאומתן ישיר בין ישראל לבין אש"ף.

חלק מכוחה של ישראל זה כוחה המוסרי. אנשים נלחמו על זהותם, קיומם, עצמאותם — מזה נבע כוחה של ישראל. אבל לשלול את זכויותיהם של אחרים, וכל המתרחש בגדה המערבית? זה מחליש את ישראל, מפני שזה מחליש את הצד המוסרי של ישראל!

● מה הית מוגדר כ' צעד קדימה' מצידו של ערפאת?

אני לא יודע מה צריך להיות בריוק הצעד הבא מצידו. כמו שלגורבאצ'וב היתה אתמול בימה בא"ם (נאוים גורבאצ'וב בא"ם, ביום הרביעי), צריכה להיות בלונה בימה דומה לערפאת. אני מקווה שיהיה לו די שכל לנצל זאת ולהרגיע את ישראל ותומכיה באשר לכוונותיו. אני באמת מקווה שיהיה לו שכל.

● אתה מרגיש שמעמדך אישי בתחום מאז תבוסתו של מייקל דוקאקיס?

אני משאיר לך לשפוט זאת. קמזנתי...

כן, אני מרגיש שכוחי הולך ומתחזק. עברתי למען דוקאקיס, אחרי שנבחר כמועמד הדמוקרטי באטלנטה, כדי ש' ינצח. נסעתי למרחקים, נאמתי למענו. חשבת שאולי יש לו סיכוי לנצח.

● ברצינות...

בכל אופן, עברתי בשבילך! **● אתה חושב כבר על 1992 (הבחירות הבאות)?**

יש עוד הרבה מה לעשות לפני ש' חושבים על 1992. צריך להשקיע בפיתוח העולם השלישי.

כעת קיבלתי הזמנה ממיסים — היא מיסים, לא — כנור בוטו לבוא לביקור בפאקיסטאן. קיבלתי הזמנה לבקר בהודו, בגדה המערבית... **● תבקר גם בישראל?**

יש נמל-תעופה בגדה כשהייתי בישראל בפעם שעברה, פיתחתי ציפיות לגבי הביקור הבא שלי. הפעם ארצה להיפגש עם דתיים. אני מעודכן במה שקורה בישראל.

● איסרום דתיים, חלק מהצד לחתך, כבומר, מבווס על תנור עה עולמית של שיבה לדת?

אני רואה תווה כזאת בתוך איראן. שמעתי על מה שקרה בישראל. יש מגמה כזאת בארצות הברית. בוודאי, זה חלק מהעניין. אבל ברור שהינן שיש מגמה לכיוון רת נוקשה, רוגמטית — זה יוצר בעיות ומתחים. אינני מעודד מגמה קיצונית כזאת.

בשתי דקות בדיוק לפני 14.00 הגענו לנמל התעופה. ג'קסון, גם כשהוא בשיא הלחץ והמהירות להגיע למסוט, אינו שוכח לנשק, להיפרד בגיונונים איך-ספור.

14.00 — ג'סי ג'קסון כבר בדרך-כו ללוס-אנג'לס, לנאוים בארוחה לכבוד "תורם כבד", שסייע בידו. "זה חשוב", הסבירו לי אנשינו בוודאי שזה חשוב עבור כל מי שמתארגן, על אף כל ההתחמ-קויות, לקראת 1992.

אילנות דיסקונט שוב בראש!

השקיד בהגיון

**בטבלת קרנות הנאמנות הטובות ביותר
תמצא את „אילנות דיסקונט” במקומות
הטובים ביותר**

מקום 1 – „תפוז” 24.1% תשואה של

כלל השקעותיה באג"ח, לפחות – 75% מלוות מדינה.

מקום 3 – „שקד” 23.4% תשואה של

לפחות 85% אג"ח; מחלקת דיוידנד חודשי מתוך הכנסות הקרן.

מקום 5 – „אשל” 21.8% תשואה של

לפחות 80% אג"ח; מחלקת דיוידנד תלת חודשי מתוך הכנסות הקרן.

מקום 7 – „ערמון” 21.2% תשואה של

כלל השקעותיה באג"ח, מחלקת דיוידנד חודשי מתוך הכנסות הקרן.

**10 הקרנות הטובות ביותר ינואר-נובמבר 88
לפי כתבה בעיתון „גלובס” מ-2 בדצמבר 1988**

שם הקרן	מנהל הקרן	תשואה
1. תפוז	אילנות	24.1%
2. לשם	עמדה	23.6%
3. שקד	אילנות	23.4%
4. תרשיש	לאומי פיא	22.3%
5. אשל	אילנות	21.8%
6. מקשה	עמדה	21.2%
7. ערמון	אילנות	21.2%
8. אלמוג	הפועלים	20.7%
9. חלמיש	עמדה	20.4%
10. סלע	עמדה	20.1%

לפרטים נוספים אנא פנה אל
יועצי ההשקעות בכל סניפי הבנקים.

רכישת היחידות הינה בהתאם
לתשקיפי הקרנות שבתוקף.

לכבוד
אילנות דיסקונט
סימטת בית השואבה 16/18
תל-אביב 65814
אבקש לשלוח אלי מידע כתוב על
קרנות הנאמנות שבניהול
אילנות דיסקונט

שם

כתובת

טל.

אילנות-חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ

אילנות דיסקונט

נאוה תמיר מזכירתו הנאמנה של מנהלת טוב, הצטלמה על רקע הבית, לצידה נאיה.

יפהיה גבוהת-קומה. החתונה נערכה בחצר ביתו של מנחם פריד כץ בשכונת תל-ברוך. החצר הקטנה כוסתה ביריעות ארוכות של ברונזה כהגנה מפני הגשם. לאורך הגן הוצבו שולחנות עמוסי כל טוב. החל בבשרים ובאוכל סיני וכלה באוכל יהודי מזרחי אירופי. כץ ואשתו השניה **סילביה** הסתובבו בין האורחים כשהם מחזיקים את ילדיהם על הידיים. מדי פעם ניגשו אליהם אחרים מהאורחים ואז הסתבר שאלה הם ילדיו של כץ מנישואיו הראשונים. יצא שבאותו האירוע נכחו ילדיו וכך בני אותו הגיל.

איתן כץ בנו של מנפרד כץ ואשתו הטריה סיגלית. איתן, הדומה דימויו רב לאביו, עובד בעסקי המיטות. את טכס הנישואין ערך הרב הראשי לתל-אביב, ישראל לאו, ידידו של מנפרד.

סילביה כץ (מימין) אשתו השניה של מנפרד כץ ואם ילדיו הקטנים, משוחחת עם אליזבת כץ, אשתו הראשונה. סילביה שרזה מאוד הפגינה גוף חטוב בחליפת שני חלקים.

מלך הפיצה ומלכת המלווח

ועמים. **איתן**, בנו של מלך הפיצות מן. תימנים וייקים חגגו בכפיפה אחת, כשהם מתערכבים זה בזה באחוות רעים.

מנפרד כץ (מימין) מחזיק בבנו הצעיר שירן, מנישואיו לסילביה, כשל-ידידו עומדת בתו אביבית, ובזרועותיה ליאור, שהוא

שבט אח"מים גם יחד ★ כולם היו בניו של מנפרד ★ בני ישראל מפוזים במיקרדש החדש הופעה של אלכסיס אופי של קריסטל

"באני" בטושנקו המשורר הרוסי, שמאז הגיעו ארצה אביבית, בחברתה של ברכה צמח, אשתו של האממן שמואל צמח.

כשכני החבורה הזאת מגיעים לגיל 50 הם נוהגים לקנות זה לזה מתנות מקוריות. הנשים כחבורה זוכות לצמירייה מהודרים, מתנת החבורה והגברים זוכים כשרשרות-זהב לצווארם. גם **חנה בן-יוחנן**, אחת מנשות-החברה המירודות יותר, זכתה לכך.

בן-יוחנן, הנשואה לאיש-הביטוח **אשר בן-יוחנן**, מדהימה בחזותה הצעירה והמרשימה. בעוד מרבית בנות גילה מתחילות לאבד מזוהרן, פורחת בן יוחנן ונראית ככוכבת הוליוודית.

לחנה יש גם שתי בנות יפהפיות. הבכורה **עדי**, המתגוררת בניו-יורק, שם היא לומדת ועובדת כדוגמנית ובת צעירה יותר בשם **עלמה**. ביום השישי חגגו 200 איש את יום-הולדתה, במסיבה מפוארת גדושת אוכל ושתיה וסלבריטס. **אייבי נתן**, חבר קרוב של חנה ובעלה אשר, שהיה נוכח במסיבה, בירך את חנה באמצעות תחנת-השידור שלו והברכה נשמעה בקול ברמקולים.

בין האורחים הרבים נראו אנשי-ביטוח בכירים כמו **אבינועם טוקטלי**, שכא בחברת אשתו **עננה**, ו**מיקי מילר** שהתמנה השבוע למנכ"ל חברת הסוה, שכא בחברת אשתו **לילי**. מפאת קידומו המיקצועי היה מילר אורח מחזור מאוד במסיבה. עורר-הדיון הנודע **ליאון צירני** הסתובב בין האורחים ונידב פירווי אינפורמציה על עיסקת-ענק בתחום התיקשורת והוסף שהוא נוסע לשווייץ כדי לשמוע מקרוב את הכרות **יאסר ערסאת**.

חנה בן-יוחנן עומדת ליד דיוקן שלה שנעשה על-ידי הצלם יקי הלפרין. לצידה עומדות שתי בנותיה עדי (מימין) ועלמה (במרכז). חברה הקרובים חתמו את שמם על הצילום.

שרון שפירא רק לפני שבוע מלאו לה 15 והיא כבר מדהימה ביופיה ובנשיותה. שרון ניחנה בנתונים שקרוב לוודאי יהפכו אותה בעתיד לאחת מהדמויות המפורסמות בארץ.

חדר-ההידראו נרקמו תוכניות להמשך הלילה. הערב הגיע לשיא לקראת השעה 2 וחצי כשהמקום היה כבר מפוצץ באנשים. אם הערב הזה היה האות לחוריה לימי הזוהר של הליקוויד אז הבל-ינים מצאו את המיקדש שלהם.

טוכטרמן (מימין) וכלתה גלית (שניה מימין). הזמרת דהימה בסיגנון הריקוד שלה. נורית ארגז (בצילום מימין), קצינה בקבע, משכה תשומת-לב רבה. (שניה משמאל) הזרת הכושית המופי-הומר בחברתן של המעצבת ציונה

תמרה יובל-ג'ונס מעצבת-העילית, נסחפה אף היא באווירת המקום. המעצבת המתגוררת בשכנות למישפחת טוכטרמן באה בתילבושת קטיפה מיוחדת.

ג' של מנפרד כץ, שהתחילה כפקידה לק גדול מעסקיו. תמיר, בעלת הגוף הח' אורלין בת ה-6 שנכחה אף היא באירוע.

יחי המיקדש החדש!

אחרי הערב הזה אפשר לאמר שהדיסקוטק זמן אמיחי עשה זאת. במסיבה הגדולה, שנערכה ביום חמישי האחרון לכבוד אופנת בוי מלונדון, היתה תחושה שימי הליקוויד, הזכורים לטוב, חוזרים. המינון הנכון של האנשים, בתוספת האווירה והמוסיקה עשו את שלהם. זה זמן רב לא נראה קהל כזה בדיסקוטק תל-אביב.

ברחבת-הריקודים נראו האופנאית ציונה טוכטרמן ופמלייתה כשהם רוקדים בחברתה של זמרת-הגאז דידי ברידג'וויטר. לא רחוק מהם רקדה המעצבת תמרה יובל-ג'ונס. גם הזמר שמוליק קראוס, שהגיע בחברתו של מאירה כהן וחנה קוסלר,

דידי ברידג'וויטר (שניה משמאל) הזרת הכושית המופי-הומר בחברתן של המעצבת ציונה

(המשך מעמוד 20)

וחשבתי שאני צריך לעשות משהו בשבילי.

אני מודה שטילפתי לאשה מחוסרת כרייה, כגלל השיכנוע שלו. הדין מלניק הוא אדם משכנע. אם גברתי השופטת תראה אותו, היא תבין. הוא כבר בן יותר מ-40, ויש לו ניסיון בחיים. ואני הייתי חייל בצבא.

אני בן-ארס עובד. השתחררתי מה צבא לפני שלושה חודשים, יש לי מיקצו ואני עובד, לא עם צ'קים. הוריתי הכל מההתחלה, כאשר נע צרתי.

עד כאן דברי הנאשם.

התובעת, ויווה קנרל, אמרה לבית-המשפט שבגלל גילו הצעיר של רבח יש צורך בקבלת תסקיר של צ'קין מיכח לפנינו, ועל כן יש לדחות את הדיון. השופטת הסכימה לרחייה. היא חשבה שכדי לגזור את עונשו של הצעיר, יהיה עליה לראות גם את שותפיה למעשה, את רופאיה-השניים שפיתה אותה.

אם הוא באמת כליך משכנע, זה עלול להשפיע על העונש, אמרה.

עסקים

מילחמת

המדריכים

שני מו"לים עושים

כסף ממדריך

המלפונים של עולם

הבידור. המבקש עותה

לשמו את הכסף

לעצמו.

נעמי רון ■
אנחנו צריכים לגמור איתו! הוא לא צריך להיות בשוק! טוען המפיק דורו

אלהרר עם שושנה רמארי
אני יודע כמה עולה להדפיס

אלהרר, כאשר הוא מדבר על המדריך המסוגל בידור ובמה, שהוא מעין דפי זהב של עולם הבידור הישראלי. אל הרר, המספח בקאריירות של אמנים כשושנה רמארי, מתי כספי, ריקי גל ובוניו שרעבי, היה בעבר שחקן חומר. התגוררותו למדריך המסוגל, היוצא באור פן סדיר מזה 11 שנה, והוא פופולרי ומבוקש בין כל האנשים והמוסדות הקשורים ברך כלשהי לבידור, לא התחילה היה.

מהרגע שהמדריך יצא לאור, הצעתי כישיבה באגודה-המפיקים שאנחנו, האמרגנים והמפיקים, נוציא ממדריך כזה, סיפר אלהרר השבוע. "למוציא איש-לאור של בידור ובמה אין כל קשר לשוק הבידור, התיאטרון והמוסיקה, הם

פשוט רוצים לעשות כסף. הגשתי את ההצעה אז, אבל לא היה לי זמן להת-עסוק עם זה באופן מעשי.

לפני שנה שוב הצעתי זאת, והפעם ההצעה אושרה. אני אוציא את המדריך, יחד עם שני שותפים, שגם הם מפיקים, עמרים טננבאום וחנן רודיר. יש לנו כבר לוח-מחירים של מודעות, השווה לכל נפש. חלק מהרווחים יעבור לאי-גוד המפיקים, ובסוף יישאר משהו גם לשלושתנו, עבור העבודה.

לא צריך לעשות מזה מיליונים: איך הם קבעו מחירים? אני יודע כמה זה עולה להדפיס, כמה עולה עטיפה וכמה ארבעה צבעים. הייתי פעם פועל דפוס. המדריך שלהם יקר מדי, לרעתי. המו"ל של מדריך כזה צריך להיות גוף השייך ישירות לבידור. כמו שברשות-השידור יש ספריסטלפונים של עובדי הרשות, כמו שלעורכדין יש ספר משלהם. כל מיגזר צריך להוציא מדריך לעצמו.

אני רוצה לא רק לקבל מודעה במדריך שאני אוציא, אלא רוצה גם לדעת שכאשר אני משלם בעד מודעה, ההכנסות ממנה יגיעו אליי בדרך אחרת — באמצעות קרן לאמנים קשישים, כאשר אהיה קשיש, או מקרן לנפגעים, אם הסחלחילה אפגע בתאונה, או בצור רת הלוואה, אם אהיה זקוק לה.

כל אמרגן יקבל במדריך החדש שורה בחינם, שתכלול את שמות האמנים שלו, ומי שירצה מודעה, ישלם. נהיה קצת יותר זולים מהמחירים במדריך הקיים, אם כי לא הרבה יותר זולים, אני מתאר לעצמי. אבל המחיר יכול להיות הכנסה לאיגוד-אמנים-ישראל וגם לאיגוד המוסיקאים.

אלהרר מבטיח שהמדריך יהיה יפה, פונקציונאלי, מיקצועי, "לתפארת האמנים", כדבריו, ומקווה שהוא ייצא לאור תוך חצי שנה.

משרתים מיקצועיים. עמוס אשורב, המוציא-לאור של בידור ובמה, בשותפות עם יוסי גירעוני, אמר שהוא איננו מודאג מתחרות. לדבריו: "אם הם יעשו מדריך יפה ומוצלח, בנוסף לשינוי, זה רק עשוי לקדם את הענף. אני לא חושב שהם מתחרים בנו, הרי יש כאן עניין של חוק. במשך השנים, מאז אנו קיימים, היו כמה מדריכים מסווי גים, שניסו להתחרות בנו. הם קמו, נפלו, וזה כבר חלק משיגרת-החיים שלנו.

השאלה היא אם אמנים, אליהם יפנו אלהרר ושותפיו, יסכימו לשלם כסף עבור מודעות. אנחנו מאוד מעריצים ככל תחומי הבידור, ואנחנו נהנים מאהדת האמנים. ידוע לי על אמנים שראגו להכניס בחוזו עם האמרגן של הם סעיף, המחייב אותו לממן עבורם מודעה אצלנו. בנושא המדריך המסוגל קובעת דעתם של האמנים. המחמאות שאני שמע מהם — זה מה שחשוב.

אנחנו משרתים בצורה מיקצועית את האינטרסים של כל העוסקים בנר שאלהרר. עכשיו נראה שתהיה תחרות, ומי שהיה הטוב ביותר, הוא זה שיזכה במודעות האמנים. הרי ברור שאין לי כל-עריית בנושא הזה. מדריך כזה צריך לעשות אדם בעל ידע מיקצועי. לא יש את כל הרוקרוק המיקצועי, 11 שנות המדריך שלנו הן הרי כהן."

אבי צווייג, מנהל הפרויקט של בידור ובמה, אמר: "אנשים מעולם הבידור צריכים לבדור. המדריך זה עניין של הוצאה-לאור, ואנחנו האנשים שיעשו זאת הם טובים. הרווח האמיתי הומינו מודעות במדריך החדש, ואף הגדילו את שטח המודעות שלהם מן השנה שעברה. שאלתי כמה מהם: קיבלתם מיכתב בעניין המדריך של איגוד-המפיקים, ואתם בכל זאת רוצים לפרסם אצלנו? התשובה הייתה: אנחנו מאמינים בכך כבר 11 שנה."

בידור ובמה לשנת 89 עומד לצאת בחודש הבא. המדריך המתחרה ייצא, לדברי אלהרר, תוך חצי שנה. אז אפשר יהיה לראות אם יש מקום לשני מדריכי-סטלפון באותו נושא.

איר

אשר

אותו

איך מתנהלים הדברים אצלו בבית בזמן הארוחות.

בסיום המיפגשים הקבוצתיים הת-כנסנו שוב. כל מי שתפקידם היה לצפות ולרשום סיפור מה נאמר בתוך הקבוצות, ומי שסיפרו את בעיותיהם ריזווחו אם התעוררו מדברי חבריהם, מה בדיוק הרגישו ומה גרם להם להת-עורר.

מלמדים

אותנו לפחד

אז סיכמה מיכל את הנושא ואמרה:
עידוד מה?

ההגדרה היא למעשה על-פי התור-צאה. העידוד הוא מה שיוצר שינוי בעמדות של מקבל העידוד: הוא משפר את דעתו על עצמו, מגביר את ביטחונו בכוחותיו, מביא אותו למסקנה שהוא טוב כפי שהוא.

העידוד הוא המפתח בעבודה עם אנשים, עם ילדים. העידוד הוא המפתח לצמיחה ולשינוי-תפקוד. כולנו זקוקים לעידוד כמו לאוויר, למים ולמוזון. ובכל זאת, למרות הניחוצות בעידוד בכל שיטתי היחסים והפעילות הביך-אישית, כל-כך קשה לכולנו לעודד. מדוע?

מלמרים אותנו לפחד מכישלונות ומשגיאות. כבר מראשית שנותינו אנו גדלים באווירה של חוויות מייאשות. כאשר אנו רוצים להתנסות, להרגיש ביכולתנו, לעשות דברים לבדנו — אומרים לנו המבוגרים, ה"כל-יכולים" בעינינו: "אתה קטן. כשתגדל תבין. היזהר שלא תיפול. היזהר שלא תשבור. היזהר שלא תקלקל, שלא תלכלך." ואם לא הצלחנו במעשינו, אומרים לנו: "אתה! אמרתי לך!" ואז אנו מאבדים את אומץ-הלב ולומדים לפחד.

וכאשר אנו מגיעים לבית-הספר, מאמינה המורה שחובתה היא להוקיע את שגיאותינו ולהצביע על חסרונותינו. נותינו. היא משוכנעת שעלי-ידי כך נלמד לתקן את השגיאות ולהתגבר על החסרונות.

כשיש הכתבה בכיתה, המורה מר-גשה בקו אדום את השגיאות, ולא עולה על דעתה להוכיח את המיללים הכתובות נכונה. אין היא יודעת שעל-ידי הדגשת כישלונותינו וחולשותינו היא מחזקת את אחיזתנו בנו, ויחד עם זאת מפחיתת את ההרגשה של "אני לא יודע, אני לא מצליח, אני לא די טוב, אני לא בסדר."

אחר-כך, כאשר אנו מתבגרים, גם אז אנו נדרשים להוכיח את עצמנו מדי יום ביומו. אבל אז אנו כבר טעונו פחדים ורגשות-נחיתות, וכבר למדנו אף להסוות את עצמנו בכל מיני רכים, ולהעלים מהסביבה את חול-שותינו, לא כישלונותינו ואת עצמנו. כבר למדנו להאמין שנהיה בעלי-ערך רק אם נהיה מושלמים, יוצאים מן הכלל. אך אנו יודעים שאיננו מושלמים, ולכן אנו חוששים תמיד שאין לנו ערך.

בהתלהבות שהחליטה לצאת לעבודה, אבל לא ידעה איזה סידור יהיה הטוב ביותר לילדים, בשעות שבין סיום הגן ובית-הספר לבין שובה הביתה. היא תפסה את בעלה ואת בנה הגדול, בן 10, והתייעצה עם שניהם ביחד. "בפעם הראשונה דיברתי עם שניהם ביחד", אמרה, "כאילו היו שני אנשים מבוגרים, ולא אחד מבוגר ואחד ילד". הילד, כך סיפרה, היה מאושר כש-הבחין שמתייחסים אליו כדיוק כפי שמתייחסים לאביו, והציע הצעה. למר-בה פליאתו התקבלה הצעתו על דעת הוריו, והם הסכימו לנסות אותה במשך שבוע. הוא הרגיש נהדר.

הסיפור העלה חיוך על פני כולם ומיכל, המנחה, קישרה את הסיפור עם נושא הפגישה — עידוד.

בהתחלה ניהלנו שיחה וניסינו להגיד דיר מהו העידוד, מתי אנחנו מרגישים מעודדים, ומה גורם לנו להתעורר. אמא אחת אמרה שכאשר היא "מתנה את צורתה" באוזני בנה, היא מצפה שתיתן לה עצה של אדם מהצר.

אבא אחד אמר שהוא מצפה לחיוכים. אמא אחרת אמרה שהיא מצפה רק להבנה, ושיש מצבים שבהם אינה

איר

להיות

הורה

מאת

ענת סרגוסטי

תוך ייעוץ עם

דיווית אברמסון

מוכנה לשמוע עצה, אפילו מחברה מאורטובה, אלא רוצה רק בהקשבה והבנה.

מיכל ביקשה מאיתנו להתחלק לק-בוצות של חמישה. בתוך הקבוצה יספר משתתף אחד בעיה שקיימת בביתו, והשאר ינסו לעודד לפי ראות עיניהם. משתתף אחד רק יצפה בשיחה וירשום את תוכנה.

בקבוצה שלנו סיפר אחד האבות שבבית שלו נהוג שהמישפחה אוכלת ארוחת-צהריים ביחד, ושאישי אינו קם לפני שכולם מסיימים את הארוחה. הוא אמר שילדיו לא תמיד מקיימים כלל זה, ושזה מאוד מפריע לו כשהם קמים לפני שכולם מסיימים. שאלנו שאלות מכוונות, ניסינו לתת לו עצות לפיתרון הבעיה, ניסינו להבין עד כמה הנושא באמת חשוב, והיה גם מי שסיפר

מובן שעוד באותו השבוע התחלתי ליישם באופן נמרץ ביר-תר את עקרונות השיתוף, ההתייעצות ובקשת-העזרה.

אמרו לנו להיות מוכנים לשלם "שכר-לימוד" מסוים, כדי להביא את ילדינו להרגשת-שייכות, לבריאות נפ-שית ולאוויר.

"שכר-הלימוד" של השבוע הראשון היה: שתי כוסות-זכוכית שבורות, והר-בה רסיסים בכל פינה אפשרית בבית. צלחת אחת כמעט-שבורה. שליש בק-בוק סירוף נגד שיעול, שנשפך על השטיח, כי: "אני רוצה! אני רוצה!" כתמים בלתי-כבשים על הספה בחדר-האורחים, כי: "עובי, אני רוצה לבדו!" שלולית-חלב על השיש, תוצאה של "אני אמוגו!" ודברים פעוטי-ערך נוספים שפרחו מויכרונ.

כעבור ימים אחדים בלבד הגענו כי-בית למצב שבו אין אני יכולה לעשות דבר, מבלי שזוג של ידיים קטנות ושמןנות יידחפו, ומכס על-כביע-כריככי יישלח לעברי, אם, חלילה, העזתי לעשות משהו בעצמי, ללא עזרתו של שם.

זה היה סעיף בקשת-העזרה, שהפך חלק אינטגרלי של חיינו. מאז אני חיה במאבק פנימי מתמיד. מצד אחד: להזכיר לעצמי את חשיבות עזרתו, ולא לשכוח שהוא רוצה לעזור בכל דבר ולעשות אותו לבד, ובכלל זה הדלקת נרות החנוכה. ומצד שני: חרדה אמיתית לשלמות הבית.

והשיתוף? נו, אז הלכתי באחד הי-מים לקחת אותו מהגן, וסיפרתי לו ש-אמרו ברדיו שאגודת-ישראל חתמה על הסכם עם המערך, ושעשוי נוצר בלוק חוסם, ואולי הליכוד לא יוכל להרכיב ממשלה.

כשסיימתי את הסיפור, שמתי לב לכך ששם (בן שנתיים וחצי) לא שאל אף שאלה אחת. יכול להיות שהוא הביץ או אולי הוא מעדיף ממשלת-מערך על ממשלת-ליכוד?

להתייעצות עם הקטן נגיגתי באופן פרקטי ביותר. אמרתי לו שאני הולכת לראיין את ראש-עיריית לבחירה. כאמון, ושאלתי אותו אם כדאי, לדעתו, לש-אול את צ'ץ' על יחסיו עם גאנדי. שם רק הביט בי כאילו דיברתי סינית, ושאל: "מה?"

אבל האמת היא שאני משתדלת להתייעץ איתו בעניינים שונים. זה די קשה, כי בדרך-כלל ההורה פשוט יורה את מה שעומד לקרות, מבלי להעמיד לפני הילד אפשרויות לבחירה. כאמון, טיבעי קל לי יותר להתייעץ עימו בכל הדברים הנוגעים בו ובתוכניות איתו. בעניינים אחרים אני צריכה להזכיר לעצמי מדי-פעם שלא לשכוח לשמוע את דעתו, וזה מהווה שינוי בגישתי אל הילד.

הצעת הילד

התקבלה

בתחילתה של הפגישה היתה אמא אחת מאוד נרגשת, וסיפרה

כאשר אנחנו משאירים בידיו את האחריות למלוי תפקידו, אנחנו מעוררים אותו.

כשאנחנו באים איתו למקום חדש, הוא מתבייש ואנחנו לא מדרבים במקומו ולא מזוירים אותו להשתלב, אנחנו כאליו אומרים: "אני מאמין בך, וסומכת עליך שאתה תתמודד עם המצב החדש בצבצ שלך." זהו עידוד או, כאשר הילדה מספרת בבית: "אף אחת לא משחקת איתי בהפקסות," אנחנו אומרים ככנות: "אני בטוחה שתמצאי דרך להתמודד עם הכעירה." זהו עידוד.

עיקרון שמיני: מתוך הרגשתהידידות וה"אנחנו" צומחים כוחות. הרגשתהישיבות נותנת עידוד. המשרד

**הביקורת אינה באה כדי להוקיע חסרונות,
כישלונות, מעוות. להיפך, אנחנו מעוניינים
בשגיאות. השגיאה היא מעבדה לימודית. היא
מאפשרת לנו הבנה מעמיקה של מה שעשינו."**

פחה שלי מסתרת עכשיו עם מעט בכסף, כי אבא שלי לא עובד". מכאן שאנחנו חוקים, מכאן שאני חזק ואני שווה.

העידוד, המבוסס על עקרונות אלה, מהווה את הכלי החשוב ביותר לבניית תרומית עצמית חיובית אצל הילד, ובה תלושת סייעות ורך, המאפשרת לו תפוח יחסיים ביואישיים טובים.

יש לציין שכל העקרונות מתייחסים לא רק לילד, אלא לכל בני-האדם. גם מבוגרים יכולים לבנות בעזרתם הע"ר כה צמיחה ויחסים טובים.

חצי הכוס המלאה

עיד באן דבריה של מיכל.
מזכן שבסיום הפגישה קיבלנו שיי
מזכרונות אלה. כדי לעודד אותנו
על מיעוטה ההצלחה הצפוי לנו
בבית, הרגישה מיכל שיעור
הוא תורה המצריכה לימוד במשך
שנים ארוכות.

כשיצאנו, היתה לכולם הרגשה שזה היה שיעור חשוב. קשה היה לקלוט בזמן בליכך קצר עקרונות בליכך רבים ומורכבים. קשה ליישם עקרונות אלה, המהשנים, בעצם, את כל צורת החשיבה שהשינוי רגילים בה, את כל צורת ההתייחסות שנקטנו בה עד כה, בעיקר כלפי הילדים בבית.

כאשר הצליח שם להרכיב לברו את פסי רכבת-העץ שלו, בעיקר כשהוא

ענת סרגוסטוי: העולם הזה

שם לא הצליח להרכיב את כל הבית. לא כדאי להגיד לו שנכשל. צריכים להגיד לו שהצליח חלקית במשימה קשה. זה יעודד אותו להמשיך ולהתאמץ.

עשה זאת כפעם הראשונה, היה לי קשה מאוד שלא להתפרץ בשאגות שימחה, לסטוח על שיכמו הענוגה ולחבק ולנשק אותו על הצלחתו. כשהוא לא הצילי לבנות מכונית מקביוות הלגו, וורק הכל על השטית, כשמועית-כעס ניקות בעיניו, היה לי עוד יותר קשה שלא לומר לו מייד רק דיברי הש' תתפות בצער, אלא גם להסתכל ב-חצי הכוס המלאה" ולעודדו על מה שהציל לעשות.

כששאלתי את מיכל מה הייתי צריכה לומר, הציעה: "גורא קשה להרכיב את המכונית הזאת, ובכל זאת רכבת כבר חצי. אני חושבת שאתה יודע לעבוד קשה, ואתרצה לעבוד על זה עוד".

אין ספק שעקרונות אלה מחייבים הסתכלות חדשה בדברים רבים, שעד כה לא חשבנו עליהם, או שהתייחסנו אליהם אוטומאטית בדרך מסויימת.

איך גירא? מה גירו השכנים? יחשבו עלינו? מה אם יגלו את חולשותינו? זהו אומו-הלב להאמין בעצמנו ולתת אמן בזולת.

יחסנו לעצמנו קשור קשר הדוק ליחסנו לזולת, ולכן קשה לנו לעודד את הילד כל עוד לא למדנו לעודד את עצמנו. יש איך-סוף דרכים לעודד, לא ניתן ללמוד את כולו, ואף אין צורך בכך. מעשה כל אשר נאמר או נעשה יכול להיות עידוד, בתנאי שפאטורי התנהגות זאת, ביסודה, מתקיימים עקרי רונות מעודדים. עקרונות אלה עלינו ללמוד אם ברצוננו לעודד.

נלמד כמה עקרונות המונחים ביסוד העידוד:

העיקרון הראשון: לקבל ולהעריך כל אדם כפי שהוא, וגם את עצמנו, ללא תנאים. לא. אם. תנהג כך, אז..."

לא. אם תפסיק להריץ לאחורך את האף. אז התיי ילד טוב שלנו. לא. אם...

**מִהָיְיָה כְּשֶׁלֹא אֶצְלִיחַ לִקְבֹּל צִיּוֹן כָּל־
 כֶּךָ גְבוּהָ?"**
 הַהֲצִלָּחָה עֲצָמָה עֲשׂוּיִיה הִיתָה לְהוֹת
 עִידוֹר, אֲלֵמָלֵא חֲשַׁבְנוּ שְׁהִיא תִּנְאִי
 לְעָרֶךְ שִׁלְנוּ. אֲלֵא שֶׁבִּמְצַב הַקִּיִּים הִיא
 מִפְחִידָה בְּמִיָּקְרִים רַבִּים, כֹּאשֶׁר חוֹסֵר־
 הָאִמּוֹן שִׁלְנוּ בְּעֲצָמָנוּ גֹרֵם לָנוּ לְשֹׂאֹל
 בְּרָאגָה: "וּמָה אִם לֹא אוֹכֵל? אִם לֹא
 אֶצְלִיחַ שׁוֹב?"

הַיֵּשׁ

וְלֹא הַחֲסֵד

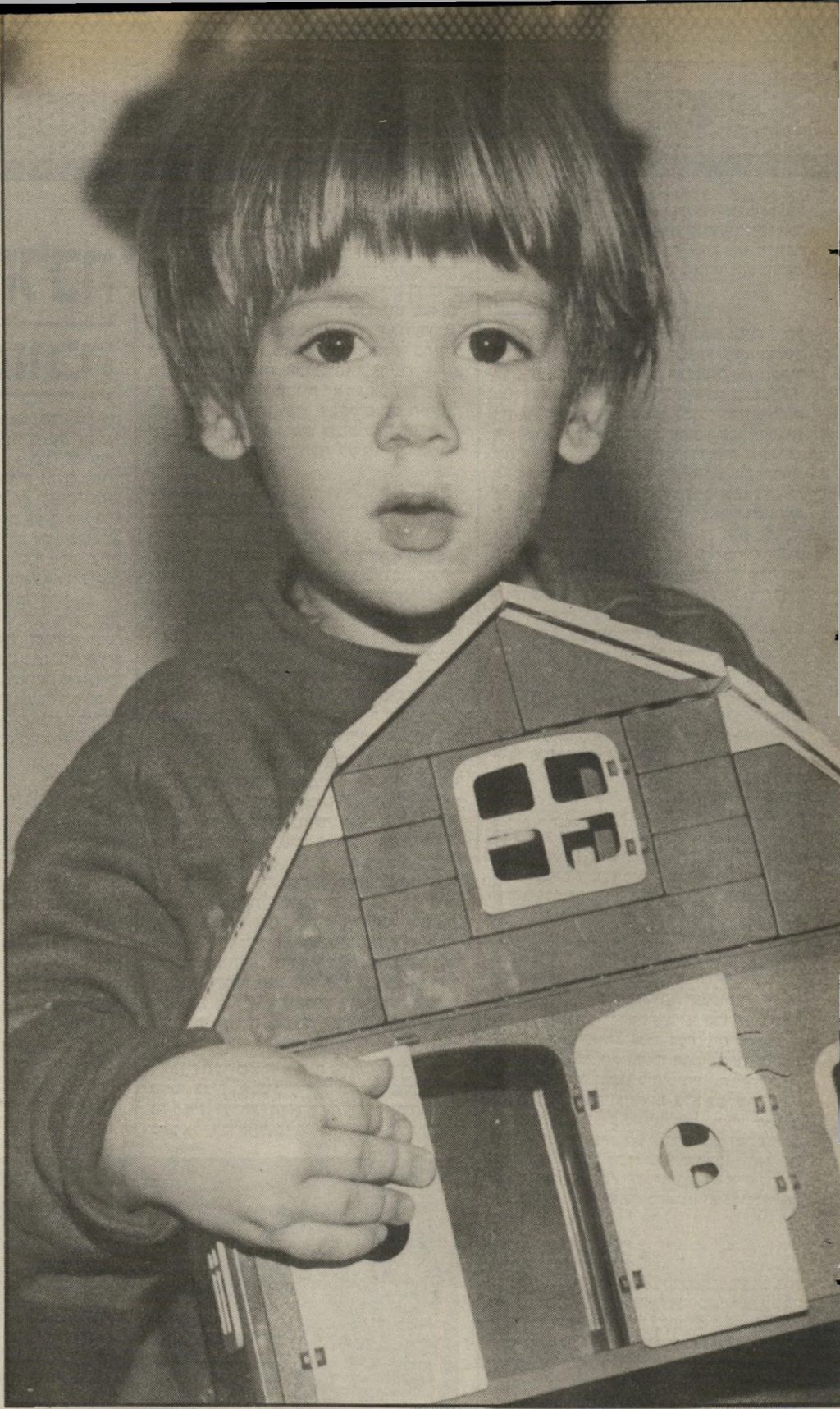
**מִטְרַת הָעִידוֹר הִיא לְהִבִּיא
 לְחִיּוֹן הָאִמּוֹנָה בְּכוֹתָנוּ וּבִיכּוֹל־
 תָּנוּ, לְנִסּוֹעַ בְּנוֹ אֶת אוֹמְקֵי־הֵל לְהוֹת
 בְּלִת־יְמוּשִׁלִּים.**

אוֹמְקֵי־הֵל לְהוֹת בְּלִת־יְמוּשִׁלִּים
 הוּא הָאוֹמֵץ לְהוֹת אוֹר, לִקְבֹּל אֶת
 עֲצָמָנוּ כְּפִי שֶׁאֲנֵחנוּ, לְחִיּוֹת אֵינֵנו
 חִיִּים

וכן, בתרבות שלנו, למרות שאנו צמאים לעידוד, אין עוד יודעים לעודד, לא את עצמנו ולא את הוולת. למדנו כיצד לייאש.

בטעות, ששכח אנחנו גמול יתנים על שבת או גמול יתנים על יולדנו וקשים לעידוד וקשים שקשה לנו או להם, התחלנו איננו מצליחים. וגם החליט ואמרנו לו: זה ציור אתה מצייר ממש כמו ציירה גם גמול השבת על הצלחה מייאש, כי משתמעת ממנו המסר: רק אם אני מצליח בצורה יוצאת הדופן, מצייר כמו צייר, או עושה מעשה ראוי לשבת, רק אז אני בעל-עוד. כלומר: אני בעל-עוד על-תנאי, שבהתנאי אינו מתקיים, אני למעשה חסר-עוד.

אני מביא ציון גבוה, אני מקבל

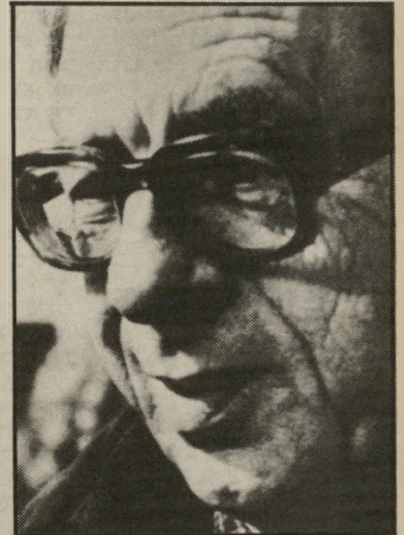

גרשון קניספל

דיוקנו של אמן כמורה הלכה מקומוניזם לחזרה בתשובה

אלבום יוסף הירש
מבואות: ד"ר גדעון עפרת
דק שטיין
הוצאת כרמל, ירושלים

את יוסף הירש, הלא הוא בוג'יק, הכינוי שבו נודע לידידיו, אוכזר תמיד כפי שראיתיו בפגרי שנתו הראשונה לפני כ־40 שנה: אני זוכר רמות גמלונית רכונה על כרציריים. אשר ל"בד" שעליו עבד, לא היה מקום לטעות. לא היה זה קנוואס (בד פישתן מוכן לציור ומתוח על גבי מיסגרת עץ), כי אם פח מסומר משוח ב"גרונד" (בסיס) לבן, אותה שיכבת-יסוד חלקה למישעי שאותה מורחים על גבי הבר בטרים יתחיל הצייר את מלאכתו. כך נותר בויכרוני מאז. אני אפילו זוכר שלכל אורכו של אותו פח נמתח, בעזרת חוט "שפא" גאט" (וא השתמשו הכל בשם הגרמני), פסים משור חים באבקת גראפיט. כגיטאריסט מיומן היה הירש פורט בווירטואויות מדהימה, באצבעותיו הארוכות-גרמיות, מקפיץ ממקומם ברטט קצוב את החוטים המתוחים, כך שהיו מותירים על הפח שורות-שורות כתווי גנינה. על גבי שורות אלה היה מרקיד את אותיותיו המעוצבות היטב, מפיך בצלאל לאחר לאלף תום מלחמת-העולם השני, ופי- גשתי בשלש!

יוסף הירש: עמידה פרטית מול עצמנו

המרתף הטחוב, בבניין-אבן שננטש כמה חודשים קודם לכן בידי תושביו הערביים, בעיר התחתית של חיפה.

כשראה אותי קרץ לעברי קריצה גרוטסקית, מסתתרת מאחורי משקפי קרן רחבים ועבים, פיו מעוות במקצת, כמבקש לחפות על מבוכתי. באתי לבקר את בוג'יק, אמן שנראה אז מבוגר מגילו (32), בוגר המחזור הראשון של בית-הספר בצלאל לאחר תום מלחמת-העולם השני, ופי- גשתי בשלש!

קולו ניסר את החלל בהיגוי "ייקי" מדור, איטי ושקול. באותו זמן שלף מכיס חלוקו האפור פני קסון קטן ובו שירבטים שהזכירו מערכת סבוכה של קווים דמויי קורי עכביש, רפים ועצרים מארי יירים בצפיפות מרתקת.

פעילות מחתרית

כאלה הם הירשמים שאני רושם בזמן שאני מתכוון לשלש שיתייבש, אמר לי, והוסיף: "ההי" תנה מאפשרת לי לרקום כך את חלומותי, ואולי יבוא יום ואוכל להקדיש את כל זמני ליצירה, פטור מדאגות פרנסה".

עוד ביקש להרחיק ממני, נער שבא לקבל את בירכתו בטרם יעלה הוא עצמו לירושלים להת- חיל את לימודיו שלו בבצלאל. ציפיות מופרזות. "היה כישרונך גדול ככל שיהיה, את פרנסתך תוציא בסופו של דבר ממלאכה אפורה ומייגעת, לא מאמנות-לשמה. זו האחרונה היא בגדר מות" רות ולא תהיה נחלת אנשים כמונו". כך אמר לי. והימים ימי צנע בארץ. המאבק לא היה על שיפור התנאים הכלכליים והגשמיים, כי אם על הישרדות. פשוטו כמשמעו.

העליתי רשמים אלה ממיפגשי הראשון עם בוג'יק — נדמה לי שהכינוי ניתן לו על ידי בני מחזורו באקדמיה הירושלמית — שכן הם עומ" דים כסתירה לדברים שכתב הר"ר גרעון עפרת ברביכר הקדמתו לאלבום הנוכחי. עפרת כותב: "בשנות ה-50 לא היה הירש צייר פעיל, הוא הת" גורר בחיפה, היה מקורב למיפלגה הקומוניסטית, ולמחיתיו צייר שלטים (מלאכה שבה עסק בעודו חייל בצבא הבריטי). מאוחר יותר נעשה גרפיקאי והתפרנס בעיקר משירטוט מילים." כאותם ימים התקרבתי אליו יותר ויותר ובי" קשתי להיפגש עימו בכל פעם שהגעתי מירושלים לחיפה. "חופשת-מולדת". הייתי תר אחריו בבתי-המלאכה לשלטים בעיר, שאותם נהג להח" ליה לסיורגיו. רומה היה כאילו עסק בפעילות מחתרית, כמו בחר להסתתר כדי שלא להיחשף למילחמת-קיום התובעת. "מרפקים" שמעולם לא היו לו.

הרעלת צבע

עד — עד שהרעלת צבע והתפתחותה של אלרגיה קשה לסוגי מרקחה ופיגמנטים שאותם ספג במהלך עבודתו ואשר גרמו לו התקפות קצ" רת הולכות וגוברות, אילצו אותו לעבור לתחום הגראפיקה. כאן היה לשותפו של הגרפיקאי של" מה אורבך, אף הוא יוצא גרמניה, והשניים הת" מקמו ברחוב הרצל, רחובו הראשי של הר הכרמל או סתם "הדר".

עתה התמסר לפעילות קאליגרפית — כי" תוב ושירטוט אותיות. באמצעותה ובעזרתה של זו למד כל שניתן ללמוד על עולמה של צורה שימושית-תכליתית אשר לה ביקש לשוות זהות הומאנית.

מסתו שבספר זה, "הקוסם וכוכב הגאולה", מבקש גרעון עפרת לעקוב אחר ניסיונותיו הנו" אשים של בן תרבות גרמניה ה"תומאס מאנית"

דברים בה היו בני מחזורו שלו — רות שלוש ונפתלי בום. אספרסיוניזם כחיים סוטין ניתן למ" הסתגרות, לא היה זה מחמת מניעים אידיאלי" לוגיים אלה או אחרים, אלא משיקולים הנובעים מאותה ביקורת עצמית חמורה שבה נהג מאז ומ" עולם כלפי עצמו. "אינני בשל עדיין לתערוכה", נהג לומר לידידיו שהאיצו בו להשתתף בתערי" כותיהם המשותפות. אבל היתה כאן כבר אז גם נימה של ביקורת המופנית לא רק אל עצמו, כגון בעת שאמר שאינו יכול להשלים עם תפישות שיטחיות ונעדרות עומק, עומק שלדעתו נדרש מיצירות העומדות להיחשף לעיניו של הציבור הרחב.

נישור פערים

אני עצמי הערצתי גם את רצינותו, גם את החמתו עם עצמו ועם רעיו. לגביו לא היה שום הכרל, מבחינת התביעות שבתע מעצמו, בין עיר צובה של אות לבין רישום חופשי. לשניהם היה מקדש אותה תשומת-לב, אותו ריכוז מירבי, אר" תה ביקורת לא-סולחת. לתורתו של מורנו המשותף, הפרופ' ירחמיאל כסטר, נודעה השפעה נחרצת גם עליו. "עיצובה של אות הינו תרגיל צורני המחוזה בסים לעיצובה של כל צורה, תהיה מורכבת כאשר תהיה", כך נהג האחרון להשמיע באוזני תלמידיו.

רק כך ניתן להבין את פעילותו הבר-כברית של הירש בשני תחומים מנוגדים כלי-כך לכאורה — גראפיקה שימושית ואמנות חופשית מכל תכלית. השפעה נוספת, מכרעת לא פחות, בכיוון זה של "גישור פערם" אמיתיים או מדומים, היתה למי שהיה אותם ימים מנהל הגמרץ של בצלאל. מרדכי ארדון, בעצמו חניך ויוצא "הבאוהאל" המפורסם היום בכל רחבי העולם כמוסד אשר שינה את פני האמנות, האמנות השימושית, הארכיטקטורה ופוס" החיים במאה ה-20, נוהג היה לצטט פסוק של מורו ורבו שלו, הצייר פאול קלא. קלא אמר כי "עיצובה של ידית לדלת אינו נחות בחשיבותו מיצירת ציור שמן מעולה. שניהם תורמים לרווחתו של האדם".

בעת תערוכתו הראשונה של יוסף הירש, שנת" קיימה בבית האמנים על-ישים שאגאל בחיפה בש" נת 1960, נעדרתי מהארץ לתקופה ארוכה. הירש כתב אלי לבראזיל, כי סוף-סוף הרהיב עוז כנפשו

מאשה (רישום, 1924): עיוותים קורני חוס ואנושיות

להופיע בתצוגת כיכורים, לא מבלי שירגיש כאר" תו שחקן המקבל פיק-ברכיים בעת שהוא משבש את הטכסט שלו בהופעתו הראשונה על הבימה. עבודותיו באותה תערוכה אופיינו עלי-ידי רי" שום המבוסס על קווי-מתאר התוהמים את הצור" רות בסגירות קפדנית. המאייר עדיין מושל כאן בכיפה, וזאת חרף השליטה בגוגי אפור מאופקים המכסים את הרף כולו כעננה. גם כאן ניכרת הקפידה והניקיון הפראנטי — פרי חשיבה החווה מראש מהלכים רבים.

שום זכר להשקפת העולם המארכסיסטית של האמן לא נותר כאן עוד. אדרבה, הניגוד שבין השקפת-העולם והציור חריף עד כדי לעורר תחר" שת חוסר-נחת. דמויותיו של הירש כשלב זה, חרף היותן מעוותות עיוות "אקספרסיבי", נושמות מתוקן, מכפנים, ניבנות מתוך הכתם הבלתי-אמי" צעי. באין קונסטרוקציה או מיכנה המצביע על

ניסיון של המחשה חזותית, בולטת ההפגמה. רומה שרק אצל אקספרסיוניזם כחיים סוטין ניתן למ" צוא תופעה מקבילה: גם כאן וגם כאן מלאכת הריקמה והמיכנה הציורית מקורם ברוח ולא בחומר.

עזיבת חיפה

התפתחות זו מקבלת תאוצה עם עזיבתו של בוג'יק את חיפה. ב־1964 מקבל על עצמו בן מח" זורו, יוצא גרמניה אף הוא, דן הופנר, את תפקיד מנהל בצלאל, ואחר מצעדיו הראשונים הוא להוד" חיו את יוסף הירש להצטרף לסגל-המורים. הירש מוזר עתה, כמורה לרישום, למוסד שבו רכש, 20 שנה קודם לכן, את הכשרתו הבסיסית שאמנות. יותר ויותר הוא זונח כעת את הקו. התפתחותו מוכירה את זו של מי שהיה מעצב חלונות-ראווה לשעבר, האנגלי פרנסיס בייקון, אחד הנודעים באמני זמננו, שאחרי שהמיר את חלון הראווה בכדה-ציירים הוסיף להעלות על בדיו חללים רשומים בפרספקטיבות אדריכליות. היו אלה הח" ללים שהעניקו לדמויותיו במה הולמת וזירה דר" מאטית ותיאטרלית.

כל אותו זמן הולכות הסתירות בעולמו הפנימי של בוג'יק ומתמירות. הוא מעדיף את הקשר וה" יקה לעולם הספרות, שהילך קסמיו עליו עוד בילדותו בגרמניה, על פני הקשר והזיקה ל"קריית האמנות". בעת ובעונה אחת עם התקרבות מחר" רשת לעולם היהדות (הוא חובש כיום כיפה), הוא הולך ומתרחק מזיקתו משכבר הימים למארכסיזם שעליו נתחנך.

פעילותו מתפצלת ומתרחבת. הוא רוכש ידע בתהליכים ובמצעים רידאקטיים המשמשים אר" תו כבואו להרחיק את תלמידיו בבצלאל. דבריו והגיגיו באותן שנים יכונסו לימים בידי ר" שטיין תחת הכותרת "רשימות והגיגים בעיקבות ה" פישות ודרכי-ההוראה של יוסף הירש", המופיעים אף הם באלבום הירש.

פה, בבצלאל, כשהוא נלווה לתלמידיו ההול" כים ומתרכים במסעות הכיבושים וההרפתקות הוויזואליות שלהם, רושם יוסף הירש פרק מרתק במיוחד בדרכו ובהתפתחותו האמנותית. עכשיו הוא מקנה לתלמידיו את ניסיונו שלו עצמו בשי" מוש ברישום ובקליגרפיה הכיתמית כגורם מר- כיו בעיצוב אמנות. המוסד החורג הוא המישט אותו שב הירש ומשנן לתלמידיו: "תפקיד האמן שאינו לחקות את המציאות אלא לפרשה".

בינתיים הולכים מונוטיו של "האיש הסגור" מירושלים, הפתוח רק לתלמידיו, ומתפשטים בכל הארץ. זאת, מבלי שהאיש עצמו יוותר בכ" הוא-זה על עמדותיו העקרוניות. לא איש כהירש יתמסחר או יחזר אחרי מבקרים ואוצרי-מוסיאור" נים.

היוצר והגולם

חרף מאמציו להקנות לתלמידיו ידע רב ככל האפשר בתורת הקו, הוא עצמו משתחרר עכשיו יותר ויותר מתלותו שלו בקווי המיתאר. "צירותיו עשויות עתה כתמים הבונים את עצמם במשי" טחים מגוונים וברמות מונוכרומיות (חד-צבי" עיות) מינוריות. הוא מגייס את כל כוח הריכוז שלו בהתמודדות הבלתי-נילאית עם נטייתו להפ" נמה, לאינטרוספיקציה.

מופיעה במה שעליה הוא מעלה מיתוסים מעור" לם הספרות. כאן נרמזים לראשונה נופים חדשים. הוא בונה מעין אקוואריום בעל רפנות וזכוית מקומרות התרומות לעיוות. עיוות זה מנוצל על" ידי האמן ליצירת דפורמאציות מטאפיסיות שבג" בול מיקסם השווא.

מעוותות ככל שיהיו, עדיין הוא מצליח להפח" בדמויותיו רוח-חיים, והן מקרינות חיוניות מר" הימה. אתה נזכר בסיפורו של מאכס גורדאו על אותו אמן אקספרסיוניסטי שהפריז בפורמאציות עד שרמויותיו הפכו למיפלצות אימתניות.

יום אחד, בשעת לילה מאוחרת, מספר נוס" (שלא הגה חיבה מופרזת לאמנ" פרצו הפראים המעוותים מתוך ה" יוצרם. נודעזע האמן ונתמלא פת" שקע על ה"גלמים" שיצר והיטלים" דומה שכן-כך כזאת אינה מרחפת על" הירש. גם אם יחרגו גיבוריו, או, מה יוס" גיבוריו, מגבולות נייר הרישום של" לנו כל זעזוע. לכל היותר נרגיש כא" לעולמה של אגדה. שכן, בכל עיוותיהם אנושיים, קרובים.

ובך "האקוואריום" של הירש המאות" ברמויות אגדה אשר זכוכות מוחשיות ח" לות בחלל שבו הן "רובצות" או שאותו ה" לטות, מציאותיות עד כדי כך שאנו מדמים לה" בהן את פניהם של מכרים ותיקים או לזהות בהן סיטואציות קומיות והיות משכבר הימים. כך או כך, וזרת אימתנית אין כאן:

וכך היתה זו רק שאלה של זמן עד שיימצא האיש בעל הרגישות שיוציא לאור את הספר הגדול על הירש, אחד מטובי אמניה של ישראל. אף כי הציונים — בהם ציבועי מים — מודפסים כאן בשחור ובלבן בלבד, כמה ציבועונים וססגוניות כאן. עתה יוכל גם הקהל הרחב להתבשר מניחוחה של אמנות זו של אדם שוכה להעמיד דורות של תלמידים ומעריצים שומעי ליקחו, הישג בלתי מבוטל כשלעצמו.

ספרים הרחק מן ההמון הרגוע

תומאס הארדי
הרחק מן ההמון הרגוע
מאנגלית: אמציה פורת
הוצאת עם עובד

ב־1921 כתב תומאס הארדי לאחר מירדיו: להרחק מן ההמון הרגוע יש נטייה גוברת והולכת.

ברומאן זה: החינוניות והחרווה שבמעשה היצירה. זוהי לרדי יצירת-המופת של הארדי, אף כי מובטחתי שיש רבים שהיו מעדיפים את טס או את ג'וזף האלמון. אני אסירת תודה איפוא להוציא אהלאור שגרמה שאחזור ואקרא בה כעבור הפסקה של 50 שנה. היה זה ניסיונו הראשון של הארדי לכתוב רומאן מתפרסם תחילה בהמשכים. זאת, בעקבות המנתה של העורך והפילוסוף האנגלי לולי סטיין וון (אביה של וירג'יניה וולף) לתרום מפרייטו לקורא, כתב-עת שאם איני טועה קיים עד היום. כבר אז התכוון. הארדי לכתוב סיפור פסטוראלי על חיי ספרו — השם לקוח מתוך האלגיה המפורסמת של תומאס גרי, אלגיה בבי-עלמ'ן כפרי (1751) — מעיד על הכוונה לחצוב בעפרות המחצב הפסטוראלי שבו ולעשות בו שימוש ספרותי.

בהתאם לנוסח אותם ימים, כל גיבוריו הראשיים של הרומאן מופיעים לפנינו בשלמותם על כל צידיהם: לכולם ריגעי גדלות, כולם מעוררים בנו ריגשי השתתפות — וכולם מגוחכים בצורה נפלאה. דווקא בריגעי השיא הנרגשים ביותר של הם.

אבל הרמוניות המישניות, אף הן ניצבות כמור

גדעון שפינגר

חלום בלהות

(עם נתן אלתרמן והאנס כריסטיאן אנדרסן – הסליחה)

מלון "קאנוסה" שבירושלים. עסקנים לובשי-שחורים, צעירים בריא-בשר וזורדי-לחיים, רוחשים ובוחשים במיסדרונותיו בטרם הגיע ראש-הממשלה (ולצורך העניין גם שמועון פרס) לחלות את פני רבם, ראש החכמים שעל פיו יישק דבר ותיכון ממשלה בישראל.

וכל אלה העסקנים, צעירי בני-ברק, ירושלים וקריית הבבא הקדוש, חובשי בתי-המידרש המלעיסים עצמם מפני עץ הדעת וש"ס – מתים היו, שכן כולם עד אחד המיתו עצמם באהלה של תורה כמיצויות רבם הגדול וכל ממשלות ישראל. מתים היו, כאמור, אך לחייהם ורודות ופניהם מדושנים. אכן הפלא ופלא. מי יידע נפלאות הבורא ותבדך.

ולפתע, בעיצומו של הרחש-בחש הבלתי פוסק וציפצופי ה"בפרים" וה"פלא-מונים", השלך הס. ראש-הממשלה (או, כאמור, לחליפין, שמועון פרס) נראה בפתח מלון "קאנוסה". עיניו עששות מעייפות, אך מראהו מאושש וקפיצי כתמיד למרות ההמתנה הארוכה והמבזה בחוצותיה המושלגים של קאנוסה, קרייה נאמנה. וראה זה פלא – בעיקבותיו צעדו נער ונערה, לבושי חאקי וכובעי-גרב ופניהם חיוורות והם ירידים, מתים. והנה פתח הנער את פיו ובקול חלוש, אך ברור ונוקב שנושע היטב בדממת התדהמה, אמר: אנחנו מגש הכסף שעליו ניתנה מדינת היהודים ונהגים אנו להצמד לראש-הממשלה, למען לא נשכחנו בבואו לשאת ולתת בענייני חיים ומוות – ואנו, כמובן, מטעם המוות. למען לא נשכחנו בבואו לשאת ולתת בענייני חיים ומוות – ואנו, כמובן, מטעם המוות. למען לא נשכחנו בבואו לשאת ולתת בענייני חיים ומוות – ואנו, כמובן, מטעם המוות.

ואז פרץ מאי-שם נער, ושערותיו בהירות כפישתן ובמבטא דני בולט פנה בשאלה לצעירים לבושי-השחורים שהדיבר נעתק מפיהם: אתם, שהמתתם עצמכם באהלה של תורה, האמנם מתים אתם? מדוע איני רואה את נקבי הכדורים בגופכם, כבזוג האלתרמנים הללו הזכורים לי מתוכנית-הלימודים של משרד-החינוך... ואם כך – הסיף להקשות אותו דרך שייגעץ מחוצץ (ששמו, כך התברר לי, האנס כריסטיאן), מי זכאי לשאת בתואר מגש הכסף, האם שני ותיקים טרחנים אלה או שמא אתם, הממיתים עצמכם יום יום ולילה לילה – ומוסיפים לחיות. ומדוע, הציע בקולו הצפצפני, לא תעשו בניכם רוטאציה, כמינהג ישראל מקדמת דנא?

ואז התעשת אחד המתים, מטובי-המראה ונטולי חורי הכדורים, ופסק: אכן, המתנו עצמנו באהלה של תורה, אך תורתנו תורת חיים היא ולפיכך מצויים אנו לחיות, שנאמר: בדמיך חיי.

האמנם, בדמיך? היקשה הילד המחוצץ.

והמת דן הסמיק ופניו להטו באש התורה. צמד מגש הכסף הביטו בו בעיניהם החיוורות אך רוויות הקינאה משל אמרה: איזה צבע נאה לאלה הממיתים עצמם באהלי תורה!

שטיא סקנדינבי מחוצץ – פלט המת החי מאוד – כלך לך וחזור לאגדות אנדרסן ואל תטרידנו בקטנות.

מוסר השכל: מות באהלה של תורה – וחייית!

לא המתים יהללו יה. רק הממיתים עצמם באהלי תורה יודו לו ויהללוהו ומעל לכל: באין חזון (עובדיה) – ייפרע עם.

וכאן הופסק החלום הנרוע על ידי חדשות הבוקר: "אגודת-ישראל תובעת לקבל את מיפעל הפיס". היקאתי את נשמתו אך חזרתי למציאות.

* חזון עובדיה – ישיבתו של הרב עובדיה יוסף שבה מתקיימות הפישויות של שמועצת חכמי התורה.

חיות לגד עינינו, כשאזינונו שומעות את חיתור ניב הדיבור והסילסול הכפרי שבפיהן, את האיזכור רים התנ"כיים – אלה שבמקומם אלה, והם הרוב, שלא במקומם – ואת הליווי המוסיקלי המתלווה לחייהם (אולי צריך לבקש את שורשי בניגונים שהיה אביו של הארדי משמיע, בימי ילדותו של הבן, בכינויו העממי בחגים ובמועדים ככפר).

אף לרגע אינך שוכח שלפניך משרור וארדי כל, האחרון כזה שהחמיץ את ייעודו, הכותב כאן על גופי כפר שאותם הכיר מקרוב ואשר בהם אף

להצטייר כפרי עטה של יד נערותית, אף כי ייתכן שיש בספר דבר-מה שלא הייתי מסוגל לתת בו אילו הייתי מבוגר יותר.

ואכן, יש בקביעה זו מן האמת. אותו "דבר-מה" שהארדי מדבר עליו הוא משהו שהיה כאש בעצ' מותו, סוג של עושר שבו מופיעה מקוריותו וטיבעית במצב של רעננות אידיאלית ואיוון מוש' למ. ככל שהלך והוסיף שנים, כן הלך והעמיק חקר ומחשבה, כשהוא משתמש בפרי מחשבתו העצמי את כיסור לסיפוריו ותכניו האחרים. ואולם, מה שאבר כרבות השנים מצוי עדיין בשיפעה יתירה

בחר לחיות רוב ימיו. כך מתועדים כאן חילופי העונות בצבעים נאמנים, ממשיים ועם זאת נוגעים אל הלב כעת ובעונה אחת. וכך מופיעים לפנינו העובדים השכירים, "דיים עובדות" לעד נה או יותר, שעצם ייחודם וצורת דיבורם מהווים תרומה חשובה להומור של היצירה הפסטוראלית שלפנינו. מצוי כאן למשל סיפור על סעודה מסורתית הבאה לציין את חג תום גז הצאן, הנותרת בויתרון כשיר בלתי-נשכח.

דווקא הרגאיות, כפל הרשויות וכפל הפנים, שבאופיו של הארדי מבשילה כאן, בהרחק מן ההמון הרגוע, לכדי הארמוניה מושלמת כל כך. מצד אחד מורגשת היטב המודעות העממית שלו, ידיעתו והיכרותו את המסורת העממית ואת אופיו של בן העם, על כל קבלת-הדין וההומור המאפייני נים אותו. אבל מודעות עממית זו מאוזנת מעשה חושב על ידי תודעתו העצמית של הארדי עצמו, על כל תחושת המעוות-לא-יכול-לתקן והתחמלה הקוסמית כמעט שלו.

על יחסו לפרובינציאליות מעידה בין השאר הערה שרשם ביומנו. אסיים בה ולוא רק מפני שהיא עוסקת בבדיה אשר נדמה לי שסופרים ישראלים צעירים לא-מעטים עדיין מתחבטים בה:

"ארנולד (אני מניחה שהכוונה למשורר ולמב" קר הגרול מתי ארנולד) שונה באשר לפרובינציאליות. זאת, אם אמנם כוונתו לדבר שאינו עניין של סיגנון ואורח הצגת הדברים. אי-ערוך לחשיבותו של סוג מסוים של פרובינציאליות ריגשית. חיונית היא לכל ייחוד ואינדיבידואליות של אמת. וקרוצה היא, רובה ככולה, מחומריה של אותה התלהבות היולית שבלעדיה לא נהגתה מעולם שום מחשבה גדולה ולא נעשה מעולם שום מעשה רבי-עלילה."

עתל ברוידא ■

מוות ידוע

מראש

גבריאל גרסיה מארקס
כרוניקה של מוות ידוע מראש
מספרדית: טל ניצן
פרוזה אחרת, עם עובד

כשיבואו אי-פעם, אם עוד לא באו, לבחור את "עשרת הגדולים" בתחום הנובלה, הנובלה ולא הסיפור הקצר, של המאה ה-20, לא יוכלו לפסוח על כרוניקה של מוות ידוע מראש של גבריאל גרסיה מארקס הקולומביאני. מי שהתייגע מעט השפע הסריהשעור של מאה שנות בדידות ייותר עם תיאבורלמכביר לתוספת בגמר קריאת הסיפור המאוחר יותר, שהוא הכל ורק לא "ספר מתח מובהק", כמצויין על גבי העטיפה. למען ההגינות יש להוסיף, כי גם מחבר הכתיוב מוסיף "לכאורה". כלומר, ספר מתח מובהק לכאורה. אבל, בעצם, לא.

לא מתח ובדוראי לא מתח מובהק. נובלה לא טינוראמריקאית מובהקת המצרפת את כל הסממנים שהורגלנו לצפות להם מתרבותה: העיסוק הכפייטי במוות, המוות כצורה של פולחן אליילי גרוטסקי, לעיתים על גבול הפארסה, הזיווג של זיועה והומור, האפיקוס שהוא כנראה תוצאה של השלמה מחרידה עם נוראותו של הקיום האנושי ואיוו תפיסה, ספק קאתולית ספק אינדיאנית וק רוב לוודאי שהיא גם זה וגם זה, שאין מה לע" שות". החיים, כלומר המוות, חוק/חוקים יותר. קוהלת מטפס על עצים ועל קירות ולרוב נופל מהם.

האדם, גם ה"גבור", אינו יותר מאשר מאריור גסה מיטלטלת, מוקיון מופעל בחושים, עבר ליצי ריו, קורבן למוסכמות התנהגות שאיברו את פיי' רן מזמן (והתאומים כאן אינם רוצים כלל לנקום את ניקמת כבוד אחותם המחולל), חומר בידי היוצר. ורק שאין כאן יוצר. רק יוצר אמנות. הפעם הוא מעורב בסיפור במישרין. ומכאן גם האפיון ה"אנוני", כרוניקה" והופעתם של מארקס עצמו ובני מישפחתו (בעיקר אמו) בעלילה. רומה שהסיפור מבוסס על מעשה שהיה, וזכרון ילדות מכפר ילדות נשכח, שהמחבר חוזר אליו ולתושביו כדי לוודא שהכל אבד והשתמר, השתמר ואבד, יותר מאשר כדי לברר ולוודא פרטים אלה או אחרים.

מכאן איפוא יצאו להן כל הדמויות המופלאות, התמהותיות, המרתפות של מאה שנות הבדידות, הן וסיפורי-הבדים שלהן. גם כאן סיפורי-בד, אבל מעבר לכך וליר המלהקת את המארינוטות אתה רואה את המציאות שהולידה את האשליה שהר לידה את המציאות. כמה רחוק מכפרי הילדות של פיראנדרלו, לורקה או איציק מאגנר, ועם זאת כמה קרוב. כפרי הוא כנראה כאמת כפרי מאוד, אם הוא

אילן בושם

חמישה שירים

א

בעתון אחד פרסם על מפר שמת בן 67:

בעתון אחר שהיה בן 65 במותו:

ועוד באחר דבר על 70.

ואני חפיתי, במתה, לקביעה הסופית

לטובתי או לרעתי.

ב

אני מזהה אנשים מתקופתה של אמי

וככל שאני חוזר ורואה אותם

אני מציו לעצמי עמק השנה בה היא

נמצאת

כשמעליה אלפי השיחות אותן לא

שמעיה;

הדברים אותם לא השמיעה; המאורעות

שלא

חלפו לגד עיניה, והפעילות בהן לא

נטלה חלק.

ג

אמי

חמש עשרה שנה היא כבר איננה;

(משא לעיפה);

אני נאחו בחיים, כבקש, כדי לא לטבע.

ד: על כל הקופה

או רולטה רוסית

אתה נולד;

אחר-כך:

כן לא פן לא פן לא פן לא

כן

לא

ה: מודעה על דלת זכוכית

ר.ה. עובדת בנק... סניף... שנפטרה

בלא עת,

טפחה על פניהם של הנכנסים לבנק.

ר.ה. עובדת בנק... סניף... שנפטרה בלא

עת, הפכה תקוותיהם

של הנכנסים לבנק, לעתיד טוב יותר,

לתקוות שאו;

ובצאתם את הבנק, לא הותירה להם ר.ה.

עובדת

בנק... סניף... שנפטרה בלא עת,

פתח תקוה.

סבה סבה הדלת ועל צירה שבה הדלת;

ומודעה מרפקת ומודעה מסרת והדלת

לעולם

סוככת.

רומה כלי-כך במרחק של תרבויות, יבשות.

כל זמן הקריאה אתה זוכר את ז'ורז' אמארו,

הסופר הברזילאי, המבוגר יותר. בעיקר את הנוכ

לוח שלו, כמו מותו ומותו של קינקאס שואב מים

(עברית: מרים טבעון, הוצאת זמורה-ביתן, 1986).

ריאליסטי יותר אבל לא פחות אמריקה הלאטי

נית, וגם נפלא לא פחות.

ג.ז.

לרותי

נעמי
רון

גבוה (1.86 מטר) נאה, רגיש, אינטליגנטי, מחפש בתיווג שתהיה שווה לו, אינטלקטואלית, אינטליגנטית, משכית, לה, שיוועת לאהוב. הלאומיות אינה משנה. מיספרו אצלי הוא (4/2676).

★ ★ ★

עניינים סגולות

"יש לי עניינים הכי יפות בעולם, והן סגולות", היא אמרה לי. שאלתי אם הן סגולות כמו של ליו טיילור, והיא אמרה: "כן, אני גם רומה לה". היא בת 36, גרושה ("עם ילד מטרף"), גרה ב"סביבות חיפה, מנהלת-שיווק במיק צועה, עם רקע בעולם האופנה, 1.67 מטר, נראית עליהיפאק.

היא מחפשת מישהו עם שמה, לפי רק ב', ג', ד', רה' — ככה היא אומרת — פנוי, שגם נראה טוב, בשנות ה-40, בלי המשבר של הגיל הזה, או אחריו. שאל אותי על (5/2676).

★ ★ ★

מים גנובים

"אשתי חונקת אותי" הוא אמר לי בטלפון, והוסיף שהוא תל-אביבי בן 42, גבוה, נאה, אקדמאי, יליד הארץ, רחוק מאנטקן. הוא מתגעגע לתקופה היפה של חיזור הרדי, מחפש טעם של מים גנובים בסתר, רוצה בקשר דיסקרטי ואמין עם נשואה, בעלת נתונים רומים ורצון זהה לשלו. מיספרו אצלי הוא (6/2676).

★ ★ ★

כמה זמן נשאר

אחד מעובדיו של גרשום שוקן (הארץ) בא להזמין אותו לחתונה. שוקן (76) אמר לו: "תשמע, לא נשאר לי הרבה זמן, מה שאני לא מוכרח, אני לא עושה". צודק. אני כבר מזמן אימצתי לי את הגישה הזאת, למרות שאני עוד לא בת 76, כי מי יודע כמה זמן נשאר?

★ ★ ★

יד לברידג'

אלמנה עליה וצעירה בנפשה וב' הופעתה, בת 66, מחפשת אביר שיושיט לה יד לברידג', יצחק איתנה ויאכל את תבשיליה המעולים. אם אתה מבוסס, מעניין, בעל שימחת-חיים, שלמדת הר"ב מניסיון העבר ונושא עיניך לעתיד מלהיב לא-פחות, אתה מוזמן לחלוק עימה את חיך. תמצא אותה בת"ר 6952, חיפה.

★ ★ ★

רותי בטלפון — לבקשת מידע על מיכתב ו/או להכתבת מיכתב משלכם — להשתמע ב" 221017.

נוגה פריץ

יש לה סבתא בת 100

נוגה פריץ, באוניברסיטה לרפואה טיבעית באנגליה.

כדי לשים לב טוב-טוב למה שהיא אומרת, ולנסות לפעול בהתאם: "מחלות המאה הזאת מקורן בהגזמה בכל דבר — בעישון, באוכל, בשינה על המוקס, במתח, בריצה אחרי הלוקסוס". היא עצמה משתדלת, עד כמה שאפשר, לאכול נכון, להתעמל, להירגע, ומשמשת דיונה נהדרת למיקצוץ שלה.

יש לה סבתא בת 100 שמתפקדת היטב וכל חושיה בריאים, והיא לומדת המון מאורח-חיה. החלום של נוגה הוא להגיע אל כמה שיותר אנשים עם הדרך שלה לחיים יפים.

הרמוניה משולשת

היא בלונדית, עיניים כחולות, נאה, 1.64 מטר, מיקצוע חופשי, יצירתי, ש" עוזר לפתור בעיות של אנשים. מחפשת גבר אשר יוכל להתמודד עם האופי והאינטנסיביות שלה, אוהבי-חיים, מלא חושי-הומור, מנוגד בנשמה, בשל, אבל באמת.

"אני בשלה לחיות עם גבר שהוא באמת גבר", היא אמרה לי. "גברים אחרים אני מפחירה. אני רוצה לבנות יחסים על בסיס איתן. להציג את המטרות שלי, לתת לו להציג את מטרותיו, ולהציג מטרות משותפות של ביתר. רוצה ליצור הרמוניה משולשת בין המטרות האלה, להיות חברים". שאל אותי על (1/2676).

★ ★ ★

מאמין בקליק

הוא רואה-חשבון בן 36, גרוש, 1.65 מטר, עיניים כחולות, שיער קצוץ, מאמין בקליק כבר בפגישה הראשונה. הוא מחפש קשר אמיתי, לא סטוצים. הוא כן, רגיש, מאלה שיודעים לתת בקשר. מוסיקה קלאסית היא אהבה גדולה שלו. מיספרו אצלי הוא (2/2676).

★ ★ ★

מיספר טלפון

המרכזן של מודיעין 14, שאלו הגעתי בשעת לילה מאוחרת, נתן לי את המיספר המבוקש, וכיוון שהוא נשמע חביב מאוד, שאלתי אם יש לו איזה סיפורים מעניינים מהעבודה. כל מה שהוא הסכים לספר היה שכמה מעובדי המודיעין התחתנו אחריו היכרות שהתחילה בבקשת מיספר בטלפון.

★ ★ ★

אשה יפה

היא רוצה גבר שיפנק אותה, שיהיה לה על מי להישען. היא, מצידה, יכולה לתת לו בית חם ואשה יפה, חכמה, חתיכה, נשית, בלונדית. היא רוצה אהבה, היא אומרת, אבל שיהיה גבר מבוסס. אין לה כוח לתפרנים. שיהיה גם נאה, מעניין, ושלא יחפש ללכת כל ערב לפאב אחר, בשביל לראות ולי- היראות. כל מצב מישפחתי בא בחשבון, רק לא נשוי. פרטים נוספים עליה: רווקה בת 32, גובה 1.67 מטר, עם הרבה שימחת-חיים והמון הומור. מיספר אצלי הוא (3/2676).

★ ★ ★

ו ונא ערבי

הוא בן 32, רופא, ערבי-מוסלמי,

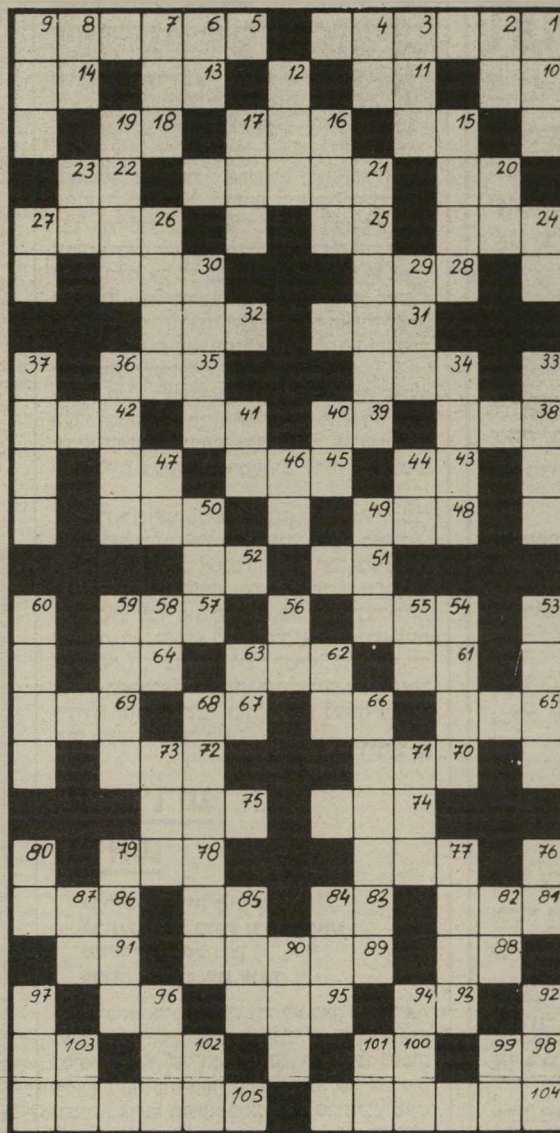
החיים היפים של נוגה

היא יפה, בת 22, תמידה (1.70 מטר), תושבת פתח-תיקוה. קוראים לה נוגה פריץ, והיא תזו- נאית במיקצועה. תזונאית טיב- עונית, ליתר דיוק. היא התעניי- נה בנושא, ולמדה אותו בהתכתבות, באוניברסיטה לרפואה טיבעית באנגליה.

כדי לשים לב טוב-טוב למה שהיא אומרת, ולנסות לפעול בהתאם: "מחלות המאה הזאת מקורן בהגזמה בכל דבר — בעישון, באוכל, בשינה על המוקס, במתח, בריצה אחרי הלוקסוס". היא עצמה משתדלת, עד כמה שאפשר, לאכול נכון, להתעמל, להירגע, ומשמשת דיונה נהדרת למיקצוץ שלה.

יש לה סבתא בת 100 שמתפקדת היטב וכל חושיה בריאים, והיא לומדת המון מאורח-חיה. החלום של נוגה הוא להגיע אל כמה שיותר אנשים עם הדרך שלה לחיים יפים.

מאונך:

1. לעולם, לתמידות: 5. שבת שורדים גרמני מהמאה ה-10. נמלט: 11. אלילי בבל: 13. שליט פרסי: 14. אציל: 15. מטבע יש-ראלי שעבר ובטל מן העולם: 16. רפון: 18. פלא: 20. חיך: 21. בושם, 22. מטבע בולגרי: 24. דשן: 25. טרי, רענן: 26. תכנית, ראשי פרי-קים: 28. תאר כבוד לרב העדה: 30. שתיקה מוחלטת: 31. פואויה: 32. מחבר המדר על הק"ן (ש"מ): 34. מדרות: 35. מין עוף: 38. מפקד חטיבה: 39. ממלא מקום: 41. כסר-לם התווים: 42. חוט עבה, חבל: 43. אות הניצחון: 45. חלק הפרץ: 50. אדמת טיט: 48. עץ נשיר נאה: 50. פנה, ווית: 51. משאלה: 52. עמית: 54. ריק, עקב: 57. חליפות, אחד הלך ושני בא: 61. צדיק תמים בדורותיו: 62. תרופה: 64. עמק באטליה: 65. תלחלה: 66. מירת נזולים בימי קדם בישראל: 67. קר-טור: 69. משל שר: 70. הגאון האחרון בפומפדיא: 72. קניה: 74. שדה שמש: 75. דל ער: 77. לוח שירטוט: 78. הוגה-דעות אנגלי — מילחמת העולמות: 81. במקום: 83. ענף: 85. צד אחר של הפנים: 86. בסיס: 88. מוגש באהבה: 89. נמרץ, תקיף, מהיר בפעולותיו: 91. אביון: 93. מתכופף: 95. מקום נמרץ: 96. בא לגור בארץ נכריה: 98. נאבי: 100. מספיק: 102. בן בקר: 103. אחד מארבעה יסודות התורה: 104. קיבוץ בנגב: 105. נדימה עמומה (3,3).

★ ★ ★

מאונך:

1. סגן: 2. תשלום חובה: 3. נוא אמו: 4. נהר באפריקה: 6. בן-אדם: 7. מין דגן: 8. קיים: 9. גרגר, פרור, חלק קטן: 12. משוררת בת משורר (ש"מ): 15. לא בשר, לא חלב (פרווה) (ר"ת): 16. גרגרי תבואה שנטחנו: 17. שקר: 19. אחד ממני-הארבה: 20. צדיק: 21. שושלת מלכי מצרים לפני הספירה: 23. תבואה: 24. דפנות הפעמון: 26. שלל: 27. מודר: 29. דמי פדיון: 30. קוטב פירות: 33. הערכה: 34. הקוטב השלילי של מקור זרם חשמלי: 36. חגיגה מוסיקלית לזכר הסעודה האחרונה של ישו: 37. ענף דקל: 40. מפקד פלוגה: 41. בשבילה: 44. מנעול: 46. מטבע

תן טרמפ לחייל

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 03-75-22-777

בשמירה על בריאותך ורכושך

1987

אחרי ויאטנאם הגיע תור

הקהילה הוואיטנאמית

בסרט חדש

אמריקה עוד לא גמרה עם ויאטנאם. אמנם המלחמה הסתיימה וגם הסרטים המתארים אותה הם ספורים, אבל עדיין נשארה בעינה הקהילה הוואיטנאמית בלוס-אנג'לס.

להבריק את הקוביה. סרט חדש, עוסק בפליטי ויאטנאם. מפיקי הסרט הם מי שעשו את חקלה מופלאה. אחד הכוכבים הוא סטיבן באואר מנוב הלבבות והבימאי הוא אוסטרלי בשם גרם קליפורד, שעשה את פראנטיס.

התסריט עוקב בן קליפורניה הטרור בכעיות אופייניות לחלק זה של יבשת אמריקה — הוא עוסק בשיכולול טכניקת ההחלקה על סקייטבורד, עד שיום בהיר אחד נהרג אחיו בתאונה קטלנית. הוא מתחיל לחשוד שזאת לא היתה תאונה כלל, ומכאן מתחיל סיפור-מתח מפותל שבו העזרה היחידה המוגשת לגיבור, היא מידי שוטר קשה-עורף.

קהל היעד: חסידי סקייטבורד האוהבים סרטי-פעולה.

באמריקה יש רבים כאלה.

תדריך

חובה לראות:

תל-אביב: החנייה של באבס, בוקר טוב ויאטנאם. קפה בוגד, כפר קטן שלי, מסע לקי-רה, בוגל המילחמה ההיא, הנוסחה הקסומה, קיץ אצל סבא, ליידי איב.

ירושלים: קפה בוגד, הנוסחה הקסומה, בר קר טוב ויאטנאם, החנייה של באבס, כפר קטן שלי, בוגל המילחמה ההיא, הקומיסאריאט.

חיפה: הנוסחה הקסומה, צוללת צהובה, ליידי איב, בוקר טוב ויאטנאם.

תל-אביב:

*** **החגיגה של באבס** (נורדון, דומארק, מוצג גם בירושלים) — הארוחה המפוארת ביותר שנראתה על הבר כתורה על גמילות-חסדים. גבריאל אכסל מטיב לצייר אווירה של כפר קטן הנופל בקיסמה של הצדקנות דרך הבטן.

*** **קיץ אצל סבא** (מוסיון, סאיוואן) — הו השיאו השיאו מגיש פרסקה ממחזו הולדתו על יחסים אנושיים בלי הרבה מילים.

*** **ליידי איב** (תמוז, ארצות-הברית, מוצג גם בחיפה) — קולנוע אמריקאי עמיד בפני הזדקנות. פרסטון סטרג'ס מוכיח מה אפשר היה לעשות בקולנוע כשהיה אסור עדיין להראות שני זוגות של כפות-רגליים מתחת לסרדין אחר.

*** **המדורכים** (דיונון, ארצות-הברית) — מכירת-חיסול של האמנות. אלן רודולף קובל על הוליווד השיקרית דרך משל משנות ה-20. האופנתיות של אמריקאים בפאריס. מקסים, אסטטי, אולי קצת ארוך. כדאי לסבול.

*** **הקלות הבלתי-נסבלת של הקיום** (טיילר, 2, ארצות-הברית, מוצג גם ברם לה) — זה לא הספר של מילן קונדרה, אבל זו אירוטיקה נהדרת עם שלישיית-שחקנים מובילה: דניאל דיי לואיס עושה עיניים ללנה אוליו הברג מנית לשעבר ולולוילייט בינוש הצרפתי.

*** **טובעים במספרים** (פאר, אונליה, מוצג גם באיפריה, ירושלים) — קומדיית נונסנס בריטית על שלוש נשים המטביעות את בעליהן ועל חוקר מקרימות שחושק בכל אחת מהן. שנון ומתוחכם, לחסידי חידות מסומות. פיתר (השורם) גרינאוואי (מסיל).

*** **מילחמה ושלום** (טיילר, בריט) — תרגום קולנועי מונומנטלי לרומאן של לב טולסטוי. מתייחס בחרדת קודש למקור הספרותי. מימרי התמונות שמעלה סרגי בוני-ראצ'וק הם חוויה יחידה במינה, שאין דוגמתה בקולנוע.

עדנה מינר

אדם וחורבן

צא וראה (אורלי, תל-אביב, ברית-המועצות) — אחת החוויות המהממות ביותר שנראו על בדי-הקולנוע, מזעזעת בעוצמתה ומרשימה בשימוש המופלג שהיא עושה בכל האמצעים העומדים לרשות האמנות השביעית. סרט זה של אלם קלימוב זכה בפרס הגדול של פסטיבל מוסקוה ב-1984 ואין ספק שהוא ראוי לו.

הסרט מציג את מעשה ההשמדה של כפרים ביאלי-רוסיים בזמן הכיבוש הנאצי, ב-1943. המצלמה מתבוננת בנעשה דרך עיניו של נער, שפניו חלקים ומבטו צח בסצינות הראשונות, והוא כולו מקומט ורדוף-סיוטים, כאשר מגיע הסרט לקיצו. הסרט מתחלק לכמה פרקים, כמו יצירה מוסיקלית, כאשר האימה, הנרמזת בהתחלה, הולכת ומתגברת עד שהיא הופכת לאורגיה מחרידה של שפיות-דמים, הרג והשמדה שרירותיים, תצוגת-דמיון מסמרת-שיער של מעשי אדם בשיא שפלותו, אכזריותו ונבזותו.

כבר נאמר, לא מעט, ביחס לסרט זה, שאפשר לקחת כל סצינה בנפרד, ולגלות שכל אחת מהן היא שיא בפני עצמו. בין אם זו הפתיחה שבה שני ילדים מחפשים שרידי ציוד צבאי בתוך ריגות שוממות, לילה מופלא ביער שבו מתחלף גשם מרגני ומסחר במטר של פצצות רצחניות, או חצייה מיוסרת של ביצה טובענית. שלא לדבר על המראות הנוראים של אדם מלא אדם המועלה באש, על נאצים מתעללים בניצולים המעסיים שברחו ממנו או על חיית-מחמד על כתפו של קצין גרמני,

כפריים מלבישים שלד בדמותו של היטלר

שעיניה קרועות לרוחה למראה הזועות. הסרט מסתיים בהכרזת המסר הפאשיסטי המאיים גם היום, ומולו המסר ההומניסטי של קלימוב עצמו.

לא ספק, סרט מדהים, רק בעייה אחת יש בו. לא נוה לדבר על השמדת עם במונחים של ביקורת אמנות, ועצם העובדה שלעיתים קרובות מדי מתחשק כאן להתפעל מן המיומנות של הבימאי ומן הכישרון שלו, מסיטה, בסופו של דבר, את תשומת-הלב מן העיקר. למרות זאת, מומלץ לנשום עמוק, וללכת.

ציפור שיד

בירד (תכלת, תל-אביב, ארצות-הברית) — קלינט איסטווד הקשוח מגיש את הסרט הרגיש, האינטליגנטי ונחבון ביותר שיצא השנה מהוליווד. זו ביוגרפיה של אחד הדגולים הנגנים שידע הג'אז מעולם, מוצגת בהזדהות מוחלטת עם הסיפור ובשליטה מלאה על המדיום שבו הוא מסופר.

צ'ארלי פרקר היה סכסופוניסט, שלוכותו נזקפת מהפכת הבי-בופ בג'אז, מהפכה ששינתה לחלוטין את פני המוסיקה. הוא נולד ב-1920 ונהגדרתו של סקסו פיצ'רלד, חי במסלול המהיר של החיים. כאשר הלך לעולמו, ב-1955, והוא עוד לא בן 35, סבר הרופא, שקבע את מותו, כי הוא בשנות ה-60 לחייו. הוא היה מכור לסמים, נשוי לאשה לבנה, אבל ניהל רומאנים על ימין ועל שמאל, ובמיוחד מתמיד אחרי מקור-פרנסה, בתקופה שהג'אז עדיין לא נחשב לצורה מוסיקלית מכובדת בפני עצמה. למרות גילו הצעיר הספיק פרקר לזעזע את אמות-הסיפים של המוסיקה, שאב השראתו מכל הכיוונים, וזה כלל גם את סטראוינסקי, בין היתר. מהרבה בחינות היה אב-טיפוס של האמן המיוסר, המתענה, שמשלם ביוקר על כמיהתו לדעת יותר. סירטו של איסטווד מרשים, משום שאינו מנסה ליפות את הדמות או לשיר לה שירי-הילה סתמיים. גולתו דווקא באנוניות הרב שבו, וזה אומר גם ברגעי-החולשה הרבים שלו. הסרט מרשים בגלל סיבה נוספת: הוא מטייל בחופשויות מוחלטת קדימה ואחורה בתוך הזמן, תהליך שעשוי להיות

פורסט ויטאקר: לחיות את התפקיד

מבלבל, אבל כאן הוא ברור ומדויק להפליא. פורסט ויטאקר פשוט חי את התפקיד הראשי, מחמאה גדולה מזאת אי-אפשר להעניק לשחקן-קולנוע, ודיאן וורה אינה מפגרת אחריו. רוב עלילותו של הסרט מתרחשת בלילה, כי רק אז חיים נגני הג'אז. הצילומים שבו כהים ודרמטיים מאוד ויש רק לקוות שיוקדנו כראוי בבתי-הקולנוע. המוסיקה היא חוויה לכל מי שאוהב ג'אז, אחרים יכולים להתרפק על דיוקן של אמן אמיתי עשוי למשעי. זה אמנם ארוך (163 דקות), אבל מרתק.

כרוניקה של כישלון

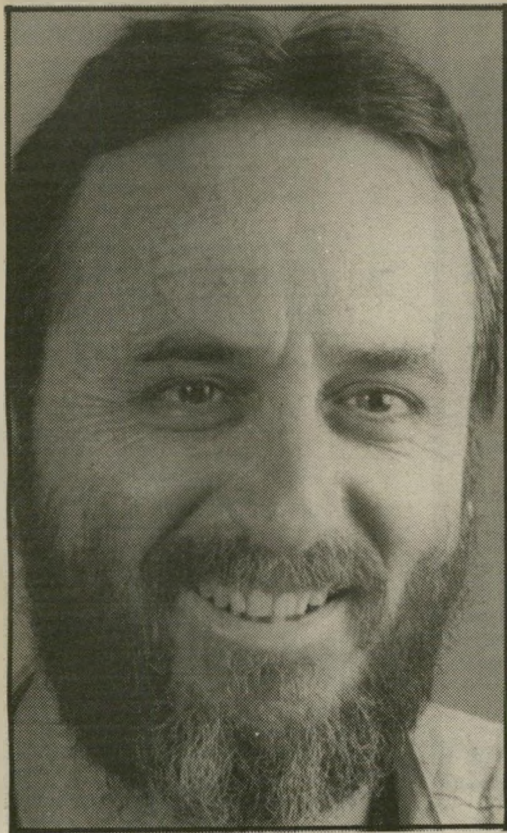
כרוניקה של מוות ידוע מראש (גת, תל-אביב, איטליה) — עצוב מאוד לראות את הסרט הזה, אחרי סרטיו המדהימים הקודמים של פראנצ'סקו רוזי, מן הבימאים החשובים ביותר של ימינו. עצוב במיוחד, משום שהוא השתמש כאן בספור של גבריאל גארסיה מארקס, שנכתב כאילו בהשראתו של רוזי עצמו.

הסיפור מתעד בדקדקנות מופלאה את הלילה הקודם לביצוע רצח של כבוד בעיירה קטנה בקולומביה. העיירה כולה יודעת שהרצח עומד להתבצע, חוץ מן הקדבן, ואיש אינו נוקף אצבע אשה צעירה טוענת בליל חתונתה שכבודה חולל על-ידי אחד מבני העיירה, ואחיה נדרשים לניקמת-דם. במשך לילה שלם הם מספרים לכל מי שרוצה לשמוע מה הם עומדים לעשות, מתוך תיקווה שיהיה מי שיעצור בעדם. אך לבסוף הם נאלצים, בלית ברירה, לבצע את אשר הוטל עליהם. מארקס, באמצעות מספר כמעט שקוף, אוסף עדויות 27 שנים אחרי המעשה, ומפרט דקה לדקה מה עשו בני העיירה באותו לילה גורלי ואין הסבירו לעצמם ולזולתם, מדוע לא עשו למניעת מעשה-הדמים. כמעט תובקש שבימאי כמו רוזי, אשר עסק פעמים רבות כלי-כך בהצגת חזיונות שונות של אמת מוגבלת, ייעבד סיפור כזה לסרט. מה שלא התבקש הוא שייכנע לכל מיני תכתיבי-הפקה מטופשים. הוא עיבה את תפקיד המספר כדי שיתאים לשחקן חשוב, ג'יאן מאריה וולונטה, המטייל בסרט הזה בלי מטרה ותכלית. אורנלה מוטי, הסכימה אמנם להופיע בתפקיד הנערה

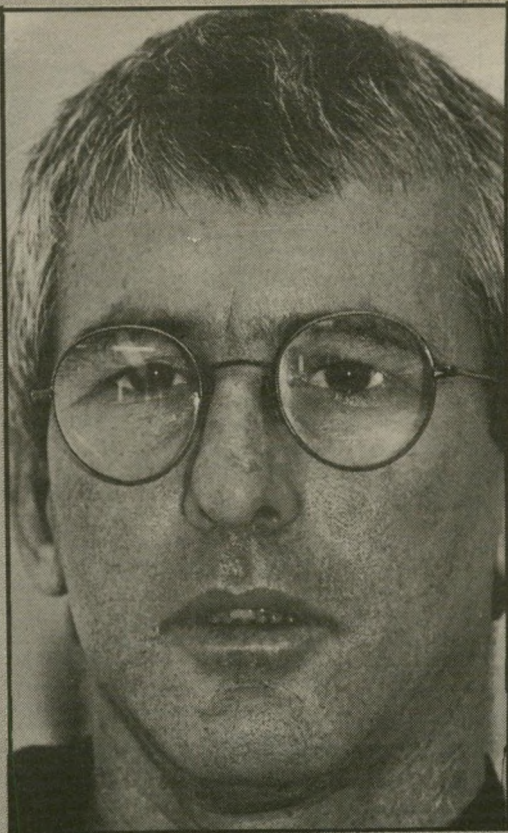
אורנלה מוטי: לא מזדקנת לעולם

הנפגעת, אבל סירבה להיפטר מן הזוהר שמתלווה לדמותה האפואלית כאשר מזקינים אותה, לקראת הסוף, ב-27 שנים ואז התפוצה היא פשוט ולעגת. רופרט אורט, כבעלה המיועד, פשוט מגוחך בהערצתו העצמית, ואנתוני דילון הוא אמנם בחור יפה, אבל מי אמר לו שהוא שחקן? ואילו הסוף, המרוח ברומאנטיקה מזויפת, הוא פשוט מביד. נכון שהצילומים של פסקואלינו דה-סאנטיס יפים, וסצינות ההריגה ודאי תזכיר את כרמן של אותו בימאי. אבל אלה בערך כל השבחים שאפשר להרעיק על הסרט.

חנן נטר:

**„ויטמין סי, כמו אלוהים,
עוזר למי שמאמין בו!“**

מושיק:

**„זה או קטנוניות או
סחטנות מצד רבין!“**

אמנון לוי:

**„אפשר לאמן כלב
כמעט לכל דבר!“**

שרהביטחון יצחק רבין, שהיה חתום במשך שנים ארוכות על העיתון דבר, הודיע שהוא מבטל את החתימה על העיתון. הגורם לכעסו של שרהביטחון הוא קריקטורה של הקריקטוריסט מושיק, שהופיעה בדבר בסוף החודש שעבר.

שאלתי את מושיק, האחראי הישיר, מה הוא חושב על העניין.

במיקרה הטוב זאת קטנוניות מצד שרהביטחון. במיקרה הרע זו סחטנות, וניסיון להפעיל לחץ על מערכת דבר. שני הדברים לא מקובלים עלי. איש כמו רבין, שגדל בתוך מיפלת-העבודה, אשר על דיגלה חרוט תופשיהביטוי, היה צריך להיות די גדול-רוח כדי לדעת לקבל ביקורת, גם אם היא לא-סימפטית או כואבת.

זה לא דבר של יומיום, ששר בממשלה מבטל מניו על עיתון וגם נותן לזה סומבי. איך הגיבה העורכת שלך, חנה זמר?

חנה נתנה לי גיבוי לאורך כל הדרך. מישוה כתב באיזה עיתון שחנה סירבה לפרסם את הקריקטורה הזאת, ושאני אימתי לפרסם אותה בעיתון אחר. הוא פשוט מצץ את זה מהאצבע. לא היו דברים מעולם. לא אכזיש שלפעמים יש ויכוחים על דברים שאני עושה,

עיתונות

ויש העדות ויש בקשות לשנות, אבל בסופו של דבר אין לי טענות כלפי ונה זמר, היודעת לתת גיבוי.

היום, בדעבד, אתה מצטער על הקריקטורה הספציפית הזאת?

לא. אני חושב שאם מישוה רוצה להשיג שקט תעשייתי בעיתון, כדאי שבריבוע המיועד לקריקטורה ישים כל פעם אקוורל יפה. קריקטורה היא קריקטורה ותפקידה להקצין, לחדר ולהבליט דברים.

הקריקטורה של מושיק ב"דבר" (29.11.1988)

אחרי חנוכה – זה בדיוק הזמן שבו מגיעות אלינו, או יותר נכון לילדינו הקטנים, כל הנזלות, ההשתעלויות, דלקות-הגרון ושאר צרות של חורף. חשבתי שאולי מדע-הרפואה, היודע כבר להשתיל לבבות, כליות וכבד, המציא משהו גם נגד נזלת. פניתי אל רופא-הילדים הד"ר חנן נטר, ושאלתי אם יש חדש בשטח זה.

לצער לא. עוד לא המציאו דרך למנוע הופעת מחלות נגי-פיות, וגם אם ממציאים משהו נגד נגיף אחר, מי ערב לך שלא תירדקי במשהו שיביאו שאר ה-150-160 הנגיפים הקיימים?

אז למה אנחנו לא מצוננים כל השנה, אלא בעיר קר בחורף?

יש סוג של וירוסים, החיים הרבה יותר טוב בחורף, כי הם אוהבים קור ורטיבות. אבל לא רק זאת הסיבה לכך שכולם מצוננים בחורף. הסיבה העיקרית היא שבחורף אנחנו נמצאים

רפואה

במקומות סגורים וצפופים. ילד המשתעל בקיץ, משתעל בחצר, או בחדר שיש לו דלת פתוחה. ילד המשתעל בחורף, משתעל בחדר צפוף וסגור, וברוק של השיעול שלו הוא מסוגל להדביק חצי מחבריו הקטנים.

אולי מספיק שהנזלת אינה מחלה קשה, המדענים משזמ לא מחשבים לה פיתרונות? הרי קשה להאמין שכבר משתילים לב ולא מצאו תרופה לנזלת?

זה נכון שהמחלה אינה מסוכנת, אבל מבחינה כלכלית היא מאוד כדאי למצוא לה תרופת-ימנע. אני לא יודע את המיספרים המדויקים של ימיה-העבודה שהאנושות מפסידה בגלל המחלה הזאת, אבל אני יודע שזה מיספר שקשה לכתוב אותו.

אומרים עכשיו שוויטמין סי הוא חשוב מאוד, ויכול למנוע הצטננויות בחורף. זה נכון?

אני שמח על השאלה הזאת. סיפור הוויטמין סי הוכח כ-בובע-מייסה. נכון יותר לומר שהוא כמו אלוהים. מי שמאמין בו, זה יכול לעזור לו. אבל הוכחות שהוא עוזר – אין.

יש לך איזה טיפ לאמא צעירה, העומדת לפני עונת הנזלת-שיעול-כאב גרון?

לא להתרגש. המחלה אמנם מציקה, אבל היא קצרה והיא עוברת. יחד עם זה צריך לשים לב לשינויים חדים בילד, חום גבוה במיוחד, התנהגות שונה, כאבים חזקים. במקרים כאלה יש לגשת לרופא. אבל אם הילד רק מנוול, התרופה הכי טובה היא פשוט לגנוב לו את האף ברכות. (דניאלה שמי)

חיות

להראות לו באצבע מקום רחוק ולהגיד לו „לך“
איד אתה, כוטרניר, מרגיש לגבי הסיפור הזה, למיקרה שהוא אכן אמתי?

מובן שאני מרגיש רע מאוד, אבל אם יעמוד מולי אדם ויסביר לי שכלב כזה חסך חייאדם, לא כליכך יהיה לי מה להגיד לו. אם יגידו לי שבמקום לשלוח חוליה בת ארבעה אנשים למקום מסוכן אפשר לשלוח כלב – מי יעז להגיד לא?

ומה עם הסבל של הכלב – אתה חושב שכלב מסוגל להבין שהוא משמש מעין מתאבד?

בפירוש לא. הכלב לא יסבול בכלל. אין לי פרטים, כמובן, על מה שהיה או מה שטוענים שהיה, אבל ברור לי שאם מישוה חשב על דבר כזה בכלל, הוא בוודאי אירגן את זה כך שהכלב מפעיל מנגנון-פיצוץ. כלומר, בדרכו להפעלת המנגנון לא מודע הכלב לכלום, ובשניה שהוא מודע הוא נעלם בפיצוץ. אבל כל זה סתם השערות. הסיכוי לקבל על הסיפור הזה איזה שהוא מידע שואף לאפס.

האם יש בארץ איזה חוקים בקשר לבעלי-חיים והפעלתם עליידי אדם?

אם את מתכוונת לשאול אם יש בארץ חוק צער-בעלי-חיים, התשובה, לדאכוני, היא לא. אין חוק כזה.

מדוע?
עוד פישול של המערכת הווטרנירית בארץ. (דניאלה שמי)

ציון צפירי, העולם הזה

עמי נאווי:

„ברגע של חולשה דחפתי אותו בחוזקה!“

כדורסלן מכבי רמת-גן, עמי נאווי, הושעה על-ידי ועד דת-המישמעת של קבוצתו למשך חודש ימים ונקנס במשכורת חודשית. הוא לא התייצב פעמיים לפני ועדת-המישמת, ונשפט שלא-בפניו.

כפי שמסרו כלי-התיקשורת הואשם עמי על-ידי קבוצתו בהכאת גיזבר-הקבוצה, אריה אדלר. שאלתי את עמי נאווי האם יש אמת בעובדות אלה?

נגרם לי עוול בשל סיקור לא-הוגן ולא-אובייקטיבי בכלר התיקשורת, שיצרו סביבי רושם שלילי ותרמית של אדם אלים.

● אם כך, מה קרה באותו יום?

בערב המישחק הישגתי כרטיס מגיזבר-הקבוצה עבור ידיד, והבטחתי לו שבסיום המישחק אשלם את מחיר הכרטיס. בעודי מתקלח, כשהסבון עדיין לא נשטף, נכנס אריה אדלר למקלחות, ובהיסטריה קרא כמה פעמים בקול רם: „עמי נאווי, מה עם ה20 שקל?“

רק בקיץ האחרון חיכיתי שלושה חודשים למשכורת, כשאריה הוא הגיזבר. מגיל 10 אני במכבי רמת-גן. גדלתי איתו והקרבותי עברה.

● הקרבת?

רק בינואר השנה הושבתי מפעילות בעיקבות פציעה קשה, שסבלתי ממנה עוד בתחילת העונה. בניגוד גמור לעצת הרופאים,

כדורסל

שאסרו עליי לשחק, המשכתי במשך כמה חודשים להיות שותף פעיל לתוצאות יפות של הקבוצה. מכבי רמת-גן היתה חשובה לי מעל כל שיקול רפואי-אישי, ובמיוחד כשהיינו מועמדים לרדת מהליגה. סיבכתי את מצבי הבריאותי למען הישגות הקבוצה בליגה והצלחתה.

● נחזור לאירוע במיקלחות.

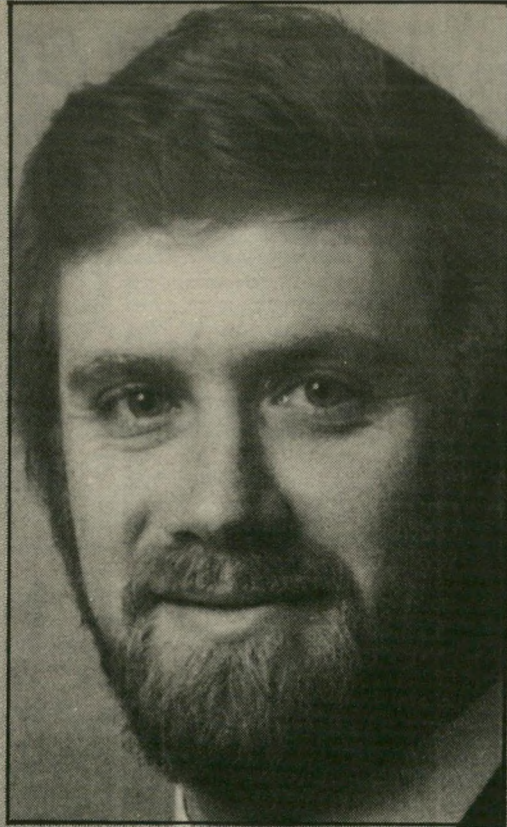
ביקשתי מהגיזבר שיחכה לי בחדר-ההלבשה. התפתח רושם לא-מכוון אך חרדי, והוא המשיך בשלו. אז, ברגע של חולשה דחפתי אותו בחוזקה לכיוון היציאה. האמת היא שאני מאוד מצטער על כל התקרית הזאת. אני אוהב כדורסל, ומאוד רוצה לחזור ולשחק במהרה.

● יש לי הרשם שהמתיתות היא הרבה יותר עמוקה.

נכון, והיו די אירועים חמורים מצד הנהלת הקבוצה שגרמו לכך.

● למשל?

עד שהושבתי בגלל פציעתי הייתי ריי מנהיג במישחקים, וכשחזרתי לפעילות גיליתי להפתעתי שאין לי כל גיבוי מיקצועי ואישי מהמאמן. כנראה שבעיקבותיו ובהשפעתו נקטו השחקנים בהתייחסות דומה כלפיי. לאחר כליך הרבה חודש-פציעה ציפיתי לעידוד ולתמיכה מצידם. נוסף על כך הובטח לעורר-הדין שלי שישופרו תנאי-החווה שלי, והם עד היום לא עמדו בהבטחתם. פניתי הרבות של עורר-הדין שלי אליהם נתקלו בשיטות-התחמית קות שונות, שהם נוקטים כבשיגרה. (עווד רכטמן)

רפי פרידר:

„יש יתרון עצום למנהל שבא מרקע תיאטרוני!“

ראיתי ושמעתי את האופרה „הספר מסיביליה“ בביצוע האופרה הישראלית החדשה. לאחר מכן דיברתי עם הזמר רפי פרידר, ואמרתי לו שמאוד נהניתי ממנו ומקולו, בתפקיד פינארו.

תודה רבה על המחמאה. אני מעריך אותה הלאה, כי בתאריך שאת שמעת את האופרה אני לא שרת, אלא דווקא רובוט גלברייט. אני שר בתאריכים אחרים.

● אני מבינה שהאופרה הישראלית מבצעת את „הספר מסיביליה“ רק 10 פעמים. אז בשביל 10 הופעות הם מעסיקים שני צוותים?

כן, זה נהוג גם באופרות אחרות. תמיד יש צוות נוסף.

● אתה גר עכשיו בלונדון, זאת אומרת שהביאו אותך במיוחד מלונדון כדי לשיר חמש פעמים? כן.

● למה אתה גר בלונדון, כשיש לנו סוף-סוף בית-אופרה משלנו?

גמרתי את לימודיי המוסיקליים באקדמיה לפני ארבע שנים, ונסעתי להמשיך הלימודים בלונדון. שם למדתי, אבל הייתי צריך

אופרה

גם להתפרנס. מאחר ואני בא מרקע דתי, מצאתי לעצמי עבודה בתור חזן. היום אני מאוד קשור לבית-הכנסת בלונדון, ועד שתהיה לי עבודה קבועה כאן אעשה את שני הדברים. במשך השבוע אופרה ובכלל שירה קלאסית, ובסופי-השבוע ובחגים היהודיים חזנות בבית-הכנסת.

● לפני כמה חודשים היו פה צעקות גדולות, על זה שהאופרה מביאה זמרים מחו"ל במקום להעסיק את הזמרים המקומיים. איך אתה מרגיש בעניין זה?

אני מרגיש עם זה כסדר, כי יש שלושה נאריטונים ישראליים שיכולים לשיר באופרה, ושלושתם עכשיו גרים בחו"ל. יש בעייה עם זמרים כמונו. אנחנו לא יכולים להתקדם פה, וכדי להתקדם צריך לנסוע לחו"ל, ולהקדיש לעניין כמה שנים טובות לפחות.

● ותוותר על החזנות?

אף פעם לאו תמיד אמשיך ללכת לבית-הכנסת, לפחות בתגים. או אם אני כמילא שם, למה שלא אתרום את חלקי, אם יש לי כישורים לכך?

● אתה שמעת אופרה בכל בתי-האופרה המובנים בעולם. שים יד על הלב ותגיד מה אתה חושב על האופרה הישראלית החדשה.

טעויות עושים, אבל הכיוון הכללי מאוד חיובי. אני חושב שלאופרה הישראלית יש יתרון עצום בכך שהמנהל שלה, אורי עופר, בא מרקע של תיאטרון, שזה תואם את הורם החרש באופרות הטובות בעולם. (דניאלה שמי).

דורון ושר:

„מיפנה חסר-תקדים חל בקולנוע הישראלי!“

באולם ה„סינמסק“ הירושלמי העניק שר-החינוך-יהוה תרבות, יצחק נבון, פרסים בתחום הקולנוע לשלושה במ-איס-תסריטאים. הפרס הוא „מענק-התפנות“, המתבטא בסכום כספי של 1500 ש"ח לחודש במשך שנה, המאפשר לזוכה להתפנות לכתיבה או בימוי. הזוכים הם רפי בוקאי, דני וקסמן ודורון נשר. נשר בירך בשמם של הזוכים האחרים. שאלתי אותו מה משמעותו של „פרס ההתפנות“?

קולנוע

במיסגרת הפרס מתאפשר לי, כאיש-קולנוע, להיות פטור מראגות קיום ופרנסה. במצב זה אני יכול להתמקד ולהתמסר לכתיבה הקולנועית. עד היום נאלצתי לעשות כל מיני עבודות כדי להתקיים בצורה סבירה, ולא יכולתי להתפנות באופן מעמיק ומאסיבי, כפי שדרוש, לעיקר יצירתי, שהיא הכתיבה הקולנועית. בעשייתו של הסרט, כתיבת התסריט היא שלב חשוב, קובע וחוסר.

● האם בכך חל שינוי בתחום הקולנוע הישראלי?

חל מיפנה חסר-תקדים. שר-החינוך-יהוה תרבות דאג להכיר בפעם הראשונה ברמה ממלכתית בקולנוע, כתהליך שיצירתו מתחילה הרבה לפני הפקתו. יש פה בפירוש לגיטימציה לעובדה שיוצר-קולנוע כמוני זקוק לזמן ולביטחון כלכלי כדי לכתוב תסריט.

● אתה נשמע אופטימי.

בצדק, כי יצחק נבון עוד הגדיל לעשות, כאשר הכריז כי בשנה הבאה יהיו עוד חמישה יוצרים מועמדים לקבלת הפרס. בכך הוא מיסד את רעיון הפרס, שהוא רעיון גאוני.

● באווירת-פרסים שכזו, האם יש עוד פרס ששכחתי להעניק?

הגיעה השעה שהטלוויזיה תכריז על פרס דומה בתחומה לתסריטאים-בימאים. הטלוויזיה היא חלק מרשות-השידור, מוסד ממלכתי וללא תסריטאים. זוהי עובדה לא-שימחה בעולמנו הגאור. שינוי מעין זה יביא תועלת רבה לטלוויזיה. (עווד רכטמן)

שעונים שעונים שעונים! שערות שערות שערות! שערות שערות שערות!

חל-אביב, רחוב אבן גבירול 21, פתח דיוגור 1 (פתח בראצפות)

מלון הוד, על שפת ים המלח

הזמנות: 03-5462589; 057-84644

מלון הוד, על שפת ים המלח

הזמנות: 03-5462589; 057-84644

\$ 40,000,000 (ארבעים מיליון דולר)

בלוטו האמריקאי

המעוניינים בייצוץ חינוך להשתתפות בלוטו האמריקאי (רב שבועי) יכתבו פרטים אישיים טלפון לת.ד. 183 קרית-אוננו ♦ גזור ושמו

אם הוא לא עומד במילה שלו

● מכשירי הקלטה לטלפון ● מכשירי הקלטה למישרד ● מועד הקלטה וציתות ● מערכות פיקוח מעולבות

פיתוח וייצור מכשירים מיוחדים לצרכים שלך

ייעוץ מקצועי חינוך לפרטים ולמישרדים גם בעסקאות של קו אחד או מישרד אחד

יוגואל

תשמיע לו את המילה שלו

יוגואל בע"מ, 03-299-508 (24 שעות)

אנחנו יורים גם בילדים!

(המשך מעמוד 17)

והיא רודפת ותדרוך אותנו כל ימינו. מה אנחנו עושים? מה אנחנו עושים כאן? מה אנחנו עושים להם? מה אנחנו עושים לעצמנו? עד מתי?

עד מתי נהרוס ככה לא רק את הכתים, לא רק את כבודם, כעם, כבני-אדם, אלא את כל מה שהאמנו בו; כל מה שנתן לנו תמיר כוח, גאווה, אמונה. את עצמנו. את עצמנו.

★ ★ ★

איך כתב קצין-המודיעין ס. יזהר עוד בשלהי מלחמת-השחרור, מלחמת העצמאות — השיחרור שלנו, העצמאות שלנו?

„גרשנו וגם ירשנו. באנו, ירנו, שרפנו, פוצצנו, הדפנו ודחפנו והגלינו.

מה, לעזאזל, אנחנו עושים במקום הזה? כלום אלה שיגורו בכפר הזה — לא יעזקו הקירות באזניהם? כלום אותם המראות, זעקות שניזעקו ושלא נזעקו, התמימות המבוהלת של צאן המום, כניעתם של חלשים, וגבורתם, גבורתם האחת של החלשים, שאינם יודעים מה לעשות ואינם יכולים לעשות, חלשים-נאלמים — כלום לא ירחישו את האוויר כאן שופעת צללים וקולות ומבטים?

וכשתסגור השתיקה על הכל, סיים יזהר, „ואיש לא יפר את הדממה ותהא זו הומה חרש במה שמעבר לשתיקה — ייצא אז אלוהים וירד אל הבקעה לשוטט ולראות הכצקתה.“

עד כאן דיברי יזהר, שלא הוזכרו.

הם אינם שותקים עוד. חלפה לה לבלי שוב, התמימות המבוהלת של צאן המום, כניעתם של חלשים, חלשים-נאלמים, ואת מקומה נתפשה גבורתם האחת של החלשים — הזעקה.

לא עוד „זעקות שלא נזעקו“. זעקות שניזעקו, ונזעקו. מכל בית אטום. הם אינם נאלמים עוד. אינם חלשים. לא עוד כצאן.

והם ישארו. הם מתחזקים מיום ליום. לא רק במספרים; גם ברוחם. באמונתם. אנחנו מחזקים אותם. שעה אחר שעה. ביהירותנו. בטיפשותנו. בעיוורוננו. ברישעותנו. באטימותנו.

אטמנו להם חלונות. אטמנו להם בתים. אטמנו להם סימטות. חסמנו. אטמנו בלבנים, בבלקים, בחביות, בקירות-יפה. שלא יורקו. שלא יראו. שלא ישמחו. אטמנו להם אוויר. אטמנו לב. ברשע. בהתנשאות. בטיפשות. מי אנחנו?

מי היקנה לנו זכות להיות אטומים כל-כך, מטומטמים כל-כך? להתעלם מכך שהם בני-אדם כמונו. כמונו. או לפחות כמו שהיינו אנחנו רק לפני ארבעים ואחת שנה: לא פחות חרוצים. לא פחות חכמים. לא פחות רגישים. לא פחות חולמים. הם אוהבים את נשותיהם וילדיהם כמונו. לא פחות מאיתנו. את הילדים, שילדינו יורים בהם עכשיו כדורי עופרת ופלסטיק, רימוני גאז. הרבה כדורים תועים. כדורים מוציא-עיניים. הורגי תינוקות. לא הכדורים הם שתועים. אנחנו התועים. תועים וטועים — ואיננו תוהים לרגע לשאול: מה אנחנו עושים? מה אנחנו עושים שם, לעזאזל? וכל עוד לא נוכל לענות במצפון שקט על השאלה הזאת — לא נוכל לענות גם על השאלה:

מה אנחנו עושים כאן, לעזאזל?

בואו, נתחיל להכין את תיקי-ההגנה. עוד נזרק להם בקרוב. שום תירוצ לא יציל אותנו. כל התירוצים כבר נשמעו — ונפסלו בערכאות התחתונות. בואו, נתחיל להכין תיקי-ההגנה. יש רגל אדום. שאותו אסור לעבור — ואותו עברנו מומן.

עלינו לעצור מיד, מיד. מיד. אל נגיד: „זה רק עניין לדרג המדיני.“ כבר אמרו את זה פעם — וזה לא התקבל. זה נרחה על הסף. על הסף. בעניין ההוא, הסופי.

תמיד התפארנו בכך ששם הומאני אנחנו. עם שנטל על עצמו גזירות קשות. כמו, למשל, „לא תבשל גדי בחלב אמו“. לכן נקפיד לא לאכול בשר שש שעות אחרי ששתינו חלב. עם הומאני. מכל העמים... אבל איה הוא האיסור האומר, בין כל החומרות: „לא תקפץ בנעליים מסומרות על בטנו של אב לעיני ילדיך“ שש שעות. שש שעות. לשווא חיפשתי איסור מעידה. ואם אני, שייגעתי לא מצאתי — מה פלא שלא שמעו עליו גם מח"ש וטושטי חטיבת „גיבעתי“?

★ ★ ★

„הם לא אשמים“, אמרו הורי החיילים מ„גיבעתי“ במישפסם. ככה חינו אותם. אלה היו ההוראות שקיבלו. ההוראות מפורשות. הם צורקים, הזורים. ככה חינו אותם. ככה חינו אותם. את החיילים. אלה באמת היו ההוראות שקיבלו. גם הן היו כתובות על הקיר. שחור על גבי לבן. הם קיבלו אותן מן המג"ד, שקיבל אותן מהסמח"ט, שקיבל אותן ממפקד-האוגדה, שקיבל אותן ממפקד-הפיקוד, שקיבל אותן מפי הרמטכ"ל, שקיבל אותן משר-הביטחון, שקיבל את אישורם של ראש-הממשלה ושל הממשלה כולה. של כל הממשלה.

לכן הפעם, בבוא המישפט הגדול, יתחילו את המישפט — לשם שינוי — מ ל מ ע ל ה!

לא מלמטה, כמו שמתחילים תמיד, ונעצרים רי נמוך, בתחילת הדרך! יתחילו מלמעלה. כי ההיסטוריה — בניגוד לקציד-כודק ולפרקליט מפקפק — ההיסטוריה יודעת שאלה, הנמצאים שם, למעלה, מכת-האלה שלהם אכזרית לא פחות; ולפעמים, הרבה יותר מסוכנת!

איך כתב המשורר נתן אלתרמן, אז, כבר אז?

„חרפת גווי אשר נתתי למכים — לא אחבא מפך במים עמוקים.“ אבל מה עם חרפת המכים? חרפת המכים.

„חרפת החזקים, אשר היו לצחוק — לא ניסתר מפך בטיני-יוון עמוק. חרפת החכמים אשר הלכו שולל, חרפת רבים כים אשר נפלו שלל. על כן דרוכים-דרוכים נשכב על המישמר וגם נזכור כל אלה, וכזאת נאמר:

לנשכחים ירווח, ולחיים ירפא. וארץ עוד תחליף קיצה וגם חרפה. אבל לאן נוליד את החרפה?“

מדינת הפלסטינים קום תקום! היא קום תקום! את זה לא כתב אלתרמן. את זה תכתוב ההיסטוריה. וארץ עוד תחליף קיצה וגם חרפה, ותימלא קול-אבל ונגינות חופה. אבל לאן נוליד את החרפה?

רחל מרחלת על כל העולם

מי שמע על לסוטו?

בחיים שלי שמעתי כבר על הרבה עיסוקים ופרנסות משונות. כבר קראתי על ישראלים המסי תובכים להם ברחבי העולם ועושים כסף מכל מיני דברים שונים ומשונים, מוכרים ציורים ותיקים ביפאן, עוסקים בזנות ובסחר בסמים באירופה, מוכרים ידע חקלאי או משמשים כשומרי ראש ושכירי חרב. אבל תאמינו לי, כשמעתי את סיפורי רני של רני אורון באמת הסתקרנתי. אז אולי כדאי להתחיל מהסוף. רני אורון בן ה-36 מתחתן בחודש הקרוב עם פיליס גלזר, מומחית לענייני ביטחון וסיכונים בינלאומיים ובע"ל בית ספר בתחום הזה. פיליס גלזר גם מוכרת כשחקנית לעת מצוא, והיא שיחקה בסרט הישראלי לי הנישואין.

עכשיו הבנה נחזור לרני אורון. הגבר הזה היה בעל תיקולנוע בלסוטו שבאפריקה. אני בטוחה ש-97% מתושבי ישראל לא שמעו בעבר על קיומה של הארץ הזאת.

ירדנה ארזי

מה שקרה ביני ובין ירדנה, זה לא עניין לעיתונות

ומי לא באה?

הסיפור הזה ממש עשה לי את היום. סוף סוף יש קצת רכילות על הומרת ירדנה ארזי ועל המנהל האישי שלה, גברי מזור, ועל עוד כמה חברים שלהם.

אז הסיפור מתחיל במעצבת התלבושות פרח ראובן, העושה את כל התלבושות הציבוריות שירדנה ארזי לובשת בהופעות שלה. היא כלייך מיוחדת עם הומרת, שהיא אף באה לבית של ירדנה ובעלה, נתן תומור, וקצת עוזרת להם בכל מיני דברים קטנים הקשורים לבית.

אך אל תחשבו שירדנה ארזי קיפחה את המעצבת. היא דאגה לכך ששמה של פרח ראובן יוזכר בעיתונות עשרות פעמים, ואולי גם מאות. היא גם לקחה אותה לחו"ל לאירועים. בקיצור, מה אני אגיד לכם, קשר מהסרטים. וגם גברי מזור, מנהלה האישי של ירדנה, היה חבר מאוד טוב של פרח המוכשרת והמסורה, וכשהוא עבר ניתוח בגבו והיה מאושפז בבית החולים היא דאגה לבקרו ולטעור אותו, כיאה לחברה טובה.

והנה רצה הגורל, ואמה של המעצבת הזאת חלתה במחלה קשה ונפטרה, לפני זמן קצר, בשנת ה'60 לחייה. אתם יכולים לתאר לעצמכם את גורל האסון שפקד את המעצבת, הידועה כחברה רגישה ביותר.

מובן שלשיעור הגיעו כל החברים והחברות של פרח ראובן, ויש לה הרבה כאלה. ומי לא בא? לא, את זה גם אני לא נחשתי. הומרת ירדנה ארזי ומנהלה האישי, גברי מזור. במשך ימיה שיערה הם לא מצאו זמן לבוא לנחם את חברתם הקרובה פרח ראובן.

המעצבת היתה פגועה עד עמקי נשמתה, אך לא הגיבה. אני לא יכולתי להתאפק ודינג'דרנג'תי לה.

"שלום פרח, זאת המרחלת. תגיד, איך היחסים שלך עם ירדנה ארזי אחרי מה שקרה?"

"למה את מתכוונת?"
"אני מתכוונת לכך שהיא לא באה לשיעור אחרי פטירת אמך."
"אני לא מוכנה לדבר על מה שקרה ביני לירדנה. זה לא עניין לעיתונות".

הכושיות מתקזזות

זה היה ללא ספק אחד מסיפורי האהבה המיוחדים ביימינו. רבים ביותר שקרו בארץ הזאת, תאמינו לי. כשסיפרו לי על בנייהווג, לא האמנתי, עד שראיתי אותם במו עיניי.

טוב, אז מדובר באישה עסקים נעמן שקולר ניק, דמות ידועה בחוגי הכלכלה והכספים בתל אביב, אלמן בשנות ה-50 המאוחרות של חייו,

שאוהב לחיות ולהינות מהחיים. עד כאן הכל נשמע בנאלי. ומי העלמה שניהלה את הרומאן עימו? הילרי סרג'נט, הומרת הכושית שהגיעה מטרינידד. אז בטח אתם רוצים לדעת למה היא הגיעה לישראל? הסיבה לכך היא שדורה הוא הומר הפופולרי וין קרדינל, שהוא כבר יותר ישראלי מהרבה ישראלים שנולדו פה.

הילרי סרג'נט ווין קרדינל
עזבה את הארץ

פנים קורנות בצילום

יש בתל אביב עורך דין אחד צעיר בשם רון נעים, שהדבר שהוא הכי שונא בעולם זה עשן וסיגריות. אך הוא מאוד אוהב את עבודתו ואת הנשים שבחיו.

נעים מיועד עם קבוצה של עורכי דין, העובדים במשרדו של רם בססי, ואולי גם הוא עובר שם.

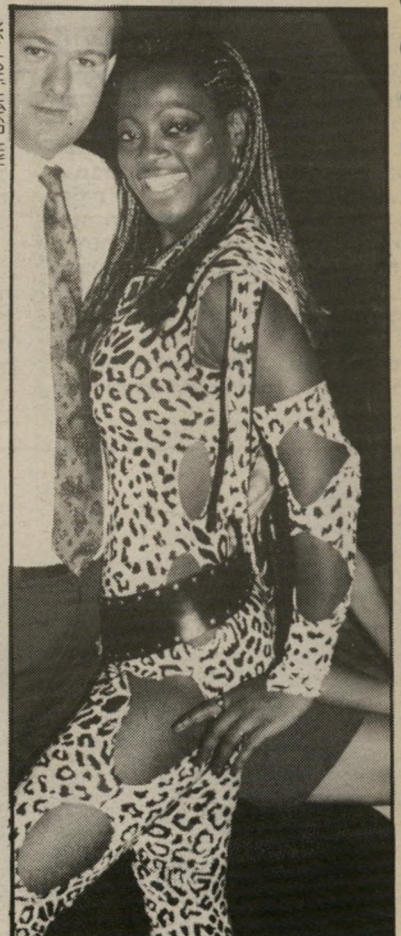
הילרי ונעמן, ששנים רבות מפרידות ביניהם, הכירו זה את זה באמצעות חברים משותפים, והיו לזוג פופולרי בתל אביב.

הרומאן ביניהם נמשך חודשיים תמימים, והנה שמעתי שבשבוע שעבר היא עזבה את הארץ וחזרה לארצה. נעמן שקולניק ערך לה מסיבת פרידה, אך לפי מה ששמעתי והבנתי ממערכת היחסים בין השניים, המילה האחרונה עדיין לא נאמרה, ואנחנו צפויים לבשורות.

אני, למשל, הייתי מציעה לשקולניק שייסע לאיזה טיול נחמד לטרינידד, שם הוא יהיה בודאי אטרקציה, כמו שהילרי סרג'נט היתה בארץ.

דרך אגב, הילרי סרג'נט היא זמרת פופולרית ביותר בארצה, והיא מכונה "טינה טרנר של טרינידד".

זמרת שחומת עור נוספת שעזבה אותנו, כך שמעתי, היא פטרישיה האריס היפהפיה, שהתגוררה באילת ושהופיעה שם בכל בתי המלון והמועדונים, והפכה דמות חברתית אהודה. באחד הימים פשוט לא ראו אותה עוד, וכבר החלו מתרוי

פטרישיה האריס
מבלה אי שם

פיליס גלזר
להכין את הצ'קים

במשך 12 שנה הוא התגורר במסרו, בירת לסר טו, וכעת הוא חוזר ארצה. רני אורון הוא אחיו של גדי אורון, המפיק של 'שלמה ארצי'. אז יאללה חברה, להכין את הצ'קים.

אז השבוע, באחת החתונות הגדולות, ראיתי אותו רוקד צמוד לחברה הנוכחית שלו, וכפי שאתם רואים בצילום אין זאת אלא ריילת חברת התעופה פאן אסריקן. 'שני הבלר', שכוננה הפ' נוי היא גם מדגמנת.

רון נעים ושני הבלר
צילום בעיניו

מסתבר שהבלר קודמה במיקצועה החדש, והיא גם עוסקת בהדרכה.

בעבר הלא רחוק היא היתה חברתו של ראובן שביט, שגם הוא רוגמן והעוסק גם במכירת אופנה. הם היו ביחד ארבע שנים, ופתאום הכל נגמר.

אז כשראיתי אותם יחד וביקשתי מהם שיצטלו, מו, היא הגיבה בביישנות ואמרה שהיא מעדיפה שלא, ואז היא פנתה לחבר שלה ושאלה אותו במבט מבויש אם הוא מסכים להצטלם בידיעה שזה יופיע בעיתון. וכשהוא ענה בחיוב, היא פשוט קרנה. ואת זה רואים בצילום.

המישקפת בדירה שממול

השומר דמק בדלת, וכשזאת נפתחה הוא הבחין שהעיתונאית שלצידו מחליפה צבעים, ותגובותיה לא היו דומות לתגובותיה כמה דקות קודם לכן. היא משוט וזהתה את המציץ כאחד הכתבים הבכירים ביותר בעיתונות, כתב העוסק בדברים מאוד עמוקים ומסובכים. היא גם ידעה כי בעבר הרחוק יותר הם היו נפגשים כקולות באחת ממערכות העיתונות.

לאחר שהיא עברה את ההלם הראשון, היא נכנסה לדירה, בחב" רתו של השומר, כמובן, ושם ראו השניים אוסף גדול של מישקפות, שדרכן אפשר לצפות גם בנשים המתפשטות מעבר לקו הירוק. העיתונאית המציץ השקיע חרבה כסף וזמן בתחביב הזה.

השומר עשה לו נד"מ, והזהיר אותו שלא יציק לעיתונאית המושכת, ולינור חזרה הביתה, המומה ממה שראו עיניה.

אם התנהגותה באחרונה היתה קצת מוזרה, תסלחו לה. היא משוט בסראומה מהעניין.

פעם היה בארץ שבועון בשם כותרת ראשית. לאחת הכתבות שלו קראו עזריה לינור, והיא כתבה על ענייני תרבות. לעזריה הזאת, שהיא בחורה נחמדה וחתיכה, יש חבר, אך היא מתגוררת בדירה יחד עם שותפת.

בשבוע שעבר אמרה לה שותפתה: לדירה שאחד הגברים המתגוררים בבניין שממול נוהג לצפות בה במישקפת. כשנכחה לינור לדעת שחברתה באמת נכון, היא כעסה מאוד מאוד, כי היא לא אוהבת שמציצים לה, ונורא חרגו אותה שיש לה שכן כזה לא-תרבותי.

בקיצור, הבחורה הזאת לא חשבה פעמיים וטילמנה למישקפה וסיפרה לה מה קרה לה. אז השוטרת האדיבה שענתה לה הסבירה לה שזאת אינה עבירה לצפות במישקפת, אבל היא מוכנה לשלוח שוטר לשכן הסודי כדי לברר את כוונותיו, ואולי גם להזהיר אותו. ואכן, כעבור כמה שעות הגיע השומר, והשניים - העיתונאית ונציגה-החוק - העפילו לדירתו של השכן-בעל-המישקפת.

עם כל הכבוד לאשכנזיות

ישנם גברים המתגרשים, והעושים לעצמם חגיגה במשך כמה שנים, עם המון התפרפרויות מפלירט לפלירט, כדי לפצות את עצמם על מה שהפסידו - או שנרמה להם שהפסידו - כאשר היו נשואים.

אחד שלא שייך לקטגוריה הזאת הוא הר"ר דוד עזריה, מומחה לרפואה הומיאופאטית. הדוקטור הסימפאטי, בן ה-43, התגרש לפני שנה וחצי וסיים תקופה בחיי. שהייתה בסדר גמור, עד שהפכה להיות מאוד לא-בסדר, כפי שהוא אומר. הוא ממוצא ספרדי. האקסית היתה אשכנזיה, וכמעט כל דבר בחיי היומיום גרר ויכוחים מרים. הוא רצה לשמור על בית כשר, היא שמה במקרה בשר-חזיר, וכן הלאה.

ימים אחרים אחרי גירושיו, עוד לפני שהפיק להרגיש את עצמו כודר, הוא פגש את האשה מיספר 2. הר"ר עזריה לא היה צריך להתאמץ יותר מדי כדי למצוא אותה - היא הגיעה אליו למירפאה, אחרי ששמעה שהוא מחפש מתרגם מצרפתית עבור הירחון שאותו הוא מוציא לאור, חיים יפים. בנושאי בריאות ואסתטיקה. כאשר רב"אלה - זה שמה של המתרגמת - נכנסה למישרדו, הוא חשב שהיא פציגיטית, והתחיל לשאול אותה את השאלות השיגרתיות: שם, גיל, ברגע שהוא שמע שהיא מרגישה טוב,

הדוקטור קצת נשוי

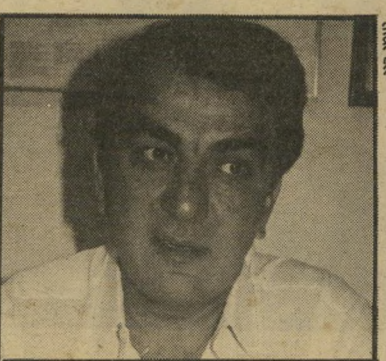
פגשה את הר"ר יורם שטיינברג, כנגילה, גבוה ונאה, מומחה לחקרדם, שהגיע באחרונה לארץ, אחרי שהות של שנים אחדות בארצות-הברית.

הכל טוב ויפה, והשניים מבטים הרבה ביחד. אבל יש בעיה קטנה: הדוקטור הוא קצת נשוי, ואשתו עדיין באמריקה, עם שני ילדיהם. פנינה, בכל אופן, מקווה שהכל יסתדר לטובתה, בסופו של דבר, ובינתיים היא נהנית מתשומת-לב

פנינה סלע היא דמות תל-אביבית מוכרת למדי, מאותן האהבות לבלות, והעושות זאת כשהן לבושות בשמלות הכיאלגנטיות ועם מקסימום טיפוח. היא גרושה בלי, בת 39, בלונדית קצוצה, ומהצד של הפרנסה היא מלמדת בתיכון לשון וקריאה מהירה.

היא היתה איזה זמן לבד. יותר מדי זמן מכפי שהיא מאחלת לעצמה. אבל עכשיו היא כבר לא. דרך ידידים משותפים, שידעו את הטעם שלה,

תודה, והיא באה אליו מסיבה אחרת, הוא התחיל להסתכל בה לא כרופא בחולה, וראה שהיא בעצם יפה, עדינה וצעירה (30). ומה שופך מאוד חשוב לו, אחרי כישלון נישואיו: היא ממוצא ספרדי. הרומאן החל באותו רגע, ובשבוע שעבר הם התחתנו. "עכשיו, עם כל הכבוד לאשכנזיות, אני

דוד עזריה, אין יותר מילחמות

לא צריך להסביר כל הזמן איזה אוכל אני אוהב, או איך אני אוהב להעביר את השבתות והחגים", אומר הר"ר עזריה, "עכשיו הכל ברור, אין יותר מילחמות".

אחרי ששמעתי על יופיה של הכלה, ביקשתי מהדוקטור תמונה שלה. מצידי זה היה בסדר גמור. אבל היא, צנועה שכמותה, לא הסכימה.

עושים חיים ורהיטים

יש בארץ - או יותר נכון בארץ ובח"ל - שתי מישפחות בעלות אותו השם. לשני הגברים קוראים מרדכי דרורי, לשתי הנשים קוראים שולמית דרורי, ולשני הבנים קוראים אלון דרורי.

מרדכי דרורי היה דיפלומט ישראלי, שהתגורר בפאריס עם אשתו שולמית ובנו אלון. בפאריס

הר"ר יורם שטיינברג ופנינה סלע עוד אין לוחותורניות

גדולה מהרגיל, מזו שיכול לתת רופא למישהי, מכיוון שיוזם, שהתחיל לעבוד בבית-החולים קפנן, עדיין לא קיבל את לוחותורניות שלו.

איהבנה נוראה

אמרתי לכם שיהיו התפתחויות חדשות בעניין המכונית - שעליה סיפרתי לכם בשבוע שעבר - של דנה ובסלר, מלכת-יופי והוגמנית, הנשואה כיום לאיש-העסקים הצעיר איציק ספקטור. אז מסתבר שחלק גדול מהעניין מקורו באיהבנה בין שני הידידים המעורבים בפרשה: האחד מומי תוסיהכהן והאחר איציק ספקטור. מסתבר אחרי כירור מעמיק ששני הצדדים חוזרים בהם, בגלל איהבנעיות שגרמה התקרית הזאת ביניהם. איציק ספקטור טוען שהוא סיפר למומי תוסיהכהן על מצב הרכב, ואילו מומי טוען שהוא לא הבין את הדברים כפי שנאמרו לו. גם לגבי הכסף הגירסה השתנתה. מסתבר שאיציק ספקטור השאיר אצל מוכירתו צ'ק בגובה הסכום שקיבל ממומי, אך מאחר ונסע לחו"ל בענייני-עסקיו לא מיהר מוכירתו להעביר את הכסף למומי תוסיהכהן. וזה חשב שספקטור, ידידו, אינו מוכן להחזיר לו את הכסף.

ידיד קרוב שלי, שמקורב לבנייהווג ספקטור, פגש בהם במסיבה ושאל אותם לגבי הפרשה, וידיד זה מספר שספקטור אמר לו את הדברים הבאים: "לא היו דברים מעולם לא ניסיתי לרמות את מומי, כי היום, בעידן של מכונירדיקטיזציה, איך אפשר לא לוקח סיכון כזה מכיוון שרמאות מהסוג הזה קל לגלות בבדיקה ראשונה."

דנה ובסלר ואיציק ספקטור הצ'ק היה אצל המוכירה

גפגעתי מהפרשה, כי שמי הוכתם על אל עוול בכפי. אני מוכר בחברה כאדם ישר, ואני מצטער שככה התגלגלו העניינים! ומה אומר על הפרשה מומי תוסיהכהן? "אני מצטער שהסיפור הזה, שמקורו באיהב" נה, הגיע לעיתונות."

וייזאן קרדומה ואלון דרורי היא, עשתה עליה והוא מטעב רהיטים

את וייזאן קרדומה, בת לאם ישראלית בשם רינה ירוחם ואב פיליפיני, וילמור קרדומה, ששירת בארץ כדיפלומט מטעם ארצו. ב-1967 התחתנו הדיפלומט והאשה באי קפריסין, ואחרי שחיו בארץ חמש שנים הם עקרו לפיליפינים. וייזאן התגוררה עם הוריה בפיליפינים, ולפני שלוש שנים היא. עשתה עליה" וכעת היא לומדת מדעיהמדינה באוניברסיטת תל-אביב. אלון דרור רי, בן-דודו של וייזאן, גמר את בית-הספר בצנאל בירושלים, וכיום הוא מעצב רהיטים בסגנון איטלקי מינימליסטי, אולי בהשפעה חברתו האקזוטית. בינתיים, כיאה לזוג-צעירים בגילם, הם עושים חיים ורהיטים.

הוא הכיר את הדוברת של הנשיא פרנסואז מייטראן. הוא התגרש מאשתו שולמית והתחתן עם הדוברת, וכעת הוא מכהן כשגריר ישראל באיטליה. מרדכי דרורי השני כיהן כנציג התעשייה האווירית בכרסל, ושנים אחדות לאחר מכן שב ארצה עם בני מישפחתו. במשך כל שנות כהונתו של הדיפלומט ושל נציג התעשייה האווירית היו טעויות ובלבולים לגבי הרואה הפרטי של בני מישפחות דרורי, והכל כבר התייחסו לעניין כבדיחות-דעת. לפני כמה חודשים הכיר אלון דרורי, בנו של מרדכי דרורי נציג התעשייה האווירית לשעבר,

הכדורגלן והיפהפיה

שמעתי שאחד מכוכבי המועל תל-אביב, נשוי ואב, מסתובב לו בזמן האחרון בתדירות גבוהה בכל מיני פאבים ומועדונים, בחברתה הקבועה של צעירה יפה. אומרים לי שהכדורגלן, שהתחתן בגיל צעיר, לא עושה חשבון לאשתו ואינו מנסה להסתיר את חייה-הילה שלו. אבל לא ממני היא תשמע את הבשרות הלא-נעימות האלה.

הד"ר לפילוסופיה משה קרוי חזר לארץ אחרי צו שנה, ובפיו תיאוריה חדשה על מהות העולם והיקום. לדבריו עומד היקום על מילחמה בין בני אור לבני-חושך, שתביא לפיצוץ כדור-הארץ לפני סוף המאה הנוכחית

משלם מס' ערד-מוסף, ועוד דברים דומים.

■ ■ ■
● מתי היית בארץ בפעם האחרונה?
 כשעזבתי בפברואר 1975, מאז לא באתי לביקור.
● מדוע לא באת?
 למה כן?
● אז מדוע באת עכשיו?
 כי יש מושגים שאני רוצה לשתף אותם עם אנשים חושבים, שאני מאמין שזה יעזור להם להבין את מצבם.
● וזה נוגע באוסן ספציפי לישראל?
 גם, וגם למצב הגלובלי הכללי. מתח העדות במדינה הוא בעל משמעות יותר רחבה בהקשר למצב הפנימי.
● עקבת אחרי מה שקורה מה בארץ בשנים האלה?
 החדשות בטלוויזיה האוסטרלית מראות את האינתיפאדה בכל יום.
● קראת שם עיתונים ישראליים?
 לא, חוץ מגיליונות העולם הזה, שבהם הייתי מעורב, כלומר שבהם

מה הקשר בין רעש-האדמה בארמניה שבברית-המועצות לבין הרכבת הקואליציה בישראל ועלייתן של המפלגות הדתיות? האם יש קשר בין שני הדברים? האם זו מיקרואה שהם מתרחשים באותה התקופה?
 הד"ר משה קרוי מאמין שיש קשר, ושהתרחשותם אינה מיקרית, אלא קשורה למערכת כלל-עולמית של תופעות, שמטרתן וסופן אחד, קבוע וידוע מראש. אין זו הפעם הראשונה שהד"ר קרוי מפתח תיאוריה פילוסופית. אין זו הפעם הראשונה שהד"ר קרוי משמש פה לתיאוריות פילוסופיות בלתי-מקובלות, מרחיק-קוץ-לכת בעומקן ומעוררות עניין, אהדה ודחייה.
 ב-1975 נהה אחרי תורתה של הסופרת איין ראנד, כפי שבאה לידי ביטוי בספרה, "כמעין המת גבר". הוא אימץ אז את תיאוריית ה"אובייקטיביזם" שלה, ופיתח אותה. הוא עורר סערה בחוגים מסויימים בציבור, כאשר הטיף אז לאגואיזם צרוף, שבמיסגרתו התנגד לשרות בצבא ולתשלום-מי-

"אני רואה נוצה" שרית שני האור!"

כתבתי או שכתבו עלי.
● זאת אומרת שלא ידעת פרטים על מה שקורה כאן?
 אתה לא יודע, למשל, מה הייבול בין אגודת-ישראל ל-ש"ם?
 לא, פרטים אני לא יודע, אבל רכילות מסוג זה הספקתי לשמוע כשחזרתי.
● ואתה מתעניין בדברים מסוג זה?
 לא במיוחד. אלה ואלה בני-חושך, כפי שהסברתי במאמרי בהעולם הזה (25.5.88).
● ואיך נראית המדינה בעיניך אחרי כליכך הרבה שנים שלא ביקרת פה?
 לא יותר טוב מכפי שהיתה כש-עזבתי. נראה לי שכיום יותר אורחים ישראליים שותפים לפרוגנוזה שנתית ב-1975.
● אז אמרת שהמדינה לא תחזיק מעמד יותר משנתיים. שום נביא לא יכול שלא לטעות.

■ ■ ■
● אתה חושב שאתה נביא?
 יכול להיות, אם את רוצה. בימים האחרונים שוחחתי עם כמה אנשים. שוחחתי עם נהג-מונית, למשל, מן הסרנספריסטים, שאמר שאילו היה יכול היה יורה בשריד ובכל השמא-לנים, ושהוא לא רוצה ערכים במדינה, ושצריך לעשות טרנספר.
 שוחחתי גם עם בחורה ישראלית,

לא עליתי, ואני גם לא תושב חוזר. **● אתה לא רוצה לעלות?**
 לא. אני גם לא אורח ישראלי מאז 1980. ב-1978 קיבלתי את האזרחות שרהפנים מן האזרחות הישראלית שלי, עליי בקשתי.
● אתה לא מצטער שזו?

"אני לא אורח ישראלי מאז 1980. אז ויתרתי על האזרחות"

תרתי על האזרחות הישראלית שלך?
 לא. ויתרתי מתוך ידיעה שזה יתן לי יתרונות לא להיות אורח, כשאבוא הנה לביקור.

● לא יכול להיות מצב שבו תבוא לחיות כאן?
 לא, לבקר בלבד.

● ויתרת על האזרחות הישראלית כדי שלא יקראו לך למילואים בשבתבוא?

זה היה המניע העיקרי. אבל יש לזה יתרונות נוספים. למשל אני יכול לפתח כאן חשבון מטבע זר, אני לא

עות סרגוסטי

הזוג, בעיקר בגלל דרישתה של גאולה לקחת את הבת טלילה לחזקתה. בית-המישפט קבע ש-הילדה תישאר עם אביה.
 בפברואר 1988 נורתה גאולה למוות במלבורן, אוסטרליה. ירה בה מייקל, חתנה של הבת.
 באותה תקופה הסעיר סיפור הזוג קרוי את העיתונות הישראלית. הכתבות על אהבתם, נישואיהם ודרכם לוו בשמועות שונות ומשונות על תורות מיסטיקות, גירוש-ישידים, פארא-פסיכולוגיה, כתות מוזרות ורמזים מר-חיקיילכת, כיד הדימיון הטובה של הכותב ושל הקורא.

קרוי (41) נמצא בימים אלה ב-ארץ, ובפיו תורה חדשה-ישנה על ההרס הצפוי לעולם בעתיד הקרוב. הוא החליף את מישקפי-הראייה העבות שלו בעדשות-מגע. פגשתי אותו בבית-אמו שב-מרכז-תל-אביב, כשהוא נמצא ב-חיפוש קדחתניים אחרי דירה. ניהלנו שיחה של שלוש שעות, שיכלה להימשך עוד שעות ארוכות. הוא מדבר עברית רהוטה, המתובלת, מדי פעם, באנגלית, כשאפתו היא להגיע לדיוק מירבי.

■ ■ ■
● עלית לארץ?

חמש שנים אחר-כך, ב-1980, מירסם קרוי ספר "הוכחות לוגיות בדבר קיומה של הנשמה". הספר נכתב במקור באנגלית ותורגם לעברית. בסיפור החדש קבע, כי ה-נשמה היא ישות רוחנית עצמאית ונצחית, הקיימת בגילגולים שונים. הנשמה המפיעה אנרגיה בחו-

"בני-חושך גורמים לי תגובה פיזית. אני חש כאב בחזה"

מר היא המפעילה את הגוף, וה-עולם התחיל להתקיים לפני פרק זמן מוגבל, והקיום הראשוני היה קיומה של ישות רוחנית. ישות זו היא שיצרה את החומר, החלל והזמן, ובראה את היקום.
 חמש שנים לפני שעזב קרוי את ישראל נישא לגאולה ("גיגי"), שנשעה איתו לאוסטרליה. לזוג נולדה בת, טלילה, שהיא היום בת 16 ומתגוררת גם היא באוסטרליה. בנובמבר 1986 הגיש קרוי בק-שה לקבלת גט בבית-המישפט. הבקשה אושרה במאי 1987. במהלך כל אותם חודשים ארוכים התנהלו מישפטים בין בני-

סים והטיף להפרת חוקים בכל התחומים.
 ב-1975 עזב קרוי את הארץ והיגר עם משפחתו לאוסטרליה. הוא הסביר זאת בראיון עיתונאי: "האידיאולוגיה שאני מצניג סותרת את ערכי-היסוד של המישטר בארץ, המושגות על סוציאליזם וציונות, מכיוון שאני חושב שהציונות היא גזענית והסוציאליזם הוא מישטר מושחת.
 "הריני אדם שלא ישרת בצבא בלי איום רובה, לא אתרום דבר למדינה, לא אדך כצאן לסבח - ולא אעשה את כל הדברים שה-מדינה בנויה עליהם ואטיף נגדט... אני אדם לוחם. אני חי ברמה של רעיונות. זה טיפשי להניח פצצות ולנהוג באלימות... האנשים השולטים בעמים ובתרבות הם פילוסופים. אני זקוק למקום שבו לא יזמרו מחשבותי על-ידי ש-רות-מילואים וחאלטורות, כדי ש-אוכל להיות בשקט...
 "אני עוזב את המדינה הזאת משום שהיא אינה מעניינת אותי. המדינה הזאת לא תתקיים בעוד שנתיים. העולם מעניין אותי. אני איני יכול לחיות בעולם שאינו צודק. וצדק פירושו שאוכל להתקיים בלי ללכת לצבא ובלי שיפריעו לי, ובלי שידרשו ממני רישיון לעבור ממדינה למדינה, ובלי שבכל עיס-קה ביני לבין אדם אחר יבוא צד שלישי ויגזול את הכסף. אני רוצה עולם קפיטליסטי מובהק..."

קרני עם הוריו
בני 16 הייתי מלא סבל. ראיתי שכולם מסתדרים...

קרני השבוע
צריך להימנע מאמוציות...

שיש לו רלוונטיות לכל אדם, והעברת המידע מבחינתי היא בעלת חשיבות גדולה.

● עצם העברת המידע תשי-נה?

כן. אינפורמציה היא אנרגיה, היא כוח, וההיסטוריה האנושית מוכיחה זאת שוב ושוב. באמת יש עוצמה, והיא לא פסיכולוגית ולא מוסרית, היא עוצמה אנרגטית. יש מאחורי האמת כוח, וכשהוא בא לידי ביטוי, הוא בא לידי מגע עם מערכות-שקר, זה הורס אותה.

● מהי האינפורמציה שי-באת למסור?

מטפיסית. סיכמתי אותה בשני האמרים שכתבתי בהעולם הזה, על מילחמת בני-אור בבני-חושך. באופן מהותי יש שני סוגים של בני-אדם: בני-חושך ובני-אור. הסוגים האלה מת-חלקים לתת-סוגים.

בני-חושך מתחלקים לזומבים, שהם האדם המצוי, שאני מטיל ספק אם יש לו בכלל תודעה, והזומבים — השדים, שהם מרעים במיוחד ובכוונה. מהותם להרע, והיא מונעת עליידי שינאה, קינאה, שתלטנות, הרסנות ושינאה עמוקה לכל דבר שהוא יצירתי, אמיתי, מקורי, עדין, בלתי-לתי. כל דבר שיש בו אור. אלה הם בדרך-כלל מנהלי-מדיניות, בעלי-המפעלים, האנשים הנמצאים בעמדות-כוח. הם שולטים בפלנטה. הם מביימים ביניהם מילחמות. הסיכוסים מבניימים.

● מדוע?

כי מטרם היא ללכוד את בני-האור משני הצדדים, הנלחמים והמפסידים. **ומי הם בני-האור?** אחוזי הרבה יותר קטן. אנשים הי-

מדיניות לא משפיעה עליך כפרט.

אבל זה כמו מוגיה-אוויר, כי אין לי מה לעשות ביחס לזה. כל הפלנטה היא ביטוי לכוחות אנרגטיים שנלחמים זה בזה. היטלר היה מכשיר לביטוייה של אנרגיה, הוא לא היה מקור האנרגיה.

● יש לך חברים באוסטרליה?

ליה?

● העיניים הן ראי הנשמה, הדרך הכי קלה לזהות מיהו מי?

לא, וגם פה לא. אני שואף לעצ-מאות, ועצמאות נמצאת ביחס הפוך למיסר החברים.

● בילד היו לך חברים?

לא. היה אחד, שעכשיו איננו בארץ. אף פעם לא הייתי יצור חברתי. תמיד מצאתי את חברת עצמי כמספקת כי יותר.

● ובכל זאת באת לארץ כדי לחלק את דעותיך עם אנשים אחרים.

יש לזה מוטיבציה לחלוטין שונה. זו אינה מוטיבציה אישית. המידע תובע להימסר. לי אין צורך למסור אותו. מסירת המידע תעזור להיווצרות תהי-ליכים פלנטריים. זה מידע מטפיסי,

נכון. היום אני חושב שהקפיטליזם והסוציאליזם הם רעים שניהם. ואם אתה רוצה לחיות חיים שקטים, אוס-טרליה זה המקום.

● ואתה חי חיים שקטים?

לא במיוחד, כי היו לי בעיות אישיות מאסיביות בשנתיים האחרונות.

● וחץ מזה?

כן, מה כבר יכול להיות באוסטר-ליה?

● זה לא משעמם?

החיים שלי באופן יסודי ממוקדים בפנייה פנימה.

● אבל לא דרושים לך גי-רונים חיצוניים?

לא. להיפך, הגירויים מסיחים את הדעת.

● הסתכלות פנימה לא באה כתוצאה מדברים חיצוניים?

תתפלאי איזה מעמקים אדם מגלה כשהוא מתנתק מהחץ.

● אז אתה יושב באוסטרליה ומנבא נבואות-יזעם על סוף העולם?

לא. כמה זמן אפשר לעשות את זה? הנבואות נגמרות בסוף. פנייה פנימה זו חוויה מדיטטיבית.

● אתה עושה מדיטציה?

כן, ודאי.

● לסי איזו שיטה?

שום שיטה. מדיטציה זה דבר טבעי. הרבה ילדים עושים מדיטציה מלידה. התהליך הוא טבעי. החברה מנסה למנוע את תהליך-המדיטציה, לנתק את התודעה מהמרכז ולחזק אותה. כמעט כל הדברים שבאים מכוחו הם אירלונגטיים. מה גוגע לי אם איזה שר התפטר או לקח כסף?

● אתה לא יכול לומר שי-

פנימית, זה יכול לעודד אותן לצאת להתקפה נגד ישראל, ואז ישראל תענה בהתקפה גרעינית. ולזה יש השלכות גיאולוגיות.

ויש תופעות אחרות. אנחנו לא די מודעים לתופעת הינמסות הקטבים. וזה ייצור בעתיד עלייה של פנייהים.

הכלכלה העולמית תלויה גם היא על בלימה.

● אז אתה אומר שהפיצוץ הוא בלתי-נמנע?

הפלנטה בנויה על שיווי-משקל מאוד עדין. אבל בגלל התלות הכלכלית של כל המדינות אלה באלה, פיצוץ אחד מאסיבי במקום אחד יביא לתגובת-שרשרת, ואז כל המאונים יופרו. כך שלמעשה ישראל היא חבית-שריפה פלנטרית. פיצוץ בישראל יכול להביא לפיצוץ הפלנטה. ברור לי שהתהליכים הם בלתי-נמנעים.

● אבל כמו שאתה תיארת את התסריט, הפיצוץ יכול להי-מנע אם, למשל, תהיה בישראל ממשלת-שמאל.

אבל זה בלתי-אפשרי, אין להם די מיספרים הדרושים כדי להקים ממשלה. וגם אם כן, מה יהיה עם ההתי-נחלויות? הם יעזבו? יוציאו אותם? הם הרי פנאטים, הם יילחמו נגד הצבא הישראלי.

● אבל אז הערבים לא יתקפו.

הם לא יצטרכו, כי תהיה פה מילחמה פנימית. חוץ מזה, ישנם קיצונים בעולם הערבי שיכולים לנצל מצב כזה ולי-התקיף את ישראל.

קשה לי לראות איך המצב ניתן למניעה, בעיקר כשלשמאל אין הרוב הדרוש. והמצב הרמוגרפי מגדיל את הימין ומקטין את השמאל.

● אתה לא יכול לראות מצב שארצות-הברית לוחצת על ישראל להגיע לפיתרון עם ה-פלסטינים?

לא, אני לא רואה מצב כזה. הלוכי היהודי בארצות-הברית הוא אדיר. והי-עוצמה הצבאית הישראלית מספקת, כדי שהאמריקאים לא ילחצו על ישרא-ל לעשות שום דבר בכוח.

לישראל יש היום טילים גרעיניים המכוונים לכל בירה בעולם.

ידוע היום שישראל הוריעה באופן אולטימטיבי לכל המעצמות בעולם שהיא תתקוף כל מי שינסה לפגוע בה.

● אז אם זה המצב, מדוע אתה חי באוסטרליה, ולא פה?

יותר נוח למות באוסטרליה. זה המקום האחרון שייפגע מהתפוצצויות גרעיניות ומרעב מאסיבי. קרינה רדיר אקטיבית תגיע לאוסטרליה אחרי חצי שנה לפחות.

● בגלל זה הלכת לשם?

כן, זה היה אחד השיקולים. חשבתי, ואני עדיין חושב, שאוסטרליה היא הי-מקום הבטוח ביותר בעולם. חוץ מזה

● אנחנו נמצאים בפלנטה שהולכת להיות מושמדת עד סוף המאה

שבאוסטרליה אין מילואים.

● גם בארצות-הברית אין.

נכון, אבל ארצות-הברית הורסת את האנשים. השיטה הקפיטליסטית הור-סת. מנגנון-ההיסול האמריקאי הוא כזה: אם אינך בעל-יחומה, אתה נכשל מייד וגורע ברעב. אם אתה בעל-יחומה, ביקוש לרעיון שלך, אתה לא יכול לי-ספק את הביקוש, ואז אתה לוקח אשי-ראי, ואז גות'ה-האשראי הופך למעשה להיות הבעלים של המפעל, ובעלי-המניות העיקרי שלו, ואז האדם לא עשה מחוסל. אנשים נהרסים בגלל הי-שיטה הקפיטליסטית.

● בעבר היית חפיד השיטה הקפיטליסטית.

אשכנזית, שיש לה מה להפסיד, שלא רוצה שילדיה ילכו לצבא, והמתפללת שתהיה מדינה פלסטינית.

אבל שניהם הסכימו בדבר אחד. שניהם אמרו שתהיה פה קטסטרופה ושאלו יכלו, היו בורחים מפה מהר.

● ובמה זה שונה ממה שהיה פה ב-1975, בשעזבת?

אנשים לא ראו אז שלמערכת-המ-תחים, שהמדינה בנוייה עליה, אין פיתרון.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

אשכנזית, שיש לה מה להפסיד, שלא רוצה שילדיה ילכו לצבא, והמתפללת שתהיה מדינה פלסטינית.

אבל שניהם הסכימו בדבר אחד. שניהם אמרו שתהיה פה קטסטרופה ושאלו יכלו, היו בורחים מפה מהר.

● ובמה זה שונה ממה שהיה פה ב-1975, בשעזבת?

אנשים לא ראו אז שלמערכת-המ-תחים, שהמדינה בנוייה עליה, אין פיתרון.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

● ואתה ראתה את זה אז?

אני ראיתי את זה. וחשבתי שהי-תהליך יקרה יותר מהר. לא הבאתי בחשבון את הפוטנציאל הגרעיני הישראלי, והיום כולם יודעים עליו. אז ידעו את זה רק בחו"ל, כי בארץ הצנזורה דאגה שלא יידעו.

לא הבאתי בחשבון אפשרויות כל-כליות של ייצור ומכירת נשק מתוחכם, דבר שייצב את הכלכלה הישראלית.

עדיף להימנע מיחסי'מין... לא לאכול בשר וכל שקשור בו... קפה, תה, שוקולד... אני מעדיף למות ולא לעבור ניתוח...

(המשך מעמוד 37)

מונעים מתוך עצמם. בניהור מונעים מתוך עצמם, ובמהותם אינם זקוקים לאחרים. וביחס אליהם נכונה האמירה: "ואהבת לרעך כמוך".

■ ■ ■

● **אז איך אפשר לדעת מיהו בן־אור ומיהו בן־חושך?**
כמעט ישיר קשה לדעת. דרושה תר דעה מטפסית כדי לדעת.

● **אתה יכול להבחין?**
לפעמים. כשאני פוגש סתם אדם, אני סגור ומנומס, לא נותן ולא לוקח, כי אני יודע עם מי לי עסק. אני לא פותח את עצמי. תוך זמן קצר אני מרגיש. בניהורש נותנים לי תגובה פיסית. אני חש כאב בחזה.

מגע עם בניהורש נותן לי חוויה של הארה, קצת שימחה.

● **בניהורש מביאים אותי לעייפות, רדימות, חוסר־אנרגיה.**

כן, מגע שנראה שיטחי יכול להיות מאוד לא־שיטחי.

● **אפשר להפוך בן־אור לבן־חושך?**

● **וכשיהיה הסיציון, בני־האור יישארו?**

התורעות בגופים האנושיים שוחררו. תודעה היא כמו אנרגיה חשמלית. הגופים הפיסיים יושמדו ויישארו התודעות. תודעתם של בני־החושך תושמד.

● **מי יעשה את זה?**
האור ככוח קוסמי. החושך אפשרי רק בהקשר שלילתו של האור.

● **זוהי בעצם צורה לסירוש האלוהות?**

זו צורה שונה, כי היא אומרת ש־האלוהות האמיתית מעולם לא היתה בשליטת הפלנטה הזאת. הפלנטה היתה בשליטתו של אלוהי ספר בראשית, ש־הוא סדיסט.

● **וישוא, כך אומרים, המציאות אנשית.**

בניהורש רוצים ללכוד את בני־האור באמונה שהם רק גוף, לכן חומי רנות ואתאיזם הם האידאולוגיות הרישמיות של התקופה הזאת.

אחרים מבניהורש חדרו למערכת והופיעו בדמות בן־אנוש, כמו ישוע, משה רבנו וכדומה. ואחר־כך באו בני־חושך, שהם כביכול המאמינים, ועיוותו את הדברים.

היה ניסיון מסויים בתוך האור, שהביא לתוצאות בלתי־צפויות. בתוך האור יש שני קטבים, כמו בבטריה, יש קוטב של שפיעה של אנרגיה וקוטב של קליטה.

הקוטב החיובי מבטא את עצמו, והשלילי הוא פאסיבי. היה ניסיון לתת לקוטב השלילי לבטא את עצמו ואז, כשהוא הפך להיות אקטיבי, מהותו,

שהיא ריקנות, התחילה לזרום החוצה בצורה של חושך.

● **ומתי זה נודע לך?**
ב־1986, כשקיבלתי את סיפורו של הר"ר ג'וזף צ'אפמן. הספר נקרא חשי־פת האמת.

● **ומה הקשר שלך איתו?**
היכרתי אותו קודם לכן, והוא שלח לי את הספר, ואז היתה בתוכי חוויה־הארה, וכל מה שידעתי, כל החידות

● **מהו המקום הנכון?**

מלכות־האור, שקיימת מחוץ ליקום הזה.

● **ואם הגעת להארה, פירושו של דבר שכשתמות תגיע למלכות־האור?**

לא, איש לא יגיע למלכות־האור, עד שהחושך לא ייגמר.

● **אז מה יקרה לך בגילגול הבא?**

לא יהיה הגילגול הבא, כי הפלנטה תושמד בעוד כמה שנים, עד סוף המאה, ללא ספק.

● **ומה יש לעשות?**
שום דבר באופן קולקטיבי, אבל הר־בה באופן אישי.

● **למשל?**
להתחיל לחשוב מי אני, מה אני, בשביל מה כל זה, מה אני רוצה. ולח־שוב אם מה שנאמר כאן הוא אמת, אם האינפורמציה הגנוסטית היא אמת.

הכל הוא מעגליות ריקה, חוסר־טעם עצום. הרבר הראשון הוא לצאת מן המרוק. מה הטעם לנסות להצליח ול־התקדם במציאות שכולה שקר ואש־לייה?

הרבר השני הוא שינוי באורח־חיים, הנחוצ לבניהורש. אוכל, למשל. יש סוגיאוכל המכילים יותר סוגים של אנרגיה שלילית.

● **איזה סוגים של אוכל?**
בשר וכל מה שקשור בו. קפה, תה, שוקולד, כל מישפחת הכרוביים, ולזה אין שום סיבה טבעית. סיגריות, כמר, בן, שלא רק מזיקות פיסית, אלא גם ספיריטואלית. אלכוהול.

● **זה מין סוג של טיבעונות?**
כן, ובלי הכרוביים.

הרבר השני שיש לעשות קשור ב־יחסיימין. מגע מיני בין בניהורש לבני־חושך הוא הרסני.

● **ובין שני בניהורש?**
זה טוב מאוד, אבל קשה לדעת מי הוא בן־אור, ולכן עדיף להימנע מיחסי־מין.

● **אנרגיה מינית היא אנר־גיה שלילית?**

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

הרבר השלישי הוא צימצום מגע חברתי, בייחוד עם קבוצות. רוב הקהל הוא בן־חושך, ויש מגע אנרגטי, אם כי אין מגע אישי ישיר.

אפשר לעשות דברים גם באופן חיובי. אחד מהם הוא ניסיון ליצור קשר פנימי, לתוך עצמך, עליידי מריטציה ספונטנית. להימנע מכל הקבוצות ה־

לא, אבל המגע בין אור לחושך פירושו העברת אנרגיות, ואז בן־האור נניוק קשות. הוא מתנתן מן הניצוץ שבו, והוא כמעט כבה.

גאולה קרוי בנעוריה (עם משה) ולפני מותה

מי שיביט בעיניים בשתי התמונות של נאולה, יראה שהן לא אותן העיניים...

נשואה־המסר, הנביא, היה איש־אמת, ומה שאמר סולף ועוות ללא הכר על־ידי בניהורש, והפך להיות מכשיר למלכות. הרבקות והאמונה הפכו להיות כלים לשיעבוד למוסר שהוא חושך נתעב, המוסר הרתי.

כל כתבי הברית החדשה הם זיוף. אין קשר בין זה לבין מה שישוע אמר. בייחוד הרברים על חושטת הלחי השנית, ואהבת כולם באופן שווה.

כל מי שמדבר על אהבה אוניברסלית לית הוא בן־חושך, שמטרתו להפוך את בניהורש לקורבנות של בניהורש.

■ ■ ■

● **אתה מאמין גם בגילגול נשמות?**

בוודאי. כל התודעות מתגלגלות. לפני הוצאת החושך לא היה מוות, ולכן לא היה גילגול נשמות. היום, הרעיון שאנחנו סופיים, נראה לנו כמו חלק מאיתנו.

● **ונעם זה היה אחרת?**
כן.

● **מתי זה היה?**
לפי טריליוני שנים, לפי שהמציאות הפיסית הופיעה בצורתה. המציאות הפיסית היא ביטוי של החושך.

● **אז מאיפה ציץ החושך?**

כמעט כל בניהורש הופכים לבני־חושך. בניהורש הם אנטי־אלוהים. מהותם היא חושך. אבל אין בניהורש ההופכים לבניהורש. כמעט המתנבר זה ספר נפלא להבנת הרברים.

● **אז זה בעצם הסבר אחר לכל הפסוקים על האדם שמכר את נשמתו לשטן.**

נכון. המערכת הסוציולוגית־כלכלית־פוליטית היא שטנית. זו מערכת של רוע. כל מרכיב שבה בא להרוס יצירתיות וליצור רובוטים או אופור־טוניסטים.

● **ובכל זאת אתה טוען שיש בניהורש.**

מיספרם קטן והולך. בניהורש הם 70%, הם חסרי־מצפון לחלוטין. הם נראים כמו כל אחר אחר, אבל לא איכפת להם במיל.

● **אבל יותר קל להם לחיות.**
מאוד קל להם. החברה נועדה בש־כילם.

● **זאת אומרת שיותר כדאי להיות בן־חושך?**

בטוח הקצר. עד שהאור חודר לפלנטה, כדי להאיר אותה ולהשמיד הכל. וזו נבואה שחזרה בכל הדורות, נבואה של יום־הדין, ואנחנו עכשיו בשלבים אחרונים של מימושה של הנבואה הזאת.

העולם מבפנים, מתוך עצמך. כל המרע והתרבות בנויים על שקרים גסים.

■ ■ ■

● **ואם האדם עושה את כל אלה, מה קורה לו?**

או הוא צריך לחכות בסבלנות ל־הרס, וכל אסון שקורה הוא צעד נוסף לקראת שיחור.

● **ואדם כזה לא יהיה כאבים פסיים, בשיבוא ההרס?**

כולם יסבלו כאבים פסיים, אבל השאלה היא מה מצב התודעה. מי שתודעתו תפוסה בסוף, מוות מבחינתו הוא חוויה קשה. מי שהצליח לנתק את תודעתו עליידי פנייה פנימה, שלמר לומר לא לחושך — כשהוא יתקרב למותו, לא תהיה לו חוויה של פחד.

● **זאת אומרת שאתה באת הנה למסור מידע רק כדי ש־אנשים יהיה יותר קל למות?**

לבניהורש יהיה קל יותר למות. לכן באת לארץ?

כן, המטרה היא לשרת את בניהורש. ובאתי הנה כי פה אני מוכר, לטוב ולרע, כמעט עליידי כל האוכלוסיה.

● **יש לך סנטימנטים למקום הזה?**

לא, באתי בגלל האפקטיביות. פה אני יכול להיות יותר יעיל בהפצת ה־אינפורמציה מאשר בכל מקום אחר בי־עולם. פה יש יותר פתיחות לרעיונות, יותר מאשר בכל מקום אחר, וגם המר דעות למצב הקריטי והאקוטי של הסי־טואציה היא מקסימלית פה.

■ ■ ■

● **יש לך רגשות כלפי משה־הז?**

אמוציות הם מכשיר של ספיגת אנרגיה. במציאות המקורית לא היו אמוציות, היתה חוויה של אושר ושימ־חה. אמוציות נשתלו בגוף כמנגנון לס־חיסת בניהורש.

צריך להימנע מאמוציות, צריך ל־השתמש בכוח־הרצון כדי להימנע מא־מוציות.

● **אתה רוצה לומר שאין לך רגשות־אהבה כלפי הבת שלך, או כלפי אמן?**

אהבה אמיתית איננה ניתנת לביטוי במימד הזה. אי־אפשר לחוות אהבה אמיתית במציאות הזאת. אפשר לחוות את הגרעין, אבל אי־אפשר להוציא אר־זה החוצה, כי אז היא הופכת למשהו אמוציונאלי ולאובדן של אור.

● **זאת אומרת שלא איכפת לך מאף אחד?**

אפשר לנסח את זה כך. אבל מאוד חשוב לי שבניהורש יתעוררו לאמת. לא חשוב לי באופן אמוציונאלי, זה חשוב לי בתוך ביטוי של האור. ברמה האמוציונאליית אני משתמש בכוח־הרצון שלי כדי לא לאפשר לדברים ש־יהיו איכפתים לי.

● **זה מאוד קשה?**

מאוד, זה דורש המון כוח־רצון, אבל זה אפשרי.

אנשים לא גילו שאפשר להגיד "לא" וזה הרבר שחשוב ללמוד. בכל הרמות אפשר להגיד "לא". חשוב לכל אדם איפה הוא ביחס לאור ולחושך.

● **זאת אומרת ששום דבר לא משנה, בעצם?**

שום דבר לא באמת משנה, חוץ מא־שר בפנים, הטוהר הפנימי של האדם.

● **אם כך, מדוע העברת ה־אינפורמציה הזאת חשובה?**

העברת האינפורמציה היא בעלת חשיבות בפני עצמה.

● **ומה קורה כאשר יש לך**

(המשך בעמוד 40)

המתנקש איים על מישכח דב איתן
ודדש כסף — מישוה שולח מיכתבי
איום בשמו של אדם שאינו נוגע לעניין

מי מאיים על שפטל?

ישראל יחזקאלי לעשות את מה שעשה מתוך לחצים נפשיים כמי שעבר את השועה (טעות במקור) וניצל כנס מזוועות הנצים ועווריהם.

אני וחברי באירגון, מקווים שזה ישמש כאזהרה ולקח לעתיד ותיקור תנועת השלום מזה משהו ותפסיק מיד לטפל בדמיאניק הרשע ובוזת תשמוע על כבודך, בריאותך, ועל עצמך ומיש פחותך.

דב איתן ז"ל הלך לעולמו, ואתה תלמד משהו מן המציאות ותתחשב בגישות האחרים שעברו את שיבוע מדורי הגיהנום.

עדיין לא מאוחר — עדיין לא מאוחר.

בכבוד רב, ארנהיים ראובן, מזכיר האירגון הארצי למילחמה בנצים ועוד ריהם, רחוב בןגוריון, הוד השרון. **עד כאן המכתב.**

בספטמבר 1987, אחרי מיכתביהא יום הראשונים מארנהיים, התקשרתי איתו על-פי מספר הטלפון שלו, שמי צאתי במדריך. הוא כבר ידע על העניין, מכיוון שחקר על-ידי המישטרה.

ארנהיים הכחיש או בתוקף כל קשר למיכתבים אלה וסיפר (הנולד הזה 21.9.87) כי מישוה מעליל עלי על-ידי. הוא מסר למישטרה דגימות מכתבי ידיו וחתמתו, סיפר שאין לו מכונית כתיבה (כל מיכתביהאיום נכתבו באותה מכונית-הכתיבה). הוא סיפר שהוא בן 56, לא היה באירופה בזמן השואה ואיש מבני-משפחתו לא נספה בה. אין לו עבר פלילי. להיפך, מזה שנים הוא משמש בתפקיד מרכזי במועצה למורשת תאונות-דרכים, ולעיתים מגיש תלונות נגד נהגים העוברים על החוק. הוא העלה את האפשרות כי אחד מהאנשים שנגרם הגיש אייפעס ר"ח תנועה בשמם.

ארנהיים נחקר או ביטוריות על-ידי המישטרה, ואף הציע ללכת למכונית אמת ולעבור בדיקה. לפני חודש אמנם עבר בדיקה כזו ונמצא דובר אמת. המישטרה השתכנעה כי לא הוא כותבי המכתבים.

אלא שמאז הגיע המכתב הנוסף, המדבר הפעם בשם אירגון ארצי למילחמה בנאצים ועווריהם, והטוען כי יחזקאלי, שהתזו את החומצה בעינו של

מתנקש יחזקאלי
חצי משכרה הטיירה

אני מקווה שאף אחד לא טוען שאני השלכתי את עורך-הדין דב איתן מהקומה ה-15! אמר לי ראובן ארנהיים בהומור, בשיחתנו הטלפונית השבוע. ארנהיים הוא האדם החתום על מיכתבי-איום רבים שקיבל עורך-הדין יורם שפטל, מאז תחילת מישפט-דמיאניק.

השבוע, אחרי ההתנקשות בשפטל, הגיע מיכתב נוסף החתום על-ידי ארנהיים.

דו לשונו:

לכבוד עורך-דין יורם שפטל. שלום לך ואיחוליהחלמה מהירים, אילו היית שומע בעצותי ובעצות חברי האירגון שלנו, ומייחס חשיבות למיכתבי הרכים ששלחתי אליך וניסיתי לשכנע אותך שהדרך שבה אתה הולך היא מרגיזה ומקוממת, לא היית מתהלך היום עם תחבושות על עיניך השמאלית וגורם לחברנו הקשיש מר

שפטל: העין השנייה

כאשר שוחרר עורך-הדין יורם שפטל מבית-החולים, נאמר לו כי עליו לחזור מדי יום לירושלים, כדי לקבל טיפול בעינו הפגועה. מאחר ששפטל מתגורר בתל-אביב ואינו יכול לנהוג במכונית המורשה המהודרת שלו כשעיניו מכוסה בתחבושת, נאלץ לחפש לעצמו נהג.

מסתבר שהדבר לא היה קשה לעורך-הדין הנמרץ. הוא מצא נהגת ומטפלת יפהפיה, אסתר ישראל, שהוא מכנה אותה "העין השנייה שלי". אסתר נוהגת במכוניתו לירושלים, ומחכה לו עד שיסיים את הטיפול. היא גם מחליפה לו את התחבושות ומקלה על חייו. אפילו בעין אחת ניתן לחבחין בקלות כי אסתר היא יפהפיה מהממת, בעלת תלתלים ארוכים וגזירה חסובה. כך שאפילו ממזבז הנוכחי הצליח שפטל להוציא את המכסיומים.

אסתר ישראל מטפלת בעינו של שפטל
העין השנייה שלי...

נהגת ישראל ונוסע
להוציא את המכסיומים

כי אברהם ברמן, שביקר אצל אמו, הוא אותו אדם המאיים בטלפון על מיש פחת-איתן, רצה להתלונן במישטרה. הוא אמר לאיתן כי למרות שאינו פחדן, הרי כאשר האיומים מגיעים אל אמו הקשישה זה עבר את גבול הטעם הרע, והוא רוצה להתלונן. איתן שיכנע אותו כי תלונה כזו רק תעורר את המאיימים. גם שפטל וגם איתן הבינו לליכס של המאיימים, ניצוליהשואה, ולא חשבו כי הם יוציאו את איומיהם לפי על. אולם בהלווייתו של איתן, כאשר הותזה החומצה בעינו של שפטל במטרה ברורה לפגוע בו ואולי לגרום לו לעיוורון, השתנו פני הדברים, וכולם, גם המישטרה, התחילו להתייחס לעניין ברצינות ובראגה.

יתכן שיחזקאלי יוכל לעזור למיש טרה לגלות את זהותו האמיתית של כותב מיכתביהאיום, המתחזה כראובן ארנהיים. שאם לא כן, נראה כי המיש טרה הגיעה למבוי סתום בחקירה.

אילנה אלון

שפטל, הוא אחד מחברי האירגון. בשיחת הטלפון, ביום ראשון השי' בוע, הכחיש ארנהיים שוב כל קשר לעניין והעלה שתי אפשרויות: כי שמו נבחר באקראי על-ידי המאיים, מתוך ספריהטלפון, למשל, או כי יש מי המת' נכל לו ורוצה לגררו לצרות. הוא אמר כי הוא מרחם על שפטל, שנפל קורבן למיכתביהאיום. "שאלתי במישטרה אם אני יכול להתקשר אל שפטל ולהר' גיע אותו," אמר לי ארנהיים, "אבל ה' מישטרה אמרה שזה לא רצוי, מכיוון שזה עלול להתפרש כהדחת-יעד או משהו כזה. או אני לא יכול ליוזם את זה, אבל אם את מוכנה לומר לו שאני אשמח לראות אותו ולשתות איתו קפה בכל מקום שהוא יבחר, ונברר את העניין בינינו."

שפטל, ששוחרר השבוע מבית-החור' לים, אך הממשיך לנסוע לשם מדי יום לשם קבלת טיפולים בעינו, הסכים מייד להיפגש עם ארנהיים. אולם מכי' וזן שהוא עדיין תשוש, ביקש לערוך

את הפגישה בשבוע הבא. בינתיים הוגש כבר כתב-אישום נגד יחזקאלי, והתובעת ביקשה את מעצרו עד תום ההליכים כדי שלא ימשיך להתנכל לשפטל. מסתבר כי יחזקאלי התקשר בעבר כמה פעמים עם מרים איתן, אשתו של עורך-הדין דב איתן, ודרש להיפגש איתה ועם בעלה. הוא ביקש שאיתן ושפטל יפסיקו לייצג את דמיאניק, אבל גם העלה דרישה נוספת. הוא אמר שכדי לפצות אותו ואת חבריו על הסבל שעברו עקב המישפט, הוא דורש ששפטל ואיתן יעבירו לידי אמו מחצית שכרההטירה שקיבלו עבור המישפט.

יחזקאלי, שנהג להציג את עצמו בשם אברהם ברמן, הגיע — שבוע לפי' ני ההתנקשות בשפטל — אל דירת אמו של עורך-הדין שפטל. הוא בא לשם בערב-ישבת, כאשר האם הדליקה נרות.

גברת שפטל הכניסה אותו לביתה ושוחחה איתו. כאשר התברר לשפטל

בעיות פסיכולוגיות — כאבים, מחלות?

אני לא הולך לרופא קונבנציונאלי, לא אקח טיפול תרופתי.

אם יהיה לך, נניח, אפני ריצות, תלך לניתוח?

לא, אני אבחר למות בדרך זו. כשי עושים הרדמה כללית התודעה מתחלפת, יש שינויים באישיות. התודעה של האור מוחלפת בתודעה של חושך, או אם זה מראש תודעה של חושך, זה נעשה יותר חשוך.

■ ■ ■

אתה יכול להסביר, על הדי מישור הזה, את האירועים שיקרו במישור הזה?

כתבתי על זה במאמר בהעולם הזה, אני לא רוצה להיכנס לזה עכשיו. אני רק יכול לומר שבאותה הכתבה הוצגו שתי תמונות של אשתי לשעבר (גאורג), אחת מהתקופה שבה התחתנו, ור אחת מהתקופה האחרונה. ומי שיבטי בעיניים בשתי התמונות האלה, יראה שאלה לא אותן העיניים. והוא העיניים הן ראי הנשמה. הדרך הכי קלה לזהות מיהו מי, היא דרך העיניים. יש שלושה סוגי עיניים: העיניים המצויות, שהן זוגיות ומתות, אלה הן רובוטים.

ויש שני סוגי עיניים עם קרינה. הסוג האחר הוא אלה עם הקרינה העמוקה, עם החום. הסוג השני הוא עיניים עם קרינה של להט ואינטנסיביות מסור, כנת, ואלה הם השדים, שיש להם עיניים לא ברורות. העיניים הן ראי הדי נשמה.

באוסטרליה אתה מרצה את הדברים האלה?

לא, שם הם לא מעוניינים בשום דבר

אך כעם לא הייתי יצור חברתי, חמיד מצאתי את חברת עמי מספקת

כזה. שם הם מתעניינים רק בפוטבול, במירוצים וברכילות קטנה.

אתה רואה את עצמך שליח?

כן, של האור.

למה דווקא אתה? כי השתדלתי תמיד לשמור אמונים למשור מרכזי בתוך עצמי.

בגיל 16 הייתי מלא סבל, וראיתי שכולם מסביב מסתדרים, ושטוב להם. שאלתי את עצמי אם אני רוצה להיות כמותם, והבנתי שהם שלמו ממיר, הם כבר מתו, ואני סובל, כלומר אני עדיין חי, שואף, מודר, לוחם. וזה אמר לי שאני צריך לשמור על משהו בעצמי, והמשהו הזה, ששמרתי לו אמונים בכל השלבים של חיפוש, הוא הניצוץ, הניצוץ. וכל אלה ששמרו אמונים לאור יכולים לשמש ככסויים של האור.

זו הרגשה של התעלות שיש מעטים כמוך?

לא, זה מצער. הייתי שמח הרבה יותר, ומרגיש יותר מאושר, אילו היו הרבה כאלה.

אולי יש, ואתה לא יודע עליהם?

אני יודע. אני מכיר המון אנשים. אם אני מלמד כבר 20 שנה באוניברסיטה, זאת אומרת שבאותו כמעט לפחות עם 5000 סטודנטים במשך השנים. אילו היו הרבה, הייתי מרגיש.

אתה לא מרגיש עליז?

זה מאוד מטעה לומר את זה. זה לא ככה. אני מה שאני צריך להיות, או פחות מזה, אבל הם כל כך כלום. אדם בין גורילות לא מרגיש עליז, הוא מרגיש גיב בדרך.

כמה אנשים כמוך אתה מכיר?

20, אולי 30, אולי פחות. מתיימסי פר.

זה יכול לקרות לך. זה יכול לקרות לכל אחד. אזור מכוון מתעורר ומוצא עצמו מסובך בסיפור קפקא. כך מתחילה פרשה מבהילה

משאלות החוקר, הבין העציר כי צביקה מכר, כנראה, למישרה את סיפור הקשר לרצח, כדי לצאת מהי חובות שלו ולהפלייל את כרשחר. אם זהו כל הסיפור, נרגעתי. יחד עם זאת הבנתי כי לצורך קשירת קשר היה צורך באדם נוסף. תהיתי מי עוד קשור עימי בפרשה מצחיקה זו.

במהלך החקירה השנייה ביקש כך שחר לראות את עורך דיניו. הציעו לו כוסיקה ואמרו לו כי מיד לאחר הדי חקירה יוכל לפגוש אותו.

בחקירה זו הואשם רישמית בכך ששלח את שותפו, אברהם, לעקוב אחרי צביקה, לקחת את תיקו תוך שימוש באקרה.

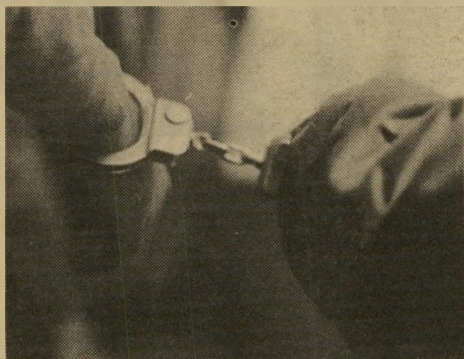
כאשר הבחין צביקה במעקב טילפן אליך אברהם, כדי לקבל הוראות חדשות, ואתה הורית לו לבצע את הדי עבירה, אמרו החוקרים.

העציר הכחיש הכל וטען כי מעולם לא חשש ממיסמכים הנמצאים אצל צביקה, כי מצפוני נקי ואין לו מה להסתיר.

תשובתי לא השביעו את רצון חוקריי, שהשתמשו בכל דרכי ההפחדה הפסיכולוגיות שעמדו לרשותם. אמנם לא נעשה כל ניסיון להכותני, אולם תנועותיו המרומזות של אחד החוקרים העלו בליבי דאגה שהם מתכוונים לי עשות זאת. אני חייב להודות לפניכם, כותב כרשחר לקוראיו, אם הייתי מוכה, הייתי מודה בכל דבר, לרבות רצח ארלוזורוב.

בין השיטות שבהן בחרו החוקרים היה גם איום שאם לא יודה, יספרו לאשתו על יחסיו עם מזכירתו. אגב, אחד החוקרים אכן עשה זאת וסיפר לאשתי על יחסי האינטימיים עם מזכירתו. תשובתה הניצחת של אשתי לחוקר העלתה את קרנה בעיני עשרות מונים, ואני שמח שניתנה לי הזכות

האם ישראל היא מדינת משטרה?

ואו כל מה שרצית לדעת על מעצרי שווא במדינת ישראל ולא העזת לשאול

מאת: אנוש בן שחר

כ לעציר אינטליגנטי, הנעצר בראשונה וחושב כי הוא חרימפי, ש, מחליט לכתוב ספר על זוויות המעצר. הוא רוצה שכל העולם יידע על סבלו, על צידקתו ועל חרפת בתי המעצר בישראל.

אולם החיים חזקים יותר. מיד עם השחרור שוכח העציר את החלטתו, ומנסה להדחיק ולשכוח את החוויה הקשה.

אנוש בן שחר לא שכח. בן שחר מעולם לא היה קשור לעור לם התחתון, ואם ביצע עבירות היו אלה עבירות חנייה. הוא היה מצליחן ישרי אלי טיפוס, בוגר מילחמת יום הכיפורים, בעל לאשה ואב לשתי בנות קטנות.

הוא חי את את חייו הרגילים, חסרי האירועים המסעירים, כאשר בבוקר יום שני, בשעה 6, עבר את החוויה הבאה: ... בחלומי אני נמצא בסירת משוטים קטנה באמצע האוקיינוס. אני מנסה לייצב את הסירה בכל כוחי. ידיי כואות מניסיונות הייצוב של הסירה.

התעוררתי בבהלה. אשתי גחנה עלי תוך שהיא ממשיכה לטלטל את ידי הימנית. הייתי ער לגמרי.

היא אמרה: יש שוטרים ליד הדלת! נגינשתי לדלת הכניסה ופתחתי אר תה. כהרפיץ נכנסו לדירה ארבעה אנשים, לבושים אזרחי, זרים לי לחלוטין.

מי אתם? שאלתי בתדהמה. מישרה!

שמעתם על קפקא?

ב עוד בן שחר מנסה להבין מה קורה, הציגו לו השוטרים צורחי

מעצור שווא

להיות נשוי לאשה כזאת. החוקרים גם הזכירו לעציר כי זה עתה נולדה לו בת, וכי הוא יראה אותה רק כאשר תגיע לגיל בת מצוה.

השבירה

סיפור נמנע בן שחר בכל תוקף מלהאשים מישור ללא בסיס עובדי. למרות שהוא חושד כי שותפו, צביקה, ברה מליבו את כל הפרשה והשתמש באישימטרה מקורב אליו כדי לבצע את המעצר, אין בן שחר מחט בתחום זה. הוא מדווח אך ורק על העובדות ועל הרגשותיו.

בשעת צהריים, כאשר היה מותש, עיין ורעב, הורשה לו להיפגש בראשון זה עם עורכי דיניו. אך הם לא יכלו להוסיף דבר על מה שכבר ידע. עורכי הדין הביאו לו מזון, והוא אכל בראשון זה מאז מעצרו. הם סיפרו לו כי שותפו, אברהם, נעצר גם הוא.

משם נלקח בן שחר לחדר המעצר הרגיל. בעיניים של עציר חשוד הוא חן את סביבותיו וראה: שש מיטות כפר לות מברזל. שורות שאינם אלא חור מסריח. אין מים וזרמים בתא. פסולת, עיתונים ודבריימאכל עבשים מפורזים בשטח התא, וחיות זעירות מסתובבות על הרצפה. האם כבר התגסה אחד הדי חוקרים כזה וזה שנשלחים אליו הקלדי יוטימ... אין ברשותי בגדים להחליף מכיוון שלא האמנתי שאהיה במעצר כתנאים מחפירים אלה! חוקריי המישרה מכנים את הרגע

שנה קודם לכן. בן שחר ואחיו מימנו את החברה. הוא שימש כגיובר, אדם אחר, המכונה בספר "צביקה", אמור היה לשמש כמנהל החברה, ואברהם" כמנהל המכירות. עורכי דיני הכינו את המימסמים, ומישריה של החברה החדשה מוקמו בכניין השייך לאחיו של בן שחר בחיפה.

אחרי שהחברה התחילה לפעול פנו צביקה ואברהם לבן שחר וטענו כי הם

את הרגשתו מתאר העציר: "אני ב מעצר, רעדה נישמתי. במשך השעתיים האחרונות חל מהפך בחיי... במשך דקות ארוכות ערכתי שיחור של חיי וניסיתי לפשפש במעשיי ב 32 השנים האחרונות, ולוא כדי להצדיק את מעשי חוקריי המישרה בשעתיים האחרונות, ולא מצאתי מאומה".

מכיוון שבן שחר הוא גבר חזק ו מחושל יקרבות, החליט כי הדבר היחיד

התעוררתי בבהלה. אשתי גחנה עלי ואמרה: יש שוטרים ליד הדלת! כהרפיץ עין נכנסו לדירה ארבעה אנשים, לבושים אזרחי, זרים לי לחלוטין.

שנתר לו, ואשר עליו לא יותר, הוא כבודו העצמי. הוא חשב על פרנץ קפקא.

יחסים אינטימיים

אש צוות החיפוש הפסיק את הירוריו של בן שחר, כאשר הדי מינו לחקירה. הוא נחקר על חברת וידיאו שניהל. העציר החל מספר את סיפורו של החברה, שהוקמה על ידי וילדי אחיו

„המילים הבאות שינקו את גרוני: אנו עוצרים אותך בעוון קשירת קשר לביצוע פשע מסוג רצח“ אמרו החוקרים. תהיה איתנו הרבה זמן, לפחות ביסו השנים הבאות...”

התשובה: „יעצרו אותך מפעם לפעם“. זה הוסיף על דאגותיו. אחרי שיבעה ימים הוגש כתב-אשום נגד נגד נשח. הוא נאשם, לדבריו, בקשר לגנוב את תיקי-המיסמכים של שותפו צביקה. „זה פשוט ניסיון של המיטרה לצאת איכשהו מהבזיץ של נקלעה אליו“, הסביר לו עורך-דינו. למרות ההאשמה פחות-הערך, ביקשה התובעת לעצור את נשח ושותפו אברהם עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בית-הדין נעץ נה, והחליט לשחררם בערבות. לילה נוסף ומיותר עבר על נשח במעצר, עד שאביו הצליח להביא לידי ביטול המעצרים. טופס-ההעיקול על רכבו, הערבות הנדרשת על-ידי בית-הדין, הסתירה אותו ושהחזיר להם את הפחית, שאלו: „שמעתי שיש לך קשר עם חברי-כנסת. מה תאמר להם על המעצר? נשח ענה לו: „אפרסם על כך ספר“.

„כבר שמענו על זה קודם“, אמר הסוהר, „לאף אחד מכם אין אומץ, כי כשתגיעו לכאן בפעם הבאה תסבלו.“

הספר הזה הוא ההוכחה לכך שאני עומד בדבריו, מסכם נשח.

לדברי הספר נערך מיספוט של השניים שנה אחרי שיחרורם ממעצר, בבית-הדין המחוזי בחיפה. בפסק-דין זיכה השופט את השניים מכל וכל. „אין בכוונתם של נשח ואברהם, שהם אזרחים מן השורה, לתבוע את המדינה על העוול שנגרם להם. מסכם נשח את הספר.

עד כאן סיפורו של אנוש נשח, שם בדוי. את הספר מסיימת שורה של שאלות רטרוריות: האם מדינת-ישראל היא מדינת-מיטרה? כיצד זה מוכיח עים מעצרי-שווא בקלות כוזב? כותב הספר מקווה כי סיפורו יגרום לפולמוס ציבורי ויבחן אם סיפורו הוא ייחודי, או שמא יש רבים כמותו במדינה. הוא מפנה את קוראיו לת”ר 9494 בחיפה. מרוע, אם רצה לעורר פולמוס ציבורי, וכתב ספר הניכר כדבר-אמת, לא היה נשח אמיץ דיו כדי להזדהות בשמו האמיתי ולעמוד בחקירה ובדיקה של כל העובדות המתוארות בספר?

אילנה אלון

יריות לעבר עבריו אחר, אחר על ניסיון-לרצח, שניים בשל עבירות-סמים ועוד כמה גנבים ופוזרים. הם התייחסו אליו באדיבות, אולי בשל ההאשמה החמורה שכגללה היה עצור. המיטה שעליה שכב בתא זה יוחסה על-ידי העצירים לאדולף אייכמן. לדבריהם, זו היה מיטתו של הצורר, כאשר הוחזק בבית-המעצר גלמה.

בעיתונות הופיעה ידיעה גדולה, שבה נאמר כי נעצרו שני בעלי-חברה, שהוציאו חוזה לרצוח את שותפם הירי. שמות העצירים לא פורטו, ויה ברור כי המידע הגיע לעיתונות מהמיטרה, עוד לפני הריון בבית-הדין.

מעמדו של נשח עלה בעיני העצירים בגלל הכתבה עליו בעיתון. חברי-לחם פנו אליו בבקשות לכתוב עבורם מיכתבים לנערותיהם ולמוסדות שונים.

השלב הבא של המעצר בא כאשר צילמו אותו ולקחו את טביעות-אצבעותיו. אז עברה לפתע מחשבה במוחו: „מה קורה אם בטעות מישו מזהה אותי כאלבום-הפושעים, מכיוון שאני כעל זקן ודומה למאות בעלי-זקן במדינה?“

ליד עיניו, ואני רואה בהן אכזבה עמוקה. איכזבתי אותו. אני עצור בגלל אשמה שאין לה שחר, ואני רואה אותי מובל בכבלים לבית-המיספוט.

לפני הקהל באולם, שבו ישבו גם כמה עיתונאים שנשח מכיר מחיפה, הודיע נציג המיטרה שיש בידו מידע סודי, שאין למסור אותו לחשוד או לסניגוריו. השופט עיין בחומר והחליט לעצור את נשח לעוד שיבעה ימים, לשם הגשת כתב-אשום נגדו.

משום-מה, בעודו מחכה להעברתו לבית-המעצר, עלו במוחו של העציר זיכרונות מרים ממלחמת-ההתשה, כאשר היה בתעלה וראה את גופת חברו, יצחק, מרוטשת. לא ברור ההקשר בו עלה זיכרון זה במוחו של נשח. האם היה זה ניסיון להעמקת הרובד של היצירה הספרותית שכתב, לדעתו, או שמא ניסיון להוכיח את מיבצעו בצד-האחר?

מיטת אייכמן

ב בית-המעצר הוכנס בראשונה לתא מלא עצירים, כולם כעלי עבר פלילי עשיר. אחד היה עצור בגלל

התחנות ולהתיישב כאשר העכו מופנה לעבר הסוהר הבודק. בדיקה זו נועדה למנוע הברחת סמים לכלא בתוך פיה-הטבעת.

„הבדיקה היא רמיסה של צינעת-הפרט. הבן-אדם יוצא בהרגשה שהוא חווה אקט נבזי, מלוכלך, סאדיסטי ומשפיל ביותר.“

סביר להניח שאילו היה קם, רעש וגם אחרים היו מוחים, היתה המיטרה מפסיקה שיתות-בדיקה אלה, לפחות נגד עצירים של הפעם הראשונה. תיקויות היא שבעיקבות סיפרי אמנם יקום הרעיון.

בבית-המעצר נתקל העציר בפקפקים, „יצורים מעופפים ששמים האמיני נשאר במעבדה לזואולוגיה. מעין יתוש גדול המוצץ את דמך ומשאיר סימנים של פציעות קטנות.“ התא חם ומחניק, הויעה ניגרת כמים, והמעופפים ממשיכים לעקוץ.

למחרת, כאשר הובא נשח לבית-המיספוט לדיון בהארכת מעצרו, ראה את אשתו ואביו ניצבים סמוך לקיר הבניין, אבי, חיוור כולו, ואני רואה שהוא לפני התמטטות. לחלוחית קלה

הזה של המיפגש הראשון עם חדר-המעצר, כרגע השבירה. „לכמה כוחות נפש זקוק אדם, שלא רגיל בכך, כדי שלא יודה בכל אשמה שמאשימים אותו, ובלבד שיוציאוהו מכאן.“

אחרי שיצא נשח ממעצרו, סופר לו כי מיכאל צור, מנכ”ל החברה ל”ישראל, הודה בכל ההאשמות נגדו אחרי יום אחד בלבד במעצר. באותם רגעים ראשונים היררר נשח רווקא ביום ביונסקי, שישב 60 יום במעצר על לא עוול בכפו ולא נשבר.

מפתחות התא שיקשקו מבחוז „ל“ עולם לא אשכח את סיוט שיקשוק המפתחות“, ובנשח פגש את ה”פר שו“ הראשון שלו. העציר החדש היה מורגל בתא-המעצר, לא הריח את הסירחון ולא ראה את הליכלוך. הוא ביקש מהסוהר כוס מים חמים, הוציא מתיקו שקית תה והכין לעצמו כוס תה חם. „מאשימים אותי בקשירת-קשר ל”רצח“, סיפר נשח, בתשובה לשאלת חברי-לחם. הוא זכה במבט-הערב.

”יצאת גבר“, העריך אותו העציר החדש, שמע כי נשח לא הודה כי מאומה. „אל תודה בשום דבר! כולם זונות, ואל תאמין לאף אחד!“

אקט סאדיסטי

ב דרך למחנה-המעצר הקבוע, עבר נשח עוד חוויה קשה. כש הוא מחובר באויקים לעציר אחר, הוא עבר על פני אחד ממכריו, שהודמן לתחנת-המיטרה. הם הביטו זה בזה בשתיקה.

הפוסטה הקטנה, הסנדר המשמש להעברת עצירים, הביאה את נשח ל”סירחון הקישון“, כפי שמכונה בית-המעצר-גלמה בפי העצירים.

כאן הוא עבר את הבדיקה הגופנית הראשונה שלו. „קודם כל יש להוציא את כל המצוי בכיסים. אחרי-כך אתה מתפשט, ומניח את כל הבגדים על שולחן-בידור ארוך, ועומד מול הסוהר כשתחתונים לגופך בלבד. אחרי בדיקה יסודית של כל החפצים מועברים חלקם לתוך שקית ומוחזרים עד צאתך ל”חופשי. ממששים את בגדיך, ואתה חושב כי הכל נגמר ותיכף יורו לך ל”התלבש, ואז מודיעים לך להוריד את

„מנהל חברות ושמיאי ביטוח“

הספר הותיר אותי סקרנית מאוד לגלות את מי שעומד מאחורי, ומדוע הוא מסתיר את זהותו האמיתית. כתבתי מיכתב לתיבת-הדואר המצויינת בספר, וביקשתי מאנוש נשח להתקשר אליי בהקדם.

השבוע שוחחתי בטלפון עם מחבר-הספר, והת-רשמתי ממנו מאוד.

סיפר אנוש נשח, שאינו מוכן עדיין לגלות את שמו האמיתי, כי „אני לא מחפש צרות“.

המיקרה עצמו קרה ביולי 1984. אחרי-כך היה מיספוט. הואשמו בתחילה בקשירת קשר לרצח, ולכן זה ידיו לפני בית-המיספוט המחוזי בחיפה. במהלך המיפוט הופחתה האשמה לקשירת-קשר לגניבת המיטמכים, וגם מזה יצאנו זכאים.

במיקצועי אני שמיאי-ביטוח ומנהל-חברות. חזרתי לעבודתי כמנהל בחברה שלי. אברהם, שנשפט יחד איתי, לא רצה להמשיך לגור בארץ, ובגלל כל המיקרה ירד לארצות-הברית וחי שם.

את צביקה לא ראיתי מאז, אבל מגיעות אלי מדי פעם שמועות שהוא רימה כל מיני אנשי בחיפה.

ניסיתי לכתוב את הספר כרומן, ואחרי שה-איתי את כתב-היד לכמה חברים הם אמרו לי לערוך אותו יותר טוב, ולמכור אותו לקהל, כי יש בו עניין ציבורי רב. חיפשתי מוציא-לאור, אבל שניים, שראו את הספר, נרתעו וסירבו להוציא. הם אמנם לא אמרו לי במירוש שהם חוששים להסתבך עם המיטרה, אבל נותר לי רושם כזה.

„השבוע נגשתי עם נציג של סטימצקי, והוא קיבל את הספר למכירה בחנויותיו. מחירו של הספר יהיה 15 ש”ח. אני בטוח שהספר לא יכסה את ההוצאות, אבל אני שמח שהוא התקבל להפצה.“

אני מבטיח לשקול את האפשרות לחשוף את שמי האמיתי אחרי פירסום הספר, ומבטיח שאם אמנם אחליט כך, אתן לכם את הראיון הראשון.

מרים
בניחני

מזל החודש: קשת השמש עוזבת ונוס נכנס

זהו השבוע האחרון שבו תימצא השמש במזל קשת. המעבר של השמש למזל גדי ב-21 בדצמבר (השנה המעבר מתרחש ב-21. ברוב השנים המעבר מתבצע ב-22) יהיה חריף ויורגש במיוחד בגלל כניסתם של סטורן ואוראנוס לגדי.

השמש במזל קשת מביאה עימה מצב רוח קליל. אנשים רוצים להתבדר, לעסוק בספורט, מרבים בנסיעות ומתעניינים בעניינים רחוקים או בעניינים העומדים ברומו של עולם. הנטייה להימורים מתגברת וכפוף על יוצא משקיעים יותר ויותר אנשים בפסי, בלוטו ובטוטו.

המעבר של השמש למזל גדי מביא עימו מזג-אוויר קר, קודר וחורפי ומצב-רוח רציני. אנשים מסתגרים בבתיהם, מתרכזים בעבודה ובמשימות אחריות ומחייבות, דואגים לאנשים מבוגרים או חולים ונוטים לסבול מבעיות גב, שיניים ועור.

סטורן, שליט גדי, שיימצא בצמוד לשמש, יגביר את הקור והגשמים, והחורף יהיה קשה וגשום מן הרגיל. מומלץ להתכונן היטב לחורף ולהצטייד בבגדים חמים, בתנורים ובכל מה שיכול להקל על הקור. השנה יש גם יותר סיכויים לימי שלג.

גדי הוא מזל הקשור לשילטון ולגופים המייצגים שילטון, ובמצב שבו השמש תימצא בגדי תתאפשר סוף-סוף הרכבת הממשלה.

שלה. מאחר ומצב הכוכבים קשה, וגדי מסמל כפייתיות, הסתפקות במועט והשלמה עם הגבלות, נראה שבסופו של דבר תקום ממשלה צרה שבה לדת יהיה ייצוג חזק מאוד.

בעוד שקשת מתאים להרכיב ממשלה רחבה, ריבוי הכוכבים בגדי רומז על הכיוון שאליו אנו פונים, קרי, ממשלה צרה. מכיוון שהגדי מסמל את המסורת בכלל, ואת הדת היהודית בפרט, ברור שאי-אפשר יהיה לנהל את החיים כפי שהיה בעבר. צורת-החיים תיאלץ להשתנות כאשר המגמה היא ויתור על הנאות, חופש, פתיחות וליברליות שכן אלה הם בתחום מזל קשת.

מלבד המעבר של השמש לגדי קיימות במהלך השפעות של כוכבים אחרים. כוכב ונוס עובר למזל קשת. זה מסמל חורש של הרפתקאות בתחום הרומאנטי. המצאותה של ונוס בקשת תשפיע בעיקר על הקשתים ועל

עדיין אינכם מצליחים להשתחרר מהעול המוטל עליכם. בעבודה סמלים עליכם משימות נוספות, אבל אתם עסוקים בבעיות שונות המוציאות אתכם מהריכוז. קשה לכם לבצע את העבודות השגורות והתוספת כמעט שוברת אתכם. התלבטויות חזקות בקשר לעתיד. היחסים עם בריאות עומדים עכשיו על סף. אתם מחפשים את בני זוגכם מעבר לפינה. כל דבר שלא נראה לכם באי-שקט סקבל סמלים סנונים. אתם ערולים לסצוא את עצמכם מתחזקים מבלי שתדעו בכך.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

ה-14 עד ה-16 אינם הימים שלכם. אתם סובלים מהרגשה של עצב, בדידות, עייפות גדולה ואכזבה מחוסר היכולת לשלוט בעניינים חשובים לכם. זה משתנה ב-17 בחודש. המרץ חוזר, אך גם התנהגות נמרצת, ויוזם מוגזם. צפויות שרימות וכוויות למי שאינו זהיר או שוכח תנור דולק, מריבות מתפתחות ב"עניינים חסידי-חשיבות לחלוטין. ברומאן טיקה צפויה הפתעה לקראת סוף-השבוע.

נס השבוע תצטרכו להקדיש שעות יקרות לנושא הבריאות. מחלות שלכם או של הקרובים לכם. שוב ישננו חובניות ושוב תמצאו את עצמכם מבלים אצל רופאים או בטיפולים בחולים. הנטייה להשגחה סתחוקת וקשה מאוד לשמור על מישור של דיאטה. מי שכבר אינו יכול לשאת את המצב כדאי שייחזר באנשי-מקצוע. כוח הרצון אינו מספיק בתקופה זו. קשרים ע"י החלל בחודש האחרון יסתיימו פתאום. קשרים אחרים סמלים בצורה סתירה, סודית ומפתיעה.

מצבכם הכספי מדאג ומקלקל לכם את מצב-הרוח. השבוע יהיה קשה במיוחד מבחינה זו, ולכן, הימנעו מלהיכנס להשקעות, להתחייב לטווח ארוך או לבצע עסקאות נדל"א. לא רק שזה לא יקרה, אלא שתמצאו את עצמכם שקועים בבזבז יותר עמוק. ידידים ירגיזו אתכם בשישי או בשבת. עדיף לצאת לטיול עם המיטפה או לבלות בשקט בבית. ב"קורים יאלצו אתכם לחסל קשרים, וחבל.

נס השבוע תצטרכו להקדיש שעות יקרות לנושא הבריאות. מחלות שלכם או של הקרובים לכם. שוב ישננו חובניות ושוב תמצאו את עצמכם מבלים אצל רופאים או בטיפולים בחולים. הנטייה להשגחה סתחוקת וקשה מאוד לשמור על מישור של דיאטה. מי שכבר אינו יכול לשאת את המצב כדאי שייחזר באנשי-מקצוע. כוח הרצון אינו מספיק בתקופה זו. קשרים ע"י החלל בחודש האחרון יסתיימו פתאום. קשרים אחרים סמלים בצורה סתירה, סודית ומפתיעה.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

אתם עובדים קשה מאוד. דורשים מכם לדייק, לאסוף פרטים ולהתמיד בעבודה שגרתית ומשעממת. כדאי שתעמדו בציפיות של הממונים עליכם. אתם די מאוכזבים עכשיו, אבל עדיין יכולים לתקן את הרושם. אל תנסו להשיג בכוח, באירגון או בהליכה על פרויקטים גדולים. עכשיו שיו בוחנים את יכולתכם להתמיד ועל כך תהיו המאזניים נשקלת אמיתותכם, היזהרו. ב"תחום הרומאנטי אתם קצת מבולבלים.

בני תאומים. אלה יוכלו להתייחס לשטח זה בדיוק כפי שאישיותם וצרכיהם מנתיבים להם. שני מזלות אלה אינם אוהבים להתחייב, להיכנס למיסגרת מחייבת, או להיות צמודים לאהבה אחת בלבד.

כניסתה של ונוס לקשת תביא להם מריחה בשטח האהבה. הם יוכלו להתנסות במיספר מרשיות בעת ובעונה אחת, לפתח להם קשרים חדשים ולהוסיף לרשימה עוד כמה הצלחות. בני-הזוג שידונו ברישתם יצטרכו לרשימת הקורבנות הנאלצים להשלים עם כך שהם אינם משמשים בתפקידי סולו. בחודש זה אפשר יהיה לפתוח מועדון ללבבות השבורים שמשאירים אחריהם בני קשת ותאומים.

מומלץ אולי הזיווג בין תאומים לקשת, אך זיווג כזה טוב רק לזמן קצר מאחר שגם הקשתים וגם התאומים אינם מוכנים להתחלק בבני-הזוג.

תקופה מאוד לא-נוחה. היחסים עם השכנים מסובכים, וגם בבית אינכם זוכים לתמיכה. הורים מבוגרים אינם בריאים וזקוקים לעזרתכם. הרצון לנער את האחריות מעצמכם ולהטילה על האחים, מקומם נגדכם את כל המיטפה ומכל צד אתם מתקפים. זה יוצר מצב-רוח תוקפני והתנהגות מאוד יריצה-דומן. אתם מריבים בנסיעות, אך הרגזו. המתחלחל בכס מסכן אתכם וכדאי שתדעו את עצמכם.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

שהותה של ונוס במזל קשת משפיעה גם על הכספים, ובני מזל עקרב ושור שוונס נמצאת אצלם בבית-הכסף, יוכלו למעשה לשפר את מצבם הכלכלי, אלא שהשכנה היא שהם יתפתו לחשוב שיש להם יותר ממה שהחשבון מראה. הם גם יתפתו לבזבז בלי חשבון, מה שיכול בסופו של דבר, להביא אותם למצבים מאוד לא-נוחים מבחינה כספית.

כוכב מרס ממשיך בהילוכו במזל טלה. המצאותו הממושכת שם (מחודש יולי ועד ינואר), משפיעה לרעה בעיקר על בני מזל שור, אצלם זה קורה בבית ה-12, בית המחלות, המוסדות הסגורים ומצב-הרוח ה"כבדים והמדכאים. מי שמכיר את בני מזל שור אינו מבין מה קורה להם בחודשים האחרונים. מצב-הרוח שלהם ירוד. הם חסרי-מרץ, סובלים ממחלות שונות ועוד נאלצים לטפל בבני-מיטפה אשר בעצמם אינם בריאים. הם יצטרכו להמשיך ולשאת

מועדון הלבבות השבורים של קורבנות בני מזל קשת ותאומים

את המצב הזה עד לאמצע ינואר. כדאי שיאזרו כוח ויתכוננו לתקופה הקשה המזומנת להם. סיומה כבר נראה בפתח. מדינת ישראל, שמצאת גם היא במזל שור, לוקה במצב-רוח ירוד ומדוכא, ואת זאת אפשר לחוש היטב בחודשים האחרונים. אנשים מתעניינים פחות בבידור וש"רונים במצב-רוח פסימי. יש לקוות שכניסתו של כוכב מרס למזל שור תביא להתעוררות ושיפור במצב-הרוח, אבל ללא התנועות השליליות של כוכב מרס, כלומר, התנהגות אימפולסיבית ותוקפנית העלולה להגביר את התאונות והסכנות.

זהו שבוע קשה. בחתום הרומאני שוב אתם מסתכנים על זושאים עקרוניים. לא תוכלו לסמוך על עצמכם. שוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש ליד ידידי וקרובים להציע. מכך חיה כספית מצבכם מעט חפר ובקרוב תוכלו לרכוש נכס, דירה ומכונית. השבוע תפגעו בישיהו שהחזקת מכס בעבר.

הקשיים הכספיים מאוד מדאיגים ומציקים לכם. אינכם יודעים איך לעמוד בכל ההתחייבויות שלקחתם על עצמכם. השבוע הקרוב קשה במיוחד. תנו לו לעבור. בשבוע הבא יגיע סכום-כסף ממקור לא-צפוי ויעזור לכם זמנית להתגבר על הקשיים. נסיעה לחו"ל תרענן אתכם ותפגיש אתכם עם אנשים שישפיעו עליכם לטובה. עכשיו תמצאו את עצמכם מבוקשים מאוד על-ידי מיספר מחזרים, ולא תדעו במי לבחור.

עבודה עם ידידים וגם קרובים-שפחה מביאה למריבות. לחילוקי-דעות ולרגז. על פי רוב אתם צודקים באבחונתכם וב"תוח המצב. אבל החודש שים האחרונים הכריחו אתכם לעסוק בעבודות קשות, מפרכות ומייגעות שאומסות את הראש ומקשות פיאות את העירנות. יתכן שבכל זאת כדאי לכם להקשיב למה שיש

הפקה: אדי מור פרסום בע"מ

ביתאולינג

מרכז הבאולינג ראשל"צ, ז'בוטינסקי 65
טלפונים להזמנות: 03-9668557/8/9

העולם הזה

הידידה החדשה

של יורם

שפטל

אסתר
ישראל
יורם
שפטל

בגלל הפציעה בעינו מוצא נהגת
פרטית — והיא מטפלת בו בכלל